

JAARVERSLAG 2019

Ready to accelerate

Elia Transmission Belgium

Inhoud

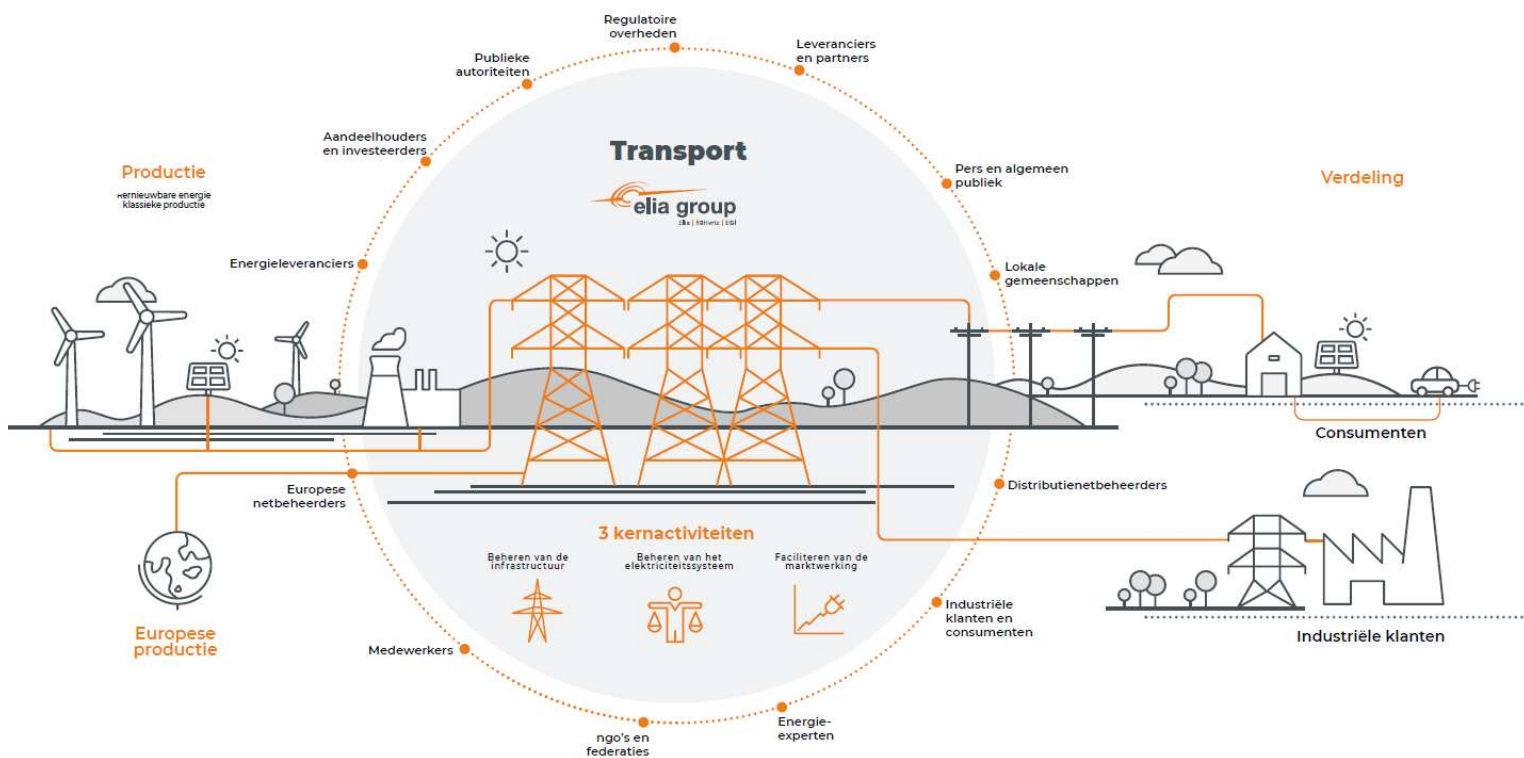
1. Introductie	5
De Groep vormgeven	5
Elia groep	5
Elia Transmission Belgium	6
2. Wettelijke structuur.....	7
3. Corporate Governance Verklaring	9
Raad van bestuur	9
Diversiteit binnen de raad van bestuur	11
Diversiteit binnen het (dagelijkse) directiecomité	11
Reglementering inzake transparantie – kennisgevingen	11
Belangrijke gebeurtenissen in 2019	12
4. Risicobeheer en onzekerheden voor het bedrijf	13
4.1 Strategische/reguleringsrisico's en responsen	13
4.1.1 Veranderende/nieuwe reguleringsvoorwaarden	13
4.1.2 Risico op vroegtijdige beëindiging van de TNB-vergunning	13
4.1.3 Duurzaamheid van de opbrengsten	14
4.1.4 Anticiperen op HR-behoeften	15
4.2 Operationele risico's	15
4.2.1 Balanceren	15
4.2.2 Adequacy	16
4.2.3 Incidenten en verstoring van de bedrijfscontinuïteit	17
4.2.4 Storingen in informatie- en communicatietechnologie (ICT) en gegevensbeveiliging	18
4.2.5 Vergunningsrisico	18
4.2.6 Leveranciersrisico	19
4.2.7 Gezondheids- en veiligheidsongevallen	19
4.3 Financiële risico's en responsen	20
4.3.1 Negatieve evoluties op de financiële markten	20
4.3.2 Kasstroom	21
4.3.3 Nieuwe bedrijfsontwikkelingen	22
4.3.4 Juridische geschillen en aansprakelijkheid	22
4.4 Activiteiten in onderzoek en ontwikkeling	23
4.5 Contextuele factoren	23
4.5.1 Regering van lopende zaken	23
4.5.2 De energietransitie voorbereiden	23
4.5.3 Energievraag en energie-efficiëntie	24
4.5.4 Macro-economische context	24

5.	Kenmerken van de systemen voor interne controle en risicobeheer.....	25
5.1	Controleomgeving.....	25
5.2	Risicobeoordeling.....	27
5.3	Controle activiteiten.....	28
5.4	Informatie en communicatie.....	28
5.5	Monitoring	28
6.	Financieel verslag.....	30
(aparte paginanummering)		
5.1.	Geconsolideerde jaarrekening	4
5.2.	Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening.....	9
5.3.	Verslag van de bedrijfsrevisoren over de geconsolideerde jaarrekening.....	53
7.	Duurzaamheidsverslag	88
(aparte paginanummering)		

Over dit verslag

Dit jaarverslag legt uit wie we zijn en wat we doen, in welke context we werken en wat onze risico's en opportuniteiten zijn. Het beschrijft onze strategie en de vooruitgang die we in de realisatie van onze doelstellingen hebben geboekt. Het bekijkt ook ons 'corporate governance'-beleid en geeft een eerste analyse van onze resultaten in 2019. Het jaarverslag bevat geregleerde informatie, die op 15 april 2020 werd gepubliceerd na beurstijd.

We zijn de schakel tussen productie en distributie

1. Introductie¹

De transitie van het Europese energiesysteem is ontegensprekelijk één van de grootste maatschappelijke uitdagingen van deze eeuw. De ambities van de Europese Green Deal om tegen 2050 het eerste klimaatneutrale continent te zijn, bespoedigen de overgang naar een CO2 neutrale samenleving. Voor Elia groep is de energietransitie de belangrijkste prioriteit. Met onze nieuwe bedrijfsstructuur, zijn we klaar om te versnellen.

De Groep vormgeven

In 2019 voerde Elia een interne reorganisatie door om haar gereguleerde activiteiten in België af te zonderen en af te schermen van haar niet-gereguleerde en gereguleerde activiteiten in het buitenland. Deze reorganisatie is bedoeld om de schulddisposities van Elia te optimaliseren met het oog op de nieuwe Belgische tariefmethodologie voor de regulatoire periode 2020-2023. De Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG) bevestigde dat een dergelijke reorganisatie het risico op kruissubsidiëring aanzienlijk zou verminderen tussen de gereguleerde activiteiten en de niet-gereguleerde of gereguleerde activiteiten in het buitenland. Zo zal Elia Group dankzij deze nieuwe bedrijfsstructuur de mogelijkheid hebben om haar huidige en toekomstige Belgische en Europese activiteiten verder te ontwikkelen (zowel gereguleerd als niet-gereguleerd) en zal zij ook over de bedrijfsstructuur beschikken die het meest geschikt is, om haar groeistrategie te realiseren.

Op 31 december 2019 nam Elia Transmission Belgium NV/SA ('ETB') de Belgische gereguleerde activiteiten van Elia System Operator NV/SA ('ESO') over, inclusief de schuldenlast verbonden aan die activiteiten. Op dat ogenblik had ETB nog niet alle aanstellingen verkregen als nationaal en regionaal/lokaal transmissiesysteembeheerder ('TSO'). In afwachting dat ETB de nodige aanstellingen had verkregen, besteedde ESO het beheer van het transmissienet uit bij ETB in het kader van een stil partnerschap tussen ESO, ETB en Elia Asset NV/SA.

Begin 2020 werd ETB aangesteld als nationaal en regionaal/lokaal TNB voor het hoogspannings- en zeerhogespanningsnet in België en kwam er een einde aan de onderaannesteding van het beheer van het transmissienet van ESO bij ETB. Elia System Operator NV/SA wordt dan omgedoopt tot Elia Group NV/SA en blijft het beursgenoteerd moederbedrijf.

Elia groep

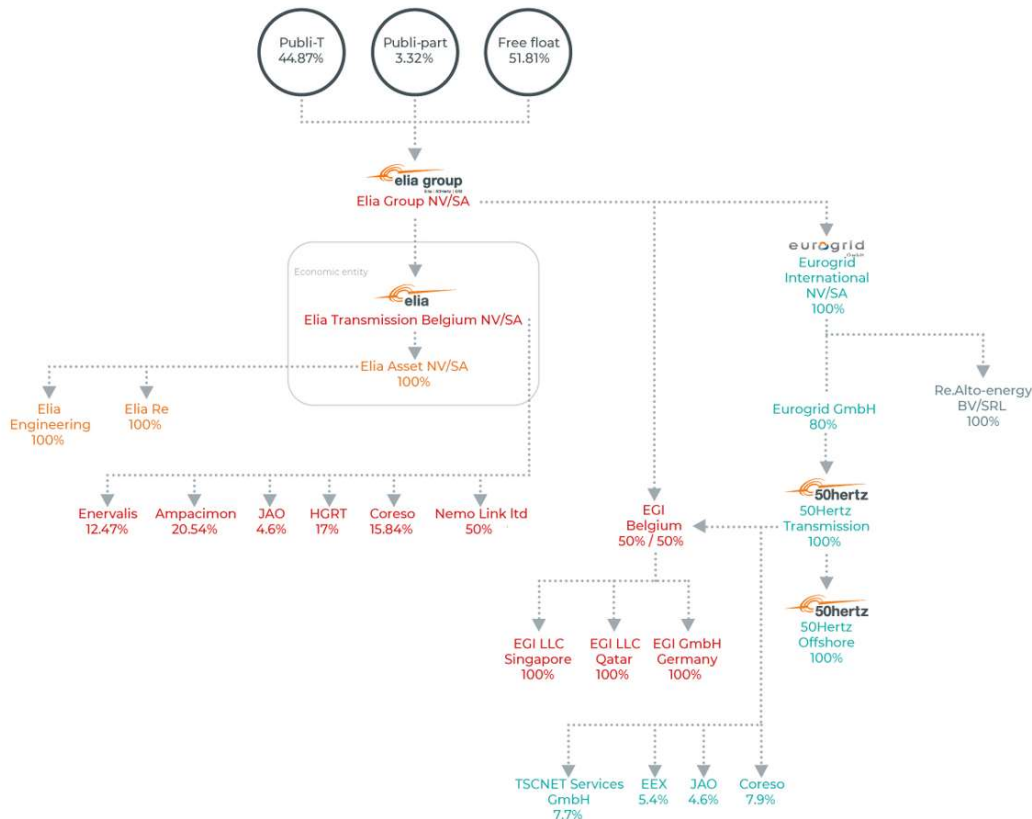
- Elia Group is een holdingbedrijf dat eigenaar is van Elia Transmission Belgium (Belgische TNB), Eurogrid International (met de activiteiten van 50Hertz, de Duitse TNB) en Elia Grid International (een bedrijfstak binnen de Groep die consultancy-opdrachten uitvoert). De referentieaandeelhouder is de gemeentelijke holding Publi-T. Elia Group is sinds juni 2005 genoteerd op de gereguleerde markt Euronext Brussel.

¹ Voor meer informatie over de identificatie van de activa & passiva, belangrijke gebeurtenissen na het einde van het boekjaar en het gereguleerd kader, verwijzen we respectievelijk naar sectie 7.1 op pagina 41, sectie 8.4 op pagina 47 en sectie 9 op pagina 49 van het financieel verslag.

Elia Transmission Belgium

Elia Transmission Belgium (ETB) is voor 100% filiaal van Elia Group. ETB is de beheerder van het Belgische hoogspanningsnet (30kV tot 400kV). De voornaamste activiteiten zijn het beheer van de netinfrastructuur (onderhoud en ontwikkelen van hoogspanningsinstallaties) en het elektriciteitssysteem (toezicht op de elektriciteitsstromen, ervoor zorgen dat verbruik en de productie van elektriciteit 24/7 in evenwicht zijn, elektriciteit invoeren vanuit en naar de buurlanden). ETB ondersteunt ook een optimale marktwerking (ontwikkelen van diensten en mechanismen voor de verdere uitbouw van de elektriciteitsmarkt op nationaal en Europees niveau).

2. Wettelijke structuur

Elia Transmission Belgium heeft participaties in:

- Elia Asset is de vennootschap die alle installaties van het hoogspanningsnet in eigendom heeft, die instaat voor de verdere uitbouw en het onderhoud van dit net. Elia Asset en Elia Transmission Belgium vormen één economische entiteit en handelen onder de naam Elia;
- Nemo Link is een joint venture van Elia en National Grid Interconnector Holdings Limited, een filiaal van de Britse transmissienetbeheerder National Grid Plc. Dit belangrijke Britse bedrijf is eigenaar en beheerder van de gas- en elektriciteitsinfrastructuur in het VK en in het noordoostelijk deel van de VS. Nemo Link baat een interconnector tussen België en Groot-Brittannië uit met een transfercapaciteit van 1.000 MW en volgt het regelgevend kader dat wordt bepaald door OGGEM en de CREG.
- Elia Engineering, voor 100% filiaal van Elia, is belast met alle engineeringactiviteiten.
- Elia Re is de herverzekeringsmaatschappij van Elia.
- Enervalis dat vernieuwende software-as-a-serviceoplossingen ontwikkelt. Hiermee kunnen marktspeleers hun energiefactuur optimaliseren; tegelijk helpen deze oplossingen om te voldoen aan de groeiende behoefte aan flexibiliteit om de vraag en het aanbod in het elektriciteitssysteem in evenwicht te houden.

- Ampacimo dat dynamische monitoringsystemen (stroomcapaciteit) levert en ontwikkelt voor luchtlijnen. Zij zijn nuttig voor de TSO's want ze kunnen ze gebruiken om de efficiëntie van het net te verhogen, met behoud van het vereiste veiligheidsniveau voor het net.
- JAO, een gezamenlijk dienstenbedrijf van twintig transmissienetbeheerders uit zeventien landen, dat verantwoordelijk is voor de jaar-, maand- en dagveilingen van transmissierechten op 27 grenzen. Het dienstenbedrijf doet ook dienst als noodoplossing voor de Europese marktkoppeling.
- HGRT (Holding des Gestionnaires de Réseau de Transport), dit is een aandeelhouder van de in Frankrijk gevestigde elektriciteitsbeurs EPEX Spot SE;
- Coreso, dit is het eerste gezamenlijke regionaal technisch coördinatiecentrum met negen Europese transmissienetbeheerders. Coreso draagt bij aan een aantal Europese doelstellingen, meer bepaald de operationele veiligheid van het elektriciteitssysteem, de integratie van grootschalige hernieuwbare energieproductie (windenergie) en de ontwikkeling van de elektriciteitsmarkt in CWE.

“
Onze raad van bestuur keurde de nieuwe bedrijfsstructuur goed, die ons in de mogelijkheid zal stellen om onze ambitieuze groeistrategie voort te zetten en de kansen te grijpen die de energietransitie met zich mee brengt. We kijken ernaar uit om te blijven meewerken aan het uitbouwen van een duurzaam en betrouwbaar energiesysteem in het belang van de samenleving.” - **Chris Peeters, CEO Elia groep**

3. Corporate Governance Verklaring

ETB voldoet aan specifieke verplichtingen betreffende transparantie, neutraliteit en niet-discriminatie ten opzichte van al haar stakeholders die betrokken zijn bij haar activiteiten. De corporate governance bij ETB steunt in 2019 op twee pijlers:

1. de Corporate Governance Code die ETB als haar referentiecode heeft aangenomen;
2. de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en het koninklijk besluit van 3 mei 1999 betreffende het beheer van het elektriciteitstransmissienet.

Samenstelling van de bestuursorganen op 31 december 2019

Raad van bestuur

VOORZITTER

- Bernard Gustin, onafhankelijk bestuurder

VICEVOORZITTERS

- Claude Grégoire, bestuurder benoemd op voorstel van Publi-T
- Geert Versnick, bestuurder benoemd op voorstel van Publi-T

BESTUURDERS

- Michel Allé, onafhankelijk bestuurder
- Luc De Temmerman, onafhankelijk bestuurder
- Frank Donck, onafhankelijk bestuurder
- Cécile Flandre, bestuurder benoemd op voorstel van Publi-T
- Claude Grégoire, bestuurder benoemd op voorstel van Publi-T
- Bernard Gustin, onafhankelijk bestuurder
- Philip Heylen, bestuurder benoemd op voorstel van Publi-T
- Luc Hujoel, bestuurder benoemd op voorstel van Publi-T
- Roberte Kesteman, onafhankelijk bestuurder
- Jane Murphy, onafhankelijk bestuurder
- Dominique Offergeld, bestuurder benoemd op voorstel van Publi-T
- Rudy Provoost, bestuurder benoemd op voorstel van Publi-T
- Saskia Van Uffelen, onafhankelijk bestuurder
- Geert Versnick, bestuurder benoemd op voorstel van Publi-T

COLLEGE VAN COMMISSARISSEN

- KPMG Bedrijfsrevisoren burg. cvba, vertegenwoordigd door Alexis Palm
- Ernst & Young Bedrijfsrevisoren burg. cvba, vertegenwoordigd door Patrick Rottiers

(DAGELIJKS) DIRECTIECOMITÉ

- Chris Peeters, voorzitter en Chief Executive Officer
- Markus Berger, Chief Infrastructure Officer
- Patrick De Leener, Chief Customers, Market & System Officer

- Frédéric Dunon, Chief Assets Officer
- Pascale Fonck, Chief External Relations Officer
- Peter Michiels, Chief Human Resources & Internal Communication Officer
- Ilse Tant, Chief Community Relations Officer
- Catherine Vandenborre, Chief Financial Officer

AUDITCOMITÉ

- Michel Allé, voorzitter
- Frank Donck
- Roberte Kesteman
- Dominique Offergeld
- Rudy Provoost

Diversiteit binnen de raad van bestuur

Aantal personen in de raad van bestuur van Elia Transmission Belgium op 31 december 2019	eenheid	2019
Mannen	35 < 55 jaar	3
	≥ 55 jaar	6
Vrouwen	35 < 55 jaar	2
	≥ 55 jaar	3

Overeenkomstig de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, bepalen het Wetboek van vennootschappen, het Belgisch Wetboek van vennootschappen en verenigingen en de statuten van Elia Transmission Belgium dat de raad van bestuur bestaat uit minstens één derde (1/3) leden van het andere geslacht. Deze regel van één derde (1/3) wordt op evenredige wijze toegepast op de onafhankelijke bestuurders en de niet-onafhankelijke bestuurders.

Bovendien, is de samenstelling van de raad van bestuur gebaseerd op de complementariteit van vaardigheden, ervaring en kennis, alsmede over genderdiversiteit en diversiteit in het algemeen.

Bij de zoektocht naar en benoeming van nieuwe bestuurders wordt bijzondere aandacht besteed aan diversiteitsparameters in termen van leeftijd, geslacht en complementariteit.

Diversiteit binnen het (dagelijkse) directiecomité

Aantal personen in het (dagelijkse) directiecomité van Elia Transmission Belgium op 31 december 2019	eenheid	2019
Mannen	35 < 55 jaar	4
	≥ 55 jaar	1
Vrouwen	35 < 55 jaar	3
	≥ 55 jaar	0

Bovendien, is de samenstelling van het (dagelijkse) directiecomité in het algemeen gebaseerd op genderdiversiteit en diversiteit, evenals op de complementariteit van vaardigheden, ervaringen kennis.

Bij de zoektocht naar en benoeming van nieuwe directeurs voor het (dagelijkse) directiecomité wordt bijzondere aandacht besteed aan diversiteitsparameters in termen van leeftijd, geslacht en complementariteit.

Reglementering inzake transparantie – kennisgevingen

In 2019 heeft Elia Transmission Belgium geen kennisgevingen ontvangen in de zin van de wet van 2 mei 2007 betreffende de openbaarmaking van belangrijke deelnemingen in emittenten waarvan aandelen zijn toegelaten tot de verhandeling op een gereguleerde markt en houdende diverse bepalingen, en het koninklijk besluit van 14 februari 2008 betreffende de openbaarmaking van belangrijke participaties.

Elia Transmission Belgium heeft in totaal 205.572.291 aandelen uitgegeven. 205.572.290 aandelen zijn B-aandelen en zijn in het bezit van Elia groep. 1 aandeel is een C-aandeel en is in het bezit van Publi-T.

Belangrijke gebeurtenissen in 2019

Op 31 december net voor middernacht nam Elia Transmission Belgium, dat op 31 juli 2019 werd opgericht, de Belgische geregleerde activiteiten over van Elia System Operator, inclusief de schuldenlast die verbonden zijn aan deze activiteiten. Op dat ogenblik waren nog niet alle aanstellingen van Elia Transmission Belgium tot nationaal en regionaal/lokaal transmissienetbeheerder verkregen. Tijdens deze interimperiode (toen Elia Transmission Belgium de aanstellingen nog niet had verkregen), besteedde Elia System Operator het beheer van het transmissienet uit bij Elia Transmission Belgium in het kader van een stil partnerschap tussen Elia System Operator, Elia Transmission Belgium en Elia Asset, zolang Elia Transmission Belgium de nodige aanstellingen afwachtte.

Met ingang op 31 december 2019 net voor middernacht werd Elia Transmission Belgium aangesteld tot nationaal en regionaal/lokaal transmissienetbeheerder krachtens de beslissing van respectievelijk de CREG op 13 januari 2020, de VREG op 24 december 2019 en de Brusselse regering voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest op 19 december 2019. In de Waalse regering werd de aanstelling tot (lokaal) transmissienetbeheerder automatisch verkregen ingevolge de aanstellingen tot transmissienetbeheerder verkregen op federaal niveau, met name op 13 januari 2020. Bijgevolg kwam er een einde aan de uitbesteding van het beheer van het transmissienet door Elia System Operator aan Elia Transmission Belgium en werd op 31 december 2019 net voor middernacht 'Elia System Operator' omgedoopt tot 'Elia Group'. Elia Group blijft een beursgenoteerd bedrijf, dat niet langer onderworpen is aan de Wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt.

4. Risicobeheer en onzekerheden voor het bedrijf

4.1 Strategische/reguleringsrisico's en responsen

4.1.1 Veranderende/nieuwe reguleringsvoorwaarden

Door het specifieke karakter van haar activiteiten is ETB onderworpen aan uitgebreide Europese, federale en gewestelijke wet- en regelgevingen. Niet-geplande en/of nadelige wijzigingen of foute interpretaties van regulerende of beleidsmatige mechanismen in België zijn mogelijk strijdig met de huidige en toekomstige strategie van ETB, wat ernstige financiële en organisatorische gevolgen zou kunnen hebben.

Respons

Om de onzekerheden tot een minimum te beperken, tracht ETB proactief te anticiperen op de Europese wetgeving, met nieuwe richtlijnen en verordeningen die op Europees niveau worden voorbereid of die op haar omzetting naar de Belgische wetgeving wachten, meer bepaald in het kader van het 'schone energiepakket' en de mogelijke evolutie van de rol van transmissienetbeheerder (TNB) naar regionaal operationeel centrum (ROC). ETB is ook stichtend lid van het European Network of Transmission System Operators for Electricity (Europees netwerk van transmissienetbeheerders voor elektriciteit, ENTSO-E). Door aan dit netwerk deel te nemen, ijvert ETB voor ontwikkelingen die zijn afgestemd op haar strategie.

Meer informatie

Het regelgevende en wettelijke kader brengt risico's met zich mee voor wat betreft de verdeling van de bevoegdheden tussen de Belgische federale en gewestelijke entiteiten. Zo zouden tegenstrijdigheden tussen de verschillende regelgevingen, met inbegrip van de netcodes, de uitoefening van de activiteiten van ETB kunnen belemmeren. De verdere ontwikkeling en wijzigingen van deze regelgevingen zouden ook een impact kunnen hebben op de aansprakelijkheid van ETB in het geval van een stroomonderbreking op het net of – in de context van een staatshervorming – op de verdeling van de bevoegdheden tussen de federale en de gewestelijke overheden, mogelijk met inbegrip van de bevoegdheid om de transmissietarieven goed te keuren. Om deze risico's tot een minimum te beperken, tracht ETB ook proactief te anticiperen op de evolutie van de nationale of lokale wetgeving.

4.1.2 Risico op vroegtijdige beëindiging van de TNB-vergunning

Om haar activiteiten uit te oefenen, beschikt ETB over vergunningen die vroegtijdig kunnen worden ingetrokken indien ETB (onder meer) niet de menselijke, technische en/ of financiële middelen heeft om de doorlopende en betrouwbare werking van het net te verzekeren volgens de toepasselijke wetgeving en de ontvlechtigingsverplichtingen conform artikel 9 van de Europese Elektriciteitsrichtlijn. Een dergelijke intrekking zou een grote nadelige impact hebben op ETB.

Respons

Elia groep heeft eind 2019 een reorganisatie doorgevoerd om de gereguleerde activiteiten van ETB in België af te schermen van haar andere niet-gereguleerde activiteiten. Dit beperkt ook het risico op kruissubsidiëring tussen gereguleerde activiteiten en andere typen activiteiten. Zo beschikken we over een passend kader voor de verdere ontwikkeling van alle activiteiten van ETB.

Meer informatie

Elia Transmission Belgium werd onlangs en met ingang van 31 december 2019 aangesteld als Belgische transmissie-netbeheerder door verscheidene overheidsinstanties (door de federale regering voor een periode van twintig jaar, door de Brusselse regering voor een periode van twintig jaar en door de Vlaamse regulator voor een periode van vier jaar). Het risico op een vroegtijdige beëindiging van de TNB-licenties is dus op korte termijn beperkt. Niettemin dient te worden opgemerkt dat voorafgaand aan de volgende vernieuwing van de Vlaamse licentie de interpretatie van de regels voor corporate governance zal worden besproken.

4.1.3 Duurzaamheid van de opbrengsten

De vergoeding van ETB wordt vrijwel volledig bepaald door het regelgevende kader dat van toepassing is. Wijzigingen van de regelgevende parameters zouden een impact kunnen hebben op de rentabiliteit van ETB. Bovendien is de realisatie van bepaalde in de tariefmethodologieën gedefinieerde parameters onderhevig aan specifieke onzekerheden, die de financiële positie van ETB kunnen beïnvloeden.

Zo hangt in het bijzonder de vergoeding van ETB gedeeltelijk af van haar vermogen om de noodzakelijke projecten uit te voeren en de bestaande activa te onderhouden, aangezien de huidige vergoeding in België gekoppeld is aan de regelgevende activabasis. Die is afhankelijk van het vermogen van ETB om de vereiste vergunningen te krijgen, de potentiële risico's voor het milieu en de volksgezondheid te beheren en zich naar de eisen van de ruimtelijke ordening te schikken zonder aanzienlijke kosten te genereren. Indien ETB haar investeringsprogramma niet of niet tijdig/economisch haalbaar zou kunnen uitvoeren, zou dat een negatieve impact hebben op haar winsten in de toekomst.

Respons

In de context van de energietransitie vereisen de ontwikkelingsbehoeften van de transmissie-infrastructuur in België de implementatie van een ambitieus investeringsprogramma, dat indirect bijdraagt aan de uitbreiding van de regelgevende activabasis.

ETB streeft bovendien naar de ontwikkeling van tariefmethodologieën die rekening houden met de veranderingen als gevolg van de energietransitie en de decentralisatie van de energieopwekking.

Tot slot streeft ETB naar een zo efficiënt mogelijk beleid voor haar investeringen en het onderhoud van haar activa. Dit stelt de consumenten in staat om voordeel te halen uit het schaafeffect van een gecentraliseerd netbeheer.

Meer informatie

Het Directiecomité van de CREG heeft het Belgische tariefvoorstel voor de reguleringsperiode 2020-2023 goedgekeurd. Ondanks de inflatie en de voortzetting van het ambitieuze investeringsprogramma zullen de tarieven voor de elektriciteitstransmissie in de periode 2020-2023 dalen en op het einde van de periode 1% onder de huidige tarieven van 2019 liggen. Dit kan vooral worden verklaard door de verwachte daling van de financiële lasten en de kosten van ondersteunende diensten, en ook door de restitutie van overtollig geïnde tarieven in het verleden.

https://www.elia.be/en/news/press-releases/2019/11/20191107_elia-press-release-creg-approves-tariff-proposition

4.1.4 Anticiperen op HR-behoefte

De energietransitie leidt ons naar een consumentgericht model, dat de basis vormt voor onze strategie en ambities. Om dit consumentgerichte model te realiseren, moeten de cultuur van ETB en de komende veranderingen volledig worden afgestemd op de strategie van ETB. Bovendien zijn we ons ervan bewust dat we op het gebied van talentmanagement in de toekomst een specifieke technische expertise (offshore, digitalisering, IP ...) nodig zullen hebben om de strategie van ETB uit te voeren.

Respons

Een versterkte focus op talent en cultuur heeft inmiddels tot verscheidene anticiperende acties geleid, zoals workshops, transparante communicatie en de invoering van een cultuurvernieuwend project in de hele Groep, naast specifieke opleidingen die momenteel worden gegeven om deze afstemming te realiseren.

We implementeren momenteel een opvolgingsplanning waarin de focus wordt gelegd op leiderschapsvaardigheden en we plannen een upgrade van de manier waarop kritieke functies in kaart worden gebracht.

4.2 Operationele risico's²

4.2.1 Balancerings

Het verbruik van elektrische energie moet op elk moment gelijk zijn aan de productie. Een transmissienetbeheerder gebruikt balanceringsenergie om niet-geplande schommelingen van de elektriciteitsproductie of de energiebelasting op te vangen. De Europese groei van het aantal hernieuwbare energiebronnen die aangesloten zijn op distributiesystemen en de aansluiting van grote offshore windparken scheppen eveneens nieuwe uitdagingen voor het operationele netbeheer, vooral door de toegenomen volatiliteit van de energiestromen op ons net.

Respons

Om de netveiligheid met betrekking tot de balancerings te kunnen handhaven tegen redelijke kosten voor de samenleving hebben we nood aan een combinatie van maatregelen. Deze maatregelenmix omvat het versterken van de samenwerking op zowel nationaal als internationaal niveau om het net te regelen, het verbeteren van de kwaliteit van de voorspellingen (verbruik, offshore enz.), het verzekeren van een marktdesign dat de balanceringsverantwoordelijken stimuleert om hun portefeuille in evenwicht te houden en dat hen tegelijkertijd de mogelijkheid biedt om marktovereenkomsten te sluiten om hun onevenwichten zo dicht mogelijk bij real time te verhandelen (bv. intradaymarkten), en het implementeren van markthervormingen die zoveel mogelijk flexibiliteit vrijmaken die in real time kan worden gebruikt om het net in evenwicht te houden, met een minimum aan kosten. Deze laatste markthervormingen mikken op het openstellen van de balanceringsmarkten voor alle technologieën en alle spelers, ongeacht het spanningsniveau waarop ze aangesloten zijn.

² ETB werd op 31 december bevestigd als Belgische transmissienetbeheerder. Voor het jaar 2019 vallen de belangrijkste risico's van ETB buiten het bereik van de operationele risico's, omdat deze laatste op zeer korte termijn zijn aangegaan. Omwille van de transparantie worden deze risico's hier echter wel vermeld. Zij komen overeen met de risico's die ETB in de toekomst zal lopen.

Ter illustratie van de laatste maatregel zal ETB in de loop van 2020 in België overstappen van de maandelijkse aankoop van mFRR (manuele frequentieherstelreserve) en de wekelijkse aankoop van aFRR (automatische frequentieherstelreserve) naar de dagelijkse aankoop van beide reserves. Dit zal de drempel voor de reservemarkt aanzienlijk verlagen en de effectieve deelneming van meer technologieën mogelijk maken.

4.2.2 Adequacy

De federale regeringen spelen een cruciale rol om te verzekeren dat hun land over voldoende opwekkingscapaciteit beschikt om het risico op elektriciteitstekorten en bevoorradingsproblemen te vermijden. De transmissienetbeheerders van onze Groep verstrekken hen op hun beurt nuttige informatie. Zo beoordeelt de Belgische transmissienetbeheerder, conform de wettelijke voorschriften op dit domein, regelmatig de Belgische bevoorradingszekerheid op zowel korte als langere termijn.

Zo wordt in eerste instantie de Belgische adequacy op korte termijn geëvalueerd, vooral door de adequacy tussen de belastingsvoorspellingen en de beschikbare opwekking (incl. vraagflexibiliteit, aangeduide vraagflexibiliteit, belastingverschuiving ...) in België en de buurlanden te toetsen aan de wettelijke criteria voor de bevoorradingszekerheid. Als uit deze studie blijkt dat mogelijk niet wordt voldaan aan deze criteria, kan de minister van Energie de transmissienetbeheerder vragen om een strategische reserve aan te leggen. Een strategische reserve bestaat uit assets buiten de markt die kunnen worden ingezet wanneer de markt de bevoorradingszekerheid niet kan verzekeren.

Op 2 december 2019 werd de probabilistische analyse van de Belgische adequacy voor de winterperiode 2020- 2021 gepubliceerd. De resultaten van deze studie kunnen hier worden geraadpleegd:

https://www.elia.be/en/news/press-releases/2019/12/20191202_strategic-reserve-for-winter-2020-21

Ook de Belgische adequacy op langere termijn wordt onderzocht. Deze studies beoordelen de adequacy tussen de belastingsvoorspellingen en de verwachte beschikbare opwekking (incl. vraagflexibiliteit, belastingverschuiving...) in België en de buurlanden op langere termijn. De verwachte beschikbare opwekking omvat de door de overheid gekozen doelstellingen in termen van hernieuwbare opwekking en de economische haalbaarheidskloof. De studies evalueren of er voldoende sterke signalen zijn om marktinvesteringen aan te moedigen die een eventueel tekort aan adequacy tegenover de wettelijke criteria voor de bevoorradingszekerheid kunnen opvangen.

De laatste studie in dit verband – de 'Adequacy & Flexibility Study 2020- 2030' – dateert van 28 juni 2019. Ze kan hier worden geraadpleegd:

<https://www.elia.be/en/publications/studies-and-reports>

Deze studie concludeerde dat België als gevolg van de kernuitstap tegen 2025 een tekort aan adequacy zal hebben, en dat er te weinig sterke investeringssignalen zijn om ervan uit te gaan dat deze leemte door de markt zal worden gevuld zonder bijkomende interventies.

Bijgevolg heeft de Belgische regering beslist om de Belgische bevoorradingszekerheid op langere termijn te waarborgen door een capaciteitsvergoedingsmechanisme (Capacity Remuneration Mechanism, **CRM**) in te voeren. Hiertoe werd een wetsontwerp over het CRM besproken en op 4 april 2019 goedgekeurd. ETB zal de regering helpen bij het ontwerp en de implementatie van het capaciteitsvergoedingsmechanisme.

De voornoemde studie gaf ook aan dat België al tussen 2022 en 2025 (de periode waarin sommige kerncentrales de markt al zullen verlaten) zou kunnen worden geconfronteerd met een adequacyprobleem. In de loop van 2020 zal de precieze schaal van het geïdentificeerde tekort worden beoordeeld, samen met de (behoefte aan) mogelijke bestrijdingsmechanismen.

4.2.3 Incidenten en verstoring van de bedrijfscontinuïteit

De transmissiesystemen die ETB beheert, zijn uiterst betrouwbaar. Maar dat neemt niet weg dat er onvoorziene gebeurtenissen kunnen optreden, zoals ongunstige weersomstandigheden, die de vlotte werking van een of meer infrastructuurcomponenten kunnen aantasten. In de meeste gevallen leidt dat tot een zogenaamd enkelvoudig contingentie-incident, dat dankzij de vermaasde structuur van de netten in beheer van ETB geen gevolgen heeft voor de stroomvoorziening van de eindafnemers. De elektriciteit kan de eindafnemers immers vaak bereiken via een aantal verschillende verbindingen in het systeem. In andere gevallen kan een voorval in het elektriciteitssysteem echter een meervoudig contingentie-incident uitlokken. Dit kan een lokale of ruimere elektriciteitsstoring veroorzaken die tot aansprakelijkheidsvorderingen en geschillen leidt, met mogelijk een negatieve impact op de financiële positie van ETB.

Ongunstige weersomstandigheden zijn overigens niet de enige mogelijke oorzaak van incidenten en verstoringen van de bedrijfscontinuïteit. Andere voorbeelden zijn menselijke fouten, kwaadwillige aanvallen, terrorisme, defecten van de uitrusting enz.

Offshore uitrusting krijgt hierbij onze bijzondere aandacht, omdat we minder ervaring hebben met deze technologieën en de herstelmaatregelen veel complexer zijn.

De waarschijnlijkheid dat een of meer van de voornoemde gebeurtenissen optreedt, kan toenemen wanneer de bevoegde overheden de door ETB voorgestelde operationele procedures, investeringen of voltijds equivalente (VTE) middelen niet goedkeurt.

Respons

Er zijn verscheidene procedures ingevoerd om deze risico's te beheren – van plannen voor crisisbeheer tot operationele procedures, zoals verdedigings- en herstelplannen. Ze worden allemaal regelmatig geoefend en getest in groot-schalige oefeningen en simulatortrainingen, zodat onze medewerkers – en in voorkomend geval de operatoren van de transmissiesystemen – klaar zijn voor de meest onverwachte en extreme situaties. In het geval van een aan ETB toe te schrijven fout, voorzien de respectieve algemene voorwaarden van hun contracten in passende aansprakelijkheidsbeperkingen tot op een redelijk niveau voor ETB. Elke relevante verzekeringspolis is ontworpen om sommige van de financiële gevolgen te beperken indien deze risico's zich zouden voordoen. In het geval van ongunstige omstandigheden kan de TNB elke noodmaatregel nemen die hij passend acht, zoals een gehele of gedeeltelijke afschakeling van de elektriciteitsexport, een verzoek aan de elektriciteitsproducenten om hun productie te verhogen of te verlagen, of een verzoek aan de bevoegde minister om het elektriciteitsverbruik in de relevante zone te verlagen om de impact van het incident te beperken. Bovendien houden het design en het gebruik van offshore en onshore technologieën rekening met eisen in verband met de hersteltijd, de monitoringmogelijkheden en de veerkracht van het net.

Meer informatie

Als gereguleerde entiteit volgt ETB de 'netcodes' die op Europees, federaal en gewestelijk niveau van toepassing zijn, terwijl de contracten voor de toegang tot het net door de regulator worden goedgekeurd.

De blootstelling van ETB onder het reguleringskader en deze contracten is beperkt tot een aanvaardbaar bedrag. Deze risico's worden meestal gedekt door een aansprakelijkheidsverzekering voor passende bedragen.

In België zijn de vervanging van assets en de investeringen in het algemeen het voorwerp van arbitrage als gevolg van een middelentekort. Dit leidt tot de veroudering van sommige assetvloten, maakt het assetbeheer complexer en kan uiteindelijk ook een weerslag hebben op de beschikbaarheid van bepaalde netcomponenten en de prestaties van de beveiligingsvoorzieningen.

4.2.4 Storingen in informatie- en communicatietechnologie (ICT) en gegevensbeveiliging

Een storing in de ICT-systemen en –processen die ETB gebruikt of een inbreuk op hun beveiligingsmaatregelen, kan leiden tot verliezen voor klanten en lagere inkomsten voor ETB.

ETB verzamelt en bewaart ook gevoelige gegevens, haar eigen bedrijfsgegevens en die van haar leveranciers en zakenpartners. ETB is onderworpen aan verscheidene regels en regelgevingen met betrekking tot de privacy en de gegevensbescherming, waaronder sinds 25 mei 2018 de Verordening Gegevensbescherming (EU-Verordening 2016/679 van 27 april 2016). Ondanks alle getroffen zijn ernstige storingen in de hardware en software van de systemen, falende complianceprocessen, computervirussen, malware, cyberaanvallen, incidenten of inbreuken op de veiligheid nog steeds mogelijk.

Elk van deze gebeurtenissen kan ETB verhinderen om een deel of het geheel van haar diensten te leveren en kan in het algemeen leiden tot een inbreuk op hun wettelijke en/of contractuele verplichtingen. Dit kan aanleiding geven tot juridische claims of geschillen, contractuele aansprakelijkheid, aansprakelijkheid volgens gegevensbeschermingswetten, strafrechtelijke, burgerrechtelijke en/of administratieve sancties, een verstoring van de werking van ETB, of schade aan de reputatie van ETB, en kan in het algemeen een nadelige weerslag hebben op de activiteiten van ETB.

Respons

ETB neemt passende maatregelen om haar ICT-processen en hardware, software en netwerkbeveiliging (bv. failover-mechanismen) te herzien, te updaten en te back-uppen. Ze doet dit op doorlopende basis en zo ruim mogelijk binnen haar technische en financiële overwegingen. De transmissienetbeheerder past bovendien haar processen doorlopend aan en voert nieuwe processen in om de compliance te verzekeren.

4.2.5 Vergunningsrisico

De veranderende Europese energiemarkt en de grootschalige uitrol van opwekkingstechnologieën op basis van hernieuwbare energie vereisen de verdere ontwikkeling van de infrastructuur van de twee transmissienetbeheerders. De ontwikkeling van deze infrastructuur en van interconnectoren met andere buurlanden is afhankelijk van het verkrijgen van vergunningen en goedkeuringen van lokale, gewestelijke, nationale en internationale overheden. De noodzaak van het verkrijgen van dergelijke goedkeuringen en vergunningen binnen een bepaald tijds kader is een kritieke uitdaging voor een tijdige implementatie. Bovendien kunnen de goedkeuringen en vergunningen worden betwist voor de relevante rechtbanken.

Respons

Om de onzekerheden in verband met vergunningen te beheren, wordt een concreet en anticiperend stakeholdermanagement gevoerd, samen met een transparante communicatie met de gemeenschap.

Meer informatie

In België kunnen drie projecten worden vermeld die bijzonder belangrijk zijn om de energietransitie te vergemakkelijken, maar die ook grote inspanningen vragen om hiervoor het nodige maatschappelijk draagvlak te vinden: Boucle du Hainaut, Ventilux en MOG II.

4.2.6 Leveranciersrisico

ETB is voor haar bevoorrading met materiaal en de uitvoering van haar investeringsprojecten afhankelijk van een beperkt aantal cruciale leveranciers. Door de complexiteit van de infrastructuurwerken, de toenemende vraag op de markt en de goed gevulde orderboeken van de fabrieken, is het mogelijk dat ETB onvoldoende leveranciers of leveringscapaciteit vindt voor haar projecten. Deze kernleveranciers staan bovendien voor de uitdaging om voldoende HR-profielen te vinden met de juiste vaardigheden. Ze moeten immers goed ontworpen producten leveren, voldoende productiecapaciteit bieden, een bevredigende kwaliteit garanderen en een diep gewortelde veiligheidscultuur aan de dag leggen. Als zij onvoldoende geschoolde profielen vinden, kan dat een nadelige impact hebben op ons bedrijf en op de veiligheid van onze werken. Verder is ETB blootgesteld aan het risico op claims voor overheidsopdrachten en aan de mogelijkheid dat hun respectieve leveranciers – als zij in financiële moeilijkheden zouden komen – niet in staat zouden zijn om te voldoen aan hun contractuele verplichtingen. Elke annulering of vertraging van de voltooiing van infrastructuurwerken zou een nadelige weerslag kunnen hebben op de werking en de reputatie van ETB.

Respons

Om het leveranciersrisico tot een minimum te beperken, voert ETB een doorlopende dialoog met haar leveranciers en maakt zij regelmatig voorspellende capaciteitsanalyses op marktniveau. Ze ontwikkelt ook meer veerkrachtige aankoopstrategieën en diversifieert haar portefeuille van leveranciers.

4.2.7 Gezondheids- en veiligheidsongevallen

ETB beheert installaties waarbij ongevallen, defecte assets en externe aanvallen lichamelijke letsels kunnen veroorzaken. Bijgevolg kan ETB worden blootgesteld aan mogelijke aansprakelijkheden die een materiële negatieve impact kunnen hebben op haar financiële positie, die aanzienlijke financiële en beheersmatige middelen kunnen vereisen en die hun respectieve reputatie kunnen schaden.

Respons

De veiligheid en het welzijn van individuele personen (zowel medewerkers van ETB als van derden) is een grote prioriteit en een dagelijkse zorg van ETB. ETB hantert dan ook een veiligheids- en gezondheidsbeleid, maakt veiligheidsanalyses en bevordert een veiligheidscultuur.

4.3 Financiële risico's en responsen

4.3.1 Negatieve evoluties op de financiële markten³

Het vermogen van ETB om toegang te krijgen tot globale financieringsbronnen voor de dekking van haar financieringsbehoeften of de aflossing van haar schulden kan worden beïnvloed door een achteruitgang van de financiële markten.

Schommelingen van de rentevoeten kunnen een negatieve invloed hebben op de financiële situatie van ETB. ETB en haar filialen moeten immers toegang hebben tot de kapitaalmarkten om hun investeringen te financieren en hun strategische doelstellingen op korte en lange termijn te bereiken. In de huidige bank- en kapitaalmarkto geving, die wordt gekenmerkt door lage rentevoeten, ervaart ETB momenteel geen beperkingen op het gebied van de beschikbaarheid van financiering. ETB wordt evenwel gedeeltelijk gefinancierd door schuldinstrumenten met variabele rente, en een wijziging van de rentevoeten van de financiële instrumenten op de markt kan een impact hebben op de financiële lasten. Als deze schommelingen het toegestane rendement op eigen vermogen beïnvloeden, kunnen ze ook een nadelige weerslag hebben op de reguleringskaders.

ETB is voor de financiering van haar investeringen afhankelijk van haar vermogen om toegang te krijgen tot de schuld- en kapitaalmarkten, om zo de fondsen op te halen die ze nodig heeft om haar bestaande schulden af te lossen en te voldoen aan de financiële behoeften voor haar toekomstige investeringen. Dit **financieringsrisico** wordt sterk beïnvloed door macro-economische trends. In 2020 zullen deze trends voornamelijk worden gekenmerkt door de uitkomst van het handelsoverleg tussen de Verenigde Staten en China, de evolutie in het Midden-Oosten en de toepassing van de brexit. Al deze macro-economische factoren komen op het niveau van de markt tot uiting in een grote volatiliteit, die een negatieve impact zou kunnen hebben op de groei van Elia groep en het bereiken van haar doelstellingen.

Elia groep, financiële instrumenten uitgegeven door Elia Transmission Belgium en haar relevante filialen hebben een rating van S&P. Er bestaat geen enkele zekerheid dat de rating voor elke gegeven periode dezelfde zal blijven, of dat deze niet door het ratingbureau zal worden verlaagd indien het bureau meent dat toekomstige omstandigheden dat rechtvaardigen. Een beslissing van een ratingbureau om de kredietrating van de vennootschap te verlagen of in te trekken, zou de financieringsopties van ETB kunnen beperken en zou haar leenkosten kunnen verhogen.

Respons

De risico's waarmee ETB wordt geconfronteerd, worden geïdentificeerd en geanalyseerd om passende limieten te bepalen. ETB controleert en monitort de risico's en de naleving van deze limieten. Hiertoe heeft ET verantwoordelijkheden en procedures gedefinieerd voor de te gebruiken financiële instrumenten, samen met operationele limieten voor het beheer ervan. Deze procedures en de overeenkomstige systemen worden regelmatig herzien, om eventuele wijzigingen van de marktomstandigheden en de activiteiten van ETB te weerspiegelen. De financiële impact van deze risico's is beperkt, aangezien ETB binnen het Belgische regulering kader werken.

³ Voor meer informatie verwijzen wij naar sectie 8.1 op pagina 44 van het financieel jaarverslag

In het kader van de inspanningen van ETB om het financieringsrisico te beperken, streeft ze naar de diversificatie van haar financieringsbronnen in schuldinstrumenten. Als beursgenoteerde vennootschap heeft ETB ook toegang tot de aandelenmarkt. Het herfinancieringsrisico wordt beheerd door sterke bankrelaties te ontwikkelen met een groep van financiële instellingen door een sterke en voorzichtige financiële positie te behouden in de tijd en door de financieringsbronnen te diversifiëren. Het liquiditeitsrisico op korte termijn wordt op dagelijkse basis beheerd en de financieringsbehoeften worden volledig gedekt door de beschikbaarheid van kredietlijnen en een programma voor handelspapier.

Meer informatie

In België worden de financieringskosten van de gereguleerde activiteiten gekwalificeerd als 'niet-beheersbare elementen' en kunnen mogelijke afwijkingen van de begrote cijfers worden overgedragen naar een volgende regulatoire tariefperiode (of binnen dezelfde periode, in het geval van een uitzonderlijke wijziging van de lasten). De gereguleerde tarieven worden bepaald aan de hand van prognoses van de rentevoet.

4.3.2 Kasstroom

De eerder vermelde schommelingen van de rentevoeten van de schuld van ETB kunnen ook een impact hebben op de werkelijke financiële lasten, door een (positief of negatief) tijdsverschil te veroorzaken tussen de effectief door ETB gemaakte financiële kosten en de voorspelde financiële kosten. Dit kan kortstondige gevolgen hebben voor de kaspositie van ETB. Afwijkingen tussen de werkelijke en de begrote volumes aan vervoerde elektriciteit en tussen de effectief gemaakte en de begrote kosten/opbrengsten kunnen op korte termijn een negatief effect hebben op de kaspositie van ETB, en op middellange termijn ook een negatieve impact op het bepalen van de tarieven voor de volgende periode.

In het kader van hun respectieve bevoegdheden hebben de nationale en gewestelijke regeringen maatregelen genomen om de verdere ontwikkeling van hernieuwbare energie te bevorderen met diverse ondersteuningsmechanismen. ETB neemt deel aan verscheidene van deze mechanismen voor openbare-dienstverplichtingen. Dit kan een indirecte weerslag hebben op de kasstroom van ETB. Afwijkingen van het verwachte aantal verkochte groenestroomcertificaten met gewaarborgde minimumprijs of afwijkingen van de verwachte verkochte volumes aan hernieuwbare energie met vaste prijs zouden beduidende kaskosten op korte termijn kunnen veroorzaken. De kosten van de openbare-dienstverplichtingen van de TNB worden gedekt door tarieven die op regelmatige basis door de regulatoren moeten worden goedgekeurd.

Respons

Het liquiditeitsrisico op korte termijn wordt op dagelijkse basis beheerd en de financieringsbehoeften worden volledig gedekt door de beschikbaarheid van kredietlijnen en een programma voor handelspapier.

Andere risicobeperkende maatregelen omvatten de betrokkenheid bij het ontwerpen van mechanismen voor de openbare-dienstverplichtingen ter bevordering van de ontwikkeling van hernieuwbare energie. Zodra deze mechanismen ingevoerd zijn, dragen goede voorspellingen en de rapportage en mededeling van problemen aan de overheden en regulatoren bij tot het behoud van een gezond evenwicht.

Meer informatie

Met de invoering van Belgische wetten en regelgevingen voor de opwekking van gedecentraliseerde of hernieuwbare energie, meer bepaald door middel van fotovoltaïsche zonnepanelen en windturbines, hebben de federale en gewestelijke regeringen de uitgifte van zogenaamde 'groenestroomcertificaten' (GC) georganiseerd. De certificaten worden gebruikt als een financieel ondersteuningsmechanisme voor hernieuwbare energie.

In België werden op federaal niveau in de voorbije jaren windturbines in de Noordzee geïnstalleerd. Hun aantal zal blijven toenemen, en de bijbehorende groenestroomcertificaten worden aan ETB verkocht. Deze openbare-dienstverplichting voor offshore groenestroomcertificaten leidt tot een steeds grotere kasinstroom, die zal worden gecompenseerd door een equivalente kasinstroom uit hogere tarieven die de regering in de komende jaren op jaarlijkse basis moet goedkeuren. Bij de gewestelijke openbare-dienstverplichtingen zal het onevenwicht op de markt van de groenestroomcertificaten in Wallonië de eerstvolgende jaren aanhouden, met een grote verkoop van groenestroomcertificaten tegen de gewaarborgde minimumprijs aan ETB. Het hoge tarief voor openbare-dienstverplichtingen voor de financiering van de steun aan hernieuwbare energie in Wallonië, dat werd ingevoerd om de kosten van de verkoop van groenestroomcertificaten aan ETB te dekken, werd eind 2017 aangevuld met een nieuw mechanisme voor de temporisering van de groenestroomcertificaten. In deze context kan het Waals Gewest passende hoeveelheden groenestroomcertificaten van ETB kopen, om ze over enkele jaren op de markt te verkopen. Een nieuw decreet van 2 mei 2019 tot wijziging van het decreet van 12 april 2001 betreffende de organisatie van de gewestelijke elektriciteitsmarkt zou vanaf 2020 een bijkomende structurele en blijvende oplossing moeten bieden voor het onevenwicht op de Waalse markt van de groenestroomcertificaten, en zal de invoering organiseren van een mobiliseringsmechanisme voor bepaalde door de lokale TNB aangekochte groenestroomcertificaten. In tegenstelling tot de bestaande mechanismen, zal het mobiliseringsmechanisme vermijden dat de Waalse schuld in de loop van de tijd wordt overgedragen door de overtollige groenestroomcertificaten op de markt te schrappen. Het mobiliseringsmechanisme is gebaseerd op een speciaal opgerichte entiteit (een 'Special Purpose Vehicle' of SPV) die niet met de lokale TNB geconsolideerd is en die wordt gefinancierd door de uitgifte van obligatieleningen. De entiteit krijgt haar inkomsten uit een nieuwe heffing op de Waalse eindverbruikers.

Momenteel moet nog worden bevestigd of het decreet niet in strijd is met de huidige Europese reglementering inzake staatssteun. Het mechanisme wordt nog operationeel gemaakt en zal naar verwachting medio 2020 klaar zijn.

4.3.3 Nieuwe bedrijfsontwikkelingen

Elk negatief resultaat van nieuwe bedrijfsontwikkelingen wordt volledig door ETB gedragen en vertegenwoordigt een bijkomend financieel risico.

Respons

ETB voert haar geregleerde activiteiten uit volgens de geldende regels, waardoor de bijbehorende financiële risico's worden beperkt. Ook zijn er risicomanagementoefeningen en audits van nieuwe activiteiten die specifiek zijn voor ETB, gepland en worden er, indien nodig, passende risicobeperkende maatregelen geïdentificeerd en uitgevoerd.

4.3.4 Juridische geschillen en aansprakelijkheid

De uitkomst van juridische geschillen en processen kan een negatieve weerslag hebben op de bedrijfswerking en/of de financiële resultaten.

Respons

ETB voert haar activiteiten zodanig uit dat het risico op juridische geschillen (zoveel mogelijk) wordt beperkt, en indien nodig worden ook op kwartaalbasis passende voorzieningen geïdentificeerd en geïmplementeerd.

4.4 Activiteiten in onderzoek en ontwikkeling

In lijn met het faciliteren van de energietransitie – onze strategische prioriteit – verkent ETB samen met haar partners ideeën die de toekomst van de energie vorm kunnen geven en die kunnen helpen om te omschakeling te maken naar een groep van digitale TNB's.

Onze activiteiten op het gebied van onderzoek en ontwikkeling hebben betrekking op drie domeinen: de assets, de markt en het beheer van het systeem.

Het eerste domein levert een waardevolle bijdrage aan het beheer van de bevoorradsingszekerheid en de risico's voor de veiligheid en de gezondheid. Dit gebeurt door geavanceerde analysetechnieken te gebruiken om de efficiëntie van de onderhoudsactiviteiten te vergroten, assets te verbinden om ze beter te monitoren en hun benutting te maximaliseren, de geautomatiseerde inspectie van de assets uit te breiden en voorzieningen te ontwikkelen die het personeel waarschuwen wanneer bepaalde specifieke risico's worden gedetecteerd. Het eerste domein verkent ook enkele opties om de milieu- impact van de assets te beperken.

In het marktdomein mikken de activiteiten op de invoering van een digitale testomgeving, waarin de consumentgerichtheid in de praktijk kan worden gebracht en waarin we meer inzicht kunnen verwerven in het potentieel van geavanceerde technologieën voor bestaande processen en nieuwe benaderingen van marktfacilitering. Deze activiteiten vormen een waardevolle bijdrage aan het beheer van de balancerings en de risico's van de veranderende/ nieuwe voorwaarden van de regelgeving.

In het derde domein – het beheer van het systeem – bereidt ETB zich voor op het beheer van de betrouwbaarheid van het steeds complexere systeem, door de uitdagingen van de veranderde context te onderzoeken en leren te anticiperen en in te grijpen op de toestand van het net, om taken te automatiseren en menselijke middelen vrij te maken. Deze activiteiten vormen een waardevolle bijdrage aan het beheer van de risico's voor de bevoorradsingszekerheid en voor de HR-behoefte.

4.5 Contextuele factoren

4.5.1 Regering van lopende zaken

In België kan de regering van lopende zaken tot grotere vertragingen van bepaalde besluitvormingsprocessen leiden.

4.5.2 De energietransitie voorbereiden

Zoals in de beschrijving van de risico's werd uiteengezet, vereist de voorbereiding van de energietransitie in de context van een kernuitstap de beschikbaarheid van bijkomende opwekkingseenheden, om zowel de balancerings als de adequacy van het net te verzekeren. Dit vereist op zijn beurt een kader dat de investeerders voldoende vertrouwen geeft om te investeren in deze opwekkingseenheden. Dat kader is er voorlopig nog niet.

Bovendien heeft de voorbereiding van de energietransitie een kostprijs. Het is een uitdaging op zich om financieringswijzen te vinden die verantwoordelijk zijn tegenover toekomstige generaties, in de context van een hoge schuldenlast.

4.5.3 Energievraag en energie-efficiëntie

In het licht van de voortdurende stijging van de energievraag in de voorbije decennia is energie-efficiëntie een van de cruciale maatregelen die de EU voorstelt om de CO2-voetafdruk van de Unie te beperken. Belangrijke maatregelen voor de energie-efficiëntie in België kunnen het stroomverbruik beïnvloeden en zo de getransporteerde volumes aan elektriciteit op de netten van ETB verlagen. Hetzelfde geldt voor een vertraging van de economische activiteit van industriële afnemers en een vermindering van hun verbruik.

4.5.4 Macro-economische context

2019 werd gekenmerkt door een vrij onzeker macro-economisch klimaat, vooral vanwege de hoge schuldenlast en het vooruitzicht van een brexit zonder akkoord. Bovendien bleven de rentevoeten erg laag als gevolg van het zeer inschikkelijke monetaire beleid van de ECB, hoewel deze situatie in de toekomst zou kunnen veranderen. Evoluties van de rentevoeten op lange termijn kunnen de verwachte rentabiliteit van de transmissienetbeheerder beïnvloeden.

5. Kenmerken van de systemen voor interne controle en risicobeheer

Het referentiekader van de interne risicobeheerscontrole dat door het directiecomité geïmplementeerd is en door de raad van bestuur van ETB is goedgekeurd, is gebaseerd op het COSO II Framework. Dit kader omvat vijf nauw verbonden basiscomponenten om een geïntegreerd proces te verzekeren voor de systemen voor interne controle en risicobeheer: de controleomgeving, de risicobeoordeling, de controleactiviteiten, de informatie en de communicatie en de monitoring. Door deze concepten toe te passen en in haar processen en activiteiten te integreren kan ETB haar activiteiten onder controle houden, de efficiëntie van haar operaties verbeteren, haar middelen optimaal inzetten en zo bijdragen tot de realisatie van haar doelstellingen. Hierna wordt de toepassing van COSO II binnen ETB beschreven.

5.1 Controleomgeving

Organisatie van de interne controle

Overeenkomstig de statuten van ETB heeft de raad van bestuur verschillende comités opgericht die helpen bij de uitoefening van zijn verantwoordelijkheden: het directiecomité, het auditcomité, het strategisch comité, het vergoedingscomité en het corporate governance comité. Het auditcomité werd door de raad belast met het toezicht op: (i) het proces van financiële reporting, (ii) de efficiëntie van de systemen voor interne controle van het beheer van de bedrijfsrisico's, (iii) de interne audit en de efficiëntie ervan, (iv) de statutaire audit van de jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening, inclusief de opvolging van alle vragen en aanbevelingen van de externe auditeurs, (v) de onafhankelijkheid van de externe auditeurs, (vi) het onderzoeken van de rekeningen en het controleren van de budgetten.

Het auditcomité komt in principe driemaandelijks bijeen om deze verschillende punten te bespreken.

Het departement Finance ondersteunt het directiecomité door tijdig de correcte en betrouwbare financiële informatie ter beschikking te stellen die nodig is voor de besluitvorming betreffende de opvolging van de rentabiliteit van de activiteiten en het efficiënt beheer van de financiële diensten van de onderneming. De externe financiële reporting waar aan ETB is onderworpen omvat (i) de statutaire financiële en fiscale reporting, (ii) de geconsolideerde financiële reporting, (iii) de specifieke reportingverplichtingen van een beursgenoteerd bedrijf, en (iv) de reporting die door het regelgevend kader wordt opgelegd. ETB heeft een gestructureerde aanpak ontwikkeld, die bijdraagt tot de volledigheid en exactheid van de financiële informatie en rekening houdt met de termijnen voor de controle van de activiteiten en de interventie van de voornaamste betrokkenen, teneinde adequate controles en rekeningen te verzekeren.

Integriteit en ethiek

De integriteit en ethiek van ETB zijn van essentieel belang in haar interne controleomgeving. Het directiecomité en het management communiceren regelmatig over deze principes om de wederzijdse rechten en plichten van de onderneming en van haar medewerkers toe te lichten. Deze regels worden aan alle nieuwe medewerkers meegedeeld en de naleving ervan is formeel voorzien in de arbeidsovereenkomsten. De Gedragscode heeft bovendien als doel inbreuken op de Belgische wetgeving inzake het gebruik van voorkennis of marktmanipulatie en verdachte activiteiten te vermijden. Het management ziet er continu op toe dat de medewerkers de interne waarden en procedures naleven en neemt, indien nodig, de nodige maatregelen, zoals beschreven in het bedrijfsreglement en in de arbeidsovereenkomsten.

De ethische code definieert wat ETB als correct ethisch ondernemen beschouwt, en bepaalt het beleid en een aantal principes om belangenconflicten te vermijden. Integer en onafhankelijk handelen met alle stakeholders is een essentieel uitgangspunt voor het handelen van onze medewerkers. De ethische code van ETB stelt uitdrukkelijk dat de Groep omkoping verbiedt in welke vorm dan ook, alsook misbruik van voorkennis en marktmanipulatie. Dit wordt ook ondersteund door de gedragscode van ETB. ETB en haar medewerkers maken geen gebruik van geschenken of entertainment om concurrentievoordeel te behalen. Facilitaire betalingen zijn niet toegestaan door ETB. Het verhullen van geschenken of entertainment als liefdadigheidsgiften is evenzeer een schending van de ethische code. De ethische code onderstreept ook het verbod van elke vorm van racisme en discriminatie, gelijke kansen voor alle werknemers en de bescherming van de vertrouwelijkheid wat het gebruik van IT-systemen betreft. Iedereen die specifiek bij het aankoopproces betrokken is, moet zich houden aan de deontologie van ETB betreffende aankopen en alle regels die daaruit voortvloeien. ETB's aankoopdeontologie is intern en extern gepubliceerd en steunt op 4 pijlers: vertrouwelijkheid; niet-discriminerende behandeling van de leveranciers; transparantie; en het vermijden van belangenconflicten. Op regelmatige basis zorgt het management van de medewerkers die betrokken zijn in de aankoop- en betaalprocessen voor voldoende training en sensibilisering aangaande deze topics.

Wegens haar wettelijk statuut van transmissienetbeheerder voor elektriciteit is ETB onderworpen aan een groot aantal statutaire en regulatoire voorschriften die drie fundamentele principes definiëren: niet-discriminerend gedrag, vertrou-

welijke behandeling van informatie en transparantie m.b.t. niet-confidentiële marktinformatie ten aanzien van alle actoren van de elektriciteitsmarkt. Om aan deze specifieke verplichtingen te voldoen heeft ETB een 'Engagement Program' uitgewerkt dat door het corporate governance comité is goedgekeurd. De Compliance Officer rapporteert hierover jaarlijks aan de regulerende organen.

Eventuele inbreuken m.b.t. deze codes kunnen gemeld worden aan de Compliance Officer, die deze op een objectieve en vertrouwelijke wijze behandelt. De Compliance Officer verklaart in 2019 geen meldingen m.b.t. inbreuken in deze materies ontvangen te hebben, noch van interne medewerkers, noch van externe stakeholders.

Interne Audit integreert in zijn jaarprogramma een aantal acties en controle-audits teneinde specifieke preventies tegen fraude te ontwikkelen. Eventuele vaststellingen worden systematisch gerapporteerd aan het auditcomité. In 2019 werden geen relevante vaststellingen gedaan m.b.t. financiële fraude in de audits aangaande het audit-jaarprogramma van 2019.

ETB biedt haar medewerkers de mogelijkheid om hun bezorgdheid over een (vermeende) overtreding van de ethische code te uiten zonder bang te hoeven zijn voor sancties en/of een oneerlijke behandeling. Naast de bestaande rapporteringskanalen, werd hiertoe een extern meldpunt zakelijke integriteitsinbreuken geïmplementeerd. Via dit kanaal kunnen interne medewerkers vermoedens van mogelijke schendingen van de ethische code van ETB, die de reputatie en/of de belangen van ETB kunnen schaden, op een vertrouwelijke en afgeschermd wijze melden.

Rollen en verantwoordelijkheden

Het intern controlesysteem van ETB steunt op duidelijk omschreven rollen en verantwoordelijkheden op alle niveaus van de organisatie. De rollen en verantwoordelijkheden van de diverse comités binnen ETB zijn voornamelijk geïdentificeerd in het wettelijk kader dat van toepassing is op ETB, in de statuten en in het Corporate Governance Charter. Het departement Boekhouding staat onder toezicht van de Chief Financial Officer en is belast met de statutaire financiële en fiscale reporting en de consolidatie van de verschillende dochtervennootschappen van de Elia groep. Het departement Beheerscontrole staat in voor de opvolging van de boekhouding en voor de analytische reporting en is belast met alle financiële reporting in de regulatoire context. Het departement Investor Relations is belast met de specifieke reporting die van toepassing is op een beursgenoteerde onderneming.

Wat het proces van financiële reporting betreft, zijn de taken en verantwoordelijkheden van iedere werknemer van het departement Boekhouding duidelijk omlijnd om te waarborgen dat de geleverde financiële resultaten de financiële transacties van ETB exact en eerlijk weergeven. De belangrijkste controles en het tijdschema voor de realisatie van deze taken en controles werden geïdentificeerd en opgenomen in een gedetailleerd kader van taken en verantwoordelijkheden.

Alle entiteiten van de consolidatiekring hebben een IFRS-boekhoudhandleiding geïmplementeerd. Die geldt als referentie inzake de boekhoudkundige principes en procedures, teneinde coherentie en vergelijkbaarheid te verzekeren, alsook een correcte boekhouding en reporting binnen de Groep.

Het departement Finance beschikt over de nodige instrumenten, zoals IT-tools, voor de uitvoering van zijn taken. Alle entiteiten van de consolidatiekring gebruiken dezelfde ERP-applicatie, die diverse geïntegreerde controles bevat en een gepaste taakverdeling ondersteunt. Bovendien licht ETB de rollen en verantwoordelijkheden van al haar medewerkers toe door middel van een beschrijving van elke functie overeenkomstig de methodologie van Business Process Excellence.

Competenties

ETB houdt in haar processen inzake rekrutering, opleiding en retentie, rekening met het cruciale belang van de competenties en de expertise van haar medewerkers om ervoor te zorgen dat haar activiteiten op een betrouwbare en efficiënte wijze worden uitgevoerd. Het departement Human Resources heeft adequate beleidslijnen uitgestippeld en geeft een omschrijving van alle functies teneinde de rollen, verantwoordelijkheden en functievereisten te identificeren, alsook de kwalificaties die nodig zijn om deze te vervullen.

ETB heeft een beleid opgesteld voor het beheer van de generieke en specifieke competenties in overeenstemming met de waarden van de onderneming en moedigt al haar medewerkers aan om opleidingen te volgen om de hun toegewezen taken efficiënt te kunnen uitvoeren. De vereisten in termen van competentieniveaus worden continu geanalyseerd door middel van formele en informele (zelf)-evaluaties op verschillende tijdstippen tijdens de loopbaan van de medewerkers.

Aan alle medewerkers die rechtstreeks of onrechtstreeks betrokken zijn bij de financiële reporting worden opleidingsprogramma's inzake financiële reporting aangeboden. De opleiding is zowel toegespitst op het bestaande regelgevend kader en de boekhoudkundige verplichtingen als op de activiteiten zelf, met een hoge graad van inzicht zodat de goede vragen kunnen worden gesteld.

5.2 Risicobeoordeling

Risicobeoordeling is een ander systeem voor interne controle dat van cruciaal belang is voor ETB om de strategische doelstellingen van haar opdracht te realiseren; de raad van bestuur en de risk manager identificeren, analyseren en beoordelen geregeld samen de belangrijkste strategische en tactische risico's. Deze risico's worden kwalitatief en/of kwantitatief beoordeeld afhankelijk van hun aard en hun potentiële impact. De risk manager stelt vervolgens aanbevelingen voor betreffende de manier waarop elk van deze risico's het best kan worden beheerd, rekening houdend met de interactie tussen alle aan ETB verbonden risico's. Op basis van deze evaluatie worden preventieve, bijsturende en/of corrigerende acties geïmplementeerd om zo, indien nodig, de bestaande interne controles te versterken.

Het management van ETB is verantwoordelijk voor het invoeren van een efficiënte interne controle, die onder andere een correcte financiële reporting waarborgt. Het onderstreept het belang van het risicobeheer inzake financiële reporting door samen met het auditcomité rekening te houden met de volledige waaier van activiteiten en de daaraan verbonden risico's. Het ziet erop toe dat de risico's correct worden weergegeven in de financiële resultaten en reportings. De risicobeoordeling gaat bovendien verder dan de gekende risico's van ETB en tracht te anticiperen op de aard en de kenmerken van opkomende risico's die een impact op de activiteiten van ETB kunnen hebben. De voornaamste stappen in de beoordeling van de financiële risico's zijn:

- het identificeren van de doorslaggevende elementen van de financiële reporting en de doelstellingen ervan;
- het identificeren van de belangrijke risico's in de realisatie van de doelstellingen;
- het identificeren van de controlemechanismen van de risico's waar mogelijk.

De doelstellingen van de financiële reporting omvatten (i) de conformiteit van de financiële verklaringen met de algemeen aanvaarde boekhoudkundige principes, (ii) de transparantie en juistheid van de informatie in de financiële resultaten, (iii) het toepassen van boekhoudkundige principes die aangepast zijn aan de sector en aan de transacties van de onderneming en (iv) de juistheid en betrouwbaarheid van de financiële resultaten.

De activiteiten van ETB als transmissienetbeheerder voor elektriciteit met betrekking tot haar fysieke installaties dragen in belangrijke mate bij tot de financiële resultaten. De gepaste procedures en controles werden dan ook ingevoerd om over een volledige en realistische inventaris van de fysieke installaties te beschikken. Risicobeheer is een activiteit die op het niveau van de onderneming wordt uitgevoerd en actief wordt ondersteund door aan alle medewerkers verantwoordelijkheden ter zake toe te wijzen bij de uitvoering van hun specifieke activiteiten, zoals in het risicobeleid is voorgeschreven.

Een continue beoordeling

Dankzij een aanpak die tegelijk top-down en bottom-up is, kan ETB gebeurtenissen identificeren en, in de mate van het mogelijke, erop anticiperen, en reageren op eventuele incidenten, zowel van buitenaf als binnenin de organisatie, die de realisatie van de doelstellingen kunnen beïnvloeden. TOP-DOWN.

Aanpak gebaseerd op de strategische risico's

Driemaandelijks worden de strategische risico's geëvalueerd in een reporting aan het auditcomité. Telkens wanneer een bedreiging of potentiële opportuniteiten worden vastgesteld worden actieplannen of specifieke evaluaties van nieuwe risico's toegespitst op een bepaald thema uitgevoerd.

Bottom-up aanpak met betrekking tot de business

Teneinde nieuwe risico's te identificeren of veranderingen van de bestaande risico's te evalueren, blijven de risk manager en het management continu in contact en zijn ze alert voor veranderingen die een eventuele aanpassing van de risicobeoordeling en van de daaraan verbonden actieplannen vereisen. Aan de hand van uiteenlopende criteria wordt er beslist of het nodig is om de processen van financiële reporting en de daaraan verbonden risico's opnieuw te evalueren. Het accent ligt op de risico's in verband met veranderingen in de financiële en regulatoire omgeving, de industriële praktijken, de boekhoudkundige normen en de ontwikkelingen van de onderneming, zoals fusies en overnames. Het operationeel management analyseert de risico's en stelt actieplannen voor. Ingrijpende wijzigingen van de waarderingsregels moeten door de raad van bestuur worden goedgekeurd. Het risicobeheer speelt een essentiële rol in het handhaven van de waarde van ETB voor de stakeholders en voor de gemeenschap. Het werkt met alle departementen samen om ETB optimale kansen te geven met het oog op de realisatie van haar strategische doelstellingen en adviseert de onderneming over de aard en de mogelijke gevolgen van toekomstige risico's.

5.3 Controle activiteiten

Voornaamste controleactiviteiten

ETB heeft op de verschillende niveaus van haar structuur interne controlemechanismen geïmplementeerd om te waarborgen dat de normen en interne procedures voor het correct beheer van de geïdentificeerde risico's worden nageleefd. Enkele voorbeelden:

- (i) een duidelijke taakverdeling in de processen om te vermijden dat een enkele persoon een transactie initieert, goedkeurt en registreert; met het oog daarop werden beleidslijnen voor de toegang tot de informatiesystemen opgesteld en bevoegdheden gedelegeerd;
- (ii) auditmiddelen zijn in de processen geïntegreerd om de eindresultaten in verband te brengen met de onderliggende transacties;
- (iii) gegevensveiligheid en -integriteit door een correcte toekenning van rechten;
- (iv) een gepaste documentatie van de processen via de intranetapplicatie Business Process Excellence die de beleidslijnen en procedures centraliseert.

De departementsverantwoordelijken moeten ervoor zorgen dat controleactiviteiten geïmplementeerd worden met betrekking tot de inherente risico's van hun departement.

Proces van financiële reporting

Voor ieder belangrijk risico inzake financiële reporting heeft ETB adequate controles gedefinieerd om de kans op fouten tot een minimum te beperken. De rollen en verantwoordelijkheden werden gedefinieerd voor het afsluitingsproces van de financiële resultaten. Voor iedere stap werd een continue follow-up ingevoerd, met een gedetailleerde agenda van alle activiteiten van de dochtervennootschappen van de Groep. Controles worden uitgevoerd om de kwaliteit en de naleving van de interne en externe verplichtingen en aanbevelingen na te gaan. Tijdens de afsluiting wordt een specifieke test uitgevoerd om belangrijke ongewone transacties te controleren, alsook de boekhoudkundige lijnen en aanpassingen aan het einde van de periode, de transacties van de ondernemingen en de belangrijkste ramingen. De combinatie van al deze controles biedt voldoende zekerheid dat de financiële resultaten betrouwbaar zijn. Geregelde interne en externe audits dragen ook bij tot de kwaliteit van de financiële reporting.

Bij het identificeren van de risico's die de realisatie van de doelstellingen van de financiële reporting kunnen beïnvloeden, houdt het management rekening met de mogelijkheid van foute verklaringen als gevolg van fraude en neemt het de nodige maatregelen indien de interne controle moet worden versterkt. De interne audit voert specifieke audits uit, op basis van de evaluatie van de mogelijke frauderisico's, teneinde fraude te vermijden en te voorkomen.

5.4 Informatie en communicatie

ETB communiceert de relevante informatie aan haar medewerkers om hen in staat te stellen hun verantwoordelijkheden op te nemen en hun doelstellingen te bereiken. De financiële informatie is noodzakelijk voor de budgettering, de ramingen en de controle van de conformiteit met het regelgevende kader. Daarnaast is de operationele informatie absoluut noodzakelijk om de verschillende rapporten op te stellen die cruciaal zijn voor de goede werking van de onderneming. ETB registreert dan ook de recente en historische gegevens die nodig zijn om haar bedrijfsrisico's te evalueren. Er wordt een beroep gedaan op verschillende communicatiekanalen: handleidingen, nota's, e-mails, uithangborden met informatie en intranetapplicaties. De financiële resultaten worden aan een interne reporting onderworpen en worden op verschillende niveaus gevalideerd. Het management dat met de financiële reporting belast is, komt geregeld samen met de overige interne diensten (operationele en controlediensten) om de informatie betreffende de financiële reporting te identificeren. Het valideert en documenteert de voornaamste assumpties die aan de basis liggen van de registratie van de reserves en de rekeningen van de onderneming.

Op het niveau van de Groep worden de geconsolideerde resultaten per segment verdeeld en gevalideerd door middel van een vergelijking met de historische cijfers en een vergelijkende analyse tussen de ramingen en de werkelijkheid. Deze financiële informatie wordt maandelijks aan het directiecomité gerapporteerd en driemaandelijks met het auditcomité besproken. De voorzitter van het auditcomité informeert vervolgens de raad van bestuur.

5.5 Monitoring

ETB evalueert continu of haar benadering van het risicobeheer adequaat is. De monitoringprocedures zijn een combinatie van de monitoringactiviteiten die tijdens het normale verloop van de business worden uitgevoerd en ad hoc evaluaties met betrekking tot specifiek uitgekozen thema's. De monitoringactiviteiten omvatten (i) een maandelijkse reporting van de strategische indicatoren aan het directiecomité en het management, (ii) een follow-up van de belangrijkste operationele indicatoren op het niveau van de departementen, (iii) een maandelijkse financiële reporting, met een

onderzoek van de afwijkingen ten opzichte van het budget, van de vergelijkingen met voorafgaande periodes en van de gebeurtenissen die een impact kunnen hebben op de kostencontrole. De feedback van derden wordt eveneens in rekening genomen op basis van diverse bronnen zoals (i) de beursindicatoren en de rapporten van de noteringsinstantie, (ii) de waarde van het aandeel, (iii) de rapporten van de federale en regionale regulatoren over de naleving van het wettelijk en regelgevend kader en (iv) de rapporten van de veiligheids- en verzekeringsmaatschappijen. Door de gegevens afkomstig van externe bronnen met de intern gegenereerde gegevens te vergelijken en aan de hand van de daaruit voortvloeiende analyses kan ETB zich continu verbeteren.

De interne audit speelt ook een sleutelrol op het gebied van monitoring door onafhankelijke reviews uit te voeren van de belangrijkste financiële en operationele processen met betrekking tot de reglementeringen die op ETB van toepassing zijn. De resultaten van deze reviews worden aan het auditcomité gerapporteerd om het te ondersteunen in zijn opdracht betreffende het toezicht op de efficiëntie van de interne controlesystemen, het risicobeheer en de processen voor financiële reporting van de onderneming.

De wettelijke entiteiten van de Groep zijn bovendien aan een externe audit onderworpen. Deze audit omvat in het algemeen de evaluatie van de interne controle en beoordeelt de (jaarlijkse en halfjaarlijkse) statutaire en geconsolideerde financiële resultaten. De externe auditeurs geven aanbevelingen om de interne controlesystemen te verbeteren. Deze aanbevelingen, de actieplannen en hun implementatie zijn het voorwerp van een jaarlijkse reporting aan het auditcomité, wat betreft de entiteiten die beschikken over een dergelijk orgaan. Het Auditcomité rapporteert aan de raad van bestuur betreffende de onafhankelijkheid van de statutaire auditor of auditor vennootschap en bereidt een ontwerp van resolutie voor de aanduiding van de externe auditor voor.

6. Financieel verslag

VERKLARING VAN DE VERANTWOORDELIJKE PERSONEN

De ondergetekenden, Chris Peeters, voorzitter van het directiecomité en Chief Executive Officer, en Catherine Vandenborre, Chief Financial Officer, verklaren, voor zover hen bekend, dat:

- a. de jaarrekeningen, die zijn opgesteld overeenkomstig de toepasselijke standaarden voor jaarrekeningen, een getrouw beeld geven van het vermogen, van de financiële toestand en van de resultaten van Elia en de in de consolidatie opgenomen ondernemingen;
- b. het jaarverslag een getrouw overzicht geeft van de ontwikkeling en de resultaten van het bedrijf en van de positie van Elia en de in de consolidatie opgenomen ondernemingen, alsmede een beschrijving van de voornaamste risico's en onzekerheden waarmee zij geconfronteerd worden.

Brussel, 26 maart 2020

Catherine Vandenborre
Chief Financial Officer

Chris Peeters
Chief Executive Officer

1. INHOUDSTAFEL

1.	INHOUDSTAFEL	2
	GECONSOLIDEERDE JAARREKENING	4
	Geconsolideerde winst- en verliesrekening	4
	Geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	5
	Geconsolideerde balans	6
	Geconsolideerd overzicht van mutaties in het eigen vermogen	7
	Geconsolideerd kasstroomoverzicht	8
	TOELICHTING BIJ DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING	9
1.	Verslaggevende entiteit	9
1.1.	Achtergrondinformatie	9
1.2.	Informatie over gereguleerde entiteit	9
2.	Basis voor presentatie	9
2.1.	Conformiteitsverklaring	9
2.2.	Functionele en presentatievaluta	10
2.3.	Waarderingsbasis	10
2.4.	Gebruik van ramingen en beoordelingen	10
2.5.	Goedkeuring door de Raad van Bestuur	11
3.	Belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving	11
3.1.	Grondslagen voor consolidatie	11
3.2.	Omrekening in vreemde valuta	12
3.3.	Balansposten	13
3.3.1.	Materiële vaste activa	13
3.3.2.	Immateriële activa	13
3.3.3.	Goodwill	14
3.3.4.	Handels- en overige vorderingen	14
3.3.5.	Voorraden	14
3.3.6.	Geldmiddelen en kasequivalenten	14
3.3.7.	Bijzondere waardevermindering van niet-financiële activa	14
3.3.8.	Financiële activa	15
3.3.9.	Afgeleide financiële instrumenten en hedge accounting	16
3.3.10.	Eigen vermogen	16
3.3.11.	Financiële verplichtingen	16
3.3.12.	Personeelsbeloningen	17
3.3.13.	Voorzieningen	18
3.3.14.	Handelsschulden en overige schulden	18
3.3.15.	Overige niet-courante verplichtingen	18
3.3.16.	Leases (van toepassing vanaf 1 januari 2019)	18
3.3.17.	Gereguleerde overlopende rekeningen	19
3.4.	Posten in de resultatenrekening	19
3.4.1.	Inkomsten	19
3.4.2.	Uitgaven	22
3.5.	Overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten en mutatieoverzicht van het eigen vermogen	22
4.	Rapportering per segment	23
4.1.	Basis voor segmentrapportering	23
4.2.	Elia Transmission (België)	24
4.3.	Niet-gereguleerde activiteiten & Nemo Link	24
4.4.	Aansluiting van de informatie over te rapporteren segmenten met IFRS-bedragen	25
5.	Elementen van de geconsolideerde winst- en verliesrekening en niet-gerealiseerde resultaten	26
5.1.	Bedrijfskosten	26
5.2.	Winst per aandeel (WPA)	26
6.	Elementen van de geconsolideerde balans	27
6.1.	Materiële vaste activa	27
6.2.	Immateriële vaste activa	27
6.3.	Goodwill	28
6.4.	Langlopende handels- en overige vorderingen	29
6.5.	Investerings opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode	29
6.5.1.	Joint ventures	29
6.5.2.	Geassocieerde ondernemingen	30
6.6.	Overige financiële vaste activa	30
6.7.	Uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen	31
6.8.	Voorraden	31
6.9.	Kortlopende handels- en overige vorderingen, over te dragen kosten en verkregen opbrengsten	31
6.10.	Actuele belastingvorderingen en verplichtingen	32
6.11.	Geldmiddelen en kasequivalenten	32
6.12.	Eigen vermogen	32
6.12.1.	Eigen vermogen toe te rekenen aan de eigenaars van de vennootschap	32
6.13.	Rentedragende leningen en financieringsverplichtingen	32
6.14.	Personeelsbeloningen	33
6.15.	Voorzieningen	37
6.16.	Overige langlopende verplichtingen	38

6.17.	Handelsschulden en overige schulden	38
6.18.	Financiële instrumenten – reële waarden	38
6.19.	Leasing	39
6.20.	Over te dragen opbrengsten en toe te rekenen kosten	40
7.	Groepsstructuur	41
7.1.	Dochterondernemingen, joint ventures en geassocieerde ondernemingen	41
7.2.	Dochterondernemingen, joint ventures en geassocieerde ondernemingen	43
8.	Andere toelichtingen	44
8.1.	Beheer van financiële risico's en derivaten	44
8.2.	Toegeving en voorwaardelijke verplichtingen	46
8.3.	Verbonden partijen	47
8.4.	Gebeurtenissen na balansdatum	47
8.5.	Varia	48
8.6.	Diensten verleend door de commissarissen	48
9.	REGELGEVEND KADER EN TARIEVEN	49
9.1.	Regelgevend kader in België	49
9.1.1.	Federale wetgeving	49
9.1.2.	Gewestelijke wetgeving	49
9.1.3.	Regelgevende instanties	49
9.1.4.	Tariefbepaling	49
9.2.	Regelgevend kader voor NemoLink Iiterconnector	52
	VERSLAG VAN HET COLLEGE VAN COMMISSARISSEN OVER DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING	53
	INFORMATIE MET BETREKKING TOT DE MOEDERVENNOOTSCHAP	54
	Financiële termen of alternatieve prestatie maatstaven	57

GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

Geconsolideerde winst- en verliesrekening

(in miljoen EUR) - Periode eindigend per 31 december	Toelichting	2019
Voortgezette bedrijfsactiviteiten		
Omzet		0,0
Grond- en hulpstoffen		0,0
Overige bedrijfsopbrengsten		0,0
Netto opbrengsten (kosten) uit afrekeningsmechanisme		0,0
Diensten en diverse goederen	(5.1)	(0,1)
Personeelskosten		0,0
Afschrijvingen en waardeverminderingen		0,0
Wijziging in voorzieningen		0,0
Overige bedrijfskosten		0,0
Resultaat uit bedrijfsactiviteiten		(0,1)
Aandeel in resultaat van investeringen opgenomen volgens vermogensmutatiemethode (na belastingen)		0,0
Resultaten voor intrest en belastingen (EBIT)		(0,1)
Nettofinancieringslasten		0,0
Financieringsbatens		0,0
Financieringslasten		0,0
Winst vóór winstbelastingen		(0,1)
Winstbelastingen		0,0
Winst op voorgezette bedrijfsactiviteiten		(0,1)
Winst over de verslagperiode		(0,1)
Winst toe te rekenen aan		
Eigenaars van de Vennootschap – Eigenaars van gewone aandelen		(0,1)
Minderheidsbelang		0,0
Winst over de verslagperiode		(0,1)
Winst per aandeel (in EUR)		
Gewone winst per aandeel		(9,32)
Verwaterde winst per aandeel		(9,32)

De toelichting (1-9) maakt integraal deel uit van deze geconsolideerde jaarrekening.

Geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten

(in miljoen EUR) - Periode eindigend per 31 december	Toelichting	2019
Winst (verlies) over de verslagperiode		(0,1)
Niet-gerealiseerde resultaten		
Niet-gerealiseerde resultaten over het boekjaar, na belastingen		0,0
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten over het boekjaar		(0,1)
Winst toe te rekenen aan:		
Eigenaars van de Vennootschap - Eigenaars van gewone aandelen		(0,1)
Minderheidsbelang		0,0
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten over het boekjaar		(0,1)

De toelichting (1-9) maakt integraal deel uit van deze geconsolideerde jaarrekening.

Geconsolideerde balans

(in miljoen EUR) - Periode eindigend per 31 december		Toelichting	31 december 2019
ACTIVA			
VASTE ACTIVA			6.417,1
Materiële vaste activa	(6.1)		4.268,4
Goodwill	(6.3)		1.707,8
Immateriële activa	(6.2)		35,1
Handels- en overige vorderingen	(6.4)		2,3
Investerings opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode	(6.5)		342,6
Overige financiële vaste activa (incl. derivaten)	(6.6)		60,3
Uitgestelde belastingvorderingen	(6.7)		0,6
VLOTTENDE ACTIVA			279,5
Voorraden	(6.8)		14,6
Handels- en overige vorderingen	(6.9)		213,9
Actuele belastingvorderingen	(6.10)		2,6
Geldmiddelen en kasequivalenten	(6.11)		42,0
Over te dragen kosten en verkregen opbrengsten	(6.9)		6,4
Totaal activa			6.696,6
TOTAAL EIGEN VERMOGEN EN VERPLICHTINGEN			
EIGEN VERMOGEN			2.198,1
Eigen vermogen toe te rekenen aan de eigenaars van de Vennootschap	(6.12)		2.198,1
Eigen vermogen toe te rekenen aan gewone aandelen			2.198,1
Aandelenkapitaal			2.055,5
Uitgiftepremie			0,0
Reserves			0,0
Afdekkingsreserves			(3,3)
Ingehouden winsten	(7.1)		145,9
Minderheidsbelang	(6.12)		0,0
LANGLOPENDE VERPLICHTINGEN			2.943,2
Leningen en overige langlopende financieringsverplichtingen	(6.13)		2.704,6
Personeelsbeloningen	(6.14)		87,5
Derivaten	(8.1)		4,4
Voorzieningen	(6.15)		33,0
Uitgestelde belastingverplichtingen	(6.7)		22,8
Overige verplichtingen	(6.16)		90,9
KORTLOPENDE VERPLICHTINGEN			1.555,3
Leningen en overige financieringsverplichtingen	(6.13)		593,0
Voorzieningen	(6.15)		2,5
Handelsschulden en overige schulden	(6.17)		384,3
Actuele belastingverplichtingen	(6.10)		1,6
Over te dragen opbrengsten en toe te rekenen kosten	(6.20)		573,9
Totaal Eigen vermogen en verplichtingen			6.696,6

De toelichting (1-9) maakt integraal deel uit van deze geconsolideerde jaarrekening.

Geconsolideerd overzicht van mutaties in het eigen vermogen

(in miljoen EUR)	Aandelen- kapitaal	Uitgiftepremie	Afdekings- reserves	Ingehouden winst	Nettowinst toe- te rekenen aan eigenaars van gewone aandelen	Minderheids- belang	Totaal eigen vermogen
Stand per 31 juli 2019	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Winst over de verslagperiode				(0,1)	(0,1)		(0,1)
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten				(0,1)	(0,1)		(0,1)
Transacties met eigenaars, rechtstreeks verwerkt in het eigen vermogen							
<i>Bijdragen van en uitkeringen aan eigenaars</i>							
Uitgifte gewone aandelen	0,2				0,2		0,2
Bedrijfscombinaties onder gezamenlijke controle	2.055,3		(3,3)	146,0	2.198,0		2.198,0
Kosten mbt uitgifte aandelen							
Kosten mbt op aandelen gebaseerde betalingen							
Dividenden aan derden							
Totaal bijdragen en uitkeringen	2.055,5		(3,3)	146,0	2.198,1		2.198,1
Totaal bijdragen van en uitkeringen aan eigenaars	2.055,5		(3,3)	146,0	2.198,1		2.198,1
Stand per 31 december 2019	2.055,5		(3,3)	145,9	2.198,1		2.198,1

De toelichting (1-9) maakt integraal deel uit van deze geconsolideerde jaarrekening.

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

(in miljoen EUR) - Periode eindigend per 31 december	Toelichting	2019
Kasstroom uit bedrijfsactiviteiten		
Winst over de verslagperiode		(0,1)
Aanpassing voor:		
Mutatie uitgestelde belastingen	(6.7)	(0,0)
Kasstroom uit bedrijfsactiviteiten		(0,1)
Nettokasstroom uit bedrijfsactiviteiten		(0,1)
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Opbrengst uit de uitgifte van aandelenkapitaal	(6.12)	0,2
Bedrijfscombinaties onder gezamenlijke controle		41,9
Nettokasstroom uit (gebruikt bij) financieringsactiviteiten		42,1
Netto-toename (afname) van geldmiddelen en kasequivalenten		42,0
Geldmiddelen en kasequivalenten per 31 juli		0,0
Geldmiddelen en kasequivalenten per 31 december		42,0
Netto-toename (afname) van geldmiddelen en kasequivalenten		42,0

De toelichting (1-9) maakt integraal deel uit van deze geconsolideerde jaarrekening.

TOELICHTING BIJ DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

1. Verslaggevende entiteit

1.1. Achtergrondinformatie

Elia Transmission Belgium NV, (de 'vennootschap' of 'Elia' of 'Elia Transmission Belgium') is een nieuwe vennootschap, opgericht op 31 juli 2019 als een naamloze vennootschap door Elia System Operator SA/NV en Publi-T SCRL, in het kader van de geplande reorganisatie van Elia System Operator NV/SA.

Elia heeft eind 2019 een interne reorganisatie doorgevoerd met de bedoeling haar gereguleerde activiteiten in België, meer bepaald de eigendom en het beheer van het hoogspannings- en zeerhogespanningsnet in België (inclusief haar participatie in Nemo Link), met inbegrip van de schuld uit hoofde hiervan, af te zonderen van haar niet-gereguleerde en gereguleerde activiteiten buiten België, met inbegrip van de onderliggende kasstromen en de daaraan verbonden schulden.

De inbreng van de gereguleerde activiteiten (gereguleerde activa en passiva) van Elia System Operator nv in Elia Transmission Belgium nv werd voltooid en de nieuwe aandelen werden met ingang van 31 december 2019 net voor middernacht aan de Elia Group nv overgedragen. Deze transactie wordt beschreven in paragraaf 7.1.

Elia Transmission Belgium is op 31 december 2019 aangesteld als Belgische netbeheerder op federaal en regionaal niveau (aanstelling met terugwerkende kracht). Zodra deze aanstellingen waren verkregen, werden de statuten van Elia System Operator gewijzigd om de naam van de entiteit te wijzigen in Elia Group. (zie paragraaf 9). Als gevolg van de interne reorganisatie start Elia Transmission Belgium vanaf 1 januari 2020 als TSO. In 2019 waren er geen operationele activiteiten, dus werden in de geconsolideerde winst-en verliesrekening enkele kleine opstartkosten opgenomen, maar geen bedrijfsresultaten.

Sinds de reorganisatie werden de statuten van Elia System Operator NV/SA gewijzigd om de naam van de entiteit te wijzigen in Elia Group NV /SA. Als gevolg van deze reorganisatie werd Elia Group NV/SA op 31 december 2019 omgevormd tot een holding vennootschap ("Elia Group") met een meerderheidsbelang in haar dochteronderneming Elia Transmission Belgium NV/SA.

1.2. Informatie over gereguleerde entiteit

Elia Transmission Belgium is gevestigd in België en heeft haar maatschappelijke zetel te Keizerslaan 20, B1000 Brussel. De geconsolideerde jaarrekening van de Vennootschap voor het boekjaar 2019 omvat de jaarrekening van de Vennootschap en haar dochterondernemingen (hierna aangeduid als de 'Groep' of 'Elia Transmission Belgium Groep') en het belang van de Groep in joint ventures en geassocieerde ondernemingen.

De Vennootschap is een vennootschap met beperkte aansprakelijkheid en is een dochtervennootschap van Elia Group SA/NV, met aandelen genoteerd op Euronext Brussels, onder de kenletters ELI.

Elia Transmission Belgium is de transmissiebeheerder voor elektriciteit ("TNB") in België.

De Groep heeft ook een participatie van 50% in NemoLink Ltd, de entiteit die een elektrische interconnector heeft gebouwd tussen het Verenigd Koninkrijk en België met de naam Nemo Link. Nemo Link is een joint venture met National Grid Ventures (VK) en is operationeel sinds 30 januari 2019 met een transfercapaciteit van 1000 MW.

Elia Transmission Belgium Groep staat in voor de efficiënte, betrouwbare en zekere transmissie van elektriciteit van producenten naar distributienetbeheerders en grote industriële gebruikers, alsook voor de import en export van elektriciteit van en naar de buurlanden. De Groep is een drijvende kracht in de ontwikkeling van de Europese elektriciteitsmarkt en de integratie van hernieuwbare energie.

2. Basis voor presentatie

2.1. Conformiteitsverklaring

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS), zoals aangenomen voor gebruik in de Europese Unie. De Groep heeft alle door de IASB gepubliceerde nieuwe en herziene standaarden en interpretaties toegepast die toepasselijk zijn voor de activiteiten van de Groep en die gelden voor boekjaren die beginnen op 1 januari 2019.

Nieuwe standaarden nog niet opgenomen

De volgende **standaarden, wijzigingen en interpretaties** zijn nog niet van kracht in 2019. De wijzigingen in de onderstaande standaarden, wijzigingen en interpretaties zullen naar verwachting geen significante impact hebben op de jaarrekening, en worden daarom niet verder beschreven:

- Wijzigingen in IFRS 3: Definitie van een 'business';
- IFRS 17: Verzekeringscontracten;
- Wijzigingen in IFRS 10 en IAS 28: Verkoop of inbreng van activa tussen een investeerder en de geassocieerde deelneming of joint venture;
- Wijziging in IAS 1 en IAS 8, Definitie van de term 'materieel';
- Wijzigingen aan de verwijzingen binnen het conceptueel kader in IFRS-standaarden: Wijzigingen in conceptueel kader.

2.2. Functionele en presentatievaluta

De geconsolideerde jaarrekening wordt gepresenteerd in miljoen euro (de functionele valuta van de Vennootschap), afgerond op het dichtstbijzijnde honderdduizendtal, tenzij anders vermeld.

2.3. Waarderingsbasis

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld op basis van historische kosten, uitgezonderd de afgeleide financiële instrumenten, die tegen reële waarde worden gewaardeerd. Vaste activa worden gewaardeerd tegen de laagste boekwaarde en de realiseerbare waarde. Personeelsbeloningen worden gewaardeerd tegen de huidige waarde van de toegezegde personeelsverplichtingen, minus de reële waarde van de fondsbeleggingen (zie ook Toelichting 6.14). Wijzigingen in de reële waarde van financiële activa worden in de niet-gerealiseerde resultaten verwerkt. Financiële activa, niet gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs of tegen reële waarde opgenomen in de niet-gerealiseerde resultaten, worden gewaardeerd tegen reële waarde via de winst- en verliesrekening.

2.4. Gebruik van ramingen en beoordelingen

De opstelling van de geconsolideerde jaarrekening in overeenstemming met IFRS vereist dat het management beoordelingen, schattingen en veronderstellingen maakt die een impact kunnen hebben op de gerapporteerde bedragen van activa en passiva en baten en lasten. De schattingen en onderliggende veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en diverse andere factoren die gegeven de omstandigheden redelijk geacht worden en waarvan de resultaten de basis vormen voor de beoordeling van de boekwaarde van activa en passiva. De uiteindelijke resultaten kunnen verschillen van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend herzien. Herzieningen van boekhoudkundige schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien indien de herziening enkel die periode beïnvloedt, of in de periode van de herziening en toekomstige periodes indien de herziening zowel huidige als toekomstige periodes beïnvloedt. (zie ook note 7.1)

De volgende rubrieken bevatten informatie over belangrijke punten van schattingsonzekerheden en kritische oordelen bij de toepassing van de grondslagen die het meest van invloed zijn op de bedragen opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening:

- De totale toegestane vergoeding voor haar rol als netbeheerder in het Belgische en het Duitse segment wordt vooral bepaald door berekeningsmethoden die zijn vastgesteld door respectievelijk de Belgische federale regulator, m.n. de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas ('CREG'), en de Duitse federale regulator, m.n. het Bundesnetzagentur ('BNetzA'). In deze context is de opname van gereguleerde overlopende rekeningen ook gebaseerd op de verschillende regelgevende kaders. Voor bepaalde berekeningen is een oordeel nodig. Meer informatie hierover is te vinden in Toelichtingen 6.20 en 9.1.4.
- Entiteiten waarin de Groep minder dan 20% van de stemrechten bezit, maar een invloed van betekenis heeft, worden opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode. Volgens de richtlijnen van IAS 28 beoordeelt de Groep of zij aanzienlijke invloed heeft op haar geassocieerde ondernemingen en moet zij deze bijgevolg volgens de vermogensmutatiemethode opnemen (in plaats van IFRS 9 toe te passen) en herbeoordeelt zij dit in elke verslagperiode (zie ook Toelichting 6.5).
- Uitgestelde belastingvorderingen worden opgenomen voor het overdragen van ongebruikte fiscale verliezen en ongebruikte belastingvoordelen, in de mate dat het waarschijnlijk is dat toekomstige belastbare winsten beschikbaar zullen zijn waartegen deze ongebruikte fiscale verliezen en ongebruikte belastingvoordelen kunnen worden aangewend. Bij de beoordeling houdt het management rekening met elementen zoals de bedrijfsstrategie op lange termijn en mogelijkheden van belastingplanning op lange termijn (zie Toelichting 6.7).
- Kredietrisico ten opzichte van klanten: het management controleert nauwgezet de uitstaande handelsvorderingen en houdt hierbij ook rekening met de ouderdom van de vordering, de betalingshistoriek en de dekking van kredietrisico's (zie Toelichting 8.1).
- Personeelsbeloningen inclusief restitutierechten – zie Toelichting 6.14:
 - De Groep beschikt over toegezegd-pensioenregelingen en bijdrageregelingen, die behandeld worden in Toelichting 6.14. De berekening van de activa en verplichtingen met betrekking tot deze regelingen is gebaseerd op actuariële en statistische veronderstellingen. Dat is bijvoorbeeld het geval voor de huidige waarde van toekomstige pensioenverplichtingen. De huidige waarde wordt onder andere beïnvloed door veranderingen in disconteringsvoeten en financiële veronderstellingen zoals toekomstige loonstijgingen. Daarnaast wordt de huidige waarde van toekomstige pensioenverplichtingen ook beïnvloed door demografische veronderstellingen, zoals de gemiddelde veronderstelde pensioenleeftijd;
 - Bij het bepalen van de gepaste disconteringsvoet gebruikt het management de rentevoeten van bedrijfsobligaties in dezelfde valuta, d.w.z. de euro, met een minimale rating AA, zoals bepaald door minstens één groot ratingbureau, en geëxtrapoleerd volgens de rendementscurve om in lijn te zijn met de verwachte termijn van de brutoverplichting. Obligaties met een hogere en lagere rentevoet worden uitgesloten bij het bepalen van de gepaste rendementscurve.
 - Om de overeenkomstige huidige waarde te berekenen, worden de rentevoeten van de rendementscurve toegepast op de geraamde kasstroom van elke regeling. Vervolgens wordt één disconteringsvoet vastgesteld die dezelfde huidige waarde oplevert. De uiteindelijke disconteringsvoet weerspiegelt dus zowel het huidige renteklimaat als de specifieke kenmerken van de verplichtingen.
- Voorzieningen voor milieusaneringskosten: op het einde van elk jaar wordt een schatting gemaakt van de toekomstige kosten met betrekking tot bodemsanering op basis van het advies van een deskundige. De omvang van deze saneringskosten hangt af van een beperkt aantal onzekerheden, met inbegrip van de identificatie van nieuwe bodemverontreinigingen (zie Toelichting 6.15).
- Overige voorzieningen zijn bepaald op basis van de waarde van de ingestelde vorderingen of het geschatte bedrag van de risicoblootstelling. De verwachte timing van de bijbehorende uitgaande kasstromen is afhankelijk van de voortgang en de duur van de bijbehorende processen of procedures (zie Toelichting 6.15).
- Onderzoek op waardevermindering op goodwill: de Groep analyseert de waardevermindering op goodwill en kasstroomgenererende eenheden (KGE) op de verslagdatum, en wanneer er indicaties zijn dat de boekwaarde mogelijk hoger is

dan de realiseerbare waarde. Deze analyse is gebaseerd op veronderstellingen over onder andere geschatte investeringsplannen, vergoedingen gedefinieerd binnen de regelgevende kaders, de evolutie van de markt, het marktaandeel, de evolutie van de marge en disconteringsvoeten (zie Toelichting 6.3).

- Waardering tegen reële waarde van financiële instrumenten: wanneer de reële waarde van financiële activa en financiële passiva in de balans niet kan worden bepaald op basis van genoteerde prijzen op actieve markten, wordt hun reële waarde bepaald met behulp van waarderingstechnieken. Voor deze waarderingstechnieken wordt, waar mogelijk, gebruikgemaakt van gegevens uit waarneembare markten. Wanneer dit niet mogelijk is, is enige mate van oordeelsvorming noodzakelijk om de reële waarde te bepalen. Veranderingen in de reële waarde van een afgeleid afdekkingsinstrument dat is aangemerkt als een kasstroomafdekking, worden rechtstreeks opgenomen als niet-gerealiseerde resultaten, voor zover de afdekking effectief is. Het niet-effectieve deel wordt in de winst- en verliesrekening opgenomen (zie Toelichting 6.18).
- De gebruiksduur van de vaste activa wordt bepaald op basis van de werkelijke afschrijving van elk actief. De afschrijvingen voor materiële vaste activa worden voornamelijk berekend op basis van de gebruiksduur bepaald door het regelgevend kader in België en Duitsland, wat wordt beschouwd als de best mogelijke benadering van de werkelijke gebeurtenissen op het vlak van economisch gebruik. (Zie Toelichting 6.1)
- De Groep heeft gebruikgemaakt van praktische hulpmiddelen bij de toepassing van IFRS 16 Leases:
 - De Groep past één disconteringsvoet toe per groep contracten, samengevat per looptijd. Er werd verondersteld dat deze leaseovereenkomsten gelijkaardige kenmerken hebben. De gebruikte disconteringsvoet is de beste raming van de Groep voor de gewogen gemiddelde marginale rentevoet. Elke leaseovereenkomst wordt geclassificeerd in een looptijdklasse (< 5 jaar, tussen 5 en 10 jaar, ...) waarvoor een rentevoet wordt afgeleid die gelijk is aan de rentevoet van een verhandelde obligatie met dezelfde rating als de Elia groep in dezelfde sector met een gelijkaardige looptijd. De rentevoet wordt vastgelegd over de looptijd van de leaseovereenkomst.
 - De Groep heeft de niet-opzegbare periode van elk van de contracten beoordeeld in het kader van IFRS 16. Dit omvat de periode die wordt gedekt door een optie om de leaseovereenkomst te verlengen, indien de leasenermer redelijk zeker is dat hij die optie kan uitoefenen. Zeker wanneer het gaat om kantoorhuurcontracten heeft de Groep haar beste raming gemaakt van de niet-opzegbare periode op basis van alle beschikbare informatie. (Zie Toelichting 6.19)

2.5. Goedkeuring door de Raad van Bestuur

Op 26 maart 2020 heeft de Raad van Bestuur deze geconsolideerde jaarrekening goedgekeurd voor publicatie.

3. Belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving

3.1. Grondslagen voor consolidatie

DOCHTERONDERNEMINGEN

Een dochteronderneming is een entiteit die door de Vennootschap wordt gecontroleerd. De Groep controleert een entiteit wanneer zij blootgesteld is aan, of rechten heeft op variabele winsten omwille van haar betrokkenheid bij de entiteit en zij de bevoegdheid heeft om via haar zeggenschap over de entiteit die opbrengsten te beïnvloeden. De jaarrekening van dochterondernemingen is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening vanaf de datum dat de zeggenschap aanvangt tot de datum dat de zeggenschap ophoudt. De grondslagen voor financiële verslaggeving van dochterondernemingen worden, waar nodig, gewijzigd om ze overeen te laten komen met de grondslagen die de Groep toepast. Verliezen die toepasbaar zijn op de minderheidsbelangen in een dochteronderneming worden aan de minderheidsbelangen toegeschreven, zelfs als de minderheidsbelangen hierdoor een negatief saldo op de balans krijgen. Wijzigingen in het belang van de Groep in een niet 100%-dochteronderneming die niet leiden tot een verlies van zeggenschap, worden geboekt als transacties van eigen vermogen.

GEASSOCIEERDE ONDERNEMINGEN

Een geassocieerde onderneming is een entiteit waarin de Vennootschap een invloed van betekenis maar geen zeggenschap heeft over de financiële en operationele beleidslijnen. Investerings in geassocieerde ondernemingen worden in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode. Ze worden initieel tegen kostprijs in de geconsolideerde balans opgenomen, (inclusief alle transactiekosten verbonden aan de overname) en daarna aangepast om het aandeel van de Groep in de winst of het verlies en de niet-gerealiseerde resultaten van de geassocieerde onderneming op te nemen. Deze verwerking volgens de vermogensmutatiemethode vindt plaats vanaf de datum waarop de invloed van betekenis aanvangt tot de datum waarop de invloed van betekenis ophoudt. Wanneer het aandeel van de Groep in de verliezen haar participatie in een geassocieerde onderneming overschrijdt, wordt de boekwaarde verminderd tot nul en worden verdere verliezen niet langer opgenomen, behalve in de mate dat de Groep een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting is aangegaan of betalingen heeft verricht in naam van een geassocieerde onderneming.

BELANGEN IN JOINT VENTURES

Een joint venture is een overeenkomst waarbij de Groep gezamenlijke zeggenschap uitoefent en rechten heeft op de nettoactiva van de overeenkomst, dit in tegenstelling tot gezamenlijke activiteiten waarbij de Groep rechten heeft op de activa en verplichtingen voor de passiva. Belangen in joint ventures worden geboekt volgens de vermogensmutatiemethode. Ze worden initieel verwerkt tegen kostprijs, inclusief alle transactiekosten verbonden aan de overname. Na de eerste opname wordt het aandeel van de Groep in de totale opgenomen winsten en verliezen van joint ventures volgens de vermogensmutatiemethode geboekt in de geconsolideerde jaarrekening, vanaf de datum dat de gezamenlijke zeggenschap aanvangt tot de datum waarop de gezamenlijke zeggenschap ophoudt. Wanneer het aandeel van de Groep in de verliezen haar participatie in een joint venture overschrijdt, wordt de boekwaarde verminderd tot nul en worden verdere verliezen niet langer opgenomen, behalve in de mate dat de Groep een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting is aangegaan of betalingen heeft verricht in naam van een joint venture.

MINDERHEIDSBELANGEN

Minderheidsbelangen worden gewaardeerd tegen hun evenredige deel van de identificeerbare nettoactiva van de overgenomen partij op de aankoopdatum.

VERLIES VAN ZEGGENSCHAP

Bij het verlies van zeggenschap verwijdt de Groep de activa en passiva van de dochteronderneming, alle minderheidsbelangen en andere componenten van de niet-gerealiseerde resultaten van de dochteronderneming uit de balans. Een eventuele meer- of minwaarde die voortvloeit uit het verlies van zeggenschap wordt opgenomen als winst of verlies. Als de Groep een belang behoudt in een vroegere dochteronderneming, dan wordt dit belang aan de reële waarde gewaardeerd op de dag waarop de Groep de zeggenschap verliest. Vervolgens wordt het geboekt als een investering opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode of als een financieel actief gewaardeerd tegen reële waarde, afhankelijk van de invloed die de Groep behoudt.

ELIMINATIE VAN INTRAGROEPTRANSACTIES

Intragroepssaldi en niet-gerealiseerde winsten en verliezen of baten en lasten die voortvloeien uit intragroepstransacties, worden geëlimineerd bij het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening.

Niet-gerealiseerde winsten die voortvloeien uit transacties met geassocieerde ondernemingen, worden geëlimineerd in overeenstemming met het belang dat de Groep in de entiteit heeft. Niet-gerealiseerde verliezen worden geëlimineerd op dezelfde wijze als niet-gerealiseerde winsten, maar enkel in de mate dat er geen bewijs voorhanden is van een bijzondere waardevermindering.

BEDRIJFSCOMBINATIES EN GOODWILL

Goodwill ontstaat bij de overname van dochterondernemingen en vertegenwoordigt het positieve verschil tussen de overgedragen vergoeding en het belang van de Groep in de netto reële waarde van de netto identificeerbare activa, verplichtingen en de voorwaardelijke verplichtingen van de overgenomen partij.

De Groep waardeert goodwill op de aankoopdatum als:

- de reële waarde van de overgedragen vergoeding; plus
- het opgenomen bedrag van een minderheidsbelang in de overgenomen partij; plus
- als de bedrijfscombinatie in fasen verloopt, de reële waarde van het vooraf bestaande vermogensbelang in de overgenomen partij; minus
- de reële waarde van de identificeerbare overgenomen activa en de aangegane verplichtingen op de aankoopdatum.

Wanneer het verschil negatief is, wordt onmiddellijk een winst op voordelige acquisitie opgenomen in de resultatenrekening.

De overgedragen vergoeding is exclusief bedragen voor de afwikkeling van eerder bestaande relaties. Deze bedragen worden in het algemeen in de winst- en verliesrekening opgenomen.

Transactiekosten die door de Groep worden gemaakt in verband met een bedrijfscombinatie, met uitzondering van de kosten die verband houden met de uitgifte van schuldbewijzen of aandelen, worden als last opgenomen wanneer ze worden gemaakt.

Eventuele voorwaardelijke vergoedingen die moeten worden betaald, worden gewaardeerd tegen de reële waarde op de aankoopdatum. Als de voorwaardelijke vergoeding als eigen vermogen wordt geklasseerd, dan wordt deze niet opnieuw gewaardeerd en wordt de afwikkeling in het eigen vermogen opgenomen. In andere gevallen worden wijzigingen in de reële waarde van de voorwaardelijke vergoeding in de winst- en verliesrekening opgenomen.

3.2. Omrekening in vreemde valuta

TRANSACTIES EN SALDI IN VREEMDE VALUTA

Transacties in vreemde valuta worden omgerekend naar de functionele valuta van de Vennootschap tegen de wisselkoers die geldt op de datum van de transactie. Monetaire activa en passiva aangeduid in vreemde valuta op balansdatum worden omgerekend tegen de wisselkoers die geldt op die datum. Verschillen die ontstaan bij de omrekening van vreemde valuta worden opgenomen in de winst- en verliesrekening.

Niet-monetaire activa en passiva die in vreemde valuta op basis van historische kosten worden gewaardeerd, worden omgerekend tegen de wisselkoers op datum van de transactie.

BUITENLANDSE BEDRIJFSACTIVITEITEN

Een buitenlandse activiteit is een entiteit die een dochteronderneming, geassocieerde deelneming, een belang in een joint venture of filiaal van de verslaggevende entiteit is en waarvan de activiteiten zijn gebaseerd of worden uitgevoerd in een ander land dan het land van de verslaggevende entiteit of in een andere valuta dan de valuta van de verslaggevende entiteit.

De financiële verslaggeving van alle entiteiten van de Groep met een functionele valuta die verschilt van de presentatievaluta van de Groep wordt als volgt omgerekend naar de presentatievaluta:

- Activa en passiva worden omgerekend tegen de wisselkoers op de verslagdatum.
- Inkomsten en uitgaven worden omgerekend tegen de gemiddelde wisselkoers van het jaar.

Verschillen die ontstaan bij de omrekening van de netto-investering in buitenlandse dochterondernemingen, belangen in joint ventures en geassocieerde ondernemingen tegen de wisselkoersen bij de sluiting van het boekjaar worden opgenomen in het eigen vermogen onder niet-gerealiseerde resultaten. Bij de (gedeeltelijke) verkoop van buitenlandse dochterondernemingen, joint ventures en geassocieerde ondernemingen worden de gecumuleerde omrekeningsverschillen (gedeeltelijk) opgenomen in de winst of het verlies als onderdeel van winst/verlies uit de verkoop.

3.3. Balansposten

3.3.1. Materiële vaste activa

Activa in eigendom

Materiële vaste activa worden uitgedrukt aan kostprijs (met inbegrip van rechtstreeks toerekenbare kosten, waaronder de financieringskosten) verminderd met cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen (zie deel 3.3.7. 'Bijzondere waardevermindering van niet-financiële activa'). De kosten van zelf vervaardigde activa omvatten de kosten van materialen, van direct toewijsbare personeelskosten en, waar relevant, van de initiële schatting van de kosten van het ontmantelen en verwijderen van de activa en het herstellen van de site waarop zij gelegen zijn. Wanneer onderdelen van materiële vaste activa een verschillende gebruiksduur hebben, worden zij geboekt als afzonderlijke materiële vaste activa.

Kosten na eerste opname

De Groep neemt in de boekwaarde van een materieel vast actief de kosten op van het vervangen van een deel van dat actief wanneer die kosten worden gemaakt, enkel wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen met betrekking tot het actief aan de Groep zullen toekomen, en indien de kosten van het actief betrouwbaar kunnen worden gewaardeerd. Alle overige kosten, zoals herstellings- en onderhoudskosten, worden als een uitgave opgenomen in de winst- en verliesrekening zodra zij worden gemaakt.

Afschrijvingen

Afschrijvingen worden in de winst- en verliesrekening opgenomen volgens de lineaire methode over de geschatte gebruiksduur van elk bestanddeel van een materieel vast actief. De terreinen worden niet afgeschreven. De gebruikte afschrijvingspercentages zijn opgenomen in de tabel hierna.

De afschrijvingsmethoden, de resterende levensduur, alsook de eventuele restwaarde van de materiële vaste activa worden op het einde van elk boekjaar geëvalueerd en, in voorkomend geval, prospectief aangepast.

• Administratieve gebouwen	1,67% – 2,00%
• Industriële gebouwen	2,00 – 4,00%
• Luchtlijnen	2,00 – 4,00%
• Ondergrondse kabels	2,00 – 5,00%
• Onderstations (faciliteiten en machines)	2,50 – 6,67%
• Afstandsbediening	3,00 – 12,50%
• Dispatching	4,00 – 10,00%
• Andere TGU (uitrusting van gehuurde gebouwen)	contractuele periode
• Voertuigen	6,67 – 20,00%
• Gereedschap en kantoormeubilair	6,67 – 20,00%
• Hardwareapparatuur	25,00 – 33,00%
• Activa met gebruiksrechten	contractuele periode

Buitendienststelling van activa

Er wordt een provisie aangelegd voor buitendienststellings- en milieukosten op basis van de geschatte toekomstige uitgaven, verdisconteerd tot hun actuele waarde. Een initiële schatting voor de buitendienststellings- en milieukosten van materiële vaste activa is verwerkt in de oorspronkelijke kosten van de materiële vaste activa in kwestie.

Wijzigingen in de voorzieningen als gevolg van herziene schattingen of verdisconteringsvoeten of wijzigingen in de verwachte timing van uitgaven voor materiële vaste activa worden verwerkt als wijzigingen in hun boekwaarde en worden prospectief afgeschreven over hun resterende geschatte economische levensduur; in andere gevallen worden deze wijzigingen in de winst- en verliesrekening opgenomen.

De toename in de voorzieningen als gevolg van de verdiscontering is als financieringskost opgenomen in de winst- en verliesrekening.

Verwijdering van de balans

Een actief wordt niet meer op de balans opgenomen in geval van verkoop of indien er geen toekomstige economische voordelen van het gebruik of van de verkoop worden verwacht. Een eventuele opbrengst of verlies voortvloeiend uit de verwijdering van het actief (hetgeen wordt berekend als het verschil tussen de netto-opbrengst bij verkoop of buitendienststelling en de boekwaarde van het actief) wordt opgenomen in de winst- en verliesrekening onder overige bedrijfsopbrengsten/overige bedrijfskosten, gedurende het jaar waarin het actief wordt verwijderd van de balans.

3.3.2. Immateriële activa

Computersoftware

Softwarelicenties die verworven worden door de Groep worden uitgedrukt aan kostprijs verminderd met cumulatieve afschrijvingen (zie verder) en bijzondere waardeverminderingen (zie deel 3.3.7. 'Bijzondere waardevermindering van niet-financiële activa').

Uitgaven in verband met onderzoeksactiviteiten ondernomen om intern software te ontwikkelen, worden in de winst- en verliesrekening opgenomen als een uitgave zodra zij gedaan worden. Uitgaven met betrekking tot de ontwikkelingsfase van intern ontwikkelde software worden gekapitaliseerd indien:

- de ontwikkelingskosten betrouwbaar kunnen worden bepaald;
- de software technisch en commercieel haalbaar is en de toekomstige economische voordelen waarschijnlijk zijn;
- de Groep van plan is – en over voldoende middelen beschikt – om de ontwikkeling te voltooien;
- de Groep van plan is om de software actief te gebruiken.

De geactiveerde uitgaven omvatten materiaalkosten, de directe personeelskosten en de indirecte kosten die direct toerekenbaar zijn aan het gebruiksklaar maken van de software. De overige kosten worden in de winst- en verliesrekening opgenomen op het moment dat deze zich voordoen.

Licenties, patenten en vergelijkbare rechten

Uitgaven voor aangekochte licenties, patenten, handelsmerken of vergelijkbare rechten worden geactiveerd en lineair afgeschreven over de eventuele contractperiode of over de geschatte gebruiksduur.

Kosten na eerste opname

Uitgaven na eerste opname voor geactiveerde immateriële activa worden slechts geactiveerd wanneer hierdoor de toekomstige economische voordelen toenemen in het specifieke actief waarop zij betrekking hebben. Alle andere uitgaven worden in de winst- en verliesrekening opgenomen op het moment dat zij zich voordoen.

Afschrijvingen

Afschrijvingen gebeuren lineair ten laste van de winst- en verliesrekening over de geschatte gebruiksduur van immateriële activa, tenzij deze onbepaald is. Voor goodwill en immateriële activa met onbepaalde gebruiksduur wordt systematisch op elke balansdatum nagegaan of er sprake is van bijzondere waardevermindering. Software wordt afgeschreven vanaf de datum waarop deze beschikbaar is voor gebruik. De geschatte gebruiksduur is als volgt:

- Licenties 20,00%
- Concessies contractuele periode
- Computersoftware 20,00 – 25,00%

De afschrijvingsmethoden, de resterende levensduur, alsook de eventuele restwaarde van de immateriële activa worden jaarlijks geëvalueerd en in voorkomend geval prospectief aangepast.

3.3.3. Goodwill

Goodwill wordt opgenomen aan kost minus gecumuleerde waardeverminderingen. Goodwill is toegewezen aan kasstroomgenererende eenheden en wordt niet afgeschreven, maar jaarlijks getest op bijzondere waardeverminderingen (zie deel 3.3.7 'Bijzondere waardevermindering van niet-financiële activa'). In geval van geassocieerde ondernemingen wordt de boekwaarde van de goodwill inbegrepen in de boekwaarde van de investering in de geassocieerde deelneming.

3.3.4. Handels- en overige vorderingen

Contract activa

Opbrengsten komend van diensten aan derden (zie deel 3.4.1) en bijhorende kosten worden opgenomen over de looptijd van het contract aangezien we het recht hebben op de vergoeding voor de uitgevoerde, nog niet gefactureerde werken. De voortgang wordt bepaald op basis van de gemaakte kosten.

De contractactiva hebben voornamelijk betrekking op de rechten van de Groep op een vergoeding voor uitgevoerde werkzaamheden die op de verslagdatum nog niet zijn gefactureerd voor projectwerk. De contractactiva worden overgedragen naar vorderingen wanneer de rechten onvoorwaardelijk worden. Dat gebeurt meestal wanneer de Groep een factuur opmaakt voor de klant. De contractactiva worden opgenomen onder de handels- en overige vorderingen.

Handels- en overige vorderingen

Handelsvorderingen en overige vorderingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, minus de nodige voorzieningen voor bedragen die als niet-invorderbaar worden beschouwd.

Bijzondere waardevermindering

Voor handelsvorderingen en contractactiva past de Groep een vereenvoudigde benadering toe in de berekening van de verwachte kredietverliezen (ECL's). De Groep spoort daarom geen veranderingen op in het kredietrisico, maar neemt in de plaats daarvan op elke verslagdatum een voorziening op voor verliezen op basis van levenslange ECL's. De Groep heeft een voorzieningsmatrix opgesteld die gebaseerd is op haar historische ervaring met kredietverliezen, als beste indicatie voor toekomstige kredietverliezen.

Zie Toelichting 8.1, 'Beheer van financiële risico's en derivaten', voor een gedetailleerde beschrijving van het model.

3.3.5. Voorraden

Voorraden (reserveonderdelen) worden uitgedrukt aan hun kost, of hun netto-opbrengstwaarde indien deze lager is. De netto-opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs, verminderd met de geschatte kosten van voltooiing en verkoopkosten. De kostprijs van voorraden is gebaseerd op de waarderingsregel van de gewogen gemiddelde kostprijs. De kostprijs van voorraden omvat de initiële aankoopprijs vermeerderd met andere directe aanschaffingskosten gerelateerd aan de levering en het operationeel maken.

Waardeverminderingen van voorraden aan netto-opbrengstwaarde worden geboekt in de periode waarin de waardevermindering zich voordoet.

3.3.6. Geldmiddelen en kasequivalenten

Geldmiddelen en kasequivalenten omvatten kassaldi, banksaldi, handelspapieren en direct opvraagbare deposito's. Kaskredieten die direct opeisbaar zijn en die een integraal deel uitmaken van het thesauriebeheer van de Groep, maken in het kasstroomoverzicht deel uit van kasequivalenten en geldmiddelen.

3.3.7. Bijzondere waardevermindering van niet-financiële activa

De boekwaarde van de activa van de Groep, met uitzondering van voorraden en uitgestelde belastingen, wordt op elke balansdatum herzien om vast te stellen of er enige aanwijzing is voor een bijzondere waardevermindering. Indien zulke aanwijzing bestaat, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat.

Voor goodwill en immateriële activa met onbepaalde gebruiksduur en immateriële activa die nog niet gebruiksklaar zijn, wordt de realiseerbare waarde geschat aan het einde van elke verslagperiode.

Een bijzondere waardevermindering wordt opgenomen telkens als de boekwaarde van een actief of kasstroomgenererende eenheid de realiseerbare waarde ervan overschrijdt. Bijzondere waardeverminderingen worden opgenomen in de winst- en verliesrekening. Opgenomen bijzondere waardeverminderingen met betrekking tot kasstroomgenererende eenheden worden eerst toegerekend om de boekwaarde te verminderen van aan kasstroomgenererende eenheden toegewezen goodwill en dan om de boekwaarde te verminderen van de andere activa in de eenheden op een pro-ratabasis.

Na de opname van een bijzondere waardevermindering, zullen de afschrijvingskosten voor het actief aangepast worden voor toekomstige periodes.

Berekening van de realiseerbare waarde

De realiseerbare waarde van immateriële activa en materiële vaste activa is gelijk aan de reële waarde verminderd met de verkoopkosten, of de bedrijfswaarde indien deze hoger is. Bij het beoordelen van de bedrijfswaarde worden de verwachte toekomstige kasstromen verdisconteerd tot hun actuele waarde aan de hand van een disconteringsvoet vóór belasting die een weerspiegeling is van de huidige marktbeoordeling van de tijdswaarde van geld en de risico's eigen aan het actief.

De activa van de Groep genereren geen kasstromen die onafhankelijk zijn van andere activa. De realiseerbare waarde is bijgevolg bepaald voor de kasstroomgenererende eenheid (d.w.z. het gehele hoogspanningsnet) waartoe de activa behoren. Dit is tevens het niveau waarop de Groep zijn goodwill beheert en economische voordelen bekamt van de verworven goodwill.

Terugnemingen van bijzondere waardeverminderingen

Er gebeuren geen terugnemingen van bijzondere waardeverminderingen met betrekking tot goodwill. Met betrekking tot andere activa wordt een bijzondere waardevermindering teruggenomen indien er een wijziging is geweest in de schattingen die gebruikt worden om de realiseerbare waarde vast te stellen.

Een bijzondere waardevermindering wordt slechts teruggenomen in de mate dat de boekwaarde van het actief niet hoger is dan de boekwaarde, na aftrek van afschrijvingen of waardevermindering, die zou zijn vastgesteld indien geen bijzondere waardevermindering was opgenomen.

3.3.8. Financiële activa

Eerste opname en waardering

De classificatie van financiële activa bij de eerste opname hangt af van de kenmerken van de contractuele kasstroom van de financiële activa en het bedrijfsmodel van de Groep voor het beheer ervan. De Groep waardeert een financieel actief aanvankelijk tegen reële waarde plus transactiekosten.

Latere waardering

Voor de latere waardering worden financiële activa onderverdeeld in twee categorieën:

- financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs (schuldinstrumenten)
- financiële activa aangewezen als gewaardeerd tegen reële waarde via de niet-gerealiseerde resultaten (eigenvermogensinstrumenten)
- financiële activa aangewezen als gewaardeerd tegen reële waarde via de winst –en verliesrekening

Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs

Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs worden beheerd met het oog op het aanhouden van deze activa tot de vervaldag en het ontvangen van contractuele kasstromen. De financiële activa die aanleiding geven tot kasstromen zijn uitsluitend betalingen van hoofdsom en rente op de uitstaande hoofdsom.

Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs worden gewaardeerd aan de hand van de methode van de effectieve rentevoet en zijn onderhevig aan bijzondere waardeverminderingen. Winst en verlies worden opgenomen in de winst- en verliesrekening wanneer het actief uit de balans wordt verwijderd, wordt gewijzigd of een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan.

De financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs van de Groep omvatten leningen aan derden.

Financiële activa aangewezen als gewaardeerd tegen reële waarde via de niet-gerealiseerde resultaten (eigenvermogensinstrumenten)

Bij de eerste opname classificeert de Groep haar beleggingen in eigen vermogen onherroepelijk als eigenvermogensinstrumenten gewaardeerd tegen reële waarde via de niet-gerealiseerde resultaten wanneer de Groep geen belangrijke invloed heeft en de activa niet worden aangehouden voor handelsdoeleinden. De classificatie wordt per instrument bepaald.

Winsten en verliezen op deze financiële activa komen nooit terecht in de winst- en verliesrekening. Dividenden worden opgenomen als overige opbrengsten in de winst- en verliesrekening wanneer het recht op betaling is vastgesteld, behalve wanneer de Groep voordeel haalt uit dergelijke opbrengsten als compensatie voor een deel van de kosten van het financieel actief. In dat geval worden dergelijke winsten opgenomen in de niet-gerealiseerde resultaten. Eigenvermogensinstrumenten, die worden aangewezen als gewaardeerd tegen reële waarde via de niet-gerealiseerde resultaten, zijn niet onderworpen aan een beoordeling op bijzondere waardevermindering.

De Groep heeft ervoor gekozen om niet-beursgenoteerde deelnemingen waarop ze geen significante invloed uitoefent, onherroepelijk te classificeren.

Financiële activa aangewezen als gewaardeerd tegen reële waarde via de winst-en-verliesrekening

Alle financiële activa die niet zijn aangewezen als gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs of tegen reële waarde via de niet-gerealiseerde resultaten, zoals hierboven beschreven, worden gewaardeerd tegen reële waarde via de winst-en-verliesrekening.

Bijzondere waardevermindering van financiële activa

De Groep neemt een vergoeding op voor verwachte kredietverliezen (ECL's) voor zijn schuldinstrumenten. Zie Toelichting 8.1, 'Beheer van financiële risico's en derivaten', voor een gedetailleerde beschrijving van de benadering.

3.3.9. Afgeleide financiële instrumenten en hedge accounting

Afgeleide financiële instrumenten

De Groep maakt soms gebruik van afgeleide financiële instrumenten om de valuta- en renterisico's af te dekken die voortvloeien uit bedrijfs-, financierings- en investeringsactiviteiten. In overeenstemming met het thesauriebeleid houdt de Groep geen derivaten aan voor handelsdoeleinden en geeft de Groep deze ook niet uit. Derivaten die echter niet in aanmerking komen voor hedge accounting worden verwerkt als instrumenten aangehouden voor handelsdoeleinden.

Afgeleide financiële instrumenten worden bij de eerste opname gewaardeerd tegen reële waarde. De winst of het verlies uit fluctuaties van de reële waarde wordt onmiddellijk in de winst- en verliesrekening opgenomen. Indien derivaten voor hedge accounting in aanmerking komen, is de opname van een resulterende winst of een resulterend verlies afhankelijk van de aard van de post die wordt afgedekt.

De reële waarde van renteswaps is het geschatte bedrag dat de Groep zou ontvangen of betalen om de swap per balansdatum te beëindigen, waarbij rekening wordt gehouden met de actuele rente en met de kredietwaardigheid van de tegenpartijen en van de Groep. De reële waarde van valutatermijncontracten is de contante waarde van de genoteerde termijankoers per balansdatum.

Voor afdekking gebruikte derivaten

Kasstroomafdekkingen

Veranderingen in de reële waarde van een afgeleid afdekkingsinstrument dat is aangemerkt als een kasstroomafdekking, worden rechtstreeks opgenomen als niet-gerealiseerde resultaten, voor zover de afdekking effectief is. Het niet-effectieve deel wordt als last in de winst- en verliesrekening opgenomen.

De Groep wijst enkel het contante element van termijncontracten aan als afdekkingsrisico. Het termijnelement wordt beschouwd als afdekkingskost, wordt geboekt in de niet-gerealiseerde resultaten en geaccumuleerd als een afzonderlijke component op de balans, onder afdekkingsreserves.

Indien een afdekkingsinstrument niet langer voldoet aan de voorwaarden voor 'hedge accounting', afloopt of wordt verkocht, beëindigd of uitgeoefend, wordt de afdekking prospectief beëindigd. De cumulatieve winst die (of het cumulatieve verlies) dat eerder in de niet-gerealiseerde resultaten was opgenomen, blijft daar onderdeel van uitmaken tot de verwachte transactie heeft plaatsgevonden. Als het afgedekte element een niet-financieel actief betreft, wordt het onder de niet-gerealiseerde resultaten opgenomen bedrag overgeboekt naar de boekwaarde van het actief wanneer dit verantwoord is. In andere gevallen wordt het onder de niet-gerealiseerde resultaten opgenomen bedrag overgeboekt naar de winst- en verliesrekening in dezelfde periode waarin het afgedekte element van invloed is op de winst- en verliesrekening.

Cumulatieve winsten en verliezen met betrekking tot reeds afgelopen derivaten of beëindigde afdekkingsrelaties blijven verwerkt als onderdeel van de niet-gerealiseerde resultaten zolang het waarschijnlijk is dat de afgedekte transactie zich zal voordoen. Indien de afgedekte transactie niet langer waarschijnlijk is, worden de gecumuleerde winsten of verliezen onmiddellijk vanuit de niet-gerealiseerde resultaten naar de winst- en verliesrekening overgebracht.

Afdekking van monetaire activa en passiva

Hedge accounting wordt niet toegepast op afgeleide instrumenten die in economische zin worden gebruikt als afdekking van in vreemde valuta's luidende activa en verplichtingen. Veranderingen in de reële waarde van dergelijke derivaten worden als onderdeel van de valutakoerswinsten en -verliezen, in de winst- en verliesrekening opgenomen.

3.3.10. Eigen vermogen

Aandelenkapitaal – transactiekosten

Transactiekosten met betrekking tot de uitgifte van kapitaal worden afgetrokken van ontvangen kapitalen.

Dividenden

Dividenden worden opgenomen als een schuld in de periode waarin zij vastgesteld zijn.

3.3.11. Financiële verplichtingen

Financiële verplichtingen bestaan uit rentedragende leningen en financieringsverplichtingen in de Groep. Ze worden initieel verwerkt tegen reële waarde verminderd met toerekenbare transactiekosten. Na de eerste opname worden rentedragende leningen en financieringsverplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, waarbij een verschil tussen de kostprijs en het aflossingsbedrag op basis van de effectieve-rentemethode in de winst- en verliesrekening wordt opgenomen over de looptijd van de leningen.

3.3.12. Personeelsbeloningen

Toegezegde-bijdrageregelingen

In België worden op bijdragen gebaseerde pensioenvoorzieningen, die in de Belgische pensioenwetgeving als toegezegde-bijdrageregelingen worden aangeduid, voor boekhoudkundige doeleinden geclassificeerd als toegezegd-pensioenregelingen vanwege het minimumrendement dat de werkgever wettelijk moet waarborgen.

Tot 1 januari 2016 was het wettelijk gegarandeerd rendement 3,75% op werknemersbijdragen, 3,25% op werkgeversbijdragen en 0% voor de uitdienstgetreden.

Vanaf 1 januari 2016 is het wettelijk gegarandeerd rendement variabel tussen 1,75% en 3,75%. De rentevoet wordt elk jaar op 1 januari automatisch aangepast gebaseerd op de gemiddelde OLO rente over de voorbije 24 maanden, met 1,75% als minimale rentevoet. Het wettelijke minimale rendement is 1,75% op werknemers –en werkgeversbijdragen en 0% voor de uitdienstgetreden.

Aangezien de pensioenplannen door pensioenfondsen gefinancierd worden, wordt de verticale methode gebruikt, wat wil zeggen dat 1,75% op alle reserves (zelf die voor 2016) wordt toegepast.

De werkgever moet ervoor zorgen dat tekorten die kunnen ontstaan door de WAP ("Wet op de Aanvullende Pensioenen") steeds voldoende gefinancierd zijn voor de werknemerscontracten en in geval de verworven reserves getransfereerd worden door vertrek of pensionering voor het werkgeverscontract.

De reële waarde van de activa komt voor elke regeling overeen met de som van de (eventuele) opgebouwde individuele reserves en de waarde van de (eventuele) collectieve fondsen. De verplichting uit hoofde van toegezegde-bijdrageregelingen wordt bepaald volgens de Projected Unit Credit (PUC)-methode. Afhankelijk van de opstelling van het plan (rekening houdend met toenemende bijdragepercentages naarmate het aantal dienstjaren of niet) worden de premies geprojecteerd of niet.

In Duitsland omvat de toegezegde-bijdrageregeling een vast pensioen dat bij pensionering moet worden betaald aan een werknemer en gewoonlijk gebaseerd is op een of meer factoren zoals de leeftijd, anciënniteit en het loon van de werknemer.

In beide landen wordt de berekening uitgevoerd door een erkende actuaaris.

Toegezegd-pensioenregelingen

Voor toegezegd-pensioenregelingen, die zowel in België als in Duitsland bestaan, worden de pensioenuitgaven voor elke regeling afzonderlijk beoordeeld op jaarbasis door erkende actuarissen die gebruik maken van de 'projected unit credit'-methode. Er wordt een schatting gemaakt van de pensioenrechten die werknemers hebben opgebouwd in ruil voor hun diensten in het boekjaar en voorafgaande periodes; deze pensioenrechten worden verdisconteerd om de huidige waarde ervan vast te stellen en de reële waarde van de fondsbeleggingen wordt hiervan afgetrokken. De disconteringsvoet is de rentevoet op balansdatum op hoogwaardige obligaties met vervaldatum die de termijnen van de verplichtingen van de Groep benaderen en die uitgedrukt zijn in de valuta waarin de beloningen naar verwachting zullen worden betaald.

Wanneer de pensioenrechten van een regeling verbeterd worden, wordt het gedeelte van de verbeterde pensioenrechten dat betrekking heeft op diensten door werknemers verricht in het verleden, als een uitgave opgenomen in de winst- en verliesrekening op de vroegste van deze twee data:

- wanneer de aanpassing of beperking van de regeling gebeurt; of
- wanneer de entiteit de gerelateerde herstructureringskosten onder IAS 37 of de ontslagvergoedingen opneemt.

Waar de berekening in een voordeel voor de Groep resulteert, wordt het opgenomen actief beperkt tot de huidige waarde van toekomstige terugbetalingen van de regeling of kortingen in toekomstige bijdragen tot de regeling.

Herwaarderings – bestaande uit actuariële winsten en verliezen, het effect van het activaplafond (met uitsluiting van bedragen die opgenomen zijn in de nettorentekosten op de netto toegezegd-pensioenverplichting), en de opbrengst van fondsbeleggingen (met uitsluiting van bedragen die opgenomen zijn in de nettorentekosten op de netto toegezegd-pensioenverplichting) – worden onmiddellijk opgenomen in de balans met een overeenkomend debet of credit op de ingehouden winsten via de niet-gerealiseerde resultaten in de periode waarin ze verschijnen. Herwaarderings worden niet geherklasseerd als winst of verlies in latere periodes.

Restitutierechten (België)

Restitutierechten worden opgenomen als aparte activa als en alleen als het bijna absoluut zeker is dat een andere partij (een deel van) de uitgaven zal betalen om de betreffende brutoverplichting uit hoofde van toegezegde pensioenrechten te vereffenen. De restitutierechten worden voorgesteld als vast actief, onder andere financiële activa en worden gewaardeerd tegen verwachte waarde. Deze rechten volgen dezelfde behandeling als de daarmee overeenstemmende brutoverplichting uit hoofde van toegezegde pensioenrechten. Wanneer de wijzigingen in de periode het gevolg zijn van wijzigingen in de financiële veronderstellingen, of van ervaringsaanpassingen of wijzigingen in de demografische veronderstellingen, dan wordt het actief aangepast via de niet-gerealiseerde resultaten. De componenten van de kosten uit hoofde van de toegezegd-pensioenregeling worden opgenomen zonder de bedragen die verband houden met veranderingen in de boekwaarde van de restitutierechten.

Andere langetermijnpersoneelsbeloningen

De nettoverplichting van de Groep met betrekking tot andere personeelsbeloningen op lange termijn dan pensioenregelingen wordt jaarlijks berekend door erkende actuarissen. De nettoverplichting wordt berekend via de 'Projected Unit Credit'-methode en is het bedrag van de toekomstige beloning dat werknemers verdienen hebben in ruil voor hun diensten in de verslagperiode en voorafgaande periodes. De verplichting wordt verdisconteerd tot de huidige waarde ervan en de reële waarde van eventuele daarop betrekking hebbende activa wordt in mindering gebracht. De disconteringsvoet is het rendement op balansdatum op hoogwaardige obligaties met vervaldatum die de termijnen van de verplichtingen van de Groep benaderen en uitgedrukt zijn in de valuta waarin de beloningen naar verwachting zullen worden betaald.

Kortetermijnpersoneelsbeloningen

Kortetermijnpersoneelsbeloningen worden op een niet-verdisconteerde basis gewaardeerd en opgenomen wanneer de daarmee verband houdende dienst wordt verricht. Er wordt een verplichting in de balans opgenomen voor het bedrag dat naar verwachting ten

gevolg van een kortetermijnbonus in contanten of een winstdelingsregeling zal worden uitbetaald indien de Groep een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting heeft als gevolg van verstreken diensttijd van werknemers en indien deze verplichting betrouwbaar kan worden bepaald.

3.3.13. Voorzieningen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer de Groep een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting heeft als gevolg van een gebeurtenis uit het verleden en het waarschijnlijk is dat een uitstroom van economische voordelen – waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt – vereist zal zijn om de verplichting af te wikkelen. Indien het effect wezenlijk is, worden voorzieningen vastgesteld door de verwachte toekomstige kasstromen te verdisconteren aan een disconteringsvoet vóór belasting die een afspiegeling is van de huidige marktbeoordeling van de tijds waarde van geld en, waar aangewezen, de risico's eigen aan de verplichting.

De totale geraamde kosten vereist voor de ontmanteling en de verwijdering van het actief worden, indien relevant, opgenomen als materiële activa en afgeschreven over de volledige gebruiksduur van het actief. De totale geraamde kosten vereist voor de ontmanteling en de verwijdering van het actief, verdisconteerd tot de huidige waarde ervan, worden geboekt als voorzieningen. Indien het bedrag verdisconteerd wordt, wordt de toename in de voorziening wegens het verstrijken van de tijd verantwoord als financieringslasten.

3.3.14. Handelsschulden en overige schulden

Handels- en overige schulden worden uitgedrukt tegen geamortiseerde kostprijs.

Heffingen

In haar rol als netbeheerder is Elia onderworpen aan verschillende openbare dienstverplichtingen die worden opgelegd door de overheid en/of reguleringsmechanismen. Overheidsinstanties/reguleringsmechanismen leggen openbare dienstverplichtingen vast in verschillende domeinen (promotie van hernieuwbare energie, sociale steun, vergoedingen voor het gebruik van het publieke domein, offshore aansprakelijkheid, enz.) die door de netbeheerders moeten worden uitgevoerd. De kosten die de netbeheerders voor deze verplichtingen maken, worden volledig gedekt door tarifaire 'heffingen' zoals goedgekeurd door de regulator. De uitstaande bedragen worden opgenomen als een handels- en andere vordering. (zie ook toelichting 9.1.14)

3.3.15. Overige niet-courante verplichtingen

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden opgenomen wanneer het redelijkerwijs zeker is dat de Groep de subsidie zal ontvangen en dat aan alle onderliggende voorwaarden is voldaan. Subsidies die aan een actief zijn verbonden, worden onder overige verplichtingen opgenomen en worden systematisch in de resultatenrekening opgenomen tijdens de verwachte gebruiksduur van het bijbehorend actief. Subsidies die aan uitgavenposten zijn verbonden, worden in de resultatenrekening opgenomen in dezelfde periode als de uitgave waarvoor de subsidie werd ontvangen. Overheidssubsidies worden als overige bedrijfsopbrengsten opgenomen in de resultatenrekening.

Contractverplichtingen – Last mile connection

De vergoeding voor de last mile connection wordt vooraf betaald, terwijl de inkomsten worden erkend over de levensduur van het onderliggend actief. De bedragen die in de toekomst zullen worden vrijgegeven, worden weergegeven in deze sectie. Zie ook toelichting 3.4.1.

3.3.16. Leases (van toepassing vanaf 1 januari 2019)

Bij het aangaan van een contract beoordeelt de Groep of een contract een lease is of bevat. Een contract is of bevat een lease (of actief met gebruiksrecht) als het contract een recht bevat om over een gedefinieerd actief controle uit te oefenen en dit voor een welbepaalde periode in compensatie voor een vergoeding. Om te beoordelen of een contract het recht geeft om over een gedefinieerd actief controle uit te oefenen, gebruikt de Groep de definitie van een leaseovereenkomst in IFRS 16.

De Groep als lessee

De Groep neemt bij de aanvangsdatum van de leaseovereenkomst een gebruiksrecht en een leaseverplichting op. Activa en verplichtingen die voortvloeien uit een leaseovereenkomst worden aanvankelijk gewaardeerd aan de huidige waarde en verdisconteerd op basis van de beste raming van de Groep voor de gewogen gemiddelde marginale rentevoet. De Groep past één disconteringsvoet toe per groep vergelijkbare contracten, samengevat per looptijd.

De leasebetalingen die in de waardering van de leaseverplichting zijn opgenomen, omvatten vaste betalingen, inclusief 'in-substance' vaste bedragen. Variabele leasebetalingen worden als last opgenomen wanneer ze zich voordoen. In de praktijk wordt geen onderscheid gemaakt tussen lease- en niet-leasecomponenten. Componenten die geen goederen of diensten overdragen (initiële directe kosten, vooruitbetalingen) worden niet in de leaseprijs opgenomen.

Het actief wordt vervolgens verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen en wordt eventueel aangepast naar aanleiding van de herwaardering van de leaseverplichting. Het gebruiksrecht wordt afgeschreven volgens de lineaire methode vanaf de ingangsdatum van de leaseovereenkomst tot het einde van de leaseperiode, tenzij de leaseovereenkomst het eigendom van de onderliggende activa aan de Groep overdraagt voor het einde van de leaseperiode of wanneer de kosten verbonden aan het gebruiksrecht aangeven dat de Groep een aankoopoptie zal uitoefenen. In dit geval zal het gebruiksrecht van het actief afgeschreven worden over de gebruiksduur van het onderliggend actief. Hiervoor wordt dezelfde basis als deze voor materiële vaste activa gehanteerd.

De leaseverplichting wordt vervolgens verhoogd met de rentekosten op de leaseverplichting en verlaagd met de betaalde leasebetalingen. Ze wordt geherwaardeerd wanneer er een wijziging is in toekomstige leasebetalingen als gevolg van een wijziging in een index of rentevoet, een wijziging in de schatting van het bedrag dat naar verwachting uit hoofde van een restwaardegarantie

verschuldigd zal zijn, een wijziging in de aankoop- of verlengingsoptie die met redelijke zekerheid kan worden uitgeoefend, of, wijziging in een beëindigingsoptie die niet langer kan worden uitgeoefend.

De Groep presenteert de activa met gebruiksrechten in een afzonderlijke post onder 'materiële vaste activa' en leaseverplichtingen onder 'leningen en overige financieringsverplichtingen' (kortlopende en langlopende) in de balans.

De Groep heeft ervoor gekozen om geen activa met gebruiksrecht en leaseverplichtingen op te nemen voor leaseovereenkomsten van activa met lage waarde en korte termijn-leaseovereenkomsten, inclusief IT-apparatuur. De leasebetalingen in verband met deze leaseovereenkomsten worden door de Groep lineair over de leaseperiode opgenomen als last.

De Groep als leasegever

Leaseovereenkomsten die nagenoeg alle aan de eigendom van een onderliggend actief verbonden risico's en voordelen overdragen, worden opgenomen als financiële leases.

Alle andere leaseovereenkomsten die niet alle aan de eigendom van een onderliggend actief verbonden risico's en voordelen overdragen, worden opgenomen als operationele leases. De Groep heeft als leasegever alleen operationele leaseovereenkomsten. Deze ontvangen leasebetalingen worden lineair over de leaseperiode als overige inkomsten verantwoord.

3.3.17. Gereguleerde overlopende rekeningen

De Groep werkt in een gereguleerde omgeving die stelt dat tarieven bedoeld zijn om totale opbrengsten te realiseren die bestaan uit:

1. een billijk rendement op het geïnvesteerde kapitaal;
2. alle niet-onredelijke kosten die door de Groep worden gemaakt.

Aangezien de tarieven gebaseerd zijn op ramingen, is er altijd een verschil tussen de tarieven die effectief worden aangerekend en de tarieven die hadden moeten worden aangerekend om alle redelijke kosten van de netbeheerder te dekken en de aandeelhouders te voorzien van een billijke vergoeding op hun investering.

Indien de toegepaste tarieven resulteren in een overschot of tekort op het einde van het jaar, impliceert dit dat de tarieven aangerekend aan de gebruikers/het publiek in het algemeen lager of hoger hadden kunnen zijn (en omgekeerd). Dit overschot of tekort wordt daarom geboekt in de gereguleerde overlopende rekening.

De vrijgave van de gereguleerde overlopende rekening zal een impact hebben op de toekomstige tarieven: de opgelopen gereguleerde schulden zullen de toekomstige tarieven verlagen, de opgelopen gereguleerde activa zullen de toekomstige tarieven verhogen.

Bij gebrek aan een IFRS-norm die specifiek van toepassing is op de verwerking van deze gereguleerde overlopende rekeningen verwijst het management van Elia naar de vereisten van IFRS 14 en het conceptueel kader voor financiële verslaggeving naast met de laatste evoluties van het IASB-project inzake Rate-regulated Activities om de volgende grondslag voor financiële verslaggeving in dat verband te ontwikkelen:

- een verplichting wordt opgenomen in de balans en gepresenteerd als onderdeel van de 'over te dragen opbrengsten en toe te rekenen kosten' met betrekking tot de verplichting van de Elia groep om een bedrag in mindering te brengen op de tarieven die in toekomstige perioden aan de klanten moeten worden aangerekend, omdat de totale toegestane vergoeding voor reeds geleverde goederen of diensten lager is dan het bedrag dat reeds aan de klanten is aangerekend, of omdat er meer inkomsten zijn gegenereerd als gevolg van hogere volumes dan initieel geschat. (gereguleerde verplichting);
- een actief wordt opgenomen in de balans met betrekking tot het recht om een bedrag toe te voegen aan de tarieven die in toekomstige perioden aan de klanten moeten worden aangerekend, omdat de totale toegestane vergoeding voor reeds geleverde goederen of diensten hoger is dan het bedrag dat reeds aan de klanten is aangerekend, of omdat er een tekort aan inkomsten is ontstaan als gevolg van lagere volumes dan initieel geschat. (gereguleerd actief); en
- de nettobeweging in de gereguleerde overlopende rekeningen voor de periode wordt afzonderlijk opgenomen in de winst- en verliesrekening binnen de lijn 'netto gereguleerde opbrengsten (kosten)'.

Het bedrag op de gereguleerde overlopende rekeningen wordt jaarlijks gerapporteerd en beoordeeld door de regulator.

De som van de opbrengsten van contracten met klanten (zoals gedefinieerd in IFRS 15) overige inkomsten en de netto opbrengsten (kosten) uit afrekeningsmechanisme wordt eveneens opgenomen als een sub totaal 'Opbrengsten, overige inkomsten en netto opbrengsten (kosten) uit afrekeningsmechanisme', aangezien dit in wezen de opbrengsten vertegenwoordigt die economisch verdiend worden tijdens de periode, rekening houdend met de gereguleerde omgeving waarin de Elia groep actief is. Het effect van de verdiscontering wordt weergegeven in het financieel resultaat. Zie Toelichting 9.

3.4. Posten in de resultatenrekening

3.4.1. Inkomsten

Opbrengsten

IFRS 15 stelt een vijfstappenmodel op voor de verwerking van opbrengsten uit contracten met klanten en vereist dat opbrengst wordt opgenomen tegen een bedrag dat de vergoeding weerspiegelt waarop een entiteit verwacht recht te hebben in ruil voor de overdracht van goederen of diensten aan een klant. Dit zijn de vijf stappen die voor elk contract met een klant in acht moeten worden genomen:

1. Het contract (de contracten) met een klant identificeren;
2. De prestatieverplichtingen in het contract (de contracten) identificeren;
3. De transactieprijs bepalen;

4. De transactieprijs toewijzen aan de prestatieverplichtingen;
5. De opbrengsten opnemen wanneer de prestatieverplichtingen zijn vervuld, of wanneer de zeggenschap over de goederen of diensten is overgedragen aan de klant.

De belangrijkste opbrengsten van de Groep worden gerealiseerd door transmissienetbeheerders (TNB's), die handelen binnen een regelgevend kader en een feitelijk/wettelijk monopolie hebben. De toepasselijke kaders in de belangrijkste landen worden in detail beschreven in Toelichting 9 *Regelgevend kader en tarieven*.

Voor de gereguleerde activiteiten is elke dienst gebaseerd op een standaardcontract met de klant, met meestal een vooraf bepaald gereguleerd tarief (eenheidsprijs vermenigvuldigd met het volume (injectie of afname) of de gereserveerde capaciteit (afhankelijk van het type dienst), zodat de prijsstelling niet variabel is. De toewijzing van de transactieprijs over de verschillende prestatieverplichtingen is dus eenvoudig (één-op-één-relatie). De meeste van deze contracten worden afgesloten voor onbepaalde duur met algemene betalingsvoorwaarden van 15-30 dagen.

Gelet op de activiteiten van de Elia groep zijn er geen relevante rechten op teruggave en garantieverplichtingen.

Voor alle diensten die door de Groep worden geleverd, is Elia de enige en voornaamste verantwoordelijke voor de uitvoering van de dienst en dus de opdrachtgever.

In haar rol als netbeheerder worden Elia echter een aantal openbare dienstverplichtingen opgelegd door de overheid/reguleringsmechanismen. Deze verplichtingen hebben voornamelijk betrekking op financiële steun voor de ontwikkeling van hernieuwbare energieën. Voor deze activiteiten treden de TNB's op als agent en aangezien de uitgaven/inkomstenstromen volledig worden gedekt door de tarieven is er geen impact op de winst- en verliesrekening. We verwijzen naar 3.3.14 voor meer informatie over de grondslagen voor financiële verslaggeving.

De belangrijkste prestatieverplichtingen / type contracten van de Groep, hun prijsstelling en de methode van omzetverantwoording voor 2019 kunnen als volgt worden samengevat:

Opbrengsten per categorie voor Elia Transmission Belgium:

Opbrengstenstroom	Aard, klant en timing van de tevredenheid over de prestatieverplichtingen	Contract - Prijsstelling
Netwerkopbrengsten		
Aansluitingen	Technische studies die worden uitgevoerd op verzoek van de netgebruikers, rechtstreeks aangesloten op het net, om een nieuwe of een wijziging van een bestaande aansluiting te krijgen. De opbrengsten worden erkend op het moment waarop de studie wordt opgeleverd. Last mile verbinding (Overdracht van activa van klanten) is een onderdeel van het aansluitingscontract. Op vraag van een toekomstige netgebruiker bouwt Elia een specifieke fysieke aansluiting, een zogenaamde last-mile verbinding, om de infrastructuur van de klant met Elia's netwerk te verbinden. Hoewel de controle over het actief niet als dusdanig wordt overgedragen aan de netgebruiker, krijgt deze wel een rechtstreekse toegang tot het hoogspanningsnet. Dit toegangsrecht dat door Elia wordt overgedragen, is waardevol voor de netgebruiker en daarom compenseert de netgebruiker Elia in cash. Aangezien de netgebruiker tegelijkertijd een verbindingsovereenkomst afsluit, zijn beide activiteiten (toegangsrecht en de aansluitingsdiensten) niet gescheiden. Ze vormen één enkele prestatieverplichting en er is onderlinge afhankelijkheid tussen deze contracten. De totale opbrengsten uit deze ene prestatieverplichting die de aansluitingsdiensten omvat, worden opgenomen over de levensduur van de activa, aangezien deze contracten geen specifieke einddatum hebben. Dit onderdeel van het aansluitings/netgebruikerscontract wordt afzonderlijk gepresenteerd (niet als onderdeel van de netaansluiting/opbrengsten binnen de inkomstenlimiet), aangezien de tariefbepaling vanuit regelgevend oogpunt zeer specifiek is. De vergoedingen die aan de netgebruikers/distributienetbeheerder worden aangerekend, dekken de onderhouds- en operationele kosten van de specifieke aansluitingsfaciliteiten. Opbrengsten worden in de tijd erkend, aangezien deze dienst een doorlopende prestatie is gedurende de hele looptijd van het contract.	Contract en tarief goedgekeurd door de regulator. Vast bedrag per type studie Standaardcontract goedgekeurd door de regulator, maar de prijsstelling is gebaseerd op het budget voor de realisatie van de aansluiting. Contract en tarief goedgekeurd door de regulator. Het tarief wordt bepaald per type activa (veld, km kabel, ...).
Beheer en ontwikkeling van netinfrastructuur	Dit onderdeel van het toegangscontract dat met de toegangshouders/distributienetbeheerder wordt ondertekend, heeft betrekking op de ontwikkeling en het beheer van het net om te voorzien in de behoefte aan capaciteit en de vraag naar elektriciteitstransmissie. Opbrengsten worden in de tijd erkend, aangezien het leveren van voldoende capaciteit en een veerkrachtig net een doorlopende prestatie is gedurende de hele looptijd van het contract.	Contract en tarief goedgekeurd door de regulator. EUR per kW/kVA voor de jaarlijkse/maandelijkse piek en het vermogen dat beschikbaar is op het toegangspunt

Beheer van het elektrisch systeem	Dit onderdeel van het toegangscontract met de toegangshouders/distributienetbeheerder heeft betrekking op het beheer en de exploitatie van het elektriciteitssysteem en de afname van extra reactieve energie. Opbrengsten worden in de tijd erkend, aangezien het leveren van deze diensten een doorlopende prestatie is gedurende de hele looptijd van het contract.	Contract en tarief goedgekeurd door de regulator. EUR per kW/ kVAh op het toegangspunt
Marktintegratie	Dit onderdeel maakt deel uit van het toegangscontract dat met de toegangshouders/distributienetbeheerder is gesloten en dat betrekking heeft op (i) diensten om de energiemarkt te faciliteren, (ii) de ontwikkeling en verbetering van de integratie van een effectieve en efficiënte elektriciteitsmarkt, (iii) het beheer van de interconnecties en de coördinatie met de buurlanden en de Europese autoriteiten, en (iv) de publicatie van gegevens zoals vereist door de verplichtingen inzake transparantie. Opbrengsten worden in de tijd erkend, aangezien het leveren van deze diensten een doorlopende prestatie is gedurende de hele looptijd van het contract.	Contract en tarief goedgekeurd door de regulator. EUR per kW op het toegangspunt
Compensatie van onevenwichten	Zoals bepaald in het contract met de balanceringsverantwoordelijke heeft de balanceringsverantwoordelijke zich ertoe verbonden te zorgen voor een perfect evenwicht tussen afname en injectie in het net. In geval van een onevenwicht wordt een vergoeding gefactureerd om de extra kosten te dekken die Elia oploopt bij de activering van de ondersteunende diensten. De omzet wordt erkend op het moment dat een onevenwicht optreedt.	Contract en tarief/mechanisme goedgekeurd door de regulator. Gebaseerd op marktprijzen, EUR per kW onevenwicht op het toegangspunt
Internationale inkomsten	Het gebruik van het net op de individuele grenzen wordt georganiseerd door middel van halfjaarlijkse, driemaandelijks, maandelijks, wekelijkse, weekend-, dagelijkse en intradayveilingen. Elia en de regulatoren beslissen welke veilingen op de individuele grenzen worden uitgevoerd. De veiling wordt georganiseerd via een veilingkantoor, dat als agent optreedt, om de inkomsten te innen die onder de naburige TNB's worden verdeeld op basis van de ingevoerde/uitgevoerde volumes op de grens. De omzet wordt erkend op het moment dat een import-/exportactiviteit plaatsvindt.	Raamovereenkomst met partijen en veilingkantoor. De prijsstelling is gebaseerd op het prijsverschil in de grensoverschrijdende marktprijzen.

Overige bedrijfsopbrengsten

Opbrengstenstroom	Aard en timing van de tevredenheid over de prestatieverplichtingen	Contract – Prijsstelling -
Overige bedrijfsopbrengsten		

Overige Hieronder vallen voornamelijk andere diensten (dan hierboven beschreven)
De opbrengsten worden opgenomen op het moment dat de dienst gepresteerd werd.

Alle componenten van de bedrijfsopbrengsten bevatten bijgevolg opbrengsten uit contracten met klanten, d.w.z. partijen die met Elia een contract hebben afgesloten voor het krijgen van diensten die voortvloeien uit de gewone activiteiten van Elia in een ruil voor een vergoeding.

Overige bedrijfsopbrengsten

Overige bedrijfsopbrengsten worden opgenomen wanneer de relevante dienst gepresteerd werd en er geen verdere prestatieverplichtingen meer zullen zijn.

NETTO OPBRENGSTEN (KOSTEN) UIT AFREKENINGSMECHANISME

Aangezien de tarieven gebaseerd zijn op ramingen, is er altijd een verschil tussen de tarieven die effectief worden aangerekend en de tarieven die hadden moeten worden aangerekend om alle redelijke kosten van de netbeheerder te dekken en de aandeelhouders te voorzien van een billijke vergoeding op hun investering.

Indien de toegepaste tarieven resulteren in een overschot of tekort op het einde van het jaar, impliceert dit dat de tarieven aangerekend aan de gebruikers/het publiek in het algemeen lager of hoger hadden kunnen zijn (en omgekeerd). Dit overschot of tekort wordt daarom geboekt in de geregleerde overlopende rekening.

De vrijgave van deze geregleerde overlopende rekening zal een impact hebben op de toekomstige tarieven: de opgelopen geregleerde schulden zullen de toekomstige tarieven verlagen, de opgelopen geregleerde activa zullen de toekomstige tarieven verhogen. De nettobeweging in de geregleerde overlopende rekeningen voor de periode wordt afzonderlijk opgenomen in de winst- en verliesrekening binnen de lijn 'netto opbrengsten (kosten) uit afrekeningsmechanisme'. We verwijzen ook naar Toelichting 3.3.17.

3.4.2. Uitgaven

Overige bedrijfskosten

Eigendomsbelastingen worden onmiddellijk volledig opgenomen zodra het eigendomsrecht vaststaat (gewoonlijk op 1 januari van het betrokken jaar). Deze kosten, die worden gekwalificeerd als niet-beheersbare kosten binnen het regelgevend kader, worden evenwel opgenomen als opbrengsten door het afrekeningsmechanisme voor hetzelfde bedrag, wat resulteert in een nulimpact op de winst- en verliesrekening.

Financieringsbat en -lasten

De financieringslasten omvatten interesten op leningen (berekend volgens de effectieve rentevoetmethode), rente op leaseverplichtingen, wisselkoersverliezen, winsten uit muntafdekkingen die wisselkoersverliezen compenseren, resultaten uit de afdekkingen van renterisico's, verliezen op afdekkingsinstrumenten die niet worden gebruikt in het kader van een afdekkingstransactie, verliezen op voor handelsdoeleinden aangehouden financiële activa en waardeverminderingen op financiële activa, alsook verliezen uit afdekkingineffectiviteit.

Financieringsbat en omvatten rentebaten op bankdeposito's, die in de winst- en verliesrekening worden opgenomen aan de hand van de methode van de effectieve rente naarmate ze oplopen.

Financieringslasten die niet direct toewijsbaar zijn aan de aankoop, bouw of productie van een in aanmerking komend actief worden in de winst- en verliesrekening opgenomen aan de hand van de methode van de effectieve rente.

Winstbelastingen

De winstbelastingen omvatten de over de verslagperiode verschuldigde en uitgestelde belasting. De winstbelasting wordt opgenomen in de winst- en verliesrekening behalve wanneer zij betrekking heeft op posten die rechtstreeks worden opgenomen in het eigen vermogen. Belastingen op hybride coupons worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen omdat het een belasting op de winst is, terwijl de hybride coupon zelf rechtstreeks in het eigen vermogen wordt opgenomen.

De over de verslagperiode verschuldigde belasting is de verwachte te betalen belasting op de belastbare winst voor het jaar, met toepassing van belastingtarieven die zijn vastgesteld of grotendeels zijn vastgesteld aan het einde van de verslagperiode en alle aanpassingen aan de te betalen belasting met betrekking tot vroegere jaren.

Uitgestelde belastingverplichtingen worden verwerkt op basis van de balansmethode op tijdelijke verschillen die ontstaan tussen de boekwaarde van activa en verplichtingen ten behoeve van de financiële verslaggeving en de fiscale boekwaarde van die posten. Uitgestelde belastingen worden niet verwerkt voor de volgende tijdelijke verschillen: de eerste opname van activa of verplichtingen in een transactie die geen bedrijfscombinatie betreft en noch de commerciële noch de fiscale winst in de voorzienbare toekomst zullen beïnvloeden, en verschillen die verband houden met investeringen in dochterondernemingen en joint ventures terwijl het waarschijnlijk is dat deze in de voorzienbare toekomst niet zullen worden afgewikkeld. Voor tijdelijke verschillen die voortvloeien uit de eerste opname van goodwill worden geen uitgestelde belastingverplichtingen opgenomen. Uitgestelde belastingverplichtingen worden gewaardeerd met behulp van de belastingtarieven die naar verwachting van toepassing zullen zijn bij terugname van de tijdelijke verschillen, op basis van de wetten die per verslagdatum zijn vastgesteld of materieel zijn vastgesteld. Uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen worden gesaldeerd indien er een wettelijk afdwingbaar recht bestaat om de verschuldigde belastingvorderingen en -verplichtingen te salderen en de uitgestelde posten samenhangen met door dezelfde belastingautoriteit opgelegde winstbelasting aan dezelfde belastingplichtige entiteit, dan wel aan verschillende belastingplichtige entiteiten die de bedoeling hebben om de verschuldigde belastingvorderingen en -verplichtingen te salderen of waarvan de belastingvorderingen en -verplichtingen gelijktijdig worden gerealiseerd.

Een uitgestelde belastingvordering wordt slechts opgenomen in de mate dat het waarschijnlijk is dat toekomstige belastbare winsten beschikbaar zullen zijn waartegen de actiefpost kan worden aangewend. Uitgestelde belastingvorderingen worden verminderd in de mate waarin het niet langer waarschijnlijk is dat het daarmee samenhangende belastingvoordeel gerealiseerd zal worden.

Bijkomende winstbelastingen die voortvloeien uit de uitkering van dividenden worden tegelijkertijd opgenomen als de verplichting om het betrokken dividend te betalen.

3.5. Overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten en mutatieoverzicht van het eigen vermogen

Het overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten geeft een beeld van alle in de geconsolideerde winst- en verliesrekening en het geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen opgenomen opbrengsten en lasten. De Groep heeft ervoor gekozen de gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten weer te geven met behulp van de tweeledige methode: de winst- en verliesrekening onmiddellijk gevolgd door het overzicht van de niet-gerealiseerde resultaten. Daardoor bevat het mutatieoverzicht van het eigen vermogen alleen wijzigingen die betrekking hebben op de aandeelhouders.

4. Rapportering per segment

4.1. Basis voor segmentrapportering

De groep heeft gekozen voor een segmentrapportering die in overeenstemming is met de verschillende regelgevende kaders die momenteel bestaan in de Groep. Dergelijke rapportering geeft beter de operationele activiteiten van de Groep weer en is ook in overeenstemming met de interne rapportering van de Groep aan de Chief Operating Decision Maker (CODM) waardoor de CODM de prestaties en activiteiten van de Groep beter en op een transparante manier kan evalueren en beoordelen.

In overeenstemming met IFRS 8 heeft de Groep de volgende bedrijfssegmenten bepaald op basis van de eerder vermelde criteria:

- Elia Transmission (België), dat de activiteiten omvat die gebaseerd zijn op het Belgisch regelgevend kader: de gereguleerde activiteiten van Elia Transmission Belgium nv, Elia Asset nv, Elia Engineering nv, Elia Re nv, HGRT SAS, Coreso nv, Ampacimon nv en Enervalis nv, waarvan de activiteiten rechtstreeks verbonden zijn met de rol van Belgisch transmissienetbeheerder en zijn onderworpen aan het in België geldende regelgevend kader - zie deel 9.1.3.
- Nemo Link & niet gereguleerde activiteiten omvatten:
 - de holdingactiviteiten in Nemo Link Ltd. Dit bedrijf omvat en beheert het Nemo-project dat het VK en België verbindt met behulp van hoogspanningselektrische kabels, waardoor er elektriciteit tussen de twee landen kan worden uitgewisseld en waarvoor een specifiek regelgevend kader is opgezet. Zie deel 9.3 voor meer details.
 - De niet-gereguleerde activiteiten van het segment Elia Transmission (België). Met 'niet-gereguleerde activiteiten' worden activiteiten bedoeld die niet rechtstreeks verband houden met de rol van TNB (zie deel 9.1) maar gekoppeld aan de activiteiten van de volgende bedrijven:
 - Eurogrid International NV/SA;
 - EGI (Elia Grid International nv, Elia Grid International GmbH, Elia Grid International Pte. Ltd Singapore en Elia Grid International LLC Qatar) zijn bedrijven die specialisten leveren op het vlak van consultancy, diensten, engineering en procurement. Zij creëren waarde door oplossingen te leveren die gebaseerd zijn op internationale best practices, terwijl ze de gereguleerde bedrijfsomgevingen volledig in acht nemen.
 - Re.Alto-Energy BV/SRL, een in augustus 2019 opgerichte start-up die een platform bouwt om gebruikers in staat te stellen energiegegevens en -diensten uit te wisselen.

De CODM werd door de Groep geïdentificeerd als de Raden van Bestuur, de CEO's en directiecomités van elk segment. De CODM bekijkt regelmatig de prestaties van de segmenten van de Groep aan de hand van verschillende indicatoren zoals opbrengsten, EBITDA en operationeel resultaat.

De informatie die aan de CODM wordt voorgelegd, volgt de IFRS-grondslagen voor financiële verslaggeving van de Groep, dus hoeven er geen reconciliatieposten te worden vermeld.

4.2. Elia Transmission (België)

De tabel hieronder geeft de geconsolideerde resultaten over 2019 van Elia Transmission (België) weer.

Elia Transmission kerncijfers (in miljoen EUR) - Periode eindigend per 31 december	2019
Omzet, netto opbrengsten (kosten) uit afrekeningsmechanisme en overige opbrengsten	0,0
Omzet	0,0
Overige opbrengsten	0,0
Netto opbrengsten (kosten) uit afrekeningsmechanisme	0,0
Afschrijvingen en waardeverminderingen, wijziging in voorzieningen	0,0
Resultaat uit bedrijfsactiviteiten	(0,1)
Aandeel in resultaat van investeringen opgenomen volgens vermogensmutatiemethode (na winstbelastingen)	0,0
EBIT	(0,1)
Adjusted elementen	0,0
Adjusted EBIT	(0,1)
EBITDA	(0,1)
Financieringsbaten	0,0
Financieringslasten	0,0
Winstbelastingen	0,0
Nettoresultaat	(0,1)
Adjusted elementen	0,0
Adjusted nettoresultaat	(0,1)
Geconsolideerde balans (in miljoen EUR)	31 december 2019
Balanstotaal	6.384,4
Investeringsuitgaven	0,0
Netto financiële schuld	3.024,8

Zie Toelichting 9.1 voor meer informatie over het nieuw regelgevend kader.

Zoals blijkt uit bovenstaande tabel, heeft het segment Elia Transmission (België) in 2019 geen inkomsten. Het balanstotaal bedraagt € 6.384,4 miljoen en de netto financiële schuld bedraagt € 3.024,8 miljoen.

4.3. Niet-gereguleerde activiteiten & Nemo Link

In onderstaande tabel staan de geconsolideerde resultaten van 2019 voor het segment 'Niet-gereguleerde activiteiten & Nemo Link':

Niet-gereguleerde activiteiten & NemoLinkkerncijfers (in miljoen EUR)	2019
Totale opbrengsten en overage bedrijfsopbrengsten	0,0
Afschrijvingen en waardeverminderingen, wijziging in voorzieningen	0,0
Resultaat uit bedrijfsactiviteiten	0,0
Aandeel in resultaat van investeringen opgenomen volgens vermogensmutatiemethode (na winstbelastingen)	0,0
EBIT	0,0
Adjusted elementen	0,0
Adjusted EBIT	0,0
EBITDA	0,0
Financieringsbaten	0,0
Financieringslasten	0,0
Winstbelastingen	0,0
Nettoresultaat	0,0
Waarvan toe te rekenen aan Elia Groep	0,0

Adjusted elementen	0.0
Adjusted nettoresultaat	0.0
Geconsolideerde balans (in miljoen EUR)	31 december 2019
Balanstotaal	312,2
Investeringsuitgaven	0,0
Netto financiële schuld	230,8

Zoals blijkt uit bovenstaande tabel, heeft het segment 'Niet-gereguleerde activiteiten & Nemo Link' in 2019 geen inkomsten. Het balanstotaal bedraagt € 312,2 miljoen en de netto financiële schuld bedraagt € 230,8 miljoen.

Aangezien er geen adjusted elementen zijn, is geen aansluitingstabel bijgevoegd in dit jaarverslag.

4.4. Aansluiting van de informatie over te rapporteren segmenten met IFRS-bedragen

Geconsolideerde balans (in miljoen EUR) – Periode eindigend per 31 december	2019 Elia Transmission (a)	2019 Niet-gereguleerde activiteiten & Nemo Link (b)	2019 Elia Transmission Belgium Groep (a) + (b)
Totale omzet	0,0	0,0	0,0
Overige opbrengsten	0,0	0,0	0,0
Netto opbrengsten (kosten) uit afrekeningsmechanisme	0,0	0,0	0,0
Afschrijvingen en waardeverminderingen, wijziging in voorzieningen	0,0	0,0	0,0
Resultaat uit bedrijfsactiviteiten	(0,1)	0,0	(0,1)
Aandeel in resultaat van investeringen opgenomen volgens vermogens-mutatiemethode, na belastingen	0,0	0,0	0,0
Resultaten voor intrest en belastingen (EBIT)	(0,1)	0,0	(0,1)
Resultaten voor afschrijvingen, waardeverminderingen, intresten en belastingen (EBITDA)	(0,1)	0,0	(0,1)
Financieringsbatens	0,0	0,0	0,0
Financieringslasten	0,0	0,0	0,0
Winstbelastingen	0,0	0,0	0,0
Nettoresultaat toe te rekenen aan de Eigenaars van de Vennootschap	(0,1)	0,0	(0,1)
Geconsolideerde balans (in miljoen EUR)	31 dec 2019	31 dec 2019	31 dec 2019
Balanstotaal	6.384,4	312,2	6.696,6
Investeringsuitgaven	0,0	0,0	0,0
Netto financiële schuld	3.024,8	230,8	3.255,6

Er zijn geen belangrijke intersegment transacties.

De Groep heeft geen concentratie van klanten in een van de bedrijfssegmenten.

5. Elementen van de geconsolideerde winst- en verliesrekening en niet-gerealiseerde resultaten

5.1. Bedrijfskosten

GROND- EN HULPSTOFFEN, DIENSTEN EN DIVERSE GOEDEREN

(in miljoen EUR)	2019
Diensten en diverse goederen	0,1
Totaal	0,1

De Groep had gerelateerd aan de oprichting van Elia Transmission Belgium NV/SA € 0,1 miljoen juridische kosten,

5.2. Winst per aandeel (WPA)

GEWONE WPA

Gewone winst per aandeel wordt berekend door de nettowinst van het jaar die kan worden toegekend aan de aandeelhouders van de Vennootschap (€ -0,1 miljoen), te delen door het gewogen gemiddeld aantal gewone aandelen tijdens het jaar.

Gewogen gemiddeld aantal gewone aandelen	2019
Uitgegeven gewone aandelen per 1 januari	0
Uitgegeven gewone aandelen in juli 2019	8.384
Incorporatie van Elia System Operator (31 december 2019)	0
Gewogen gemiddeld aantal gewone aandelen per 31 december	8.384

VERWATERDE WPA

De verwaterde winst per aandeel wordt berekend door de winst die of het verlies dat kan worden toegekend aan de aandeelhouders en het gewogen gemiddeld aantal gewone uitstaande aandelen te corrigeren voor de gevolgen van alle potentiële gewone aandelen die tot verwatering zullen leiden en die bestaan uit aandelenopties en converteerbare obligaties.

De verwaterde winst per aandeel is gelijk aan de gewone winst per aandeel, aangezien er geen converteerbare obligaties noch aandelenopties bestaan.

Eigen vermogen per aandeel

Het eigen vermogen en reserves per aandeel, berekend als eigen vermogen gedeeld door uitstaande aandelen aan het einde van de periode, bedroeg € 10,7 per aandeel op 31 december 2019.

6. Elementen van de geconsolideerde balans

6.1. Materiële vaste activa

(in miljoen EUR)	Terreinen en gebouwen	Machines en uitrusting	Meubilair en voertuigen	Andere materiele vaste activa	Leasing en soortgelijke rechten	Activa in aanbouw	Totaal
AANSCHAFFINGSWAARDE							
Stand per 31 juli 2019	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bedrijfscombinaties onder gezamenlijke controle	211,3	6.179,1	191,2	50,7	26,9	686,2	7.345,5
Stand per 31 december 2019	211,3	6.179,1	191,2	50,7	26,9	686,2	7.345,5
AFSCHRIJVINGEN EN MINDERWAARDEN							
Bedrijfscombinaties onder gezamenlijke controle	(27,1)	(2.864,3)	(149,3)	(11,9)	(24,5)	0,0	(3.077,1)
Stand per 31 december 2019	(27,1)	(2.864,3)	(149,3)	(11,9)	(24,5)	0,0	(3.077,1)
BOEKWAARDE							
Stand per 31 juli 2019	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand per 31 december 2019	184,2	3.314,8	41,9	38,8	2,5	686,2	4.268,4

Alle items binnen de rubriek materiële vaste activa zijn overgedragen op 31 december 2019, waardoor er geen bewegingen zijn. Het overgrote deel van de materiële vaste activa heeft betrekking op machines en uitrusting, die voornamelijk bestaan uit alle hoogspanningslijnen en transformatoren die nodig zijn voor het beheer van het elektriciteitsnet.

Er waren geen hypotheek, panden of andere zekerheden op de materiële vaste activa met betrekking tot leningen.

Openstaande investeringsverplichtingen worden beschreven in toelichting 8.2.

6.2. Immateriële vaste activa

(in miljoen EUR)	Ontwikkelingskosten software	Licenties / Concessies	Totaal
AANSCHAFFINGSWAARDE			
Stand per 31 juli 2019	0,0	0,0	0,0
Bedrijfscombinaties onder gezamenlijke controle	122,2	4,3	126,5
Stand per 31 december 2019	122,2	4,3	126,5
AFSCHRIJVINGEN EN MINDERWAARDEN			
Stand per 31 juli 2019	0,0	0,0	0,0
Bedrijfscombinaties onder gezamenlijke controle	(88,4)	(3,0)	(91,4)
Stand per 31 december 2019	(88,4)	(3,0)	(91,4)
BOEKWAARDE			
Stand per 31 juli 2019	0,0	0,0	0,0
Stand per 31 december 2019	33,8	1,3	35,1

Alle immateriële activa zijn overgedragen op 31 december 2019, dus er zijn geen bewegingen. Software omvat zowel door de onderneming ontwikkelde IT-applicaties voor het bedienen van het net, als software voor de normale bedrijfsvoering van de Groep.

6.3. Goodwill

(in miljoen EUR)	Goodwill
AANSCHAFFINGSWAARDE	
Stand per 31 juli 2019	0,0
Bedrijfscombinaties onder gezamenlijke controle	1.707,8
Stand per 31 december 2019	1.707,8
BOEKWAARDE	
Stand per 31 juli 2019	0,0
Stand per 31 december 2019	1.707,8

TOETSING OP BIJZONDERE WAARDEVERMINDERING VOOR DE KASSTROOMGENERERENDE EENHEID DIE GOODWILL BEVAT

Volgens de IFRS-regels moet de goodwill minstens op jaarbasis of bij het optreden van een gebeurtenis worden getoetst op bijzondere waardeverminderingen. De goodwill wordt voor de toetsing op bijzondere waardeverminderingen toegerekend aan de kasstroomgenererende eenheden Elia Transmission en 50Hertz Transmission. Kasstroomgenererende eenheden waaraan goodwill werd toegerekend worden minstens één keer per jaar getoetst op bijzondere waardeverminderingen, rekening houdend met de hoogste waarde van hun reële waarde minus de verkoopkosten.

Verwerving van Elia Asset en Elia Engineering

In 2002 resulteerde de verwerving van Elia Asset door Elia System Operator voor € 3.304,1 miljoen in een positief consolidatieverschil van € 1.700,1 miljoen. Dit positieve consolidatieverschil was het resultaat van het verschil tussen de aanschafwaarde van deze entiteit en de boekwaarde van haar activa. Het verschil is toe te schrijven aan verschillende elementen zoals (i) de aanstelling van Elia als TNB voor een periode van 20 jaar en (ii) de unieke middelen waarover Elia in België kan beschikken, aangezien Elia voor 100% eigenaar is van het net op zeer hoge spanning en de eigenaar is van (of het gebruiksrecht heeft op) 94% van het hoogspanningsnet, en dus als enige het recht heeft om een ontwikkelingsprogramma voor te stellen en (iii) Elia beschikt over de relevante knowhow van TNB..

Op de datum van de overname kon de beschrijving of kwantificering van deze elementen niet op objectieve, transparante en betrouwbare wijze worden verricht. Bijgevolg kon het verschil niet worden toegewezen aan specifieke activa en werd het als niet-toegewezen beschouwd. Daarom werd dit verschil vanaf de eerste toepassing van IFRS in 2005 erkend als goodwill. Het regelgevend kader, voornamelijk de verrekening in de tarieven van de buitengebruikstelling van vaste activa zoals van toepassing sinds 2008, had geen impact op deze boekhoudkundige verwerking. De goodwill zoals hierboven beschreven en de goodwill ontstaan bij de verwerving van Elia Engineering in 2004 zijn voor de toetsing betreffende de bijzondere waardeverminderingen aan de enige kasstroomgenererende eenheid toegerekend, aangezien de inkomsten en lasten werden gegenereerd door één activiteit, meer bepaald de 'gereguleerde activiteit in België', die eveneens als één kasstroomgenererende eenheid zal worden beschouwd.

Om die reden heeft de Elia System Operator de boekwaarde van de goodwill aan één eenheid toegewezen, zijnde de gereguleerde activiteit in België. Sinds 2004 werden jaarlijks toetsingen op bijzondere waardeverminderingen uitgevoerd die niet resulteerden in de opname van enige waardeverminderingverliezen.

ETB heeft de gereguleerde activiteiten en daarmee ook deze goodwill van ESO overgenomen per 31 december 2019 tegen boekwaarde.

De toetsing op bijzondere waardeverminderingen werd gedaan door een onafhankelijk expert. Deze toetsing op bijzondere waardeverminderingen is gebaseerd op de reële waarde minus verkoopkosten en op twee belangrijke waarderingsmethoden om de realiseerbare waarde te schatten, 1) discontering van toekomstige kasstromen (DCF-model) en 2) discontering van toekomstige dividenden (DDM-model) die onderling verder verschillen in de methode die wordt gebruikt wordt om de zogenaamde residuele waarde te bepalen. De kosten voor de verkoop werden bij de oefening als verwaarloosbaar beschouwd.

De toekomstige kasstromen en toekomstige dividenden zijn gebaseerd op een ondernemingsplan voor de periode 2019-2028 (twee regelgevende periodes). Aangezien de activabasis van de Groep bestaat uit activa met een lange levensduur, is de projectieperiode van het ondernemingsplan zo bepaald dat deze de komende twee regelgevende periodes omvat. Het regelgevend kader waarbinnen Elia actief is, wordt gekenmerkt door een toegestane inkomstenbasis die gestructureerd is rond 1) een billijke vergoeding van de gereguleerde activabasis en 2) incentives om de continuïteit van de bevoorrading te garanderen en de efficiëntie te verbeteren. Aangezien de regulator een billijke vergoeding van de gereguleerde activabasis in overeenstemming met de marktverwachtingen zal toestaan, kan de geschatte gereguleerde activabasis van het laatste jaar van de prognose worden beschouwd als een indicatie van de residuele waarde. Deze benadering houdt geen rekening met de potentiële kasstromen die voortvloeien uit het behalen of overtreffen van toekomstige efficiëntiedoelstellingen.

De waarderingsmethoden zijn onderworpen aan verschillende veronderstellingen, waarvan de belangrijkste zijn:

- 1) Discontering van toekomstige kasstromen (DCF-model)
 - Disconteringsvoet:
 - Kosten van eigen vermogen van 7,1%;
 - Risicovrije rentevoet: -0,3%
 - Beta 0,9
 - Marktrisicopremie eigen vermogen 5,5%
 - Risicopremie land 0,5%
 - Premie klein bedrijf 1,8%
 - Kosten van schulden vóór belastingen van 1,1%;
 - Vennootschapsbelastingtarief van 25%;

- Beoogde gearing (D/(D+E)): 60%;
 - WACC na belastingen: 3,3%.
 - Residuele waarde gebaseerd op drie varianten:
 - Residuele waarde op basis van een 1,1x RAB multiple in 2028
Noot: de RAB zelf houdt geen rekening met de bijdrage van de incentive vergoeding aan het waardecreatieproces.
 - Residuele waarde op basis van een value driver-model, uitgaande van een eventuele nieuwe capex na 2028, zal een rendement opleveren dat gelijk is aan de WACC van 3,3%. Dit betekent dat capex in de residuele waarde geen waarde zal creëren of vernietigen.
 - Residuele waarde op basis van een onafgebroken groei van 1,5% die de langetermijnverwachting voor de inflatie weerspiegelt die door het Internationaal Monetair Fonds (IMF) wordt gerapporteerd.
- 2) Discontering van toekomstige dividenden (DDM-model)
- Disconteringsvoet:
 - Kosten van eigen vermogen van 7,1%
 - Residuele waarde gebaseerd op twee varianten:
 - Residuele waarde op basis van een 1,1x RAB multiple in 2028.
Noot: de RAB zelf houdt geen rekening met de bijdrage van de incentive vergoeding aan het waardecreatieproces.
 - Residuele waarde op basis van een onafgebroken groei van 1,5%. Deze methode gaat ervan uit dat de restwaarde bestaat uit de winst na belastingen minus de investeringen en houdt rekening met de nettoleningen (in verhouding tot de investeringen). De winst en dus ook de dividenduitkeringen in boekjaar 2028 omvatten echter waarschijnlijk nog niet het (positieve) effect van de geplande investeringen in de boekjaren 2023-2028.

De onafhankelijke analyse, gebaseerd op een (€ 2.640 miljoen) middelpunt van de verschillende gebruikte waarderingsmethoden en -varianten, en de gevoeligheidsanalyse hebben niet geleid tot de vaststelling van een bijzondere waardevermindering van de goodwill in het boekjaar 2019. Bovendien werden marktmultiples (gebaseerd op de huidige bedrijfswaarden en de huidige/voorspelde EBITDA) toegepast voor de plausibiliteit.

Aangezien de mediaan en het gemiddelde van de verschillende hierboven gepresenteerde methoden relatief ver uit elkaar lagen (respectievelijk € 2,487 miljoen en € 3,121 miljoen), voornamelijk als gevolg van verschillen in de veronderstellingen over de residuele waarde, baseerde de expert zijn middelpunt op 75% van de mediaan en 25% van het gemiddelde, waarbij hij onder meer in aanmerking nam dat de mediaan alleen misschien niet goed de impact van de incentive vergoeding in de residuele waarde weergeeft (zie hierboven voor meer details).

De onafhankelijke analyse, gebaseerd op een mediaan van de verschillende waarderingsmethodes, en sensitiviteitsanalyse resulteerde niet in de herkenning van de waardevermindering op goodwill voor boekjaar 2019.

6.4. Langlopende handels- en overige vorderingen

(in miljoen EUR)	2019
Leningen aan derden	2,3
Totaal	2,3

De Groep heeft ook een uitstaande vordering op een derde voor een bedrag van € 2,3 miljoen. Deze vordering werd toegekend voor de financiering van een gezamenlijk project met Elia.

6.5. Investeringen opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode

6.5.1. Joint ventures

Nemo Link Ltd

Op 27 februari 2015 hebben Elia System Operator en National Grid samen een joint-ventureovereenkomst afgesloten met betrekking tot de bouw van de Nemo Link Interconnector tussen België en het VK. Dat project bestaat uit onderzeese en ondergrondse kabels die verbonden zijn met een conversiestation en hoogspanningsstation in beide landen, waardoor elektriciteit in beide richtingen kan worden vervoerd tussen de twee landen en het VK en België kunnen rekenen op een meer betrouwbare en beter toegankelijke toegang tot elektriciteit en duurzame elektriciteitsproductie. Elke aandeelhouder heeft een belang van 50 % in Nemo Link Ltd, een Brits bedrijf. De interconnectie werd eind januari 2019 in gebruik genomen.

Aangezien de joint venture-overeenkomst, voor wat alleen de gereguleerde activiteiten betreft, van Elia System Operator NV / SA aan Elia Transmission België overgedragen werd per 31 december 2019, was er geen winst en verlies.

De volgende tabel geeft een overzicht van de financiële informatie van de joint venture op basis van zijn IFRS-jaarrekening en de aansluiting met de boekwaarde van het belang van de Groep in de geconsolideerde jaarrekening.

(in miljoen EUR)	2019
Percentage eigendomsbelang	50,0%
Vaste activa	660,8
Vlottende activa	33,9
Langlopende verplichtingen	30,9
Kortlopende verplichtingen	14,8
Eigen vermogen	649,0
Boekwaarde van de investering van de Groep	324,5

6.5.2. Geassocieerde ondernemingen

De Groep heeft vier geassocieerde ondernemingen. Het gaat hier telkens om investeringen die opgenomen zijn volgens de vermogensmutatiemethode.

De Groep heeft een aandeel van 17,4% in Enervalis nv, een startup die vernieuwende software-as-a-service oplossingen ontwikkelt waarmee marktspelers hun energiefactuur kunnen optimaliseren door in te spelen op de toenemende vraag naar flexibiliteit in het elektriciteitssysteem. Een vertegenwoordiger van de Groep werd benoemd tot lid van de Raad van Bestuur van Enervalis. Daarom is de Groep van mening dat ze een aanzienlijke invloed heeft en wordt Enervalis via de vermogensmutatiemethode in de boeken opgenomen.

De Groep heeft een aandeel van 20,5% in Ampacimon nv, een Belgisch bedrijf dat innovatieve monitoringsystemen ontwikkelt voor TNB's en DNB's (Distributienetbeheerders), zodat zij sneller kunnen anticiperen op veranderingen in vraag en aanbod van energie.

De Groep heeft een aandeel van 15,8% in Coreso NV/SA, een vennootschap die coördinatiediensten levert om de veilige uitbating van het hoogspanningsnet in verschillende Europese landen te vergemakkelijken.

HGRT SAS is een Franse vennootschap met een aandeel van 49,0% in Epex Spot, de elektriciteitsbeurs in Duitsland, Frankrijk, Oostenrijk, Zwitserland, Luxemburg en (via 100% geassocieerde deelneming APX) het VK, Nederland en België. De Groep zelf heeft een aandeel van 17,0% in HGRT. Als een van de stichtende vennoten van HGRT heeft de Groep een 'gouden aandeel', waardoor ze een minimaal aantal vertegenwoordigers heeft in de Raad van Bestuur. Dat vormt een invloed van betekenis en daarom wordt HGRT via de vermogensmutatiemethode in de boeken opgenomen. In 2019 ontving de Groep van HGRT een dividend van € 2,6 miljoen (€ 2,0 miljoen in 2018).

Geen enkele van deze vennootschappen is beursgenoteerd.

De volgende tabel geeft een overzicht van de financiële informatie van de investering van de Groep in deze vennootschappen op basis van hun respectieve jaarrekeningen die zijn opgesteld in overeenstemming met de IFRS-standaarden.

(in miljoen EUR)	Enervalis 2019	Ampacimon 2019	Coreso 2019	HGRT 2019
Percentage eigendomsbelang	17,4%	20,5%	15,8%	17,0%
Vaste activa	0,0	0,0	7,9	93,3
Vlottende activa	6,0	2,6	3,6	1,0
Langlopende verplichtingen	0,0	0,0	0,0	0,0
Kortlopende verplichtingen	0,0	0,0	8,4	0,0
Eigen vermogen	6,0	2,6	3,2	94,3
Boekwaarde van de investering van de Groep	1,0	0,5	0,5	16,0

Aangezien de aandelen van deze geassocieerde deelnemingen van Elia System Operator NV / SA aan Elia Transmission België overgedragen werden per 31 december 2019, enkel voor wat betreft de gereguleerde activiteiten, was er geen winst en verlies.

6.6. Overige financiële vaste activa

(in miljoen EUR)	2019
Beleggingen die voor verkoop beschikbaar zijn	7,0
Andere deelnemingen	0,2
Restitutierechten	53,1
Totaal	60,3

Beleggingen die voor verkoop beschikbaar zijn, worden gewaardeerd tegen reële waarde. Het risicoprofiel van deze beleggingen wordt besproken in Toelichting 8.1.

De 'Andere deelnemingen' bestaan voornamelijk uit de deelnemingen in JAO, een in Luxemburg gevestigd bedrijf dat de elektriciteitsmarkt faciliteert door veilingenteorganiseren voor grensoverschrijdende transportcapaciteit, waarin Elia Transmission Belgium Group een belang van 4,0% bezit. Zie ook toelichting 7.1 voor meer details.

De restitutierechten houden verband met de verplichtingen voor (i) de gepensioneerde werknemers die onder specifieke uitkeringsregelingen vallen (Regeling B - niet-gefinancierde regeling) en voor (ii) het medisch plan en de tariefregeling voor gepensioneerde personeelsleden. Zie Toelichting 6.14: Personeelsbeloningen. De restitutierechten zijn te recupereren via de gereguleerde tarieven. Het volgende principe is van toepassing: alle opgelopen pensioenkosten voor gepensioneerde werknemers met 'regime B' en de kosten gerelateerd aan gezondheidszorg en tariefvoordelen van gepensioneerde personeelsleden van Elia worden vastgelegd door de regulator (CREG) als niet-beheersbare kosten die via de regelgevende tarieven te recupereren zijn. De toename van de boekwaarde van dit actief wordt beschreven in Toelichting 6.14: Personeelsbeloningen.

6.7. Uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen

IN DE BALANS OPGENOMEN UITGESTELDE BELASTINGVORDERINGEN EN -VERPLICHTINGEN

(in miljoen EUR)	2019	
	Assets	Liabilities
Immateriële activa	0,0	(8,6)
Rentedragende leningen en overige langlopende financieringsverplichtingen	10,9	(2,4)
Personeelsvoordelen	22,1	(13,3)
Provisies	5,1	0,0
Over te dragen opbrengsten	21,8	0,0
Overgedragen verliezen	0,0	(0,1)
Uitgestelde belastingschuld op kapitaalsubsidies	0,0	(1,1)
Overige	0,2	(7,4)
Materiële activa	1,4	(50,8)
Belasting vorderingen (verplichtingen)	61,5	(83,7)
Saldering van belastingvorderingen en -verplichtingen	(60,9)	60,9
Netto belastingvordering / (verplichting)	0,6	(22,8)

Er waren geen wijzigingen in uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen, aangezien ze pas op 31 december 2019 werden opgenomen met de incorporatie van de geregleerde activiteiten van Elia System Operator NV / SA in Elia Transmissie Belgium NV / SA. Er zijn geen niet-erkende uitgestelde belastingvorderingen of -verplichtingen op 31 december 2019.

6.8. Voorraden

(in miljoen EUR)	2019
Grond- en hulpstoffen	29,9
Geboekte waardeverminderingen	(15,2)
Totaal	14,6

De artikelen in het magazijn zijn hoofdzakelijk wissel- en reservestukken voor het onderhoud en de herstellingswerken aan de hoogspanningsstations, luchtleidingen en ondergrondse kabels van de Groep. Ook balansen van onderhanden werken zijn opgenomen.

Waardeverminderingen worden geboekt bij ESO vanaf het moment waarop voorraadartikelen onderhevig zijn aan verminderde voorraadbeweging.

6.9. Kortlopende handels- en overige vorderingen, over te dragen kosten en verkregen opbrengsten

(in miljoen EUR)	2019
Onderhanden projecten in opdracht van derden	1,1
Overige handelsvorderingen en vooruitbetalingen	158,0
Heffingen	2,3
BTW en andere belastingen	3,2
Overige	49,3
Over te dragen kosten en verkregen opbrengsten	6,4
Totaal	220,3

Handelsvorderingen brengen geen interest op en zijn gewoonlijk betaalbaar op 15 tot 30 dagen.

De blootstelling van de Groep aan krediet- en valutarisico's en verliezen als gevolg van waardeverminderingen die verbonden zijn aan handels- en overige vorderingen, wordt getoond in Toelichting 8.1.

Op 31 december is de ouderdomsanalyse van de handels- en overige vorderingen en de vooruitbetalingen als volgt:

(in miljoen EUR)	2019
Niet vervallen	147,0
Vervallen minder dan 30 dagen	12,0
Vervallen tussen 31 en 60 dagen	0,2
Vervallen tussen 61 dagen en één jaar	1,7
Meer dan één jaar	0,3
Totaal (excl. waardevermindering)	161,2

Dubieuze vorderingen	1,0
Geboekte waardevermindering	(3,4)
Provisie voor verwachte kredietverliezen	(0,8)
Totaal	158,0

Zie Toelichting 8.1 voor een gedetailleerde analyse van het kredietrisico opgelopen in verband met deze handelsvorderingen.

6.10. Actuele belastingvorderingen en verplichtingen

(in miljoen EUR)	2019
Fiscale vorderingen	2,6
Fiscale verplichtingen	(1,6)
Netto fiscale vordering / (verplichting)	1,0

De openstaande te fiscal vordering van € 2,6 miljoen op 31 december 2019 heeft voornamelijk betrekking op voorschotten op vennootschapsbelastingen die in het boekjaar 2020 moeten worden teruggevorderd.

6.11. Geldmiddelen en kasequivalenten

(in miljoen EUR)	2019
Direct opvraagbare deposito's	20,5
Banksaldi	21,5
Totaal	42,0

Kortetermijndeposito's, gerelateerd aan de deposito's van Elia RE, worden belegd voor periodes die variëren van enkele dagen tot enkele maanden (meestal niet langer dan 3 maanden), afhankelijk van de onmiddellijke behoefte aan kasmiddelen, en ontvangen rente volgens de rentevoeten van de kortetermijndeposito's.

Op de banktegoeden wordt interest uitbetaald of ingehouden tegen variabele rentevoeten op basis van de dagelijkse bankdepositorente. Het renterisico van de Groep en de gevoeligheidsanalyse voor financiële activa en verplichtingen worden besproken in Toelichting 8.2.

De geldmiddelen en kasequivalenten die hierboven en in het kasstroomoverzicht worden vermeld, omvatten € 30,8 miljoen die in handen zijn van Elia RE.

6.12. Eigen vermogen

6.12.1. Eigen vermogen toe te rekenen aan de eigenaars van de vennootschap

AANDELENKAPITAAL EN UITGIFTEPREMIE

Aantal aandelen	2019
Uitstaand per 31 juli	0
Uitgegeven tegen betaling in contanten	20.000
Bedrijfscombinatie onder gezamenlijke controle	205.552.291
Aantal aandelen (einde periode)	205.572.291

Elia Transmission Belgium NV werd opgericht op 31 juli 2019 met een aandelenkapitaal van € 0,2 miljoen voor 20.000 aandelen, volledig volgestort in contanten.

Op 31 december 2019 heeft Elia Transmission Belgium NV de gereguleerde activiteiten van Elia System Operator NV overgenomen. Met deze transactie werden 205.552.291 nieuwe aandelen gecreëerd om de overdracht van eigen vermogen van Elia System Operator NV naar Elia Transmission Belgium NV te weerspiegelen. Er was geen contante vergoeding.

6.13. Rentedragende leningen en financieringsverplichtingen

(in miljoen EUR)	2019
Leningen op lange termijn	2.674,1
Financiële leasing op lange termijn	30,5
Subtotaal lange termijnleningen	2.704,6
Leningen op korte termijn	542,6
Financiële leasing op korte termijn	8,6
Toe te rekenen interest	41,8
Subtotaal korte termijnleningen	593,0
Totaal	3.297,6

De informatie over de algemene voorwaarden van de uitstaande rentedragende leningen en financieringsverplichtingen wordt hieronder gegeven:

(in miljoen EUR)	Vervaldag	Boek-waarde	Intrest-voet voor hedging	Interest-voet na hedging	Huidige proportie van de interestvoet: vast	Huidige proportie van de interestvoet: variabel
Uitgiften van obligatieleningen 2013 / 15 jaar	2028	546,9	3,25%	3,25%	100,00%	0,00%
Uitgiften van obligatieleningen 2013 / 20 jaar	2033	199,1	3,50%	3,50%	100,00%	0,00%
Uitgiften van obligatieleningen 2014 / 15 jaar	2029	346,5	3,00%	3,00%	100,00%	0,00%
Uitgiften van obligatieleningen 2015 / 8,5 jaar	2024	498,2	1,38%	1,38%	100,00%	0,00%
Uitgiften van obligatieleningen 2017 / 10 jaar	2027	247,6	1,38%	1,38%	100,00%	0,00%
Uitgiften van obligatieleningen 2019 / 7 jaar	2026	498,0	1,38%	1,38%	100,00%	0,00%
Andere lening	2020	453,6	Euribor 6M + 1,15%	0,97%	60,51%	39,49%
Lening met Publi-Part	2022	42,1	Euribor 6M + 1,15%	0,97%	60,51%	39,49%
Termijnlening	2033	209,7	1,80%	1,80%	100,00%	0,00%
Europese Investeringsbank	2025	100,0	1,08%	1,08%	100,00%	0,00%
Opgenomen kredietlijn	2019	75,0	0,275%	0,275%	100,00%	0,00%
Totaal		3.216,7			93,91%	6,09%

De bovenstaande € 3.216,7 miljoen moet worden verhoogd met € 41,8 miljoen aan interesten en € 39,1 miljoen aan financiële leaseverplichtingen om de totale schuld van € 3.297,6 miljoen opnieuw samen te stellen.

The borrowings and undrawn facilities have no financial covenants and there have been no breaches or defaults on any interest-bearing loans and borrowings.

De leningen en onbenutte faciliteiten hebben geen financiële convenanten en er zijn geen inbreuken of wanbetalingen geweest op rentedragende leningen en leningen.

Informatie over het vervaldagprofiel van de financiële verplichtingen van de Groep op basis van contractuele niet-gedisconteerde betalingen is te vinden in Toelichting 8.1 'Liquiditeitsrisico'.

6.14. Personeelsbeloningen

De Groep heeft diverse wettelijke en feitelijke verplichtingen op het vlak van toegezegd-pensioenregelingen in verband met haar Belgische en Duitse activiteiten.

Hieronder worden de totale nettoverplichtingen voor personeelsbeloningen vermeld:

(in miljoen EUR)	2019 België
Toegezegde pensioenregelingen	20,5
Andere vergoedingen na uitdiensttreding	67,0
Totaal voorzieningen voor personeelsvoordelen	87,5

BELGIË

TOEGEZEGDE-BIJDRAGEREGELINGEN

Personeel dat op basis van een 'loonschaal' wordt betaald en is aangeworven na 1 juni 2002 en management/kaderpersoneel dat na 1 mei 1999 is aangeworven, worden gedekt door twee pensioenregelingen op basis van toegezegde bijdragen (Powerbel en Enerbel).

De Enerbel-regeling is een regeling toegekend aan werknemers aangeworven na 1 juni 2002, waartoe de werknemer en de werkgever bijdragen op basis van een vooraf bepaalde formule.

De Powerbel-regeling is een regeling voor managers aangeworven na 1 mei 1999. De werknemers- en werkgeversbijdragen zijn gebaseerd op een vast percentage van het loon van de werknemer.

De nieuwe wet op de aanvullende pensioenen, die eind 2015 werd gepubliceerd, wijzigde het gewaarborgde rendement van toegezegde-bijdrageregelingen enigszins. Voor betalingen uitgevoerd na 1 januari 2016 verplicht de wet werkgevers om over de volledige loopbaan een gemiddeld jaarrendement van minstens 1,75 % te waarborgen (tot 3,75% naargelang wie bijdraagt).

Voor verworven rechten moet het gewaarborgde minimumrendement tot 31 december 2015 nog steeds minstens 3,25% voor de bijdragen van de werkgever en 3,75% voor de bijdragen van de werknemer bedragen, waarbij de werkgever een eventueel verlies moet bijpassen.

Als gevolg van voorgaande wijziging en zoals vermeld in de boekhoudkundige grondslagen worden alle toegezegde-bijdrageregelingen krachtens de Belgische pensioenwetgeving voor boekhoudkundige doeleinden geclassificeerd als toegezegd-pensioenregelingen vanwege het minimumrendement dat de werkgever wettelijk moet waarborgen. De wetswijziging houdt een wijziging van de regeling in. Zij worden verantwoord volgens de 'Projected Unit Credit'-methode (PUC-methode). De reële waarde van de activa komt voor elke regeling overeen met de som van de (eventuele) opgebouwde individuele reserves en de waarde van de (eventuele) collectieve fondsen. Dus IAS 19 § 115 wordt niet toegepast. Bovendien zijn de toegezegde-bijdrageregelingen, met uitzondering van Enerbel, niet 'back-loaded', aangezien deze regelingen worden gewaardeerd zonder prognose van toekomstige bijdragen. De toegezegde-bijdrageregeling Enerbel is 'back-loaded' en dit plan wordt gewaardeerd met projectie van toekomstige bijdragen.

Elia Transmission België heeft bepaalde verworven reserves die door de verzekeraars zijn gegarandeerd overgedragen naar de 'Cash Balance – Best Off'-pensioenregelingen sinds 2016. De voornaamste doelstelling van deze regelingen is elke aangesloten persoon een gewaarborgd minimumrendement van 3,25 % op de verworven reserves tot de pensioenleeftijd te garanderen.

Zowel de werknemers- als de werkgeversbijdragen worden maandelijks betaald voor de basisplannen. De werknemersbijdrage wordt door de werkgever ingehouden op het loon en aan de verzekeringsmaatschappij betaald. De omvang van toekomstige kasstromen hangt af van de loonstijgingen.

TOEGEZEGD-PENSIOENREGELINGEN

Voor een gesloten populatie voorzien collectieve overeenkomsten in de elektriciteits- en gassector in aanvullende pensioenen gebaseerd op het jaarloon en de loopbaan van een werknemer in een bedrijf (gedeeltelijk terug te betalen aan de erfgenaam in geval van vroegtijdig overlijden van de werknemer). De toegekende uitkeringen zijn gekoppeld aan het bedrijfsresultaat van Elia. Voor deze verplichtingen bestaat er noch een extern pensioenfonds, noch een groepsverzekering, waardoor er ook geen reserves bij derden opgebouwd zijn. Deze verplichtingen worden geclassificeerd als toegezegd-pensioenregelingen.

De collectieve overeenkomst bepaalt dat aan actief personeel aangeworven tussen 1 januari 1993 en 31 december 2001 en het management/directiepersoneel aangeworven voor 1 mei 1999 dezelfde waarborgen worden toegekend via een toegezegdpensioenregeling (Elgabel en Pensiobel – gesloten regelingen). De verplichtingen in het kader van deze toegezegd-pensioenregelingen worden gefinancierd via een aantal pensioenfondsen voor de elektriciteits- en gassector en via verzekeringsmaatschappijen.

Zoals hierboven vermeld, heeft Elia Transmission (België) bepaalde verworven reserves die door de verzekeraars zijn gegarandeerd overgedragen naar de 'Cash Balance – Best Off'-pensioenregelingen sinds 2016. Aangezien die garantie een verplichting van de werkgever is, vormen deze regelingen toegezegd-pensioenregelingen.

Zowel de werknemers- als de werkgeversbijdragen worden maandelijks betaald voor de basisplannen. De werknemersbijdragen worden door de werkgever ingehouden op het loon en aan de verzekeringsmaatschappij betaald.

OVERIGE PERSONEELSVERPLICHTINGEN

Elia Transmission België heeft aan het personeel ook bepaalde vervroegde pensioenregelingen en andere vergoedingen na uitdiensttreding toegekend, zoals een dekking van medische kosten en een bijdrage in de energieprijzen, naast andere beloningen op lange termijn (jubilarispremies). Niet al deze voordelen worden gefinancierd en deze vergoedingen na uitdiensttreding worden, in overeenstemming met IAS 19, geclassificeerd als toegezegd-pensioenregelingen.

VERPLICHTINGEN VOOR PERSONEELSELONINGEN OP GROEPSNIVEAU

Hieronder worden de nettoverplichtingen van de Groep voor personeelsbeloningen vermeld:

(in miljoen EUR)	Pensioenregelingen 2019	Andere 2019
Huidige waarde van de brutoverplichting	(249,7)	(71,2)
Reële waarde van de fondsbeleggingen	229,3	4,1
Voorzieningen voor personeelsverplichtingen	(20,4)	(67,1)

Aangezien de opname van de geregleerde activiteiten van Elia System Operator NV / SA pas op 31 december 2019 plaatsvond, waren er gedurende het jaar geen bewegingen en dus geen impact op de resultatenrekening.

Het detail van de toegezegde pensioenregeling per type deelnemer wordt hieronder weergegeven:

(in miljoen EUR)	2019
Detail van de toegezegd-pensioenregeling per type deelnemer	(320,9)
Actieve deelnemers	(248,8)
Niet-actieve deelnemers met uitgestelde voordelen	(18,1)
Gepensioneerden en begunstigen	(54,0)
Detail van de toegezegd-pensioenregeling per voordeel	(320,9)
Pensioenen	(262,7)
Andere vergoedingen (gezondheidszorg en tarifaire voordelen)	(44,5)
Afscheid- en jubilarispremies	(13,8)

Bij het bepalen van de gepaste disconteringsvoet gebruikt de Groep de rentevoeten van bedrijfsobligaties in dezelfde valuta als de verplichting voor de vergoeding na uitdiensttreding, met minimaal een 'AA'-rating, zoals bepaald door een internationaal erkend

ratingbureau, en geëxtrapoleerd, indien nodig, volgens de rendementscurve om in lijn te zijn met de verwachte termijn van de brutoverplichting uit hoofde van toegezegde pensioenrechten.

Jaarlijks wordt er een stresstest uitgevoerd. Deze test gaat na of de minimale financieringsvereisten bestand zijn tegen 'schokken' met een waarschijnlijkheid van 0,5%.

De leden dragen (meestal) bij tot de financiering van de pensioenuitkeringen door betaling van een persoonlijke bijdrage.

Het jaarsaldo van het vast bedrag in het kader van de toegezegd-pensioenregeling wordt gefinancierd door de werkgever via een periodieke toewijzing, uitgedrukt als een percentage van de totale loonsom van de aangeslotenen. Dit percentage wordt bepaald volgens de methode van de gezamenlijke kosten en wordt jaarlijks herzien. Deze financieringsmethode bestaat erin dat toekomstige kosten gespreid worden over de resterende periode van de regeling. De kosten worden geraamd op basis van projecties (loonstijging en inflatie worden in rekening genomen). De veronderstellingen met betrekking tot loonstijging, inflatie, personeelsverloop en leeftijd-looptijd worden bepaald op basis van de historische statistieken van de Vennootschap. De gehanteerde sterftetafels komen overeen met de realiteiten uit het verleden binnen het financieringsinstrument en houden rekening met de verwachte wijzigingen in de sterftcijfers. De Groep berekent de netto-interest op de netto toegezegd-pensioenschuld (-vordering) met dezelfde disconteringsvoet voor obligaties van hoge kwaliteit (zie hierboven) als om de toegezegd-pensioenverplichting te berekenen (de netto-interestaanpak). Deze veronderstellingen worden op geregelde basis in vraag gesteld.

Uitzonderlijke gebeurtenissen (zoals de wijziging van de regeling, gewijzigde veronderstellingen, te korte dekkingsgraad ...) kunnen uiteindelijk leiden tot openstaande betalingen bij de sponsor.

De toegezegd-pensioenregelingen stellen de Vennootschap bloot aan actuariële risico's, zoals investeringsrisico's, renterisico's, langlevensrisico's en loonrisico's.

Investeringsrisico

De huidige waarde van de verplichting uit hoofde van de toegezegd-pensioenregeling wordt berekend met behulp van een disconteringsvoet gelijk aan die van bedrijfsobligaties van hoge kwaliteit. Het verschil tussen het effectief rendement op fondsbeleggingen en rentebaten op fondsbeleggingen is inbegrepen in de lijn Herberekening winst(verlies) in niet-gerealiseerde resultaten. Momenteel heeft de regeling een relatief evenwichtige investering die als volgt wordt voorgesteld:

Overzicht van de activa van het plan per categorie in %	2019
Beursgenoteerde beleggingen	79,97%
Aandelen - Eurozone	14,90%
Aandelen - buiten de Eurozone	20,87%
Staatsobligaties - Eurozone	1,59%
Andere obligaties - Eurozone	28,43%
Andere obligaties - buiten de Eurozone	14,17%
Niet beursgenoteerde beleggingen	20,03%
Verzekeringscontracten	0,00%
Onroerende goederen	2,56%
Liquide middelen	3,39%
Andere	14,0%
Totaal (in %)	100,00%

Door de langdurige aard van de verplichtingen inzake toegezegd-pensioenregelingen wordt het als gepast beschouwd dat een redelijk gedeelte van de fondsbeleggingen belegd wordt in eigenvermogensinstrumenten om het rendement van het fonds te benutten. In Duitsland worden alle fondsbeleggingen in verzekeringsovereenkomsten geïnvesteerd.

Renterisico

Een daling van de rentetarieven op obligaties zal de verplichtingen inzake toegezegd-pensioenregeling doen stijgen. Dit zal echter gedeeltelijk gecompenseerd worden door een hoger rendement uit de fondsbeleggingen inzake toegezegd-pensioenregelingen, die vandaag voor ongeveer 95% zijn belegd in pensioenfondsen met een verwacht rendement van 3,3%.

Langlevensrisico

De huidige waarde van de verplichting uit hoofde van de toegezegd-pensioenregeling wordt berekend op basis van de beste raming van de sterftegraad van de deelnemers van de pensioenregeling tijdens en na hun tewerkstelling. Een stijging in de levensverwachting van de deelnemers zal de pensioenverplichting doen stijgen. De prospectieve sterftetafels uit de IA/BE zijn gebruikt in België en de 2018 Heubeck-tabellen in Duitsland.

Loonrisico

De huidige waarde van de verplichting uit hoofde van de toegezegd-pensioenregeling wordt berekend op basis van de toekomstige lonen van de deelnemers van de pensioenregeling. Zo zal een stijging in loon van de deelnemers de verplichting van de pensioenregeling doen stijgen.

ACTUARIËLE VERONDERSTELLINGEN

(in % en in jaren)	2019 België
Disconteringsvoet	
- Toegezegde Pensioenregelingen en cash balance - best off plannen	0,64%
- Pensioenregelingen - Toegezegd-bijdrageregelingen	1,02%
- Andere regelingen	1,04%

Verwachte gemiddelde loonstijging (zonder inflatie)	1,00%
Verwachte inflatie	1,75%
Verwachte stijging van de ziektekosten (inclusief inflatie)	2,75%
Verwachte stijging van de tariefvoordelen	1,75%
Gemiddeld verwachte pensioenleeftijd:	
- Niet-kaderpersoneel	63
- Kaderpersoneel	65
Levensverwachting uitgedrukt in jaren van een gepensioneerde op 65 jaar op datum van afsluiting:*	
- Man	19,9
- Vrouw	23,6

*Gebruikte sterftetafels: IABE in België

(in jaren)	2019 België
Gewogen gemiddelde duur van de toegezegd-pensioenregeling	9,0
Gewogen gemiddelde duur van de toegezegde-bijdrageregelingen	9,7
Gewogen gemiddelde duur van de andere vergoedingen na uitdiensttreding	13,5

Het effectieve rendement op de fondsbeleggingen in % lag voor 2019 tussen 3,0% en 19,0%

Hieronder een overzicht van de verwachte kasuitgaven voor de DB-plannen:

Verwachte toekomstige kasuitgaven	< 12 maand	1-5 jaren	6-10 jaren
- Pensioenregelingen	(3,4)	(16,3)	(18,5)
- Overige	(3,0)	(12,7)	(12,8)
Totaal (in miljoen EUR)	(6,4)	(29,0)	(31,3)

Voormelde uitgaande kasstromen gaan gepaard met enige mate van onzekerheid, die als volgt kan worden verklaard:

- Tussen de veronderstellingen en de werkelijkheid kunnen verschillen optreden: bijv.; pensioenleeftijd, toekomstige loonsverhoging;
- De hierboven vermelde uitgaande kasstromen zijn gebaseerd op een gesloten populatie en houden dus geen rekening met nieuwe aanwervingen;
- Toekomstige premies worden berekend op basis van het laatst bekende kostencijfer dat op jaarlijkse basis wordt herzien en varieert volgens het rendement op fondsbeleggingen, de werkelijke loonsverhoging tegenover de veronderstellingen en de onverwachte bewegingen in de populatie.

SENSIVITEITSANALYSE

Impact op de toegezegd-pensioenverplichting (in miljoen EUR)	België Stijging (-) / daling (+)
Impact op de netto toegezegd-pensioenverplichtingen in geval van stijging van :	
Disconteringsvoet (0,5%)	15,2
Gemiddelde loonstijging - zonder inflatie (0,5%)	(8,0)
Inflatie (0,25%)	(4,7)
Stijging van de ziektekosten (1%)	(4,4)
Stijging van de tariefvoordelen (0,5%)	(0,0)
Levensverwachting gepensioneerden (1 jaar)	(3,0)

HERWAARDERINGEN VAN VERPLICHTINGEN UIT HOOFDE VAN VERGOEDINGEN NA UITDIENSTTREDING

(in miljoen EUR)	2019
Cumulatief bedrag per 31 juli	0,0
In de verslagperiode erkend	(24,9)
Cumulatief bedrag per 31 december	(24,9)

De bovenstaande herwaarderingen van vergoedingen na uitdiensttreding hebben ook betrekking op 50Hertz Transmission (Duitsland). Het cumulatieve bedrag omvat een netto cumulatieve herwaardering van € 3,1 miljoen voor 50Hertz Transmission (Duitsland).

RESTITUTIERECHTEN (BELGIË)

Zoals beschreven in Toelichting 6.6 werd een vast actief (binnen Overige financiële activa) opgenomen als restitutierechten die gekoppeld zijn aan de toegezegd-pensioenverplichting voor de populatie aan wie de verplichtingen uit hoofde van de interestregeling, de vergoeding van medische kosten en de tariefvoordelen voor gepensioneerde Elia-medewerkers ten goede komen. Elke wijziging in deze verplichtingen heeft ook een invloed op de overeenkomstige restitutierechten onder vaste overige financiële activa.

Aangezien de incorporatie van de gereguleerde activiteiten van Elia System Operator NV / SA pas op 31 december 2019 plaatsvond, waren er gedurende het jaar geen mutaties in restitutierechten.

De wijziging in restitutierechten is hieronder voorgesteld:

Herberekeningen van bruto verplichting ontstaan door	Pensioenregelingen	Andere
(in miljoen EUR)	2019	2019
Beginsaldo	0,0	0,0
Bedrijfscombinaties onder gezamenlijke controle	(23,1)	3,3
Eindsaldo	(23,1)	(30,0)

De som van de Pensioenen (€ 23,1 miljoen) en andere (€ 30,0 miljoen) restitutierechten bedraagt € 53,1 miljoen wat overeenkomt met de in Toelichting 6.6 opgenomen restitutierechten.

6.15. Voorzieningen

(in miljoen EUR)	Milieu	Elia Re	Ontmantelingsverplichting	Overige	Totaal
Stand per 31 juli 2019	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bedrijfscombinaties onder gezamenlijke controle	9,6	3,3	20,5	2,2	35,5
Stand per 31 december 2019	9,6	3,3	20,5	2,2	35,5
Langlopend deel	7,1	3,3	20,5	2,2	33,0
Kortlopend deel	2,5	0,0	0,0	0,0	2,5

De Groep heeft voorzieningen opgenomen voor het volgende:

Milieu: De voorziening voor milieu voorziet in bestaande blootstelling met betrekking tot landsanering.

pecifiek voor het Belgische segment heeft Elia in Vlaanderen op meer dan 200 terreinen bodemonderzoeken uitgevoerd in overeenstemming met contractuele overeenkomsten en met de Vlaamse regelgeving. Er werd op een aantal terreinen aanzienlijke bodemverontreiniging vastgesteld, wat vooral te wijten is aan historische vervuiling als gevolg van vroegere of nabijgelegen industriële activiteiten (gasfabrieken, verbrandingsovens, chemicaliën, enz.). Ook in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en het Waalse Gewest heeft Elia analyses en studies uitgevoerd om verontreiniging op te sporen in een aantal substations en een aantal percelen met masten voor bovengrondse elektriciteitsleidingen. Op basis van de gevoerde analyses en studies heeft Elia voorzieningen aangelegd voor de mogelijke toekomstige saneringskosten in lijn met de relevante wetgeving.

Milieuvoorzieningen worden opgenomen en gewaardeerd op basis van de beoordeling van een deskundige, die rekening houdt met de BATNEEC (Best Available Techniques Not Entailing Excessive Costs - beste beschikbare technologie die geen buitensporige kosten veroorzaakt) en de omstandigheden die aan het einde van de verslagperiode gekend zijn. De timing van de afwikkeling is onduidelijk, maar voor terreinen waar momenteel werkzaamheden bezig zijn, wordt de onderliggende voorziening als een kortetermijnvoorziening gekwalificeerd.

Elia Re: Voor Elia Re, een herverzekeringscaptive, is aan het einde van het jaar een bedrag van € 3,3 miljoen opgenomen. € 2,1 miljoen daarvan houdt verband met vorderingen voor de installatie van luchtlijnen, € 1,2 miljoen voor elektrische installaties. De verwachte timing van de bijbehorende kasuïtstroom hangt af van de vooruitgang en de duur van de respectieve procedures.

Ontmantelingsverplichting: Als onderdeel van het CAPEX-programma van de Groep is de Groep blootgesteld aan ontmantelingsverplichtingen, waarvan de meeste betrekking hebben op offshore projecten. Deze voorzieningen houden rekening met het effect van discontering en de verwachte kosten voor het ontmantelen en verwijderen van materiaal van sites of uit zee. De boekwaarde van de voorziening bedroeg op 31 december 2019 € 108,2 miljoen. De stijging is voornamelijk het gevolg van een opname van voorzieningen met betrekking tot het MOG-project in België en aanpassingen voor de discontering van de provisie. De Groep heeft hier een benadering per geval gedaan om de kasuïtstroom te schatten die nodig is om de verplichting na te komen.

“Overige” omvat verschillende voorzieningen voor geschillen om waarschijnlijke kosten te dekken waarvoor de Groep door een derde partij werd gedagvaard of waarbij de Groep betrokken is in gerechtelijke procedures. Deze schattingen zijn bepaald op basis van de waarde van de ingestelde vorderingen of het geschatte bedrag van de risicoblootstelling. De verwachte timing van de bijbehorende kasuïtstroom hangt af van de vooruitgang en de duur van de onderliggende procedures.

Er zijn geen activa opgenomen die verband houden met de recuperatie van bepaalde voorzieningen.

6.16. Overige langlopende verplichtingen

(in miljoen EUR)	2019
Kapitaalsubsidies	3,6
Over te dragen opbrengsten	87,3
Totaal	90,9

De investeringssubsidies worden in de winst-en-verliesrekening vrijgegeven wanneer het recht hierop wordt verkregen.

De niet courante uitgestelde inkomsten hebben betrekking op ontvangen bijdragen van klanten, die in de winst-en-verliesrekening worden opgenomen in overeenstemming met de gebruiksduur van het desbetreffende actief.

6.17. Handelsschulden en overige schulden

(in miljoen EUR)	2019
Handelsschulden	279,2
BTW, diverse belastingschulden	3,0
Bezoldigingen en sociale lasten	31,9
Heffingen	57,2
Overige	13,0
Totaal	384,3

De heffingen zijn inclusief federale heffingen (€ 41,3 miljoen), federale groenestroomcertificaten (€ 12,3 miljoen) en strategische reserves (€ 5,5 miljoen).

6.18. Financiële instrumenten – reële waarden

De volgende tabel toont de boekwaarden en reële waarden van financiële activa en passiva, inclusief hun niveau in de reële-waarde-hiërarchie:

(in miljoen EUR)	Boekwaarde					Reële waarde			
	Reële waarde door winst of verlies	Reële waarde via niet-gerealiseerde resultaten	Financiële activa aan geamortiseerde kostprijs	Financiële verplichtingen aan geamortiseerde kostprijs	Totaal	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
31 december 2019									
Overige financiële vaste activa	7,0	0,2			7,2	7,0	0,2		7,2
Handels- en overige vorderingen			216,2		216,2				
Geldmiddelen en kasequivalenten			42,0		42,0				
Voor afdekking gebruikte renteswaps		(4,4)			(4,4)		(4,4)		(4,4)
Niet door zakelijke zekerheid gedekte bankleningen en andere leningen				(880,5)	(880,5)		(880,5)		(880,5)
Niet door zakelijke zekerheid gedekte obligaties				(2.336,2)	(2.336,2)		(2.689,8)		(2.689,8)
Handelsschulden en overige schulden				(384,3)	(384,3)				
Totaal	7,0	(4,2)	258,2	(3.601,0)	(3.340,1)	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.

De bovenstaande tabellen vermelden geen reële-waarde-informatie voor financiële activa en passiva die niet gewaardeerd werden tegen reële waarde, zoals geldmiddelen en kasequivalenten en handels- en overige vorderingen en handels- en overige schulden, omdat hun boekwaarde een redelijke benadering vormt van hun reële waarde. De reële waarde van financiële leaseverplichtingen moet niet opgenomen worden in de toelichting.

De reële waarde is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een verplichting kan worden afgewikkeld in een zakelijke, objectieve transactie tussen onafhankelijke partijen. Voor wat betreft financiële instrumenten die in de balans gewaardeerd worden tegen reële waarde en voor financiële instrumenten gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs waarvoor de reële waarde is vermeld, vereist IFRS 7 dat de waarderingen tegen reële waarde bekendgemaakt worden door middel van de volgende reële-waardehiërarchie:

Niveau 1: De reële waarde van een financieel instrument dat verhandeld wordt op een actieve markt, wordt gewaardeerd op basis van

genoteerde (niet-aangepaste) prijzen voor identieke activa of passiva. Een markt wordt beschouwd als actief indien er op eenvoudige en regelmatige wijze genoteerde prijzen beschikbaar zijn, afkomstig van een beurs, handelaar, makelaar, sectorgroep, 'pricing service' of regelgevende instantie, en deze prijzen ontleend zijn aan daadwerkelijke en regelmatig uitgevoerde markttransacties tussen onafhankelijke partijen.

Niveau 2: De reële waarde van financiële instrumenten die niet worden verhandeld op een actieve markt wordt bepaald met behulp van waarderingstechnieken. Deze maken zoveel mogelijk gebruik van waarneembare marktinformatie wanneer die beschikbaar is en steunen zo weinig mogelijk op ramingen die specifiek zijn voor de entiteit. Indien alle belangrijke inputs die nodig zijn om de reële waarde van een instrument te bepalen, ofwel rechtstreeks (d.w.z. als prijzen), ofwel onrechtstreeks (d.w.z. afgeleid van prijzen) waarneembaar zijn, wordt het instrument opgenomen in niveau 2.

Niveau 3: Als een of meerdere belangrijke gegevens gebruikt voor de toepassing van de waarderingstechniek niet gebaseerd zijn op waarneembare marktdata, dan wordt het financieel instrument opgenomen in niveau 3. Het bedrag van de reële waarde opgenomen onder 'Overige financiële activa' is bepaald op basis van (i) recente transactieprijs, bekend bij de Groep, voor vergelijkbare financiële activa of (ii) zijn gebaseerd op waarderingsrapporten uitgegeven door derden.

De reële waarde van de financiële activa en verplichtingen, andere dan degene die in bovenstaande tabel getoond worden, benadert hun boekwaarden, hoofdzakelijk omwille van de vervaldata op korte termijn van deze instrumenten.

REËLE-WAARDEHIËRARCHIE

De reële waarde van de 'sicavs' behoort tot niveau 1, wat inhoudt dat de waardering is gebaseerd op (onaangepaste) genoteerde marktprijzen in actieve markten voor dergelijke instrumenten.

De reële waarde van de renteswaps, leningen en obligatie-uitgiften behoort tot niveau 2, wat inhoudt dat de waardering gebaseerd is op input van andere dan de opgegeven prijzen die waarneembaar zijn voor de activa of de verplichtingen. Deze categorie bevat instrumenten gewaardeerd op basis van genoteerde prijzen voor identieke of vergelijkbare instrumenten in markten die worden geacht minder actief te zijn; of andere waarderingstechnieken, die direct of indirect voortvloeien uit waarneembare marktgegevens.

SCHATTING VAN DE REËLE WAARDE

Derivaten

Voor beoordelingen van rente en renteswaps van vreemde valuta worden opgaven van makelaars gebruikt. Deze opgaven worden gecontroleerd met behulp van waarderingsmodellen of technieken gebaseerd op de geactualiseerde waarde van de geschatte toekomstige kasstromen. De modellen gebruiken diverse inputs, waaronder de kredietwaardigheid van tegenpartijen en rentecurves op het einde van de verslagperiode. Per 31 december 2019 wordt het tegenpartijrisico als bijna nihil beschouwd als gevolg van de negatieve marktwaarde van de IRS. Het eigen risico van de Groep op het niet nakomen van de verplichtingen werd eveneens op bijna nihil geschat.

Rentedragende leningen

De reële waarde wordt berekend op basis van de verdisconteerde toekomstige aflossingen en rentebetalingen.

6.19. Leasing

DE GROEP ALS LESSEE

De Groep huurt voornamelijk gebouwen, wagens en optische vezels. Zij heeft ook enkele gebruiksrechten op (onderdelen van) terreinen en luchtlijnen. De waarderingperiode wordt gebruikt volgens de contractuele looptijd. Wanneer er geen vaste looptijd is overeengekomen en het contract automatisch wordt verlengd, veronderstelt de verantwoordelijke afdeling toch een beëindigingsdatum. Indien de leaseovereenkomst een optie tot verlenging bevat, beoordeelt de Groep of het redelijk zeker is dat de optie zal worden uitgeoefend en maakt zij een zo goed mogelijke inschatting van de beëindigingsdatum.

Informatie over leaseovereenkomsten waarvoor de Groep een lessee is, wordt hieronder gegeven.

Activa met gebruiksrecht

Activa met gebruiksrecht worden afzonderlijk opgenomen binnen de materiële vaste activa en zijn als volgt opgedeeld, met de verdisconteerde leaseverplichting als vergelijkingsbasis. Daarnaast wordt de splitsing tussen kortlopende en langlopende leaseverplichtingen weergegeven:

(in miljoen EUR)	Gebruik van land- en bovenleidingen	Huur van gebouwen	Voertuigen	Optische vezels	Overige	Totaal
Stand per 31 juli	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bedrijfscombinatie onder gezamenlijke controle	2,0	23,0	7,7	6,0	0,1	38,8
Stand per 31 december	2,0	23,0	7,7	6,0	0,1	38,8

De activa met gebruiksrecht worden hieronder kort beschreven:

- Het gebruik van (onderdelen van) terreinen en luchtlijnen vormt een recht voor de Groep om een duidelijk geïdentificeerd stuk land te gebruiken en op iemands eigendom te bouwen. Alleen de contracten waarbij de Groep het volledige recht heeft om over het geïdentificeerde actief controle uit te oefenen, zijn van toepassing.
- De Groep huurt gebouwen en kantoren waarin bedrijfsactiviteiten worden uitgevoerd.
- De Groep heeft leaseovereenkomsten voor wagens die door de werknemers worden gebruikt voor zakelijke en privé activiteiten.
- De Groep huurt optische vezels voor de overdracht van gegevens. Alleen kabels die duidelijk geïdentificeerd zijn, vallen onder het toepassingsgebied.

- Overige leaseovereenkomsten: leaseovereenkomsten voor printers en strategische reserves. Strategische reserves zijn contracten waarbij de Groep het recht heeft om over een elektriciteitscentrale controle uit te oefenen en zo het evenwicht op het elektriciteitsnet te bewaren.

De Groep heeft alleen leaseovereenkomsten met vaste leasebetalingen en beoordeelt of het redelijk is dat een leaseovereenkomst wordt verlengd. Indien dat het geval is, wordt de leaseovereenkomst gewaardeerd alsof de verlenging wordt uitgeoefend.

Schulden van huurcontracten

Informatie over de looptijd van de contractuele niet-verdisconteerde kasstromen wordt hieronder gegeven:

Maturiteitsanalyse – contractuele niet verdisconteerde kasstromen (in miljoen EUR)	2019
< 1 jaar	9,0
1-5 jaren	17,2
> 5 jaren	16,9
Totale niet verdisconteerde verplichtingen verbonden aan leasing per 31 december	43,1
Verplichtingen verbonden aan leasing opgenomen in de balans per 31 december	39,1
Verplichtingen op korte termijn	8,6
Verplichtingen op lange termijn	30,5

Er werden geen bedragen in de winst-en-verliesrekening opgenomen en er was geen uitstroom van kasmiddelen in verband met leases, aangezien de incorporatie pas op 31 december 2019 plaatsvond.

DE GROEP ALS LEASEGEVER

De Groep verhuurt optische vezels, terreinen en gebouwen die worden opgenomen onder materiële vaste activa. De leasingactiviteiten vormen slechts een nevenactiviteit. Huuropbrengsten worden opgenomen onder overige bedrijfsopbrengsten.

Contracten die geen betrekking hebben op afzonderlijk identificeerbare activa of waarbij de klant het gebruik van het actief niet kan sturen of in wezen niet alle economische voordelen kan verkrijgen die verbonden zijn aan het gebruik van het actief, bevatten geen leaseovereenkomst. De nieuwe lease-definitie leidde tot de uitsluiting van bepaalde telecommunicatieapparatuur. De cijfers van het voorgaande jaar in de volgende tabellen zijn dienovereenkomstig aangepast.

De Groep heeft deze leaseovereenkomsten geclassificeerd als operationele leases, aangezien zij in wezen niet alle risico's en voordelen verbonden aan de eigendom van de activa overdragen.

De volgende tabel geeft een looptijdanalyse van de leasebetalingen, waarbij de niet-verdisconteerde leasebetalingen die na de verslagdatum moeten worden ontvangen, worden weergegeven en waarbij de beste schatting van de contractuele looptijd in aanmerking wordt genomen:

(in miljoen EUR)	< 1 jaar	1–5 jaren	> 5 jaren
Telecom	14,5	1,3	0,0
Stand per 31 december 2019	14,5	1,3	0,0

De Groep verhuurt optische vezels aan telecomoperatoren, Er werden geen bedragen in de winst-en verliesrekening opgenomen omdat de incorporatie pas op 31 december 2019 plaatsvond.

6.20. Over te dragen opbrengsten en toe te rekenen kosten

(in miljoen EUR)	2019
Over te dragen opbrengsten en toe te rekenen kosten	14,6
Overlopende rekeningen - Afrekeningmechanisme België	559,3
Totaal	573,9

Er waren geen mutaties aangezien de incorporatie van de overlopende rekeningen op 31 december 2019 plaatsvond.

De toekomstige vrijgave van de gereguleerde overlopende rekening van het afrekeningsmechanisme in de toekomstige tarieven per 31 december 2019 is opgenomen in de onderstaande tabel:

(in miljoen EUR)	Belgisch gereguleerd kader
Terug te vorderen via de tarieven in de huidige gereguleerde periode*	431,4
Terug te vorderen via de tarieven in de volgende gereguleerde periode (of later)	127,9
Totaal gereguleerde overlopende rekening	559,3

België: van 2020 tot 2023

7. Groepsstructuur

7.1. Dochterondernemingen, joint ventures en geassocieerde ondernemingen

Zoals beschreven in paragraaf section 1.1., heeft Elia Transmisison Belgium NV op 31 december 2019 de rol van Transmisison System Operator overgenomen van Elia System Operator NV. De reorganisatie werd als volgt opgebouwd:

- (a) De overdracht door Elia Groep van al haar aandelen in Elia Asset aan Elia Transmission Belgium via:
 - (i) enerzijds een verkoop door Elia Groep van een deel van haar aandelen in Elia Asset aan Elia Transmission Belgium tegen een vendor loan van Elia Groep (€2.056 miljoen); en
 - (ii) anderzijds door een inbreng van de rest van de aandelen in Elia Asset in kapitaal van Elia Transmission Belgium in ruil voor nieuwe uitgegeven aandelen door Elia Transmission Belgium.
- (b) De betaling door Elia Transmission Belgium van de vendor loan als gevolg van de aankoop van de aandelen in Elia Asset (stap (b) (i)) door de schuld met betrekking tot de Belgische gereguleerde activiteiten van Elia Group over te nemen voor een bedrag dat gelijk is aan de verkoopprijs van de Elia Asset-aandelen en
- (c) De bijdrage van Elia Group van zijn divisie (branche d'activité / bedrijfstak) aan het kapitaal van Elia Transmission Belgium, dat alle activa en passiva omvat die zijn toegewezen aan zijn Belgische gereguleerde activiteiten, met uitzondering van de Elia Asset-aandelen die het onderwerp zijn van een afzonderlijke overdracht (stap (b)) en exclusief de schuld in verband met de Belgische gereguleerde activiteiten van Elia Groep die het voorwerp is geweest van een afzonderlijke overdracht (zie stap (b) hierboven). Deze operatie resulteerde in een verhoging van het kapitaal van Elia Transmission Belgium en de uitgifte van nieuwe aandelen van Elia Transmission Belgium aan Elia Group.

Stappen (a) tot (c) opgenomen vormen het "Reorganisatie" -effect vanaf 31 december 2019 net voor middernacht.

De transactie is gerealiseerd zonder contante betaling en wordt administratief verwerkt als een bedrijfscombinatie onder gezamenlijke controle.

De onderstaande tabel geeft een overzicht weer van het opgenomen bedrag aan activa en passiva op de datum van de overdracht van de bedrijfsafdeling.

(in € miljoen)	Waarde opgenomen bij acquisitie
VASTE ACTIVA	6.417,1
Immateriële active	35,1
Goodwill	1.707,8
Materiële vaste active	4.268,4
Andere vaste activa	405,8
VLOTTENDE ACTIVA	277,7
Handels- en overige vorderingen (kortlopend)	213,9
Geldmiddelen en kasequivalenten	41,8
Andere vlottende activa	22,0
LANGLOPENDE VERPLICHTINGEN	2.938,8
Schulden op meer dan één jaar	2.704,6
Voorzieningen voor risico's en kosten	120,5
Uitgestelde belastingverplichtingen	22,8
Overige langlopende verplichtingen	90,9
KORTLOPENDE VERPLICHTINGEN	1.553,6
Leningen en overige financieringsverplichtingen	593,0
Voorzieningen	2,5
Handelsschulden en overige schulden	382,6
Actuele belastingverplichtingen	1,6
Overige kortlopende verplichtingen	573,9
Totaal identificeerbare netto verworven activa	2.202,4

De delta tussen de waarde van € 2.056 miljoen en de verworven nettoactiva bestaat voornamelijk uit de reserves in de dochterondernemingen.

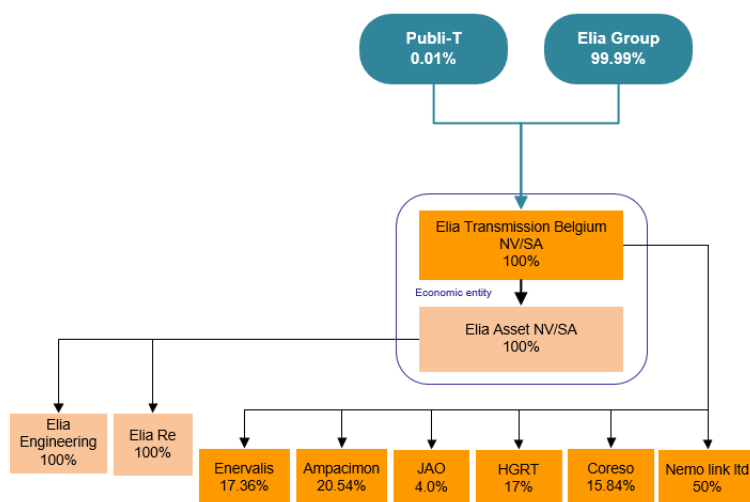
De belangrijkste activa en passiva overgedragen aan Elia transmission Belgium NV worden hieronder toegelicht:

Beschrijving															
Activa															
Immateriële activa	De ontwikkelde / aangekochte software en de licenties die ETB gebruikt bij de uitvoering van haar rol als TNB.														
Goodwil	De goodwill die ESO historisch heeft erkend als gevolg van de overname van de bedrijfscombinaties van respectievelijk Elia Asset en Elia Engineering in 2002 en 2004. Dit bedrag werd jaarlijks getoetst op mogelijke bijzondere waardeverminderingen. Het overgedragen bedrag is de boekwaarde op 31.12.2019.														
	<table> <tr> <th>(in miljoen EUR)</th><th>2019</th></tr> <tr> <td>Overname Elia Asset - 2002</td><td>1.700,1</td></tr> <tr> <td>Overname Elia Engineering - 2004</td><td>7,7</td></tr> <tr> <td>Totaal</td><td>1.707,8</td></tr> </table> We verwijzen naar toelichting 6.3 voor verder details	(in miljoen EUR)	2019	Overname Elia Asset - 2002	1.700,1	Overname Elia Engineering - 2004	7,7	Totaal	1.707,8						
(in miljoen EUR)	2019														
Overname Elia Asset - 2002	1.700,1														
Overname Elia Engineering - 2004	7,7														
Totaal	1.707,8														
Materiële vaste activa	De percelen, de technische gebouwen, de HS-spanningsstations, bovenleidingen, ondergrondse kabels, administratieve gebouwen, offshore activa waarvan Elia Asset de eigenaar is. In de gereguleerde activiteit maakte ESO gebruik van leasecontracten die zijn overgedragen aan ETB, zodat de opgenomen onderliggende activa in overeenstemming met IFRS 16 ook in deze sectie zijn opgenomen.														
Andere vaste activa : Onder vermogensmutatie opgenomen investeringen en andere investeringen	De volgende participaties die direct / indirect eigendom zijn van ESO zijn op 31 december 2019 overgedragen aan ETB tegen hun boekwaarde: <table> <tr> <th>(in miljoen EUR)</th><th>2019</th></tr> <tr> <td>Nemo Link (Joint venture)</td><td>324,5</td></tr> <tr> <td>HGRT</td><td>16,0</td></tr> <tr> <td>Coreso</td><td>0,5</td></tr> <tr> <td>Enervalis</td><td>1,0</td></tr> <tr> <td>Ampacimon</td><td>0,5</td></tr> <tr> <td>Totaal</td><td>342,6</td></tr> </table> Het bedrag van de overige financiële activa wordt toegelicht in toelichting 6.6. en 6.7	(in miljoen EUR)	2019	Nemo Link (Joint venture)	324,5	HGRT	16,0	Coreso	0,5	Enervalis	1,0	Ampacimon	0,5	Totaal	342,6
(in miljoen EUR)	2019														
Nemo Link (Joint venture)	324,5														
HGRT	16,0														
Coreso	0,5														
Enervalis	1,0														
Ampacimon	0,5														
Totaal	342,6														
Handelsvorderingen en overige vorderingen, uitgestelde kosten en overlopende activa	De meeste handelsvorderingen hadden betrekking op de gereguleerde activiteit in België (€ 158 miljoen) en op een intragroeps lopende rekening bij Elia Group NV voor € 37,7 miljoen														
Geldmiddelen en kasequivalenten	Dit bestaat uit de liquide middelen die beschikbaar zijn in dochterondernemingen Elia Asset, Elia Engineering en Elia RE														
Verplichtingen															
Leningen en leningen incl. langlopende leningen	De leningen (Eurobond, lening bij Europese investeringsbank, andere lening, aandeelhouderslening, ...), de voorziene interest zijn volledig verbonden met de gereguleerde activiteit en zijn overgedragen aan de rechtspersoon ETB We verwijzen naar toelichting 6.13 voor meer informatie														
Voorzieningen voor risico's en kosten	Deze sectie bevat de voorziening voor personeelsbeloningen voor de werknemers die zijn bijgedragen aan de gereguleerde bedrijfsactiviteiten en de voorzieningen voor geschillen, milieuverplichtingen en ontmanteling van de offshore-activa (verdere details zijn te vinden in toelichting 6.14, 6.15)														
Handelsschulden en andere schulden	De openstaande posten bij leveranciers hadden betrekking op de gereguleerde bedrijfsactiviteiten en het saldo voor de heffingen die zijn gekoppeld aan de openbare verplichtingen als TNB. we verwijzen naar toelichting 6.17.														
Overlopende rekeningen	Dit heeft voornamelijk betrekking op de overlopende rekeningen van het afwikkelingsmechanisme, dat van ETB als TNB is overgedragen. Deze bedragen zijn gekoppeld aan het regelgevingskader waarin ETB vanaf 01.01.2020 zal functioneren. Zie toelichting 6.20 voor meer informatie														

Naast de hierboven vermelde elementen zijn enkele onvoorziene gebeurtenissen en commentaren overgedragen aan Elia Transmission Belgium. Deze elementen worden beschreven in paragraaf 8.2.

7.2. Dochterondernemingen, joint ventures en geassocieerde ondernemingen

OVERZICHT VAN DE GROEPSSTRUCTUUR

DOCHTERONDERNEMINGEN

Elia Transmission Belgium NV/SA, via de incorporatie van de BE gereuleerde activiteiten van Elia Groep NV/SA heft rechtstreeks en onrechtstreeks zeggenschap over onderstaande dochterondernemingen.

Alle entiteiten voeren hun boekhouding in euro en hebben dezelfde verslagdatum Elia Transmission Belgium NV/SA

Naam	Land van vestiging	Maatschappelijke zetel	Stake % 2019
Dochterondernemingen			
Elia Asset NV	België	Keizerslaan 20, 1000 Brussel	99,99
Elia Engineering NV	België	Keizerslaan 20, 1000 Brussel	100,00
Elia Re NV	Luxemburg	Rue de Merl 65, 2146 Luxemburg	100,00
Deelnemingen verwerkt volgens de vermogensmutatiemethode - Joint Ventures			
Nemo Link Ltd,	Verenigd Koninkrijk	Strand 1-3 - Londen WC2N 5EH	50,00
Deelnemingen verwerkt volgens de vermogensmutatiemethode – geassocieerde ondernemingen			
H.G.R.T S.A.S.	Frankrijk	1 Terrasse Bellini, 92919 La Défense Cedex	17,00
Coreso NV	België	Kortenberglaan 71, 1000 Brussel	15,84
Ampacimon NV	België	Rue de Wallonie 11, 4460 Grâce-Hollogne	20,54
Enervalis NV	België	Centrum-Zuid 1111, 3530 Houthalen-Helchteren	17,36
Investerings verwerkt volgens IFRS9 - Overige participaties			
JAO SA	Luxemburg	2 Rue de Bitbourg, 1273 Luxemburg-Hamm	4,00

8. Andere toelichtingen

8.1. Beheer van financiële risico's en derivaten

PRINCIPES VAN FINANCIËEL RISICOBEEHEER

De Groep streeft ernaar om elk risico te identificeren en strategieën uit te stippelen om de economische impact op de resultaten van de Groep te beheersen.

De afdeling Risk Management stelt de risicobeheersingsstrategie vast, bewaakt de risicoanalyse en rapporteert aan het management en de auditcomité. Het financiële risicobeleid wordt toegepast door een geschikt beleid te bepalen en effectieve controle- en rapporteringsprocedures op te zetten. Er worden bepaalde afgeleide afdekkingsinstrumenten gebruikt in functie van de betreffende risico-inschatting. Afgeleide instrumenten worden uitsluitend als afdekkingsinstrumenten gebruikt. Het regelgevende kader waarin de Groep functioneert, beperkt in aanzienlijke mate de mogelijke gevolgen voor de winst- en verliesrekening (zie hoofdstuk 'Regelgevend kader en tarieven'). De gevolgen van o.a. rentestijging, kredietrisico enz. kunnen volgens de wetgeving in de tarieven verrekend worden.

KREDIETRISICO

Het kredietrisico omvat alle vormen van blootstelling aan een tegenpartij, d.w.z. waar tegenpartijen mogelijk hun verplichtingen ten opzichte van de Vennootschap in het kader van een lening, afdekking, afwikkeling en andere financiële activiteiten niet zullen nakomen. De Vennootschap is blootgesteld aan een kredietrisico bij zijn bedrijfsactiviteiten en thesaurieactiviteiten. Voor de bedrijfsactiviteiten heeft de Groep een actief kredietbeleid dat rekening houdt met de risicoprofielen van klanten. De blootstelling aan het kredietrisico wordt voortdurend bewaakt en daarom worden voor bepaalde grote contracten de nodige bankgaranties aan de tegenpartij gevraagd.

Op het einde van de verslagperiode was er geen sprake van belangrijke concentraties van kredietrisico. Het maximale kredietrisico is de boekwaarde van elk financieel actief, met inbegrip van afgeleide financiële instrumenten.

(in miljoen EUR)	2019
Leningen en vorderingen - lange termijn	2,3
Leningen en vorderingen - korte termijn	213,9
Geldmiddelen en kasequivalenten	42,0
Beleggingen die voor verkoop beschikbaar zijn	7,0
Voor afdekking gebruikte renteswaps:	
Derivaten	(4,4)
Totaal	260,8

Hieronder is de beweging in de waardeverminderingen op leningen en vorderingen in de loop van het jaar opgenomen:

(in miljoen EUR)	Dubieuze debiteuren	Waardevermindering	Resterend saldo
Beginsaldo	0,0	0,0	0,0
Bedrijfscombinaties onder gezamenlijke controle	1,0	(3,4)	(2,4)
Stand per 31 december 2019	1,0	(3,4)	(2,4)

De Groep gelooft dat de bedragen die meer dan 30 dagen voorbij vervaldatum zijn nog realiseerbaar zijn, gebaseerd op historisch betalingsgedrag en uitgebreide analyse van klantenkredietrisico, inclusief onderliggende kredietbeoordelingen van klanten indien beschikbaar. De kredietkwaliteit van de handels- en overige vorderingen wordt geëvalueerd op basis van een kredietbeleid.

IFRS 9 vereist dat de Groep financiële activa een bijzondere waardevermindering laat ondergaan op basis van een toekomstgerichte benadering van verwachte kredietverliezen (ECL).

De Groep past de vereenvoudigde benadering van IFRS 9 toe bij de waardering van de verwachte kredietverliezen, waarbij voor alle handelsvorderingen een vergoeding voor verwachte verliezen over de hele levensduur wordt gehanteerd.

Op elke verslagdatum wordt een analyse van de bijzondere waardevermindering uitgevoerd aan de hand van een voorzieningsmatrix om de verwachte kredietverliezen te meten. De voorzieningstarieven zijn voor alle klanten gebaseerd op vervallen dagen. Er is geen segmentering van klanten aangezien alle klanten gelijkaardige verliespatronen vertonen. Handelsvorderingen tussen vennootschappen zijn uitgesloten aangezien er geen kredietrisico is. Bovendien zijn handelsvorderingen in verband met een hangend commercieel geschil uitgesloten om dubbele voorzieningen te vermijden (voorziening voor risico's en lasten).

De voorzieningstarieven zijn gebaseerd op de betalingsprofielen van de verkopen over een periode van 36 maanden voor respectievelijk 31 december 2018 of 31 december 2019 en de overeenstemmende historische kredietverliezen die in deze periode werden ervaren. Aangezien het verkoops- en betalingsprofiel van de klanten van de Groep over de jaren heen heel stabiel is gebleven, is de Groep van mening dat de historische kredietverliezen een goede indicatie vormen voor toekomstige (verwachte) kredietverliezen.

Vervolgens wordt een verlies bij ingebrekestelling berekend als percentage van het bedrag van de handelsvorderingen dat niet door een bankgarantie is gedekt. Dit percentage wordt vermenigvuldigd met de uitstaande handelsvorderingen.

Op basis daarvan werd de verliesvoorziening per 31 december 2019 als volgt bepaald voor handelsvorderingen:

31 december 2019	Niet vervallen	0-30 dagen vervallen	31-60 dagen	61 dagen - 1 jaar	1 jaar - 2 jaar	> 2 jaar vervallen	Totaal
Verwacht kredietverlies (%)	0,0%	0,6%	8,2%	12,3%	67,9%	100,0%	
Handelsvorderingen - boekwaarde	195,9	14,9	1,1	3,5	0,6	0,2	216,2
Kredietverlies bij in gebrekestelling	92,2%	92,2%	92,2%	92,2%	92,2%	92,2%	
Provisie verwacht kredietverlies	0,0	0,0	0,0	0,1	0,4	0,2	0,8

VALUTARISICO

De Groep is niet blootgesteld aan enig belangrijk valutarisico, noch ten gevolge van transacties, noch met betrekking tot de omzetting van vreemde valuta's in euro, aangezien ze geen significante buitenlandse investeringen of activiteiten heeft en minder dan 1% van haar kosten uitgedrukt zijn in andere munteenheden dan de euro.

LIQUIDITEITSRISICO

Het liquiditeitsrisico is het risico dat de Groep haar financiële verplichtingen niet zou kunnen nakomen. De Groep beperkt dit risico door de kasstromen op een continue basis te bewaken en ervoor te zorgen dat er steeds voldoende kredietfaciliteiten aanwezig zijn.

Het is de bedoeling van de Groep om een evenwicht te bewaren tussen de continuïteit van de financiering en flexibiliteit door het gebruik van bankleningen, bevestigde en onbevestigde kredietfaciliteiten, een handelspapierprogramma enz. Voor financiering op middellange tot lange termijn gebruikt de Groep obligaties. Het looptijdenprofiel van de schuldenportefeuille is over meerdere jaren gespreid. De thesaurie van de Groep beoordeelt vaak haar financieringsbronnen, rekening houdend met haar eigen kredietbeoordeling en de algemene marktomstandigheden.

Elia Transmission Belgium als dochteronderneming van Elia group NV / SA kan profiteren van haar positieve perceptie op de financiële markt. De vennootschap heeft niet rechtstreeks schuld uitgegeven, maar voor de inbreng van de schuldinstrumenten van Elia Group NV / SA, de obligaties en andere financiële instrumenten was de toestemming van de obligatiehouders / leners vereist. Deze toestemming is verkregen van alle debiteuren.

(in miljoen EUR)	Nominale waarde	Eindbalans	Contractuele kasstromen	6 maand of minder	6-12 maanden	1-2 jaar	2-5 jaar	> 5 jaar
Niet-afgeleide financiële instrumenten	3.615,1	3.681,8	(4.039,6)	(892,6)	(5,0)	(57,8)	(710,6)	(2.373,6)
Niet door zakelijke zekerheid gedekte	2.350,0	2.336,0	(2.787,0)	(52,6)	0,0	(52,6)	(653,6)	(2.028,3)
Niet door zakelijke zekerheid gedekte	880,8	961,6	(868,3)	(455,7)	(5,0)	(5,2)	(57,0)	(345,3)
Handelsschulden en overige schulden	384,3	384,3	(384,3)	(384,3)	0,0	0,0	0,0	0,0
Afgeleide financiële verplichtingen	n.r.	4,4	(4,4)	(4,4)	0,0	0,0	0,0	0,0
Voor afdekking gebruikte renteswaps	n.r.	4,4	(4,4)	(4,4)	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal per 31 december 2019	3.615,1	3.686,2	(4.044,0)	(897,0)	(5,0)	(57,8)	(710,6)	(2.373,6)

Hieronder worden details van de gebruikte en ongebruikte reserviekredietfaciliteiten gegeven:

(in miljoen EUR)	Vervaldag	Beschikbaar bedrag	Gemiddelde interestvoet	Bedrag Gebruikt	Bedrag Niet gebruikt
Bevestigde kredietfaciliteiten	08/07/2021	110,0	Euribor + 0.30%	75,0	35,0
Bevestigde kredietfaciliteiten	08/07/2021	110,0	Euribor + 0.30%	0,0	110,0
Bevestigde kredietfaciliteiten	08/07/2021	110,0	Euribor + 0.30%	0,0	110,0
Bevestigde kredietfaciliteiten	08/07/2021	110,0	Euribor + 0.30%	0,0	110,0
Bevestigde kredietfaciliteiten	08/07/2021	110,0	Euribor + 0.30%	0,0	110,0
Bevestigde kredietfaciliteiten	08/07/2021	100,0	Euribor + 0.30%	0,0	100,0
Totaal		650,0		75,0	575,0

RENTERISICO

Het renterisico is het risico dat de reële waarde of toekomstige kasstromen van een financieel instrument zullen fluctueren als gevolg van veranderingen in de marktrentes. De risicoblootstelling van de Groep aan marktrentes heeft voornamelijk betrekking op haar langlopende schulden met variabele rentevoeten.

De Groep beheert haar renterisico met een evenwichtige portefeuille van leningen en financieringsverplichtingen met vaste en variabele rente. Om dit te beheren, zou de Groep renteswaps kunnen aangaan, wat ertoe zou leiden dat de Groep overeenkomt om op bepaalde intervallen het verschil tussen de vaste en de variabele rentebedragen, die berekend zijn op basis van een afgesproken theoretische hoofdsom, om te wisselen. Deze swaps worden gebruikt om de onderliggende schuldverplichtingen af te dekken. Per 31 december 2019 stonden renteswaps open voor een nominaal schuldbedrag van € 300 miljoen.

De tabel (zie Toelichting 6.13) geeft de gemiddelde rentevoet aan.

SENSITIVITEITSANALYSE

Op korte of lange termijn zullen wijzigingen in rentetarieven geen invloed hebben op het geconsolideerde resultaat, daar de Groep functioneert in een regelgevend kader waarin de gevolgen van de fluctuaties van de financiële lasten via de tarieven worden gecompenseerd, behalve voor de elementen die rechtstreeks als niet-gerealiseerde resultaten worden opgenomen.

SENSIVITEITSANALYSE VAN DE REËLE WAARDE VOOR RENTESWAPS

Een wijziging van 100 basispunten in rentevoeten zou de overige gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten hebben verhoogd (verlaagd) met de hieronder vermelde bedragen:

(in miljoen EUR)	100 bp stijging	100 bp stijging
Renteswaps	7,1	(6,8)

AFDEKKINGSACTIVITEITEN EN DERIVATEN

De Groep is blootgesteld aan bepaalde risico's met betrekking tot haar lopende bedrijfsactiviteiten. Het primaire risico dat wordt beheerd met behulp van afgeleide instrumenten is het renterisico.

Alle afgeleide financiële instrumenten die de Groep aangaat, hebben betrekking op een onderliggende transactie of voorspelde blootstelling, afhankelijk van de verwachte impact op de resultatenrekening, en als aan de criteria van IFRS 9 is voldaan, beslist de Groep geval per geval of hedge accounting zal worden toegepast.

Derivaten niet aangewezen als afdekkingsinstrumenten

De Groep had geen derivaten die niet aangewezen zijn als afdekkingsinstrumenten.

Derivaten aangewezen als afdekkingsinstrumenten

Voor de lening met Publi-Part (€ 42,1 miljoen) en met derden ('Overige leningen', € 453,6 miljoen) zijn drie renteswaps afgesloten voor een totaal nominaal bedrag van € 300 miljoen om het Euribor-renterisico op deze leningen af te dekken. Alle drie de renteswaps zijn aangeduid als kasstroomafdekkingen onder IFRS 9. De negatieve netto reële waarde van deze renteswaps per 31 december 2019 bedraagt € 4,4 miljoen.

KAPITAALRISICOBEEHER

Het kapitaalstructuurbeheer van de Groep heeft tot doel de verhouding tussen schulden en eigen vermogen voor de geregleerde activiteiten zoveel mogelijk in overeenstemming te houden met het aanbevolen niveau bepaald door het relevante regelgevende kader.

De richtlijnen voor dividenduitkeringen van de Vennootschap hebben betrekking op het optimaliseren van de dividenduitkeringen, rekening houdend met het feit dat er een zelffinancierend vermogen nodig is om haar wettelijke opdracht als transmissienetbeheerder uit te voeren, toekomstige CAPEX-projecten te financieren en, meer in het algemeen, de strategie van de Groep uit te voeren. De Vennootschap biedt haar personeelsleden de mogelijkheid om in te schrijven op kapitaalverhogingen die uitsluitend aan hen zijn voorbehouden.

De Vennootschap biedt haar personeelsleden de mogelijkheid om in te schrijven op kapitaalverhogingen die uitsluitend aan hen zijn voorbehouden.

8.2. Toezegging en voorwaardelijke verplichtingen

De hieronder vermelde elementen werden overgedragen van Elia Group SA / NA naar ELIA Transmission Belgium.

VOORWAARDELIJKE HUUR, AANKOOPOPTIES EN BEPERKINGEN

De Groep heeft geen contracten met voorwaardelijke huurbetalingen en er werden geen aankoopties overeengekomen in de belangrijke leasecontracten. Bovendien bevatten deze belangrijke leasecontracten geen escalatieclausules of beperkingen die belangrijk zijn voor het gebruik van het desbetreffende actief.

VERPLICHTING VAN KAPITAALUITGAVEN

Op 31 december 2019 had de Groep een verplichting van € 433,3 miljoen met betrekking tot de aankoopcontracten voor de installatie van materiële vaste activa voor verdere uitbreiding van het net.

ANDERE VOORWAARDELIJKE VERPLICHTINGEN EN TOEZEGGINGEN

Per 31 december 2019 had de Groep een toezegging voor € 171,5 miljoen met betrekking tot aankoopcontracten voor algemene uitgaven en onderhouds- en herstellingskosten.

Na de goedkeuring van de Waalse overheid en de CREG heeft Elia op 22 juni 2015 een overeenkomst met Solar Chest gesloten voor de verkoop van Waalse groenestroomcertificaten voor een totaalbedrag van € 275 miljoen, waarvan € 221 miljoen werd gerealiseerd in 2015 en een totaalbedrag van € 48 miljoen werd gerealiseerd in 2016. De missie van Solar Chest is Waalse groenestroomcertificaten te kopen, houden en verkopen voor periodes van vijf, zes en zeven jaar. In overeenstemming met de wetgeving realiseerde Solar Chest in september 2019 een veiling en werden 615.400 groene certificaten verkocht aan verschillende marktpartijen, wat resulteerde in een omzet van € 40 miljoen. Aan het einde van elke periode (30 juni 2020, 30 juni 2021 en 30 juni 2022) worden potentiële onverkochte certificaten teruggekocht door Elia. De CREG heeft aan Elia bevestigd en gegarandeerd dat de kosten en uitgaven voor de terugkoop van onverkochte certificaten aan het einde van elke reserveringsperiode volledig kunnen worden gerecupereerd via de tarieven voor 'heffingen', met als gevolg dat de potentiële terugkoop door Elia geen invloed zal hebben op de financiële prestaties van de Vennootschap.

In september 2017 verkocht Elia 2,8 miljoen aan groenestroomcertificaten aan het Waalse Gewest (d.w.z. het Waals Agentschap voor Lucht en Klimaat), wat leidde tot een nettokasinstroom van € 176,2 miljoen. Dit vloeide voort uit het decreet van 29 juni 2017, dat een wijziging was van het decreet van 12 april 2011 inzake de organisatie van de regionale elektriciteitsmarkt en het decreet van 5 maart 2008 inzake de oprichting van de Waals Agentschap voor Lucht en Klimaat. De door Elia overgedragen groenestroomcertificaten kunnen door dit agentschap geleidelijk worden doorverkocht vanaf 2022, rekening houdend met de marktomstandigheden voor groenestroomcertificaten op dat moment. De wetgeving bepaalt ook dat de groenestroomcertificaten gedurende maximaal 9 jaar in het

bezit moeten blijven van dit agentschap. Na deze periode is Elia verplicht om onverkochte certificaten terug te kopen. Deze verbintenissen voor terugkoop hebben geen impact op de financiële prestaties van Elia, aangezien de kosten en uitgaven voor de terugkoop volledig moeten worden teruggevorderd door middel van de tarieven voor heffingen.

In november 2018 verkocht Elia nog eens € 0,7 miljoen aan groenestroomcertificaten aan het Waalse Gewest (d.w.z. het Waals Agentschap voor Lucht en Klimaat), wat leidde tot een nettokasinstroom van € 43,3 miljoen. Net als voor de transactie in september 2017 kan van Elia geëist worden om een deel van de verkochte certificaten vanaf 2023 terug te kopen. Elke terugkoop zal worden gedekt door de tarieven voor heffingen. In 2019 heeft er geen transactie met het Waals Agentschap voor Lucht en Klimaat plaatsgevonden.

8.3. Verbonden partijen

CONTROLLERENDE ENTITEITEN

De belangrijkste aandeelhouder van Elia Transmission Belgium is Elia Group NV / SA. Er zijn geen materiële transacties geweest tussen beide entiteiten. De lopende rekening zal in 2020 worden afgewikkeld. Het contract werd aan marktvoorwaarden aangegaan.

TRANSACTIES MET PERSONEELSLEDEN IN INVLOEDRIJKE BESTUURSFUNCTIES

Invloedrijke bestuursfuncties worden uitgeoefend door de leden van de Raad van Bestuur van Elia en het directiecomité van Elia. Zowel de Raad van Bestuur van Elia als het directiecomité van Elia hebben een aanzienlijke invloed op de hele Elia groep.

De leden van de Raad van Bestuur van Elia Transmission Belgium zijn geen werknemers van de Groep. De bezoldiging voor hun mandaat wordt beschreven in de Corporate Governance Verklaring van het jaarverslag van Elia Group nv (waar de bedragen van Elia Asset afzonderlijk zijn in opgenomen).

De andere personeelsleden in invloedrijke functies zijn werknemers van de Groep. De componenten van hun vergoeding in vennootschap Elia Asset kunnen ook teruggevonden worden in het jaarverslag van Elia Group nv.

TRANSACTIES MET VERBODEN PARTIJEN

Daarnaast beoordeelde het directiecomité van Elia ook of transacties plaatsvonden met entiteiten waarin zij of leden van de raad van bestuur een aanzienlijke invloed uitoefenen (bv. Posities als CEO, CFO, vice-presidenten van het directiecomité, enz.).

Er waren geen significante transacties in 2019.

TRANSACTIES MET JOINT VENTURES EN GEASSOCIEERDE ONDERNEMINGEN

Transacties tussen de Vennootschap en haar dochterondernemingen, die verbonden partijen zijn, werden geëlimineerd tijdens de consolidatie en worden bijgevolg niet opgenomen in deze toelichting.

Aangezien de bijdrage van de gereuleerde activiteiten van Elia System Operator NV / SA aan Elia Transmission Belgium NV / SA pas op 31 december 2019 plaatsvond, waren er geen transacties met joint ventures en geassocieerde deelnemingen. De uitstaande saldi met joint ventures en geassocieerde deelnemingen (zie toelichting 7.1 voor een lijst van de joint ventures en geassocieerde deelnemingen) worden hieronder weergegeven:

(in miljoen EUR)	2019
Uitstaande balansposities tegenover geassocieerde ondernemingen	0,6
Handelsvorderingen	0,7
Handelsschulden	(0,1)

Op 31 december 2019 was er een openstaande vordering van € 0,5 miljoen op Nemo Link en € 0,2 miljoen op Coreso. Er was een handelsschuld van € 0,1 miljoen aan Coreso.

TRANSACTIES MET AANDEELHOUDERS

De Groep heeft ook een uitstaande lening met haar aandeelhouder PubliPart voor een bedrag van € 42,1 miljoen. We verwijzen naar Toelichting 6.13 voor meer details.

8.4. Gebeurtenissen na balansdatum

In het kader van de Covid-19 crisis heeft Elia, als TNB, een belangrijke maatschappelijke rol. Elia werkt nauw samen met de autoriteiten om de continuïteit van zijn activiteiten te verzekeren, de elektriciteitsbevoorrading verzekeren en zorgen voor de continuïteit van de activiteiten voor al zijn klanten.

Op datum van de goedkeuring van de jaarrekening en het jaarverslag door de Raad van Bestuur, is het te vroeg om een accurate inschatting te maken van de impact van Covid-19 op de activiteiten van de Groep, de financiële resultaten en de liquiditeitspositie in 2020.

Het grootste deel van Elia's cash-flows en financiële prestaties zijn verzekerd door een gereguleerd kader. Dit vermijdt dat Covid-19 een belangrijke impact heeft op Elia. Mogelijke dalingen in inkomsten kunnen tijdelijk de liquiditeitsbehoeften beïnvloeden, maar deze worden van nabij opgevolgd. Bijkomend, zulke dalingen in inkomsten zijn over het algemeen 100% te recupereren in toekomstige tarieven. Daardoor voorziet Elia op dit moment geen materiële impact op de financiële prestaties voor 2020. Niettegenstaande is het waarschijnlijk dat er andere impacten zijn, zoals bijvoorbeeld een vertraging in de uitvoering van investeringsprojecten, alhoewel dat deze vertragingen niet beschouwd worden als hebbende een belangrijke impact op de winstgevendheid. Voor 2019, aangezien de toetsing op bijzondere waardevermindering op de goodwill in hoofdstuk 6.3 van het jaarverslag gebaseerd is op lange termijn voorspellingen en kasstromen, oordeelt Elia momenteel dat de mogelijke impacten van deze crisis niet tot andere conclusies zou leiden.

8.5. Varia

Gevolgen van het Verenigd Koninkrijk dat de Europese Unie verlaat

De Groep heeft een analyse gedaan van de potentiële impact op de jaarrekening van de Groep in geval van een harde of zachte brexit. Het grootste risico dat werd vastgesteld, had betrekking op haar joint venture Nemo Link Ltd.

Uit de analyse van de Groep is gebleken dat Nemo Link Ltd klaar is voor zowel het scenario van een zachte als een harde brexit. Bij een zachte brexit zou het VK in de Interne Energiemarkt (IEM) blijven. Bij een harde brexit zou het de IEM verlaten.

De Groep heeft met succes een consultatie afgerond die ertoe heeft geleid dat de toegangsregels van de IEM door beide regulatoren werden goedgekeurd, mocht zich een zachte brexit voordoen. Tegelijk werden niet-IEM-toegangsregels ter consultatie verstuurd, mocht zich een harde brexit voordoen. Hoewel er een goedgekeurde brexit-deal is tussen het Verenigd Koninkrijk en Europa, die van kracht is vanaf 31 januari 2020, is een harde brexit nog steeds mogelijk als er eind 2020 geen overeenkomst tussen de twee partijen is.

Uit alle ontvangen feedback en de uitgevoerde analyse kan algemeen worden geconcludeerd dat Nemo Link zowel bij een zachte als een harde brexit operationeel zou blijven. De rentabiliteit van de investering zou ook grotendeels onaangetast blijven door het boven- en ondergrensmechanisme (zie Toelichting 9.3), dat zekerheid biedt met betrekking tot de kasstromen van de vennootschap over een periode van 25 jaar.

Afgezien van het hierboven aangestipte risico verwacht de Groep dat de brexit een zeer beperkte impact zal hebben op de geconsolideerde jaarrekening.

8.6. Diensten verleend door de commissarissen

The General Meeting of Shareholders appointed as joint auditors KPMG Bedrijfsrevisoren CVBA (represented by Mr. Alexis Palm) and Ernst & Young Bedrijfsrevisoren BCBVA (represented by Mr. Patrick Rottiers) for the audit of the consolidated financial statements of Elia Transmission Belgium NV/SA.

De volgende tabel vermeldt de honoraria van het college van commissarissen en van hun verbonden ondernemingen met betrekking tot de verleende diensten voor het boekjaar 2019:

in EUR	België
Statutaire audit	175.883
Audit gerelateerd	11.875
Winstbelastingen	4.260
Indirecte belastingen	2.953
Overig advies	45.236
Totaal	240.207

9. REGELGEVEND KADER EN TARIEVEN

9.1. Regelgevend kader in België

9.1.1. Federale wetgeving

De Elektriciteitswet vormt de algemene basis van het regelgevend kader en bevat de belangrijkste principes die van toepassing zijn op de activiteiten van Elia als beheerder van het transmissienet voor elektriciteit in België.

Deze wet werd grondig gewijzigd op 8 januari 2012 door de omzetting op federaal niveau van het derde pakket van Europese richtlijnen. De nieuwe Elektriciteitswet die eruit voortvloeit:

- verscherpt de ontvlechting van de transmissieactiviteiten (productie, distributie en bevoorrading);
- bepaalt meer in detail de regels met betrekking tot het beheer van en de toegang tot het transmissienet;
- herdefinieert de wettelijke opdracht van de transmissienetbeheerder, en breidt ze meer bepaald uit tot de offshore gebieden die binnen het rechtsgebied van België vallen; en
- verruimt de bevoegdheden van de regelgevende instantie, in het bijzonder voor het bepalen van de transmissietarieven.

Verscheidene koninklijke besluiten verschaffen meer details over het regelgevende kader dat van toepassing is op de transmissienetbeheerder, en in het bijzonder het koninklijk besluit inzake het federaal technisch reglement. De beslissingen van de CREG (Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas) vullen deze bepalingen aan, wat resulteert in het regelgevend kader waarbinnen Elia zijn activiteiten uitoefent op federaal niveau.

9.1.2. Gewestelijke wetgeving

De drie Belgische gewesten zijn op hun respectieve grondgebieden verantwoordelijk voor de lokale transmissie van elektriciteit op netten met een spanning gelijk aan of lager dan 70 kV. De gewestelijke regulatoren hebben bevoegdheid over het niet-tarifaire luik van de reglementering voor het lokale transmissienet; de bepaling en de controle van de tarieven vallen onder de bevoegdheid van de federale overheid.

Het Vlaamse Gewest, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en het Waalse Gewest hebben ook de bepalingen van het derde Europese pakket die hen aanbelangen in hun regelgeving omgezet. De gewestdecreten werden aangevuld met verscheidene andere voorschriften over openbare dienstverplichtingen, hernieuwbare energie en toelatingsprocedures voor leveranciers.

9.1.3. Regelgevende instanties

Zoals de EU-wetgeving het vereist, wordt de Belgische elektriciteitsmarkt door onafhankelijke regulatoren bewaakt en gecontroleerd.

FEDERALE REGULATOR

De CREG is de federale regelgevende instantie en zijn bevoegdheden ten aanzien van Elia zijn onder andere:

- het goedkeuren van de standaardvoorwaarden van de drie hoofdcontracten die door de Vennootschap op federaal niveau worden gebruikt: het verbindingscontract, het toegangscontract en het ARP-contract;
- het goedkeuren van het systeem voor capaciteitstoewijzing aan de grenzen tussen België en zijn buurlanden;
- het goedkeuren van de benoeming van de onafhankelijke leden van de Raad van Bestuur;
- het bepalen van de tariefmethodologie die de netbeheerder moet naleven bij de berekening van de verschillende tarieven die op de netgebruikers worden toegepast;
- het afleveren van een certificaat om zeker te zijn dat de netbeheerder wel degelijk de eigenaar is van de infrastructuur die hij beheert en voldoet aan de voorschriften inzake onafhankelijkheid ten opzichte van producenten en leveranciers.

GEWESTELIJKE REGULATOREN

De exploitatie van elektriciteitsnetten met een spanning gelijk aan of lager dan 70 kV valt onder de bevoegdheid van de respectieve gewestelijke regulatoren. Elk van hen kan van om het even welke beheerder (met inbegrip van Elia wanneer deze dergelijke spanningsnetten exploiteert) eisen om alle specifieke bepalingen van de gewestelijke voorschriften inzake elektriciteit na te leven, op straffe van administratieve boetes of andere sancties. De gewestelijke regulatoren hebben echter geen bevoegdheid over de bepaling van de elektriciteitstransmissietarieven. De tariefbepaling voor de elektriciteitsnetten die een transmissiefunctie hebben is uitsluitend een bevoegdheid van de CREG.

9.1.4. Tariefbepaling

TARIEFREGELGEVING

Op 18 december 2014 werd door de CREG een besluit aangenomen tot vaststelling van de methoden gebruikt voor het berekenen en vastleggen van de tariefvoorwaarden voor de gebruikers van het elektriciteitsnet met een transmissiefunctie. Elia heeft deze methodologie gebruikt als basis voor zijn tariefvoorstel voor 2016-2019 dat op 30 juni 2015 werd voorgelegd. Dit tariefvoorstel, aangepast aan de besprekingen tussen Elia en de CREG in de loop van het 2e semester van 2015, werd op 3 december 2015 goedgekeurd door de regulator.

TARIEFREGLEMENTERING VAN TOEPASSING IN BELGIË

Het grootste deel van de inkomsten van Elia als beheerder van netten met een transmissiefunctie (het transmissienet en de lokale en gewestelijke transmissienetten in België) is afkomstig van de gereguleerde tarieven die Elia aanrekent voor het gebruik van deze netten (tariefinkomsten) en die op voorhand door de CREG worden goedgekeurd. Op 1 januari 2008 trad een gereguleerd tariefmechanisme in werking, waarbij de goedgekeurde tarieven gelden voor periodes van vier jaar, behoudens uitzonderlijke omstandigheden.

Het tariefmechanisme is gebaseerd op de boekhouding volgens de Belgische boekhoudkundige regels (BE GAAP). De tarieven worden vastgesteld op basis van gebudgetteerde kosten, verminderd met een aantal niet-tarifaire opbrengsten. Deze kosten worden vervolgens gedeeld zowel op basis van een raming van de elektriciteitsvolumes die van het net worden afgenomen en van het ter beschikking gestelde vermogen als, voor sommige kosten, op basis van de geraamde volumes van in het net geïnjecteerde elektriciteit, overeenkomstig de bepalingen van de tariefmethodologie die door de CREG is opgesteld.

De in aanmerking genomen kosten omvatten de geraamde waarde van de toegestane billijke vergoeding van het geïnvesteerde kapitaal, een schatting van de aan Elia toegekende bedragen uit hoofde van prestatiegebonden incentives en de prognoses voor diverse kostencategorieën. Deze kosten zijn onderverdeeld in drie groepen: de beheersbare kosten, waarvoor efficiëntiewinsten of verliezen evenredig verdeeld worden tussen Elia (stijging of daling van de toegelaten winst) en de netgebruikers (stijging of daling van de toekomstige tarieven); de niet-beheersbare kosten, die Elia niet kan beïnvloeden en waarvoor afwijkingen ten opzichte van het budget volledig worden toegerekend aan de totale opbrengsten van de toekomstige gereguleerde periode; de beïnvloedbare kosten, waarvoor een gemengde regel geldt (zie de informatie hieronder over beheersbare en niet-beheersbare elementen en beïnvloedbare kosten).

BILLIJKE VERGOEDING

De billijke vergoeding is het rendement op het kapitaal dat in het net werd geïnvesteerd. Ze is gebaseerd op de gemiddelde jaarlijkse waarde van het gereguleerd actief (Regulated Asset Base - RAB), die jaarlijks wordt berekend, rekening houdend met nieuwe investeringen, afschrijvingen en variatie van de behoeften aan bedrijfskapitaal.

In deze context wordt de billijke vergoeding berekend volgens een formule die een verschillend rendement toekent aan het eigen vermogen dat 33 % vertegenwoordigt van de RAB (deel A) en aan het eigen vermogen dat deze verhouding overschrijdt (deel B). Deze formule is als volgt:

Billijke vergoeding = A + B met:

- $A = [33\% \times \text{gemiddelde RAB in jaar } n \times ((OLO\ n) + (\beta \times \text{risicopremie})) \times \text{illiquiditeitspremie}]$ plus
- $B = [(S - 33\%) \times \text{gemiddelde RAB} \times (OLO\ n + 70 \text{ basispunten})]$ waarbij:
- OLO is de rentevoet van Belgische lineaire obligaties op 10 jaar, voor het betrokken jaar;
- S = geconsolideerd eigen vermogen/RAB, volgens de Belgische boekhoudnormen (BE GAAP);
- β (β) = moet worden berekend op basis van de dagprijzen van het aandeel Elia, vergeleken met de index BEL 20, over een periode van drie jaar; de waarde van β kan niet lager zijn dan 0,53;
- de risicopremie is vastgelegd op 3,5%;
- de illiquiditeitspremie is vastgelegd op 1,10.

DEEL A

Het vergoedingspercentage (in %) zoals vastgesteld door de CREG voor het jaar 'n' is gelijk aan de som van de risicoloze rentevoet, dit wil zeggen de gemiddelde rente van Belgische lineaire obligaties op 10 jaar, en een premie voor het risico van de aandelenmarkt, gewogen door de toepasselijke bètafactor.

De referentieverhouding van 33% wordt toegepast op de gemiddelde waarde van het gereguleerd actief (RAB) van Elia om het referentievermogen van Elia te berekenen.

Door de opgelegde referentieverhouding stimuleert de CREG een verhouding tussen het eigen vermogen en het gereguleerd actief die zo dicht mogelijk bij 33% ligt. Bijgevolg wordt deel B (dat van toepassing is op het deel van het referentievermogen dat 33% van het gereguleerd actief overschrijdt) vergoed tegen een lager tarief.

DEEL B

Indien de effectieve verhouding van het eigen vermogen van Elia hoger is dan de referentieverhouding, dan wordt het surplus vergoed tegen een percentage dat op de volgende manier wordt berekend: $[(OLO\ n + 70 \text{ basispunten})]$.

Bovendien kan de regulator, in overeenstemming met de elektriciteitswet, hogere rendementen vaststellen voor het geïnvesteerde kapitaal om projecten van nationaal of Europees belang te financieren (zie verder 'Andere incentives').

Niet-beheersbare elementen

Deze categorie van kosten en opbrengsten waarover Elia geen directe controle heeft, is niet onderworpen aan incentivemechanismen door de CREG, en wordt volledig bestemd voor de berekening van de inkomsten die door de tarieven moeten worden gedekt. De tarieven worden vastgesteld op basis van de geraamde waarde van deze kosten en het verschil met de werkelijke waarden wordt ex post bestemd voor de berekening van de tarieven voor de volgende periode.

De belangrijkste niet-beheersbare kosten zijn afschrijvingen van materiële vaste activa, nevendiensten (met uitzondering van kosten in verband met de reservering van nevendiensten, behalve 'black start', die als 'beïnvloedbare kosten' worden beschouwd), kosten in verband met door een overheidsinstantie opgelegde verplaatsingen van lijnen en belastingen. Ook financiële lasten waarvoor het embedded-debt principe van toepassing is, zijn niet-beheersbaar. Bijgevolg zijn alle werkelijke en redelijke financieringskosten in verband met schuldfinanciering inbegrepen in de tarieven.

Sommige inkomsten zijn niet-beheersbaar, zoals inkomsten uit grensoverschrijdende congestie of financiële inkomsten.

Beheersbare elementen

De kosten en opbrengsten waarover Elia directe controle heeft, zijn onderworpen aan een incentivemechanisme, wat inhoudt dat Elia wordt aanzet om deze kosten te verminderen en deze opbrengsten te verhogen. Zo worden de inspanningen voor efficiëntie (en omgekeerd ook de inefficiënties) die Elia realiseert voor de helft verdeeld over de winst van Elia en de toekomstige tarieven.

Beïnvloedbare kosten

De kosten in verband met de reservering van ondersteunde diensten, behalve 'black start', worden beschouwd als 'beïnvloedbare kosten', d.w.z. dat de winst van Elia gedeeltelijk (ten belope van 15%) wordt beïnvloed door de stijging of de vermindering van deze kosten, binnen bepaalde grenzen (- 2 miljoen en + 6 miljoen euro vóór belasting).

Andere incentives

Het door de regulator vooraf bepaalde tarief omvat naast de billijke vergoeding ook alle onderstaande incentives. Indien Elia niet zou presteren volgens deze incentives zoals bepaald door de regulator, zal het bedrag van deze incentives dat aan Elia kan worden toegerekend, worden verminderd. De impact wordt weerspiegeld in de over te dragen opbrengsten die toekomstige tariefverlagingen zullen genereren – zie onderstaande beschrijving van het afrekeningsmechanisme.

- **Marktintegratie:** Deze incentive bestaat uit drie luiken: (i) verbetering van de importcapaciteit van België en (ii) stijging van de sociale welvaart door de regionale marktkoppeling. Deze twee componenten hebben een uitsluitend positief effect op het nettoresultaat, met een respectieffelijk maximum van 6 miljoen en 11 miljoen euro (vóór belasting). (iii) de winsten (dividenden en vermogenswinsten) die voortvloeien uit de financiële participatie van Elia in bepaalde ondernemingen en die bijdragen aan de marktintegratie (CASC, CORESO, HGRT, APX-ENDEX). Dit wordt verdeeld over Elia (60%) en de toekomstige tarieven (40%).
- **Investeringsprogramma:** Deze incentive beoogt drie doelstellingen: (i) de verantwoording ex ante en ex post door Elia van de uitgaven voor elke investering (deze doelstelling draagt met een maximum van 2,5 miljoen euro bij aan de winst vóór belasting) (ii) de naleving van de geplande data voor de indienststelling van de projecten Stevin, Brabo, Alegro en van de 4e dwarsregeltransformator (1 miljoen euro vóór belasting per project dat tijdig in dienst wordt gesteld). (iii) de uitvoering van een lijst van geselecteerde strategische projecten, vooral investeringen ter versterking van de Europese integratie ('mark-up incentive'). De mark-up wordt berekend als percentage op het totale werkelijk bestede bedrag waarbij de investeringsbedragen zijn geplafonneerd per jaar en per project en de incentive wordt berekend op basis van het werkelijk geïnvesteerde bedrag. De markup wordt toegepast op het volledige percentage wanneer het percentage van OLO lager dan of gelijk is aan 0,5%. Deze wordt verminderd als het percentage van OLO hoger is dan 0,5% en daalt tot 0 voor een percentage van OLO dat gelijk is aan of hoger is dan 2,16%. Er dient te worden opgemerkt dat 10% van de voor elk project verkregen mark-up moet worden terugbetaald indien het project niet binnen de gestelde termijn is voltooid of indien het project na de inbedrijfstelling niet voldoende beschikbaar is.
- **Continuïteit in de stroomvoorziening:** Elia geniet een incentive berekend op basis van de AIT (Average Interruption Time), gemeten op jaarbasis. Het toegekende bedrag is beperkt tot 2 miljoen euro (vóór belasting).
- **Innovatie:** De incentive wordt berekend op basis van het bedrag van de gemaakte kosten voor het verkrijgen van innovatiesubsidies, met een maximumbedrag dat overeenkomt met 50% van het subsidiebedrag of met 1 miljoen euro (vóór belasting).
- **Discretionaire incentive:** De CREG bepaalt elk jaar de doelstellingen die Elia moet bereiken in het kader van deze incentive. Deze hebben voornamelijk betrekking op de uitvoering van projecten en mechanismen om het evenwicht tussen vraag en aanbod op de elektriciteitsmarkt te bewaren. Deze incentive draagt bij aan de winst voor een maximum van 2 miljoen euro (vóór belasting).

Regelgevend kader voor de Modular Offshore Grid

Op 29 maart 2018 heeft de CREG de tariefmethodologie goedgekeurd om specifieke regels op te nemen die van toepassing zijn op de investering in de Modular Offshore Grid. De belangrijkste kenmerken zijn (i) een specifiek premierisico dat op deze investering moet worden toegepast, (ii) het afschrijvingspercentage dat van toepassing is op MOG-activa, (iii) bepaalde kosten die specifiek zijn voor de MOG en anders worden geclassificeerd dan de kosten voor onshore activiteiten, (iv) de vaststelling van het niveau van de kosten zal worden bepaald op basis van de kenmerken van de MOG-activa en ten slotte (v) specifieke incentives met betrekking tot het beheer en de exploitatie van de offshore activa.

Gereguleerde overlopende rekeningen: afwijkingen van gebudgetteerde waarden

De werkelijke volumes vervoerde elektriciteit kunnen op jaarbasis verschillen van de voorspelde volumes. Als de vervoerde volumes hoger (of lager) zijn dan de voorspelde, wordt de afwijking van de gebudgetteerde waarde geboekt op een overlopende rekening tijdens het jaar waarin ze zich voordoet en creëert ze een 'gereguleerde schuld' (of 'gereguleerde opbrengst'). Ongeacht afwijkingen tussen de voorspelde parameters voor tariefbepaling (billijke vergoeding, niet-beheersbare elementen, beheersbare elementen, beïnvloedbare kosten, incentivecomponenten, toewijzing van kosten en opbrengsten tussen gereguleerde en niet-gereguleerde activiteiten) en de effectief gemaakte kosten of opbrengsten met betrekking tot deze parameters, neemt de CREG de uiteindelijke beslissing over de vraag of de gemaakte kosten/opbrengsten redelijk worden geacht om te worden gedragen door de tarieven. Deze beslissing kan leiden tot de afwijzing van gemaakte kostenelementen en indien dergelijke kostenelementen worden afgewezen, wordt het bedrag niet in aanmerking genomen voor de tariefbepaling van de volgende periode. Ondanks het feit dat Elia een rechterlijke toetsing van dergelijke beslissingen kan vragen, kan een afwijzing, indien deze rechterlijke toetsing geen succes zou hebben, een negatieve impact hebben op de financiële positie van Elia.

Allocatie van kosten en opbrengsten tussen gereguleerde en niet-gereguleerde activiteiten

De tariefmethodologie voor 2016-2019 bevat een mechanisme voor de ontwikkeling van nieuwe activiteiten door Elia buiten het toepassingsgebied van de regulering in België en waarvan de kosten niet worden gedekt door de nettarieven in België. Deze methodologie voert een mechanisme in om te verzekeren dat de impact van financiële deelnemingen van Elia in andere vennootschappen die door de CREG niet worden beschouwd als deel van de RAB (zoals deelnemingen in gereguleerde of nietgereguleerde activiteiten buiten België, zoals het aandeelhouderschap in 50Hertz of EGI) neutraal is voor de Belgische netgebruikers.

Openbare dienstverplichtingen

In haar rol als netbeheerder is Elia onderworpen aan verschillende openbare dienstverplichtingen die worden opgelegd door de overheid en/of reguleringsmechanismen. Overheidsinstanties/reguleringsmechanismen leggen openbare dienstverplichtingen vast in verschillende domeinen (promotie van hernieuwbare energie, sociale steun, vergoedingen voor het gebruik van het publieke domein, offshore aansprakelijkheid, enz.) die door de netbeheerders moeten worden uitgevoerd. De kosten die de netbeheerders voor deze verplichtingen maken, worden volledig gedekt door tarifaire 'heffingen' zoals goedgekeurd door de CREG.

De uitstaande bedragen worden opgenomen als heffingen (zie Toelichtingen 6.9 voor Overige vorderingen en 6.17 voor Overige schulden).

9.2. Regelgevend kader voor NemoLink Iiterconnector

De belangrijkste kenmerken van het regelgevend kader van NemoLink Ltd kunnen als volgt worden samengevat:

- Vanaf de datum van ingebruikname zal een specifiek regelgevend kader van toepassing zijn op de Nemo Link interconnector. Het kader maakt deel uit van de nieuwe tariefmethodologie die op 18 december 2014 door de CREG werd uitgegeven. Het boven- en ondergrensregime is een op inkomsten gebaseerd regime met een looptijd van 25 jaar. De nationale regulatoren in het VK en België (respectievelijk de OFGEM en de CREG) zullen de niveaus van de boven- en ondergrens ex-ante bepalen en deze zullen grotendeels vastliggen voor de duur van het regime. Bijgevolg zullen investeerders zekerheid hebben over het regelgevend kader tijdens de levensduur van de interconnector.
- Vanaf de operationele fase, gaat het boven- en ondergrensregime van start. Om de vijf jaar beoordelen de regulatoren de opbrengsten van de cumulatieve interconnector (na aftrek van eventuele marktgerelateerde kosten) over de periode in vergelijking met de cumulatieve boven- en ondergrenzen om te bepalen of de boven- of ondergrens in werking treedt. Alle opbrengsten boven de bovengrens worden teruggegeven aan de TNB in het VK (National Electricity Transmission System Operator of 'NETSO') en aan de TNB in België op een 50/50-basis. De TNB's zouden dan de netlasten voor netgebruikers in hun respectieve landen verlagen. Als de opbrengsten onder de ondergrens uitkomen, dan worden de eigenaars van de interconnector gecompenseerd door de TNB's. De TNB's zullen op hun beurt de kosten terugverdienen door middel van netlasten. National Grid vervult de rol van NETSO in het VK en de Emittent, de Belgische TNB in België.
- Elke periode van vijf jaar wordt afzonderlijk bekeken. Aanpassingen van de boven- en ondergrens in één periode zullen geen invloed hebben op de aanpassingen voor toekomstige perioden, en de totale opbrengsten van één periode zullen in toekomstige perioden niet in aanmerking worden genomen.
- De elementaire kenmerken van de tariefmethodologie is als volgt:

Duur van het regime	25 jaar
Boven- en ondergrenzen	De niveaus worden vastgelegd bij de aanvang van het regime en blijven in reële termen vastgesteld voor een periode van 25 jaar vanaf de start van de regeling. Op basis van de toepassing van mechanistische parameters op kostenefficiëntie: er zal een benchmark voor de kosten voor het leveren van de ondergrens worden toegepast en een benchmark voor het rendement op eigen vermogen om de bovengrens te leveren.
Beoordelingsperiode (beoordelen of de opbrengsten van de interconnector boven of onder de bovengrens/ondergrens liggen)	Om de vijf jaar met tussentijdse aanpassingen indien vereist en gerechtvaardigd door de beheerder. Met tussentijdse aanpassingen kunnen beheerders hun opbrengsten tijdens de beoordelingsperiode terugverdienen als de opbrengsten onder de ondergrens (of boven de bovengrens) liggen, maar aan het einde van de vijfjaarlijkse beoordelingsperiode nog steeds moeten worden opgewaardeerd.
Mechanisme	Als de opbrengsten tussen de bovengrens en de ondergrens liggen, wordt geen aanpassing gedaan. Opbrengsten boven de bovengrens worden teruggegeven aan eindklanten en elk verlies van opbrengsten onder de ondergrens vereist betaling van netgebruikers (via netlasten).

De boven- en ondergrenzen voor Nemo Link zullen worden vastgelegd wanneer de uiteindelijke projectkosten bekend zijn en zullen dan voor de hele duur van het regime worden vastgelegd.

VERSLAG VAN HET COLLEGE VAN COMMISSARISSEN OVER DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

Verslag van het College van commissarissen aan de algemene vergadering van Elia Transmission Belgium NV over de geconsolideerde jaarrekening voor de eerste periode begonnen op 31 juli 2019 en afgesloten op 31 december 2019

In het kader van de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening van Elia Transmission Belgium NV (de "Vennootschap") en zijn dochterondernemingen (samen de "Groep"), leggen wij u ons commissarisverslag voor. Dit bevat ons verslag over de controle van de geconsolideerde jaarrekening voor de eerste periode begonnen op 31 juli 2019 en afgesloten op 31 december 2019, alsook het verslag betreffende de overige door wet-, regelgeving en normen gestelde eisen. Deze verslagen zijn één en ondeelbaar.

Wij werden benoemd in onze hoedanigheid van College van commissarissen door de algemene vergadering van 31 juli 2019, overeenkomstig het voorstel van het bestuursorgaan uitgebracht op aanbeveling van het auditcomité en op voordracht van de ondernemingsraad. Ons mandaat loopt af op de datum van de algemene vergadering die beraadslaagt over de jaarrekening afgesloten op 31 december 2021. De wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening van de Groep werd uitgevoerd gedurende 1 jaar voor KPMG Bedrijfsrevisoren CVBA en 1 jaar voor EY Bedrijfsrevisoren BV.

Verslag over de controle van de geconsolideerde jaarrekening

Oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de wettelijke controle uitgevoerd van de geconsolideerde jaarrekening van de Groep over de eerste periode begonnen op 31 juli 2019 en afgesloten op 31 december 2019 opgesteld in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften. Deze geconsolideerde jaarrekening omvat de geconsolideerde balans op 31 december 2019, alsook de geconsolideerde winst- en verliesrekening, het geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten, het geconsolideerd overzicht van mutaties in het eigen vermogen en het geconsolideerd kasstroomoverzicht over de eerste periode begonnen op 31 juli 2019 en afgesloten op die datum evenals de toelichtingen bij de geconsolideerde jaarrekening bestaande uit een overzicht van de belangrijkste gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige informatieverschaffing. Het totaal van de geconsolideerde balans bedraagt EUR 6.696,6 miljoen en de geconsolideerde winst- en verliesrekening sluit af met een verlies van de periode van EUR 0,1 miljoen.

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van het vermogen en de financiële toestand van de Groep op 31 december 2019, alsook van zijn geconsolideerde resultaten en van zijn geconsolideerde kasstromen over de periode dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals

goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften.

Basis voor ons oordeel zonder voorbehoud

We hebben onze controle uitgevoerd in overeenstemming met de internationale controlestandaarden (ISA's). Onze verantwoordelijkheden uit hoofde van die standaarden zijn nader beschreven in het gedeelte "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening" van ons verslag.

Wij hebben alle deontologische vereisten die relevant zijn voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening in België nageleefd, met inbegrip van deze met betrekking tot de onafhankelijkheid.

Wij hebben van het bestuursorgaan en van de aangestelden van de Vennootschap de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Benadrukking van een bepaalde aangelegenheid - gebeurtenissen na balansdatum - Covid-19

Wij vestigen de aandacht op toelichting 8.4 in de geconsolideerde jaarrekening waarin de mogelijke effecten van de Covid-19 crisis op de activiteiten en de financiële situatie van de Groep worden beschreven. Ons oordeel is niet aangepast met betrekking tot deze aangelegenheid.

Kernpunten van de controle

Kernpunten van onze controle betreffen die aangelegenheden die naar ons professioneel oordeel het meest significant waren bij de controle van de geconsolideerde jaarrekening van de huidige verslagperiode. Deze aangelegenheden zijn behandeld in de context van onze controle van de geconsolideerde jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover, en wij verschaffen geen afzonderlijk oordeel over deze aangelegenheden.

Reorganisatie van de Belgische geregleerde activiteiten

Beschrijving

Zoals beschreven in toelichting 1.1 van de geconsolideerde jaarrekening, voerde Elia Group NV, eind 2019 een reorganisatie uit met het oog op de scheiding van de geregleerde activiteiten in België, namelijk het eigendom en de exploitatie van het hoog- en zeer hoogspanningsnet in België (inclusief zijn belang in Nemo Link Ltd), van zijn niet-geregleerde activiteiten en zijn geregleerde activiteiten buiten België.

De overdracht van de Belgische geregleerde activiteiten (geregleerde activa en passiva) en van de aandelen in Elia Asset NV aan Elia Transmission Belgium NV vond plaats met ingang net voor middernacht 31 december 2019 en met fiscale terugwerkende kracht vanaf 31 oktober 2019. In de geconsolideerde jaarrekening werd de overdracht boekhoudkundig verwerkt op datum van de acquisitie, zijnde 31 december 2019 net voor middernacht. De overdracht wordt verder beschreven in toelichting 7.1 van de geconsolideerde jaarrekening.

De reorganisatie van de Belgische geregleerde activiteiten van Elia Group NV omvatte 3 transacties: (i) een inbreng in natura van een deel van de aangehouden aandelen in Elia Asset NV door Elia Group NV in Elia Transmission Belgium NV, (ii) een verkoop door Elia Group NV van de resterende aangehouden aandelen in Elia Asset NV aan Elia Transmission Belgium NV, en (iii) een inbreng in natura van de geregleerde activiteiten van Elia Group NV in Elia Transmission Belgium NV.

De reorganisatie van de Belgische geregleerde activiteiten van Elia Groep NV was belangrijk voor onze controle omdat de Vennootschap specifiek werd opgericht om de Belgische geregleerde activiteiten verder te zetten en de overgedragen activa en passiva het merendeel van de activa en passiva uitstaand op 31 december 2019 vertegenwoordigen.

Uitgevoerde procedures

Onze controleprocedures omvatten onder andere het volgende:

- Beoordeling van de deskundigheid, bekwaamheid en objectiviteit van de externe expert die door het management werd ingeschakeld;
- Evaluatie van de geschiktheid van de boekhoudkundige verwerking toegepast door het management overeenkomstig de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie, meer bepaald IFRS 3 en IFRS 10;
- Inspectie van de overeenkomst tot de aankoop van de aandelen van Elia Asset NV;
- Inspectie van de speciale verslagen van de Raad van Bestuur met betrekking tot (i) de inbreng in natura van de aandelen van Elia Asset NV, en (ii) de inbreng in natura van de Belgische geregleerde activiteiten;
- Analyse van de waardering van de aandelen van Elia Asset NV, opgesteld door de externe expert, in het kader van (i) de verkoop en (ii) inbreng in natura in Elia Transmission Belgium NV, met de hulp van onze interne waarderingsspecialisten, middels een controle van de belangrijkste assumpties en de gebruikte methodologie;
- Analyse van de activa- en passiva elementen overgedragen naar Elia Transmission Belgium NV middels een (i) controle van de balans van Elia Group NV in het kader van de inbreng in natura van de geregleerde activiteiten van Elia Group NV in Elia Transmission Belgium NV, inclusief het verifiëren dat alle niet-geregleerde activiteiten bij Elia Group NV bleven en bijgevolg dat alle geregleerde activiteiten werden overgedragen aan Elia Transmission Belgium NV en (ii) aansluiting met de overeenkomst tot de aankoop van aandelen en de speciale verslagen van de Raad van Bestuur die hierboven werden vermeld;
- Evaluatie van de toereikendheid van de betreffende toelichtingen.

Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met de *International Financial Reporting Standards* (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften, alsook voor de interne beheersing die het bestuursorgaan noodzakelijk acht voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

Bij het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening is het bestuursorgaan verantwoordelijk voor het inschatten van de mogelijkheid van de Groep om zijn continuïteit te handhaven, het toelichten, indien van toepassing, van aangelegenheden die met continuïteit verband houden en het gebruiken van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuursorgaan het voornemen heeft om de Groep te liquideren of om de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of geen realistisch alternatief heeft dan dit te doen.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening

Onze doelstellingen zijn het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid over de vraag of de geconsolideerde jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten en het uitbrengen van een commissarisverslag waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoog niveau van zekerheid, maar is geen garantie dat een controle die overeenkomstig de ISA's is uitgevoerd altijd een afwijking van materieel belang ontdekt wanneer die bestaat. Afwijkingen kunnen zich voordoen als gevolg van fraude of fouten en worden als van materieel belang beschouwd indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij, individueel of gezamenlijk, de economische beslissingen genomen door gebruikers op basis van deze geconsolideerde jaarrekening, beïnvloeden.

Als deel van een controle uitgevoerd overeenkomstig de ISA's, passen wij professionele oordeelsvorming toe en handhaven wij een professioneel-kritische instelling gedurende de controle. We voeren tevens de volgende werkzaamheden uit:

- ▶ het identificeren en inschatten van de risico's dat de geconsolideerde jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten, het bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden die op deze risico's inspelen en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Het risico van het niet detecteren van een van materieel belang zijnde afwijking is groter indien die afwijking het gevolg is van fraude dan indien zij het gevolg is van fouten, omdat bij fraude sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten om transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- ▶ het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle, met als doel controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet zijn gericht op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing van de Groep;

- ▶ het evalueren van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van de door het bestuursorgaan gemaakte schattingen en van de daarop betrekking hebbende toelichtingen;
- ▶ het concluderen dat de door het bestuursorgaan gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, en het concluderen, op basis van de verkregen controle-informatie, of er een onzekerheid van materieel belang bestaat met betrekking tot gebeurtenissen of omstandigheden die significante twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de Groep om zijn continuïteit te handhaven. Indien wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij ertoe gehouden om de aandacht in ons commissarisverslag te vestigen op de daarop betrekking hebbende toelichtingen in de geconsolideerde jaarrekening, of, indien deze toelichtingen inadequaat zijn, om ons oordeel aan te passen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van ons commissarisverslag. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de Groep zijn continuïteit niet langer kan handhaven;
- ▶ het evalueren van de algehele presentatie, structuur en inhoud van de geconsolideerde jaarrekening, en van de vraag of de geconsolideerde jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen weergeeft op een wijze die leidt tot een getrouw beeld;
- ▶ het verkrijgen van voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de entiteiten of bedrijfsactiviteiten binnen de Groep gericht op het tot uitdrukking brengen van een oordeel over de geconsolideerde jaarrekening. Wij zijn verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. Wij blijven ongedeeld verantwoordelijk voor ons oordeel.

Wij communiceren met het auditcomité onder meer over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante controlebevindingen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing die wij identificeren gedurende onze controle.

Wij verschaffen aan het auditcomité tevens een verklaring dat wij de relevante deontologische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd, en wij communiceren met hen over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en, waar van toepassing, over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Uit de aangelegenheden die aan het auditcomité zijn gecommuniceerd bepalen wij die zaken die het meest significant waren bij de controle van de jaarrekening van de huidige verslagperiode, en die derhalve de kernpunten

van onze controle uitmaken. Wij beschrijven deze aangelegenheden in ons verslag, tenzij het openbaar maken van deze aangelegenheden is verboden door wet- of regelgeving.

Verslag betreffende de overige door wet- en regelgeving en normen gestelde eisen

Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening en de andere informatie opgenomen in het jaarrapport.

Verantwoordelijkheden van het College van commissarissen

In het kader van ons mandaat en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm bij de in België van toepassing zijnde internationale controlestandaarden (ISA's), is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening en de andere informatie opgenomen in het jaarrapport, te verifiëren, alsook verslag over deze aangelegenheden uit te brengen.

Aspecten betreffende het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening

Na het uitvoeren van specifieke werkzaamheden op het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening, zijn wij van oordeel dat dit jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening overeenstemt met de geconsolideerde jaarrekening voor hetzelfde boekjaar en is dit jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening opgesteld overeenkomstig het artikel 3:32 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen (vroeger artikel 119 van het Wetboek van Vennootschappen).

De niet-financiële informatie zoals vereist op grond van artikel 3:32 §2 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen, werd opgenomen in het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening in het hoofdstuk Duurzaamheidsverslag. De Vennootschap heeft zich bij het opstellen van deze niet-financiële informatie gebaseerd op het internationaal erkende referentiemodel Global Reporting Initiative Standards ("GRI"). Overeenkomstig 3:80 §1, eerste lid, 5° van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen spreken wij ons evenwel niet uit over de vraag of deze niet-financiële informatie is opgesteld in overeenstemming met de vermelde GRI.

Vermeldingen betreffende de onafhankelijkheid

Onze bedrijfsrevisorenkantoren en onze netwerken hebben geen opdrachten die onverenigbaar zijn met de wettelijke controle van de jaarrekening verricht, en onze

bedrijfsrevisorenkantoren zijn in de loop van ons mandaat onafhankelijk gebleven tegenover de Groep.

De honoraria voor de bijkomende opdrachten die verenigbaar zijn met de wettelijke controle van de jaarrekening bedoeld in artikel 3:65 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen werden correct vermeld en uitgesplitst in de toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening.

Andere vermeldingen

- ▶ Huidig verslag is consistent met onze aanvullende verklaring aan het auditcomité bedoeld in artikel 11 van de verordening (EU) nr. 537/2014.

Brussel, 15 april 2020

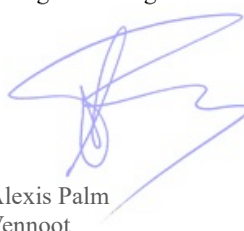
Het College van commissarissen

EY Bedrijfsrevisoren BV
Commissaris
vertegenwoordigd door

Patrick Rottiers
Vennoot*
* Handelend in naam van een BV

KPMG Bedrijfsrevisoren CVBA
Commissaris
vertegenwoordigd door

Alexis Palm
Vennoot

INFORMATIE MET BETREKKING TOT DE MOEDERVENNOOTSCHAP

Uittreksels uit de statutaire jaarrekening van Elia Transmission Belgium nv, opgesteld in overeenstemming met de Belgische boekhoudkundige normen, worden hierna in verkorte vorm weergegeven.

Overeenkomstig de Belgische vennootschapswetgeving zullen de volledige jaarrekening, het jaarverslag en het verslag van het college van commissarissen worden neergelegd bij de Nationale Bank van België.

Deze documenten zullen ook worden gepubliceerd op de website van Elia zijn op aanvraag verkrijgbaar bij Elia Transmission Belgium nv, Keizerslaan 20, 1000 Brussel, België. Het college van commissarissen heeft een opinie zonder voorbehoud gepubliceerd.

Balans na winstverdeling

ACTIVA (in miljoen EUR)		2019
VASTE ACTIVA		3.635,4
Financiële vaste activa		3.304,2
Verbonden ondernemingen		3.304,2
Deelnemingen		3.304,2
Ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat		331,2
Deelnemingen		330,9
Andere financiële vast activa		0,2
VLOTTENDE ACTIVA		2.570,2
Vorderingen op meer dan één jaar		0,0
Handelsvorderingen		0,0
Overige vorderingen		0,0
Voorraden en bestellingen in uitvoering		3,3
Bestellingen in uitvoering		3,3
Vorderingen op ten hoogste één jaar		2.562,3
Handelsvorderingen		219,3
Overige vorderingen		2.343,0
Geldbeleggingen		0,0
Liquide middelen		0,2
Overlopende rekeningen		4,3
TOTAAL DER ACTIVA		6.205,5
PASSIVA (in miljoen EUR)		2019
EIGEN VERMOGEN		2.111,1
Kapitaal		2.055,7
Geplaatst kapitaal		2.055,7
Uitgiftepremies		0,0
Reserves		2,8
Wettelijke reserve		2,8
Belastingvrije reserve		0,0
Overgedragen winst		52,6
VOORZIENINGEN, UITGESTELDE BELASTINGEN		0,2
Voorzieningen voor risico's en kosten		0,2
Overige risico's en kosten		0,2
SCHULDEN		4.094,2
Schulden op meer dan één jaar		2.682,7
Financiële schulden		2.682,7
Achtergestelde obligatieleningen		0,0
Niet-achtergestelde obligatieleningen		2.344,5
Kredietinstellingen		296,0
Overige leningen		42,1
Schulden op ten hoogste één jaar		806,7
Schulden op meer dan één jaar, die binnen het jaar vervallen		467,6
Financiële schulden		82,8
Kredietinstellingen		75,0
Overige leningen		7,8
Handelsschulden		178,2
Leveranciers		178,2
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen		5,3
Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten		9,3
Belastingen		0,0
Bezoldigingen en sociale lasten		9,3
Overige schulden		63,6
Overlopende rekeningen		604,9
TOTAAL DER PASSIVA		6.205,5

Resultatenrekening

(in miljoen EUR)	2019
BEDRIJFSOPBRENGSTEN	158,2
Omzet	154,7
Wijziging in de voorraad goederen in bewerking en gereed product en in de bestellingen in uitvoering: toename/(afname)	0,3
Andere bedrijfsopbrengsten	3,2
BEDRIJFSKOSTEN	(139,9)
Diensten en diverse goederen	(132,2)
Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	(7,9)
Waardeverminderingen op voorraden, bestellingen in uitvoering en handelsvorderingen: toevoegingen/(terugnemingen)	0,0
Voorzieningen voor risico's en kosten: toevoegingen/(bestedingen en terugnemingen)	(0,2)
Andere bedrijfskosten	(0,0)
BEDRIJFSWINST	18,3
Financiële opbrengsten	56,8
Opbrengsten uit financiële vaste activa	56,0
Opbrengsten uit vlottende activa	0,8
Niet-recurrente financiële opbrengsten	0,1
Financiële kosten	(19,8)
Kosten van schulden	(13,8)
Andere financiële lasten	(6,0)
Niet-recurrente financiële kosten	0,0
WINST VAN HET BOEKJAAR VOOR BELASTING	55,3
Belastingen op het resultaat	0,0
Belastingen	0,0
WINST VAN HET BOEKJAAR	55,3
Overboeking naar de belastingvrije reserves	0,0
TE BESTEMMEN WINST VAN HET BOEKJAAR	55,3

Financiële termen of alternatieve prestatie maatstaven

Het jaarverslag bevat bepaalde financiële prestatie maatstaven, die niet zijn gedefinieerd door IFRS, maar die door het management worden gebruikt om de **financiële en operationele prestaties van de Groep** te beoordelen. De belangrijkste alternatieve prestatie maatstaven die door de Groep worden gebruikt, worden in dit document toegelicht en/of afgestemd op onze IFRS-standaarden (geconsolideerde jaarrekening).

De volgende alternatieve prestatie maatstaven die in het jaarverslag worden gebruikt, worden in deze bijlage toegelicht:

- Adjusted elementen
- Adjusted EBIT
- Adjusted netto winst
- Capex (Capital Expenditure)
- EBIT
- EBITDA
- EBITDA / bruto rente
- Eigen vermogen toe te rekenen aan de eigenaars van de vennootschap
- Financiële hefboomwerking
- Vrije kasstroom
- Nettoschuld / EBITDA
- Nettofinancieringslasten
- Netto financiële schuld
- Gereguleerd actief (Regulated Asset Base - RAB)
- Rendement op eigen vermogen (adj.) (%)
- Aandelenkapitaal en reserves per aandeel

Adjusted elementen

Adjusted elementen zijn de posten die door het management worden geacht geen betrekking te hebben op posten in de gewone bedrijfsuitoefening van de Groep. Ze worden afzonderlijk gepresenteerd omdat ze belangrijk zijn voor het begrip van de gebruikers van de geconsolideerde jaarrekening van de prestaties van de Groep, en dit in vergelijking met de rendementen die zijn gedefinieerd in de regelgevende kaders die van toepassing zijn op de Groep en haar dochterondernemingen. Adjusted elementen hebben betrekking op:

- Opbrengsten en kosten die voortvloeien uit één enkele materiële transactie die geen verband houdt met de huidige bedrijfsactiviteiten (bijv. wijziging in de zeggenschap in een dochteronderneming);

Adjusted EBIT

Adjusted EBIT wordt gedefinieerd als de EBIT exclusief de adjusted elementen.

EBIT (Earnings Before Interest and Taxes) = Adjusted resultaat uit bedrijfsactiviteiten, dat wordt gebruikt om de operationele prestaties van de Groep door de jaren heen te vergelijken. De adjusted EBIT wordt berekend als de totale opbrengsten verminderd met de kosten van grondstoffen, hulpstoffen en goederen voor de wederverkoop, diensten en andere goederen, personeelskosten en pensioenen, afschrijvingen, waardeverminderingen en bijzondere waardeverminderingen plus veranderingen in voorzieningen en andere bedrijfskosten en vermeerderd met het aandeel van de investeringen opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode – netto en vermeerderd of verminderd met de adjusted elementen.

Adjusted netto winst

Adjusted netto winst wordt gedefinieerd als netto winst exclusief de adjusted elements. De adjusted netto winst wordt gebruikt om prestaties van de Groep doorheen de jaren te vergelijken.

CAPEX (Capital Expenditure)

CAPEX (Capital Expenditure) = Aankoop (materiële en immateriële activa) min de opbrengst van de verkoop van dergelijke items. Investeringsuitgaven, of CAPEX, zijn investeringen die door de Groep worden gerealiseerd voor de aankoop, de upgrade en het onderhoud van fysieke activa (zoals materiële vaste activa, gebouwen, industriële installaties, technologie of apparatuur) en immateriële activa. CAPEX is een belangrijke maatstaf voor de Groep omdat het een impact heeft op de Regulated Asset Base (RAB) die als basis dient voor de gereguleerde vergoeding.

EBIT

EBIT (Earnings Before Interest and Taxes) = resultaat uit bedrijfsactiviteiten, dat wordt gebruikt voor de operationele prestaties van de Groep. De EBIT wordt berekend als de totale opbrengsten verminderd met de kosten van grondstoffen, hulpstoffen en goederen voor de wederverkoop, diensten en andere goederen, personeelskosten en pensioenen, afschrijvingen, waardeverminderingen en bijzondere waardeverminderingen plus veranderingen in voorzieningen en andere bedrijfskosten en vermeerderd met het aandeel van de investeringen opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode.

EBITDA

EBITDA (Earnings Before Interest, Taxes, Depreciation and Amortisations) = resultaat uit bedrijfsactiviteiten plus afschrijvingen, waardeverminderingen en bijzondere waardeverminderingen plus veranderingen in voorzieningen plus aandeel in de winst van

investeringen opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode. EBITDA wordt gebruikt als maatstaf voor de operationele prestaties van de Groep, waarbij het effect van afschrijvingen, waardeverminderingen en wijzigingen in voorzieningen van de Groep wordt geëxtrapoleerd. De EBITDA is exclusief de kosten van kapitaalinvesteringen zoals materiële vaste activa.

EBITDA / Bruto rente

EBITDA / Bruto rente = EBITDA (zie definitie hierboven) gedeeld door de rentelasten voor belastingen. De EBITDA-rentedekkingsratio drukt uit in hoeverre de operationele prestaties het mogelijk maken om de jaarlijkse rentelasten te betalen.

Eigen vermogen toe te rekenen aan de eigenaars van de vennootschap

Eigen vermogen toe te rekenen aan gewone aandeelhouders en houders van hybride effecten, maar exclusief minderheidsbelangen.

Financiële hefboomwerking

Financiële hefboomwerking (D/E) = netto financiële schuld gedeeld door eigen vermogen (waarbij beide maatstaven minderheidsbelangen en hybride instrumenten omvatten). De financiële hefboomwerking geeft een indicatie van de mate waarin de Groep financiële schulden gebruikt voor de financiering van haar activiteiten in verhouding tot de financiering met eigen vermogen. Het wordt dus door de investeerders beschouwd als een indicator van de solvabiliteit.

Vrije kasstroom

Vrije kasstroom = Kasstromen uit operationele activiteiten min kasstromen uit investeringsactiviteiten. De vrije kasstroom geeft een indicatie van de door de Groep gegenereerde kasstromen.

Nettoschuld / EBITDA

Nettoschuld / EBITDA = Netto financiële schuld gedeeld door EBITDA (zie bovenstaande definitie). De ratio nettoschuld / EBITDA geeft een indicatie van het aantal jaren dat de Groep nodig heeft om zijn rentedragende schuld terug te betalen, na aftrek van de liquide middelen op basis van zijn operationele prestaties.

Nettofinancieringslasten

Vertegenwoordigt het netto financieel resultaat (financieringskosten minus financieringsbaten) van de onderneming.

Netto financiële schuld

Netto financiële schuld = langlopende en kortlopende rentedragende leningen (incl. leaseverplichting onder IFRS 16) min geldmiddelen en kasequivalenten. De netto financiële schuld is een indicator van het bedrag aan rentedragende schulden van de Groep dat zou overblijven als er direct beschikbare geldmiddelen of kasinstrumenten zouden worden gebruikt om bestaande schulden af te lossen.

Gereguleerd actief (Regulated Asset Base - RAB)

Gereguleerd actief (RAB) is een reguleringsconcept en een belangrijke drijfveer om het rendement op het geïnvesteerde kapitaal in de TNB via regelgevende kaders te bepalen. Het RAB wordt als volgt bepaald: RAB_i (initiële RAB bepaald door de toezichhouder op een bepaald moment) en evolueert met nieuwe investeringen, afschrijvingen, desinvesteringen en veranderingen in het werkkapitaal op jaarbasis, gebruik makend van lokale boekhoudwetgeving die van toepassing zijn in de regelgevende kaders. In België werd een bepaald bedrag aan herwaarderingsmeerwaarde (i.e. goodwill) in rekening genomen, die elk jaar evolueert in functie van uitboekingen en/of afschrijvingen.

Rendement op eigen vermogen (adj.) (%)

Rendement op eigen vermogen (RoE adj.) = Nettowinst toe te rekenen aan de gewone aandeelhouders gedeeld door het eigen vermogen toe te rekenen aan de gewone aandeelhouders. Het rendement op eigen vermogen wordt aangepast om de boekhoudkundige impact van hybride effecten in IFRS uit te sluiten (d.w.z. het hybride effect uit te sluiten van het eigen vermogen en de rentelasten als onderdeel van het niet-gerealiseerd resultaat te beschouwen). De RoE adj. geeft een indicatie van het vermogen van de Groep om winst te genereren ten opzichte van het geïnvesteerde eigen vermogen.

Aandelenkapitaal en reserves per aandeel

Eigen vermogen toe te rekenen aan de eigenaars van de Vennootschap - Eigen vermogen toe te rekenen aan eigenaars van gewone aandelen als een percentage van het uitstaand aantal aandelen.

Ready to accelerate

Duurzaamheidsverslag 2019

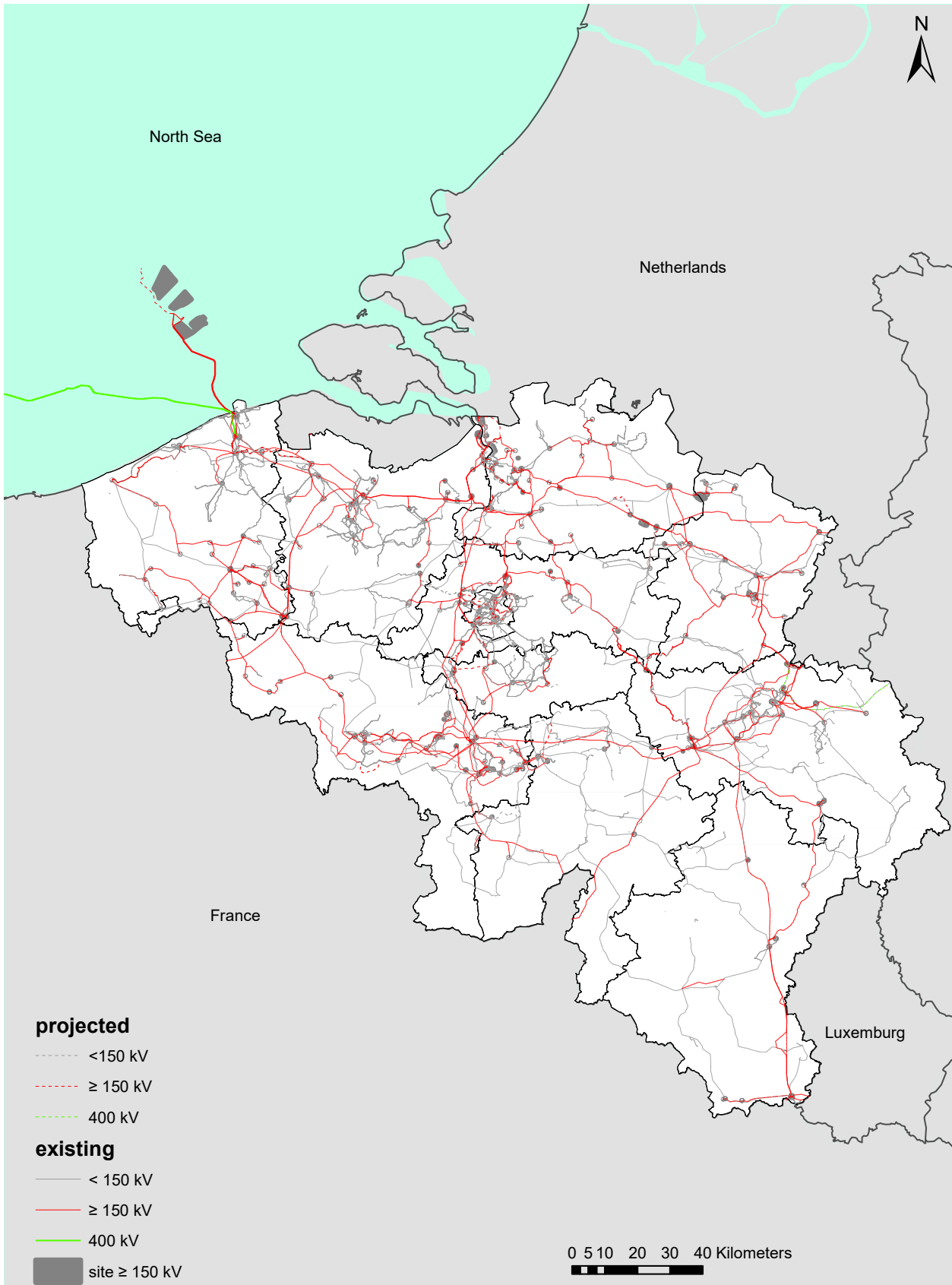
2. Elia in België

2.1. NET	16
2.2. DUURZAAMHEIDSBEHEER	18
2.3. ENERGIE: MARKT EN INTEGRATIE VAN HERNIEUWBARE ENERGIE	23
2.4. BETROUWBAARHEID VAN HET NET	26
2.5. HUMAN RESOURCES	27
2.6. VEILIGHEID	31
2.7. LEVERANCIERS, MENSENRECHTEN EN LOKALE TOEGEVOEGDE WAARDE	33
2.8. STAKEHOLDERENGAGEMENT	35
2.9. MILIEUASPECTEN	38

2.1. Net

2.1.1. Kaart van het net

2.1.2. Hoogspanningslijnen (in km)

G4-EUS-EU4

	2017		2018		2019	
Spanningsniveau	Ondergrondse kabels	Luchtlijnen	Ondergrondse/ onderzeese kabels	Luchtlijnen	Ondergrondse/ onderzeese kabels	Luchtlijnen
400 kV (DC)	-	-	9	-	70*	-
380 kV	20	919	40	919	40	918
220 kV	5	301	47	301	135	300
150 kV	514	1.975	573	1.973	628	1.939
110 kV	-	8	-	8	-	8
70 kV	302	2.311	293	2.290	317	2.404
36 kV	1.968	8	1.938	8	1.917	8
30 kV	108	22	84	22	75	22
TOTAAL	2.917	5.544	2.984	5.521	3.182	5.599

Toename van ondergrondse kabels en verschuiving naar lijnen met een hogere spanning.

*De Nemo Link interconnector (totale lengte: 140 km) is een (50/50) joint venture tussen Elia en National Grid Interconnector Holdings Limited, een dochteronderneming van National Grid Plc in het VK.

2.1.3. Hoogspanningsstations en convertors

	2017	2018	2019
# hoogspanningsstations >= 150 kV	298	297	300
# hoogspanningsstations < 150 kV	516	516	507
HVDC-conversiestations	0	1	1
TOTAAL	814	814	808

Om de energietransitie te kunnen realiseren, is het van cruciaal belang dat de nodige netinfrastructuur aanwezig is. We integreren steeds meer variabele hernieuwbare energie en er is een toenemende uitwisseling van elektriciteit op Europees niveau. Om ook in de toekomst een betrouwbaar, betaalbaar en duurzaam energiesysteem te garanderen, is ons investeringsprogramma van cruciaal belang. Er is een algemene toename van de lengte van de geïnstalleerde ondergrondse kabels en een verschuiving naar een hogere spanning.

Grote netontwikkelingen in 2019

- Het **Modular Offshore Grid (MOG)**, dat de offshore productie-eenheden, 4 windturbineparken in de Noordzee, met het vasteland verbindt, werd in september 2019 ingehuldigd.
- Nemo Link**, de eerste onderzeese interconnector tussen België en het VK, is sinds eind januari 2019 in commercieel gebruik. De 140 km lange onderzeese en ondergrondse kabels verbinden de stroomnetten van België en het VK, zodat beide landen over een hogere netbetrouwbaarheid en toegang tot meer hernieuwbare energie beschikken.

2.2. Duurzaamheidsbeheer

2.2.1. Businessmodel

GRI 102-1, GRI 102-2, GRI 102-6, GRI 102-7,GRI 102-9, SDG9

Elia is de hoogspanningstransmissienetbeheerder (30 kV tot 400 kV) in België en beheert 8781 km lijnen en ondergrondse kabels doorheen het land, waarmee ze 11 miljoen mensen van stroom voorziet, 24 uur per dag, 365 dagen per jaar. Elia heeft ook verschillende rechtstreeks op het net aangesloten klanten (voornamelijk grote industriële bedrijven).

De belangrijkste verantwoordelijkheden van Elia zijn het ontwikkelen en onderhouden van het net, het beheer van het evenwicht tussen de consumptie en productie van energie, en de facilitering van toegang tot de markt. Elia ontwikkelt ook innovatieve oplossingen voor het beter integreren van hernieuwbare energie in het systeem, om het netwerk in evenwicht te houden en de consument centraal te stellen in het toekomstige elektriciteitssysteem.

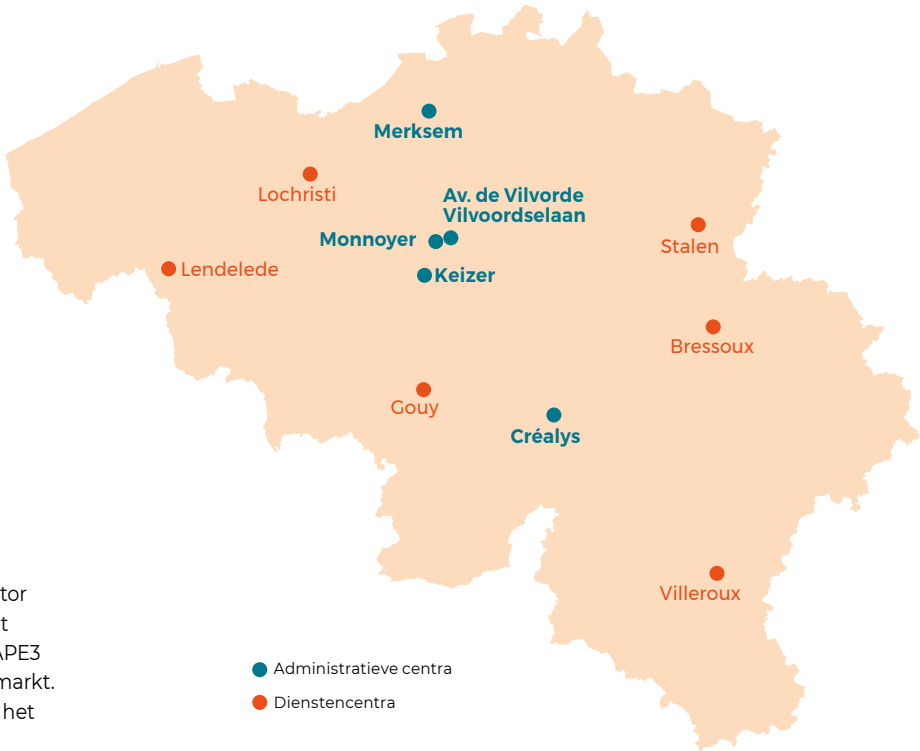
Als enige beheerder van het Belgische hoogspanningsnet (inclusief het offshore net) heeft Elia een 'natuurlijk monopolie' op het net, waardoor het onderworpen is aan toezicht door de regulator. Haar openbare opdracht en verantwoordelijkheden vormen een integraal onderdeel van de wetgeving die van kracht is op de Belgische elektriciteitsmarkt. Bovendien wordt Elia met betrekking tot haar zeer-hogespanningsnet (110 kV-400 kV) en tarieven gecontroleerd door de CREG1, de federale regulator voor de elektriciteitsmarkt, en gewestelijk met betrekking tot haar hoogspanningsnet (30 kV – 70 kV) door de VREG2, CWAPE3 en BRUGEL4, de regionale regulators voor de elektriciteitsmarkt. Het regelgevende systeem heeft een aanzienlijke impact op het businessmodel.

Alle producten en diensten worden gedetailleerd beschreven in productfiches, die online kunnen worden geraadpleegd of op papier kunnen worden aangevraagd via de pagina ‘Productfiches’5.

2.2.2. Locaties

GRI 102-3, GRI 102-4

Voor het uitvoeren van haar activiteiten in het hele land beschikt Elia in België over verschillende administratieve centra6 (controlecentra) en dienstencentra7. Alle hoofdkantoren van Elia zijn gevestigd in Brussel.

- 1. CREG: Commissie voor de Regulering van Elektriciteit en Gas.
- 2. VREG: Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt.
- 3. CWAPE: Commission Wallonne pour l'Energie.
- 4. BRUGEL : Brusselse reguleringscommissie voor de gas- en elektriciteitsmarkt
- 5. www.elia.be/en/products-and-services/product-sheets.
- 6. Administratieve centra: ondersteunende diensten en nationale/regionale controlecentra.
- 7. Dienstencentra: filiaal / satellietkantoor.

2.2.3. Lidmaatschappen

GRI 102-12, GRI 102-13, SDG17

Elia ondersteunt diverse verenigingen, organisaties en initiatieven op het vlak van hernieuwbare energie, klimaat en milieubescherming, mensenrechten en harmonisatie van de Europese elektriciteitsmarkt.

	Energie	Klimaat	Milieu	Mensenrechten
WERELD ENERGIE RAAD	✓			
CIGRE - Conference Internationale des Grands Réseaux Electriques	✓			
Go15 - Reliable and Sustainable Power Grids	✓			
Centre on Regulation in Europe	✓			
ENTSO-E - European Network of Transmission System Operators for Electricity	✓		✓	
Coordination of Electrical System Operators	✓			
RGI - Renewables Grid Initiative	✓	✓	✓	
Energy Web Foundation	✓	✓		
The Shift	✓	✓	✓	✓
UNGC - United Nations Global Compact	✓			
Synergrid	✓			
Osiris	✓			
Raad van de Netwerkbeheerders in Brussel	✓			
Vlaamse Raad van Netwerkbeheerders	✓			
Powalco	✓			
BECI - Brussels Enterprises Commerce and Industry	✓			
VBO - Verbond van Belgische Ondernemingen	✓			
UWE - Union Wallonne des Entreprises	✓			
VOKA - Vlaams Netwerk van Ondernemingen	✓			
AGORIA	✓			
Brusselse Havengemeenschap	✓			
COGEN Vlaanderen	✓	✓		

2.2.4. Waarden, principes, normen en ethische code

GRI 102-16, GRI 102-17, GRI 102-19, GRI 102-20, GRI 102-26, GRI 102-32, GRI 102-33

De 6 waarden gelden nu algemeen binnen Elia groep (zie 1.3.1.). De ethische code ziet erop toe dat discriminatie binnen de organisatie niet getolereerd wordt. Dit is van toepassing ongeacht ras, huidskleur, geslacht, religie, politieke overtuiging, etnische afkomst, maatschappelijke afkomst, seksuele oriëntatie of fysieke mogelijkheden.

Daarnaast is het doel van de ethische code om te verzekeren dat alle werknemers gelijke kansen krijgen door middel van een eerlijke beoordeling. Het interne beleid van Elia inzake discriminatie en gelijke kansen is gestoeld op conventie C111 van de Internationale Arbeidsorganisatie aangaande discriminatie.

Elia is van mening dat zakelijke activiteiten op lange termijn alleen succesvol kunnen zijn wanneer er zowel in het belang van het bedrijf als in het belang van de maatschappij wordt gehandeld. Dit vindt zijn weerslag in de bedrijfsvisie ‘een succesvolle energietransitie voor een duurzame wereld’.

Elia heeft haar engagement voor verantwoord bedrijfsmanagement geuit door het United Nations Global Compact (UNGC) te ondertekenen. Dit is een toonaangevend initiatief van de VN voor bedrijven om de SDG’s tegen 2030 te ontwikkelen. Elia is ook geëngageerd en werkt actief aan onderwerpen uit de 10 principes van het UNGC.

Het departement Environment & CSR heeft onder leiding van de Chief Community Relations Officer een duurzaamheidsconcept en een stappenplan uitgewerkt om de duurzaamheidsrapportering voortdurend uit te breiden. Het departement Community Relations coördineert de rapportering rond milieugerelateerde onderwerpen en de communicatie over duurzaamheid naar externe stakeholders toe.

Daarnaast wordt er binnen de kerndomeinen van duurzaamheid ook gebruikgemaakt van interne beheersystemen gebaseerd op erkende standaarden, zoals milieubeheer (overeenkomstig ISO 14001) en vroege publieke acceptatie (overeenkomstig VDI 7000).

Ten slotte werd er een netwerk van ambassadeurs opgezet op initiatief van enthousiaste collega’s. De groep deelt ideeën, tips en tricks, successen en evenementen, en werkt samen om binnen het bedrijf workshops te organiseren. Ideeën worden ook via het intranet gedeeld, zodat andere geïnteresseerde collega’s eveneens kunnen deelnemen.

2.2.5. Relevant wettelijk kader

Elia leeft de toepasselijke wetgeving na. De zakelijke activiteiten van de onderneming zijn onderhevig aan heel wat regionale, nationale en Europese wettelijke regelgevingen.

Meer informatie over de wetten en regelgevingen die relevant zijn voor onze zakelijke activiteiten is beschikbaar op onze website <https://www.elia.be/en/company/legal-framework>

2.2.6. Anticorruptie

GRI 205-1, GRI 205-2

Als deel van de ethische code werd er een beleidslijn geformuleerd over omkoperij en corruptie. De ethische code beschrijft wat beschouwd wordt als omkoperij en corruptie. Naast een verbod op enige betrokkenheid bij een handeling waarbij er sprake is van omkoperij of corruptie (hetzij rechtstreeks, hetzij onrechtstreeks via onze leveranciers), focust Elia ook op de ontwikkeling van de nodige vaardigheden bij haar personeel. Aan de hand van opleidingen leren onze werknemers gedrag of voorvallen te herkennen waarbij omkoperij of corruptie zou kunnen meespelen en krijgen ze ook een veilig, anoniem meldpunt aangewezen voor dergelijke kwesties.

Sinds 2018 is er binnen Elia een beleid van kracht dat het extern meldpunt voor zakelijke integriteitsinbreuken reguleert. Bij een anonieme melding door een Elia-medewerker, komt er onmiddellijk een intern comité samen om de kwestie af te handelen en indien nodig verdere interne maatregelen te treffen. Het comité brengt jaarlijks – en indien nodig ad hoc – verslag uit aan het management van Elia.

In 2019 ontving het extern meldpunt geen meldingen over corruptie. In 2019 ontving Internal Audit een anonieme brief met een klacht. Na intern onderzoek en gesprekken met de werknemer, werd er besloten geen verder gevolg te geven aan deze klacht. Elia organiseert ook regelmatig opleidingen voor het aanleren van basiskennis over aankoop, anticorruptie en correct gedrag aan alle werknemers die betrokken zijn bij het aankoop- en financiële proces.

2.2.7. Risicobeoordeling

GRI 102-30 – GRI 102-11 – GRI 201-2

Als onderdeel van haar systematisch risicobeoordelingsproces monitort en evalueert Elia regelmatig de volgende risicogebieden:

- Winst en verlies
- Gezondheid en veiligheid
- Cash
- Bevoorradingszekerheid
- Reputatie

Elia wil risico's voor het voortbestaan van het bedrijf vermijden, risicoposities indien mogelijk maximaal voorkomen en het opportuniteit-risicoprofiel optimaliseren. We hebben risicorichtlijnen opgesteld waarin beschreven staat hoe risico's elk financieel kwartaal systematisch worden geïdentificeerd, geregistreerd, geëvalueerd en gemonitord.

We organiseren samen met de risico-eigenaars (veelal de departementshoofden) regelmatig risicoworkshops. De Corporate Risk Manager bespreekt geregeld de grootste risico's en risicogerelateerde kwesties met het management. Op het vlak van duurzaamheid betreft dit bijvoorbeeld veiligheid op het werk en nieuwe vereisten van milieuwetgevingen. Daarnaast zullen de geëvalueerde en gemonitorde risico's worden uitgebreid met risico's die voortvloeien uit de klimaatverandering.

2.2.8. Veiligheid

Kritieke infrastructuur

In 2019 startte het Elia-departement Security met de uitrol van de nieuwe beveiligingspolitiek voor hoogspanningsstations. Omwille van het belang hiervan werd de nadruk gelegd op de invoering van een streng beveiligingsconcept (o.a. invoering van een redundant detectiesysteem) voor kritieke infrastructuur van diverse aard.

Om de inhoud van het veiligheidsplan voor kritieke infrastructuur van Elia ('Elia Security Plan for Critical Infrastructures') te controleren, voerde de FOD Economie meerdere inspecties uit in kritieke hoogspanningsstations. De eerste feedback van de federale overheidsdienst is positief. Gedetailleerde rapporten worden in de loop van 2020 verwacht.

In lijn met de beveiligingspolitiek ondergingen de eerste strategische hoogspanningsstations een volledige upgrade met betrekking tot fysieke en elektronische beveiligingsmaatregelen. Daarnaast werd in 2019 gestart met de invoering van het online toegangscontrolesysteem (voor een realtime toezicht op de toegang tot de hoogspanningsstations).

In 2019 werd een nieuwe risicobeoordeling van de beveiliging uitgewerkt (inventaris, analyse, evaluatie). De voornaamste beveiligingsrisico's werden geïntegreerd in het risicokader ('risk framework') van de onderneming en de beveiligingsmaturiteit ('security maturity') van Elia kon worden gedefinieerd. De bedoeling is om alle geïdentificeerde risico's terug te brengen tot een aanvaardbaar niveau.

De bijzondere focus op innovatie dient Elia in staat te stellen om een antwoord te bieden op nieuwe (toekomstige) security-uitdagingen en de gewijzigde modus operandi van daders van strafbare feiten. Dankzij de nauwe samenwerking tussen het departement TDI (Transformation, Data & Information) en Security kon Elia een eerste derogatie bekomen voor vluchten met drones, die kunnen patrouilleren langs hoogspanningslijnen buiten het gezichtsveld. Zowel in Wallonië als in Vlaanderen werd er over twee aparte hoogspanningslijnen gevlogen. Dit geeft Elia de kans om te bepalen of het gebruik van drones efficiënt is voor het toezicht op het net. De resultaten van de eerste vluchten wordt verwacht in 2020.

Noodtoestand en herstel

G4-EUS-DMA Disaster/ Emergency Planning and Response

Ingeval zich een elektriciteitscrisis voordoet ten gevolge van natuurrampen zoals extreme weersomstandigheden, kwaadwillige aanvallen of een brandstoftekort, heeft Elia crisisbeheer georganiseerd, bestaande uit 3 hoofdplannen:

- Het **noodplan**, dat de interne crisisorganisatie en de daarmee gepaard gaande procedures omschrijft aan de hand van de methodologie van het Standardized Emergency Preparedness Plan (SEPP), die ontwikkeld werd door het Crisis & Emergency Management Centre (CEMAC)⁸
- Het **systeembeschermingsplan**: automatische en manuele maatregelen voor het tot elke prijs vermijden van een black-out, het beperken van de verspreiding van storingen en de stabilisering van het elektriciteitssysteem in geval van een noodtoestand, om zo snel mogelijk en met minimale gevolgen voor de netgebruikers een normale toestand of alarmtoestand te herstellen. Elia heeft in overeenstemming met het systeembeschermingsplan een afschakelplan vastgelegd. Daarin wordt de vraag handmatig of automatisch afgeschakeld als dat nodig is om te voorkomen dat een elektriciteitscrisis zich verder verspreidt of verergert.
- Het **herstelplan**: een reeks maatregelen die na een storing met grootschalige gevolgen (bv. black-out) kunnen worden toegepast om het systeem opnieuw in zijn normale toestand te brengen.

Elia traint regelmatig haar crisisteams door middel van simulatieoefeningen, waarbij de systeembeheerders bijvoorbeeld op crisissituaties worden voorbereid door theoretische en praktische oefeningen met een realtime-oefensimulator.

IT

Een belangrijk terugkerend onderdeel in het handhaven van de confidentialiteit van kritieke data, is het verder uitbouwen van de robuustheid en de beveiliging en bescherming van onze IT- en netwerksystemen.

Zowel op nationaal niveau in de energiesector (Synergrid) als op Europees niveau (ENTSO-E) worden *best practices* en informatie uitgewisseld. We evalueren het bedreigingslandschap en de ontwikkelingen om de juiste risicobestrijdingsmaatregelen te kunnen doorvoeren.

Een aantal concrete maatregelen uit 2019 in dit domein:

- Maandelijkse externe scan van Elia's externe perimeter (Elia's publieke IP-adressen) teneinde de eventuele kwetsbaarheden van de internetapplicaties m.b.t. mogelijke cyber-risico's te evalueren.
- In 2019 werd er een externe maturiteitsinschatting gemaakt met betrekking tot IT-risico's en de maturiteit van de organisatie met betrekking tot IT-veiligheid.

Vanaf 2020 wordt dit onderwerp op groepsniveau behandeld en zullen er tegelijkertijd bij Elia België en 50Hertz gezamenlijke acties worden gelanceerd.

8. CEMAC is een Belgisch expertisecentrum dat actief is in noodplanning, crisisbeheer, de aanpak van noodsituaties en crisiscommunicatie. Het beschrijft ook de interacties met de externe stakeholders die bij een elektriciteitscrisis betrokken zijn.

2.2.9. Politieke invloed

GRI 102-16 – GRI 415-1

Dit is de verantwoordelijkheid van het departement Public & Regulatory Affairs and External Relations.

De verschillende regeringen op federaal en gewestelijk niveau verlenen ons onze exploitatievergunning. Daarnaast zijn de gewestelijke overheden bevoegd om vergunningen toe te kennen voor de bouw van infrastructuur. Met dit gereguleerd monopolie hebben we de plicht om onze taken in het belang van de samenleving te vervullen, in naleving van alle regelgevingen met betrekking tot het beheer van ons transmissienet. Daarnaast zijn we dankzij onze brede activiteitenportfolio de enige speler op nationaal niveau met een globaal zicht op het elektriciteitssysteem. Tegelijk passen we ook een regionale en lokale benadering toe. Dit plaatst ons in een unieke positie om overheidsinstanties analyses, advies en aanbevelingen te geven zodat er geïnformeerde beslissingen kunnen worden genomen.

Elia groep wil politieke stakeholders en regulatoren zo vroeg mogelijk betrekken. Dit geeft alle partijen de kans om hun gezichtspunt uiteen te zetten, verbetert de informatiestroom en zorgt voor vertrouwen.

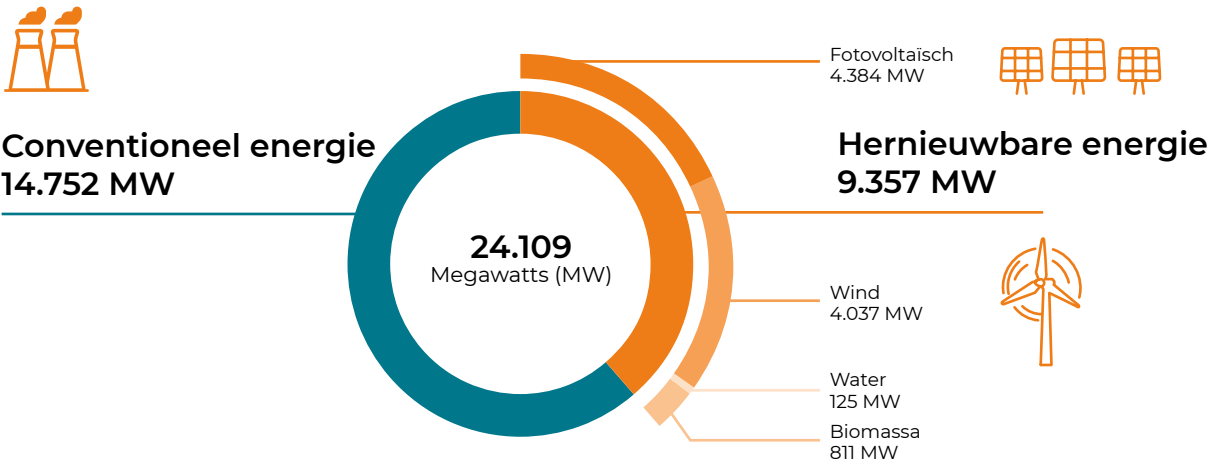
Elia garandeert op die manier dat werknemers die actief zijn op het vlak van ons sociaal en energiebeleid zich laten leiden door duidelijk gedefinieerde principes in hun mededelingen en handelingen. Daarom werd een Corporate Reputation Committee opgericht om de verschillende contacten met (politieke) stakeholders te coördineren. Bovendien staat Elia in het transparantieregister van de EU en leeft de onderneming de bijbehorende gedragscode na.

2.3. Energie: markt en integratie van hernieuwbare energie

2.3.1. Geïnstalleerde capaciteit

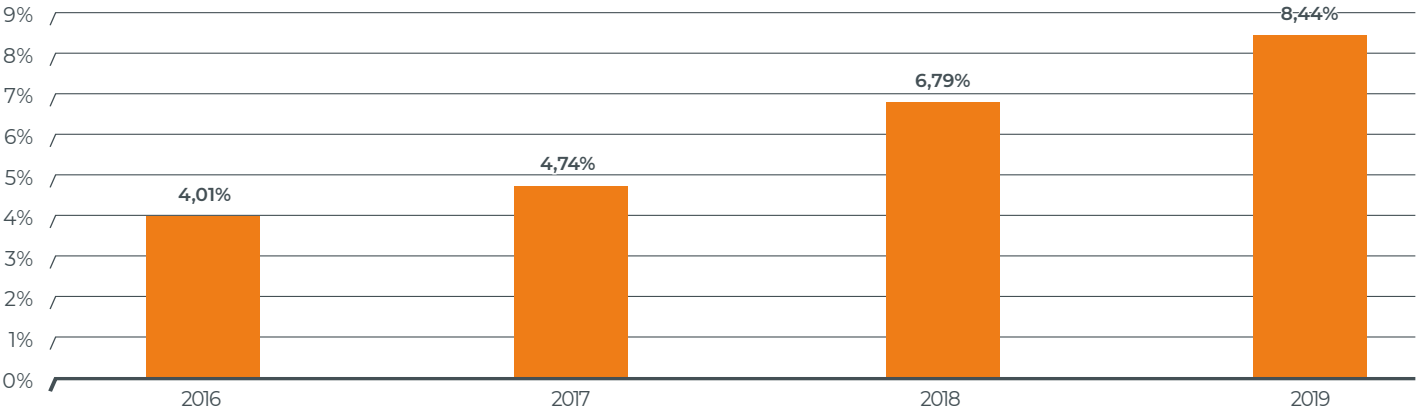
GRI 302-2, SDG7

De in België geïnstalleerde capaciteit betreft voornamelijk aardgas en kernenergie, maar het aandeel hernieuwbare energiebronnen groeit gestaag.

2.3.2. Evolutie

AANDEEL HERNIEUWBARE ENERGIE

Het Modular Offshore Grid (MOG), dat in september 2019 werd ingehuldigd, verbindt de offshore productie-eenheden, 4 windturbineparken in de Noordzee, met het vasteland.

9. Bronnen: statbel, febег

2.3.3. Import en export van energie

GRI 102-6, GRI 302-2

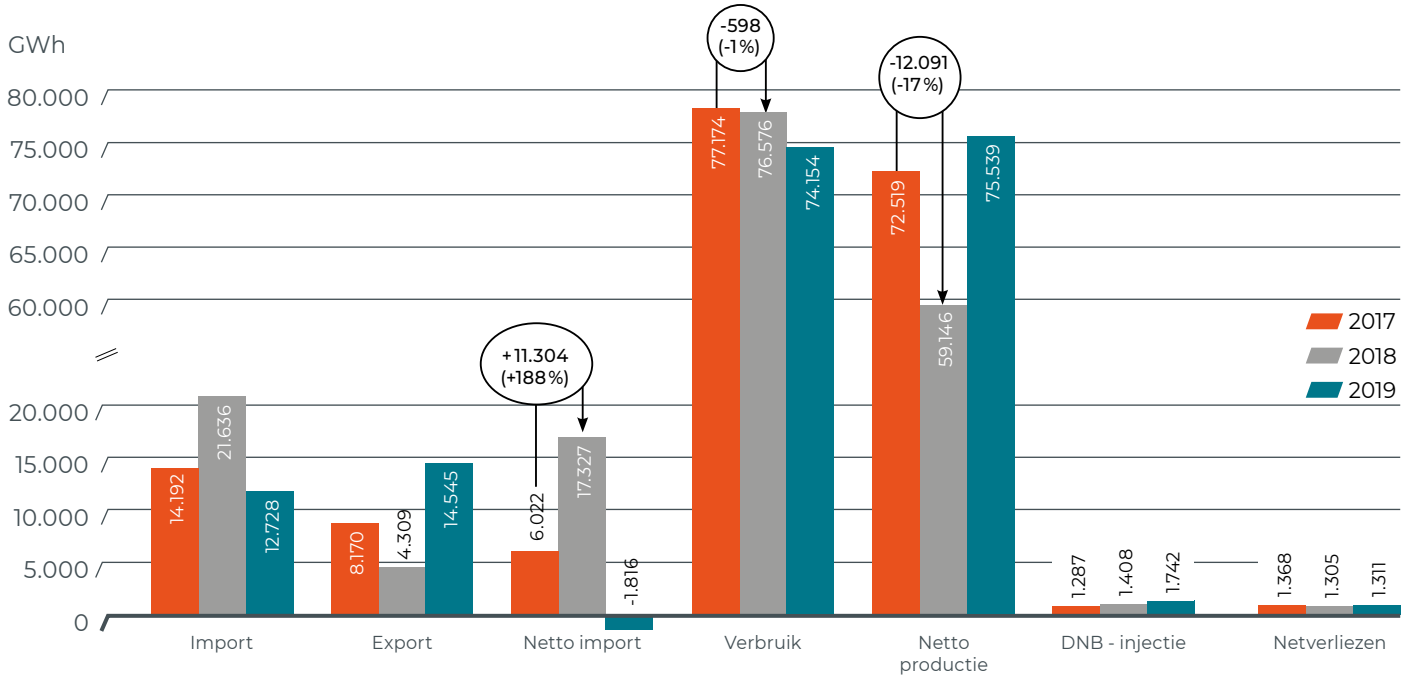
Sinds 2019 is er via de Nemo Link interconnector een nieuwe verbinding tussen België en het VK.

De eerste interconnector met Duitsland (het ALEGrO-project) is momenteel in aanbouw.

In 2019 exporteerde België meer elektriciteit dan het importeerde. Dit in tegenstelling met 2018, dat werd gekenmerkt door een uitzonderlijk hoge elektriciteitsimport ten gevolge van de niet-beschikbaarheid van enkele kernreactoren. Dit exportniveau moet globaal en in de context van de toenemend Europese marktlogica worden gezien. Het kan voornamelijk worden verklaard door de goede beschikbaarheid van de

elektrische productie-eenheden in België (voornamelijk de nucleaire productie-eenheden). De ontwikkeling van interconnecties (m.a.w. verbindingen met buurlanden) speelt ook een rol in de verspreiding van deze elektriciteitsstromen.

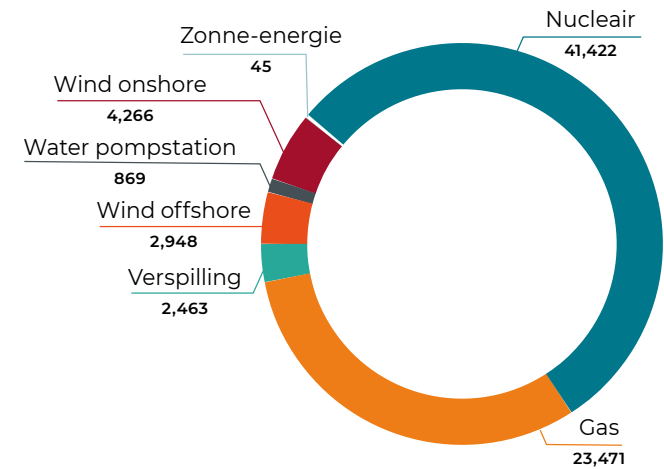
2.3.4. Energiebalans

Het verbruik in België neemt toe tijdens de wintermaanden. Dit benadrukt het belang van internationale interconnecties en betrouwbare en voldoende binnenlandse productie.

Vermogen van productiebronnen (stroommix)

ENERGY MIX 2019 [TWh]

In 2019 was 54,9 % van de in België geproduceerde energie afkomstig van nucleaire productie-eenheden. De productiewaarden voor kernenergie zijn veel hoger dan die in 2018 (46 %), dat gekenmerkt werd door de aanzienlijke niet-beschikbaarheid van verschillende reactoren, vooral tijdens de laatste maanden van het jaar. Dit getal ligt in lijn van de getallen voor 2017 (50 %).

De hernieuwbare energieproductie (offshore/onshore wind- en zonne-energie) nam in absolute cijfers met 38 % toe in vergelijking met 2018 (5,46 TWh in 2019 vergeleken met 3,95 TWh in 2018). (De relatief hoge zonneproductie in de zomermaanden en hogere windproductie in de wintermaanden vormt het grootste deel van de hernieuwbare productie.)

2.3.5. Netverliezen

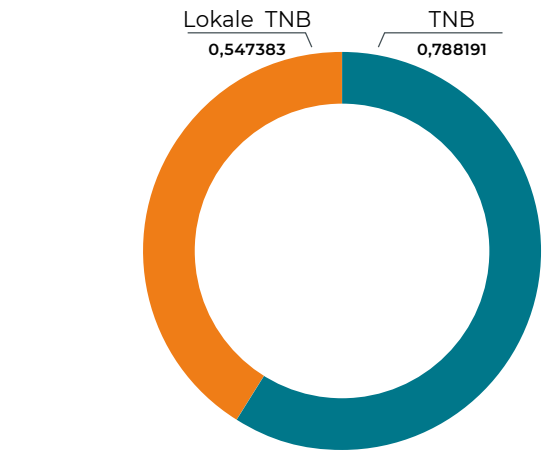
Netverliezen zijn het verschil tussen de hoeveelheid elektriciteit die aan het Elia-net wordt geleverd en de hoeveelheid geleverde elektriciteit. Deze zijn onvermijdelijk wanneer elektriciteit wordt getransporteerd en zijn o.a. afhankelijk van het spanningsniveau en de afstand. Deze verliezen treden op in de vorm van warmteverliezen op transmissielijnen, in transformatoren en andere systeemelementen, zowel als in de vorm van lekkages en coronaverliezen.

In België is er een verschil tussen twee categorieën van netverliezen:

- Verliezen op het net waargenomen op het federale niveau (> 150 kV), gecompenseerd volgens de federale wetgeving;
- Verliezen op het net waargenomen op het gewestelijke niveau (< 150 kV), gecompenseerd volgens een specifieke gewestelijke benadering

NETVERLIEZEN (TWh)

G4-EUS-EU12

Netverliezen op federaal niveau (vanaf 150 kV): TNB, MWh

Netverliezen op regionaal niveau (minder dan 150 kV): Lokale TNB, MWh

De HVDC-technologie (High Voltage Direct Current) is geschikter dan conventionele driefasige AC-technologie om grote hoeveelheden elektriciteit over te brengen, met minder netverliezen en een optimale beheersbaarheid over grote afstanden.

Nemo Link, de interconnector met het VK, maakt gebruik van deze technologie, net als ons ALEGrO-project, dat de eerste interconnectie tussen de netten van Elia en Duitsland zal leveren. Daarnaast overwegen Elia en 50Hertz om samen een evaluatieproject uit te voeren, met als doel om netverliezen met hernieuwbare energie te compenseren en zo de koolstofvoetafdruk in Scope 2 te verminderen (zie 2.9.5).

2.4. Betrouwbaarheid van het net

G4 EUS Security of Supply

Om op elk moment aan de vraag naar elektriciteit te kunnen voldoen, moet Elia te allen tijde haar klanten¹⁰ verzekeren dat haar net betrouwbaar is. Als transmissienetbeheerder (TNB) voorziet Elia in een infrastructuur met toereikende elektriciteitsinterconnecties voor goed werkende markten en systemen, die de beste garantie vormt voor bevoorradingszekerheid. Maar ook waar de markten en systemen goed functioneren en geïnterconnecteerd zijn, kan het risico op een elektriciteitscrisis nooit worden uitgesloten.

De reeks maatregelen om met een grootschalige elektriciteitscrisis om te gaan ten gevolge van een uitzonderlijke gebeurtenis¹¹ wordt beschreven in hoofdstuk 2.2.8. Veiligheid: noodtoestand en herstel.

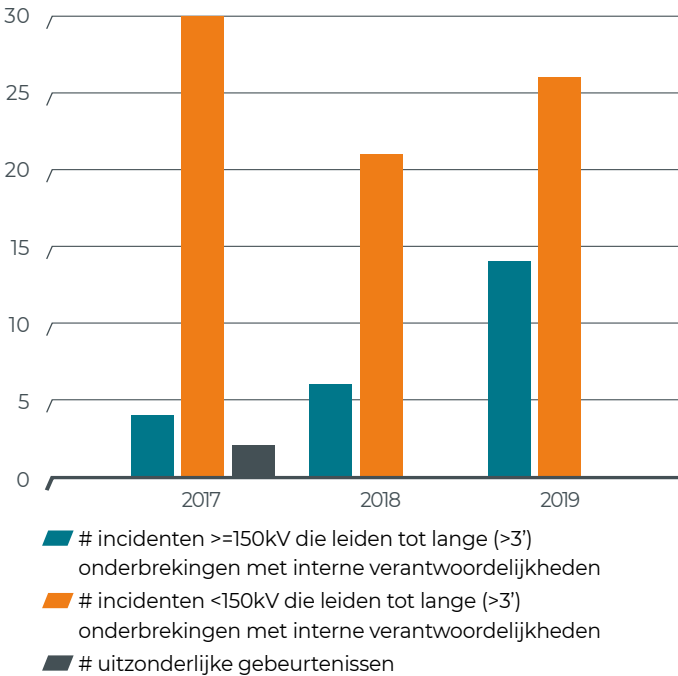
Het volgende hoofdstuk gaat over de netonderbrekingen ten gevolge van minder ernstige gebeurtenissen.

2.4.1. Beschikbaarheid van het net en onderbrekingen

Netonderbrekingen

Om de beschikbaarheid van het net over 1 jaar te beoordelen, registreren we het aantal incidenten die leiden tot een onderbreking voor minstens één klant van meer dan drie minuten (internationale standaard) en waarvoor Elia verantwoordelijk is. Onderbrekingen door fouten van klanten, onweersbuien, derden, vogels enz. worden hier buiten beschouwing gelaten.

NETONDERBREKINGEN

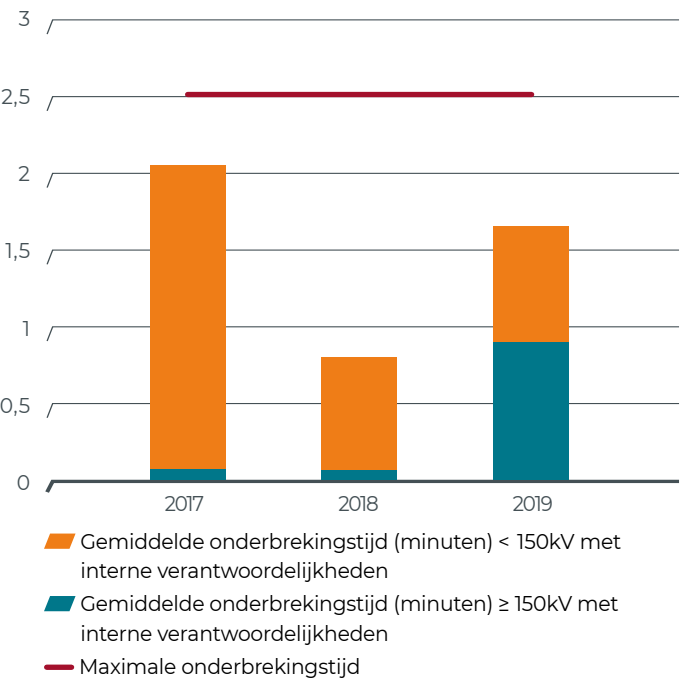
In 2019 waren er geen uitzonderlijke gebeurtenissen.

De meeste onderbrekingen doen zich voor op het lokale transmissienet (< 150 kV), aangezien de klanten in de meeste gevallen aangesloten zijn op het lokale (regionale) transmissienet en niet op het federale transmissienet.

Wanneer men netonderbrekingen bespreekt, wordt er ook rekening gehouden met de **gemiddelde onderbrekingstijd** (Average Interruption Time - AIT)¹². Deze onderbrekingstijd zou gelijk zijn voor alle aan het net verbonden klanten indien hun stroombevoorrading op dezelfde manier zou onderbroken zijn tijdens de geobserveerde periode en wordt berekend als het quotiënt van de niet-geleverde energie en de gemiddelde elektriciteit per jaar.

De **maximale onderbrekingstijd** is de referentiewaarde die de CREG, de Belgische federale regulator, gebruikt om de gemiddelde onderbrekingstijd (Average Interruption Time – AIT)¹³ incentive te berekenen met betrekking tot de continuïteit van de bevoorrading. Voor de periode 2016-2019 was deze waarde 2,55 minuten.

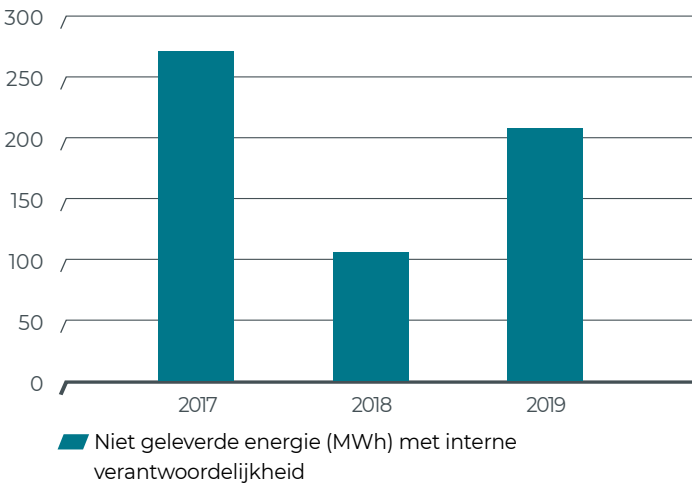
GEMIDDELDE ONDERBREKINGSTIJD (MINUTEN)

De **gemiddelde onderbrekingstijd** op het Belgische net (d.i. de som van de AIT op de regionale en federale netten) is de laatste drie jaar onder die referentiewaarde gebleven.

Niet-geleverde energie betreft alle energie die niet aan onze klanten werd geleverd tijdens onderbrekingen die door interne problemen bij Elia veroorzaakt werden en die langer dan drie minuten hebben geduurd. Er wordt echter geen rekening gehouden met de impact van belangrijke gebeurtenissen.

NIET-GELEVERDE ENERGIE (MWH)

De score voor niet-geleverde energie is hoger dan vorig jaar omwille van één belangrijke gebeurtenis en technische storingen als gevolg van de hittegolven en hun impact op onze installaties.

2.5. Human Resources

GRI 102-7 – GRI 102-8 – GRI 401-2 – GRI 401-3 – GRI 405-1

2.5.1. Managementbenadering

GRI 102-41

Elia heeft haar succes volledig te danken aan het succes van haar werknemers. Het is de verantwoordelijkheid van de onderneming om hen te helpen hun vaardigheden te ontwikkelen, hun gezondheid en inzet te bevorderen, hen te betrekken bij beslissingen en gelijke kansen voor iedereen te garanderen.

Elia voldoet aan internationale richtlijnen die verder gaan dan de collectieve arbeidsovereenkomsten en bedrijfsakkoorden, zoals de fundamentele arbeidsnormen van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO: C87, C98 en C135) en werknemersrechten in de UN Global Compact.

Er waren geen gevallen van discriminatie in 2019.

In 2019 kreeg Elia voor de tweede keer op rij de certificering **Top Employer**¹⁴.

Beschikbaarheid van het net

Onshore beschikbaarheid staat voor de beschikbaarheid van de interfacepunten tussen het net van Elia en het net van de klanten. Daarbij wordt rekening gehouden met **alle onderbrekingen** veroorzaakt door intrinsieke risico's (weer, derden, dier buiten het gebouw enz.) of door interne problemen bij Elia (defect materiaal, menselijke fout enz.) van meer dan drie minuten. Rechtstreeks door klanten van Elia veroorzaakte onderbrekingen zijn uitgesloten.

BEREKENINGSMETHODE:

$$\text{Onshore beschikbaarheid} = 1 - \frac{\text{AIT (intern Elia + intrinsiek risic)}}{(\# \text{ minuten per jaar})}$$

	2017	2018	2019
Onshore beschikbaarheid op aansluitingspunten	0,99999580	0,99999039	0,99999671

In 2019 is de onshore beschikbaarheid in België op een zeer hoog niveau gebleven (boven 0,99999).

2.5.2. Personeelsbezetting

GRI 405-1

De samenstelling van het personeel wordt gedetailleerd weergegeven in hoofdstuk 1.2.2. op pagina 8.

	2017	2018	2019
Totaal aantal werknemers Elia	1.350	1.366	1.424
volgens type tewerkstelling			
- voltijds	1.220	1.237	1.295
- deeltijds	130	129	129
volgens geslacht			
- mannen	1.094	1.105	1.150
- vrouwen	256	261	274
volgens leeftijd			
- jonger dan 30 jaar	208	196	211
- tussen 30-50 jaar	786	809	828
- ouder dan 50 jaar	356	361	385

10. Rechtstreekse klanten, distributienetbeheerders, netbeheerders en iedereen met een toegangscontract.

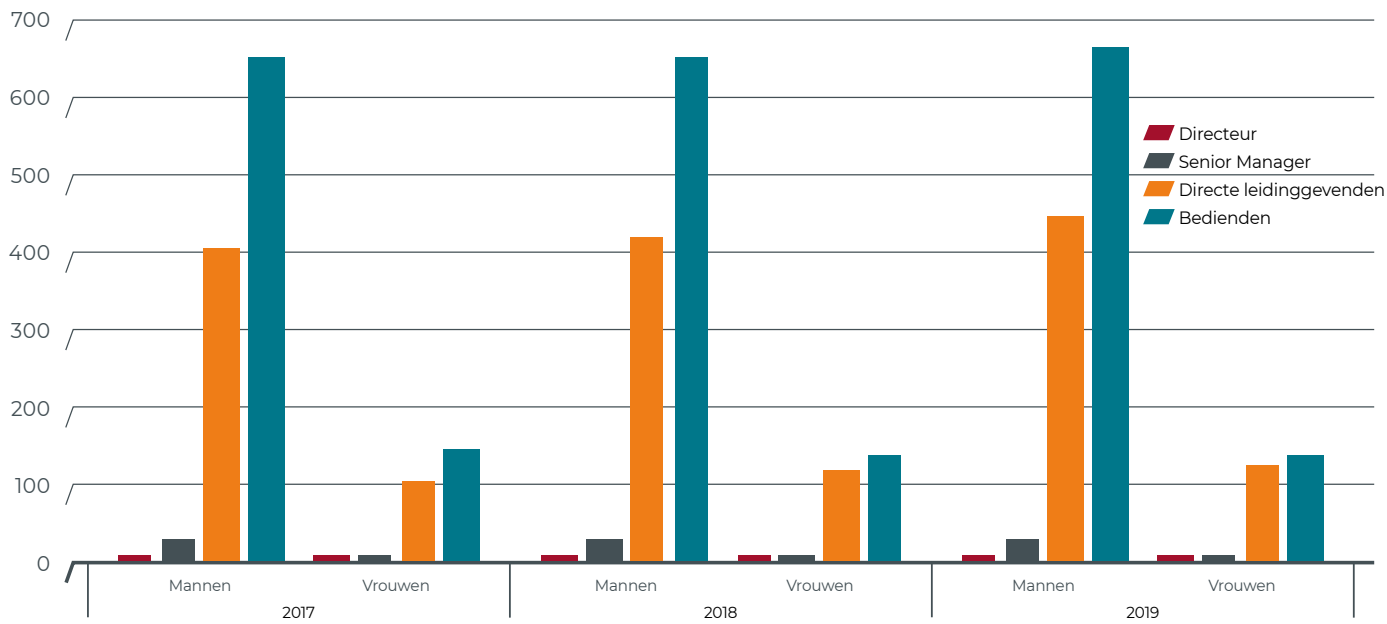
11. Uitzonderlijke gebeurtenissen zijn het aantal natuurrampen, stormen of andere weersomstandigheden, nucleaire of chemische ongevallen, ontploffingen enz. die een onderbreking van meer dan drie minuten hebben veroorzaakt. In 2019 waren er geen uitzonderlijke gebeurtenissen.

12. De AIT wordt vooral berekend en gecommuniceerd omdat dit een genormaliseerde en vaak gebruikte indicatie is die heel nuttig is voor benchmarking, omdat hiermee de prestatie van het net kan worden beoordeeld, ongeacht de omvang van het net, het aantal aangesloten klanten, enz.

13. Deze waarde, die gebaseerd is op een gemiddelde over zeven jaar, werd geïntroduceerd in 2015 en werd voor vier jaar gevalideerd door de CREG. Deze referentiewaarde werd in de loop van 2019 herzien. De nieuwe referentie (2,1 minuten) zal vanaf 2020 gebruikt worden.

14. De certificering Top Employer wordt in meer dan 115 landen toegekend aan bedrijven die een uitstekende werkomgeving bieden en dit als een topprioriteit beschouwen. Het afgelopen jaar heeft Elia veel geïnvesteerd in internationalisering en opleiding. Het label Top Employer is een belangrijke onderscheiding en een extra voordeel als het gaat om het aantrekken van nieuw talent in een steeds competitievere arbeidsmarkt.

OPDELING PER VERANTWOORDELIJKHEIDSGRAAD EN GESLACHT

	2017		2018		2019	
	Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen
Directeur	5	3	5	3	5	3
Senior Manager	28	5	25	4	28	5
Directe leidinggevend	405	105	423	117	449	128
Bedienden	656	143	652	137	668	138

N.B. Alle technici van de groep worden beschouwd als bedienden, er zijn geen arbeiders.

Er is een goede vertegenwoordiging van vrouwen op het niveau van de directie en directe leidinggevend. Om de ondervertegenwoordiging van vrouwen in hogere managementfuncties tegen te gaan, zijn er in hoofdzaak twee acties ondernomen:

- aan de selectiecriteria zijn naast technische vaardigheden ook criteria met betrekking tot leiderschap en zachte vaardigheden (zogenaamde ‘soft skills’) toegevoegd;
- interne overplaatsingen van minder naar meer technische gebieden.

Het bestaande programma voor de wijziging van de bedrijfscultuur MAD (Make A Difference) zal dienst doen als katalysator.

2.5.3. Inzetbaarheid

GRI 401-1 – GRI 401-2

Werknemers van Elia genieten een gezinsvriendelijke werkomgeving en krijgen de kans om een evenwicht tussen werk en privéleven te vinden.

De vroegtijdige herkenning en preventie van beroepsziekten en de mogelijkheid om inzetbaar te blijven, maken bij Elia ook integraal deel uit van veiligheid en gezondheid op het werk. Met het oog hierop garandeert Elia voldoende arbeidsgeneeskundige voorzorgen, met

de nadruk op individuele bescherming en individuele preventie van gezondheidsrisico's.

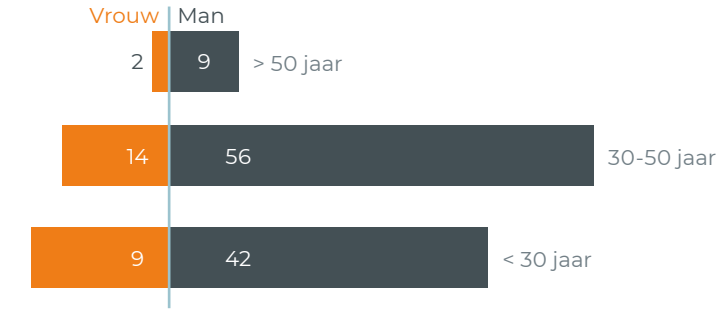
Daarnaast organiseert Elia regelmatig binnen het bedrijf medische consultaties, inenting en informatiesessies over ergonomie op de werkplek voor alle werknemers. Bij problemen in verband met individuele stress, conflicten of verslavingsproblemen wordt steeds voorzien in een gekwalificeerde externe consultatiedienst, in alle vertrouwelijkheid.

De werknemers van Elia kunnen bovendien deelnemen aan verschillende openbare sportevenementen, zoals de “20 km door Brussel”, het inter-TSO-voetbaltoernooi en de fietstour van Elia.

Berekeningsmethode

- Onder de **nieuwe medewerkers** vallen alle nieuwe werknemers binnen het geplande budget en alle werknemers die werden aangeworven als aanvulling op het oorspronkelijke budget. Veranderingen van functie worden niet in aanmerking genomen.
- Het aantal **vertrekkers** wordt bepaald op basis van alle werknemers die de onderneming verlaten als gevolg van ontslag of vrijwillig vertrek, van 1 januari tot 31 december in het jaar in kwestie. Werknemers die met pensioen gaan, zijn niet in de cijfers opgenomen.

NIEUWE MEDEWERKERS PER LEEFTIJD & GESLACHT

Personeelsverloop =
$$\frac{\text{\# vertrekkers}}{(\text{\# werknemers begin van het jaar} + \text{\# werknemers einde van het jaar})/2}$$

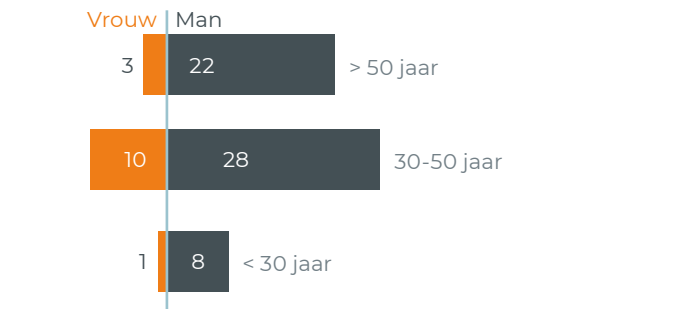
Na historisch lage vertrekcijfers bewegen de cijfers van Elia zich nu meer naar het gemiddelde van de Belgische privésector.

Voor werknemers die vertrekken vindt er altijd een exitgesprek plaats.

Ons rekruteringssteam heeft zijn rekruteringsmethode wat aangepast en neemt meer attitude- en gedragsgerichte interviews af. Op die manier kan efficiënter gerekruteerd worden.

Potentiële sollicitanten worden uitgenodigd om gebruik te maken van de online-tool “Company Match» om te evalueren of de bedrijfscultuur van Elia overeenstemt met die van henzelf en zo te verzekeren dat zij zullen werken voor een werkgever die goed bij hen past.

PERSONEELSVERLOOP PER LEEFTIJD EN GESLACHT

Ouderschapsverlof

GRI 401-3

In België heeft iedere werkneemster en werknemer het recht om ouderschapsverlof te nemen. Om voor een kind te kunnen zorgen kan de arbeidsovereenkomst voor een periode van vier maanden volledig opgeschort worden (voltijds ouderschapsverlof); deze periode kan de werknemer naar keuze opsplitsen en hij of zij kan bijvoorbeeld gedurende acht maanden halftijds werken.

N.B. Het is niet mogelijk om te rapporteren over het totale aantal werknemers binnen Elia die recht hebben op dit soort thematisch verlof, aangezien zij dit verlof mogelijk al hebben opgenomen terwijl zij nog bij een ander bedrijf werkten.

In 2019 hebben 112 werknemers en werkneemsters ouderschapsverlof genomen.

		2017		2018		2019	
		Aantal	Percentage	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage
TOTAAL	Mannen	56	67%	57	66%	75	67%
	Vrouwen	28	33%	30	34%	37	33%
Voltijds ouderschapsverlof (>=1 maand)	Mannen	33	-	31	-	39	-
	Vrouwen	16	-	16	-	21	-
	Totaal	49	58%	47	54%	60	54%
Ouderschapsverlof als verkorting van voltijdse tewerkstelling	Mannen	23	-	26	-	-36	-
	Vrouwen	12	-	14	-	16	-
	Totaal	35	42%	40	46%	52	46%

RETIREMENT

G4-EUS-EU15

Percentage werknemers dat in de komende 5 en 10 jaar met pensioen kan gaan (Met een veronderstelde pensioenleeftijd van 65 jaar voor vrijgestelden en 63 jaar voor niet-vrijgestelden)

	5 jaar	10 jaar
Vrijgestelden	2,86%	8,75%
Niet-vrijgestelden	10,12%	24,71%

N.B.: Gegevens berekend voor kalenderjaar 2018, bij te werken in het volgende jaarverslag.

2.5.4. Werknemersenquête

In 2019 is binnen Elia een werknemersenquête, de Sonar Survey, uitgevoerd. De resultaten daarvan zullen in de komende jaren worden geanalyseerd en gebruikt om ons HR-beleid te verbeteren. Ze worden ook gebruikt op het gebied van gezondheid en veiligheid om kwesties met betrekking tot het welzijn van de medewerkers aan te pakken.

De volgende werknemersenquête wordt georganiseerd in 2020.

2.5.5. Opleidingen

GRI 404-1

Elia kan haar doelstellingen enkel bereiken als haar werknemers hooggekwaliceerd zijn en goed op de hoogte zijn van de recente ontwikkelingen. We bieden onze werknemers dan ook de keuze tussen maatopleidingen, diverse scholingsmogelijkheden en relevante bijkomende kwalificaties. Bij Elia is het team Talentmanagement verantwoordelijk voor de gepaste ontwikkeling en ontplooiing van talent.

Het opleidingsaanbod bij Elia kan worden opgedeeld in drie hoofdcategorieën:

- Technische competenties; Veiligheidscompetenties: competenties die nodig zijn voor het uitvoeren van specifieke taken binnen onze kernactiviteit (opleidingen die gericht zijn op veiligheid worden beschreven in 2.6.2.).
- Soft skills:

Programma's voor het verbeteren van de vaardigheden van werknemers en voor loopbaantransitiebegeleiding (o.a. innovatie, change management, externe onderwijsprogramma's).

Alle medewerkers nemen regelmatig deel aan functionerings- en loopbaan-ontwikkelingsgesprekken.

GEMIDDELDE OPLEIDINGSUREN PER JAAR PER WERKNEMER

	2017	2018	2019
Mannen	59	58	43
Vrouwen	48	40	18

De meeste van de aangeboden opleidingen zijn verplichte opleidingen betreffende technische en veiligheidscompetenties voor de technische medewerkers op het terrein, waar het percentage mannen erg hoog is. Dat verklaart het lage cijfer wanneer het om het aantal opleidingsuren van vrouwen gaat.

N.B. In ons duurzaamheidsverslag van 2018 werden op pagina 24 de grafieken voor mannen en vrouwen voor 2016 en 2018 verwisseld.

2.5.6. Remuneratiebeleid

GRI 102-35 – GRI 102-38, GRI 405-2

Het remuneratiebeleid van Elia is vooral gericht op het aantrekken en behouden van onze beste talenten, het belonen van prestaties en het ondersteunen van de cultuur van feedback en continue ontwikkeling waar mogelijk. De remuneratiesystemen worden zo

nodig verder verfijnd, zodat we ook in de toekomst een aantrekkelijke werkgever kunnen blijven. Voor de niet-vrijgestelde¹⁵ werknemers onderhandelt Elia samen met de energiesector over onze collectieve arbeidsovereenkomsten. Voor de vrijgestelde werknemers is onze beloningspraktijk gebaseerd op interne billijkheid in combinatie met competitiviteit op de markt, maturiteit in de rol, respect voor de bedrijfswaarden en leiderschap op het gebied van veiligheid, en de performantie, ongeacht het geslacht. De verloning wordt aangevuld met een competitief pakket extralegale voordelen, ziekteverzekeringen en het aanbod van een bedrijfspensioenregeling. Daarnaast hebben medewerkers de mogelijkheid om deel te nemen aan het succes van het voorgaande boekjaar in het kader van een aankoopplan van aandelen voorbehouden aan werknemers. Via dit plan kunnen de medewerkers tegen een gereduceerde prijs aandelen van Elia kopen.

Elia geeft met het oog op transparantie de totale vergoeding van de directieleden in de geconsolideerde jaarrekening weer, zoals gevraagd door de Belgische Corporate Governance Code. Vermeld worden de vaste en variabele globale vergoeding, evenals de bedrijfspensioenen en eventuele andere voordelen voor de leden van de directie van Elia. De bijzonderheden van de vergoedingssystemen worden toegelicht in de corporate-governanceverklaring.

Elia is bereid om haar jaarlijkse totale compensatieverhouding ¹⁶ vrij te geven (zoals ook 50Hertz dat doet); we werken intern aan de berekeningsmethode en doen er alles aan om deze zo spoedig mogelijk te optimaliseren.

2.5.7. Incentivesystemen

Het vergoedingssysteem houdt rekening met succes- en prestatiefactoren. Die stimuleren het bereiken van doelen op bedrijfsniveau en de daarmee gepaard gaande individuele objectieven.

Enkele van die doelen hebben betrekking op duurzaam bedrijfsmanagement zoals het volgen van richtlijnen voor gezondheid en veiligheid op het werk.

2.5.8. Sociaal overleg en sociale dialoog

GRI 402-1

Het sociaal overleg bij Elia verzekert informatie, dialoog en onderhandeling via de wettelijke overlegorganen zoals de ondernemingsraad, het comité voor preventie en beveiliging op het werk (CPBW) en de vakbondsafvaardiging. Deze organen bestaan uit vertegenwoordigers van de werknemer en de werkgever. Elk orgaan heeft een adviserende rol over bepaalde onderwerpen, en een beslissende rol over bepaalde andere onderwerpen. In de Europese ondernemingsraad van Elia groep vinden uitwisselingen over de hele groep plaats met vertegenwoordigers van Elia en 50Hertz.

Naast deze wettelijke organen betrekken we onze sociale partners bij het sociaal overleg en de sociale dialoog buiten deze wettelijke organen via deelname in werkgroepen om samen de verwezenlijking van onze strategie voor te bereiden en hen op deze manier te betrekken bij de toekomst van onze organisatie.

2.6. Veiligheid

GRI 403-1 – GRI 403-2 – GRI 403-3

2.6.1. Managementbenadering

Elia beheert infrastructuren waar ongelukken, defecte installaties of aanvallen van buitenaf mensen schade kunnen berokkenen. De veiligheid en het welzijn van eenieder (zowel van het personeel van Elia en haar dochterondernemingen als van derden) is een topprioriteit voor alle ondernemingen binnen Elia en haar dochterondernemingen. Elia groep heeft een gezondheids- en veiligheidsbeleid ingevoerd en voert regelmatig veiligheidsanalyses uit. In alle ondernemingen van Elia groep wordt voortdurend in de ontwikkeling van een veiligheidscultuur geïnvesteerd.

In het kader van ons engagement op het vlak van veiligheid streeft Elia groep naar nul ongevallen voor alle soorten arbeidsongevallen, en niet alleen voor de elektrische risico's.

Elke werknemer wordt erop gewezen dat hij zich van gevaren bewust moet zijn, deze onmiddellijk moet rapporteren en suggesties kan doen om veilige en gezonde werkomstandigheden te bevorderen. In 2019 was gezondheid en veiligheid op het werk opnieuw een van de belangrijkste projecten in het businessplan van Elia.

Gezondheid en veiligheid op het werk en de ziekte- en ongevallenpreventie zijn dan ook verankerd in onze bedrijfsstrategie. Elia groep hanteert de strengste veiligheidsnormen voor onze eigen werknemers, onze aannemers en iedereen die in contact komt met onze infrastructuur.

In België moet het veiligheidsprogramma *Go For Zero* (begonnen in 2015 en gepland tot eind 2019) de veiligheidscultuur verankeren binnen Elia en bij onze aannemers.

Na initieel te hebben gewerkt aan opleidingen, tools en procedures, was onze belangrijkste doelstelling in 2019 de verankering van de reeds geboekte vooruitgang via acties op het gebied van operationele dialoog en continue verbetering.

Ondersteund door *Make A Difference*, ons programma voor een cultuurwijziging binnen de onderneming, benadrukken we voortdurend het belang van drie cruciale handelingen: “feedback geven en krijgen”, “het verschil maken” en “één stem”.

Met onze campagne “Hou afstand!” willen we ook het grote publiek en bepaalde doelgroepen, zoals de bouwsector en de omwonenden van onze installaties, beschermen aan de hand van signalisatie, brochures en informatiecampagnes.

Naast de sectorspecifieke risico's pakken we ook de risico's aan die samenhangen met het welzijn van onze medewerkers. Daarvoor hebben we het programma *Care4Energy* ontwikkeld dat hun welzijn waarborgt door zich te richten op de mentale, fysieke, emotionele en persoonlijke ontwikkeling.

In 2019 hebben we ook een 2 jaar durend partnerschap gesloten met VIAS, het Belgisch Instituut voor Verkeersveiligheid, om de veiligheid op de weg te promoten bij onze medewerkers en hen bewust te maken van de risico's, maar ook van de goede praktijken als weggebruikers (automobilisten, fietsers en voetgangers) tijdens onze professionele en privé-verplaatsingen.

Welzijnsenquête

In november werd een enquête uitgevoerd om de vooruitgang te meten die we met ons programma Care4Energy hebben gemaakt. Op basis van de resultaten wordt een actieplan opgesteld om het mentaal welzijn binnen Elia verder te verbeteren.

Veiligheidsweken

Elia organiseert elk jaar twee Veiligheidsweken voor haar personeelsleden om hen te sensibiliseren voor het belang van veiligheid. Tijdens de veiligheidsweken staan verschillende informatiesessies, opleidingen en teamoefeningen op het programma. Zo willen we iedereen betrekken bij dit initiatief en ervoor zorgen dat al onze medewerkers de boodschap duidelijk begrijpen. In mei 2019 lag de focus op welzijn, in september hebben we ingezoomd op “Safety Leadership” en ging het om bepaalde gedragingen die we binnen ons bedrijf absoluut moeten vermijden.

2.6.2. Opleidingen (en informatie)

Elia voorziet voortdurend in opleidingen voor haar medewerkers. Er is een verplicht trainingstraject voor alle medewerkers op het terrein dat regelmatig wordt geactualiseerd. Elia stelt ook opleidingsmateriaal, opleidingen en tests ter beschikking van haar aannemers.

Zes keer per jaar wordt een nieuwsbrief met veiligheidsinformatie naar onze aannemers verstuurd.

De zogenaamde “Safety Flashes” worden ad hoc verzonden wanneer Elia specifieke risico's identificeert die verband houden met het gebruik van specifiek gereedschap. Ze worden ook gebruikt om regelmatig te herinneren aan onze goede praktijken.

2.6.3. Inspecties

Gezondheid en veiligheid op het werk beperkt zich uiteraard niet alleen tot onze eigen werknemers. De strenge normen van Elia gelden ook voor bedrijven die in onderaanneming actief zijn op de bouwplaatsen van Elia. Tijdens het aanbestedingsproces en nadien wordt erop toegezien dat de leveranciers voldoen aan de strenge veiligheidseisen van Elia.

Zowel het Safety-team als het management voeren regelmatig inspecties uit.

AANTAL VEILIGHEIDSINSPECTIES

	2017	2018	2019
door het Safety-team	153	153	384
door het management	1.444	1.151	940

15. (Niet-)vrijgesteld verwijst naar het recht op uitbetaling van overuren. De bedienden zijn niet-vrijgesteld en hebben recht op uitbetaling, de directe leidinggevendenden, senior managers en directie-leden zijn vrijgesteld.

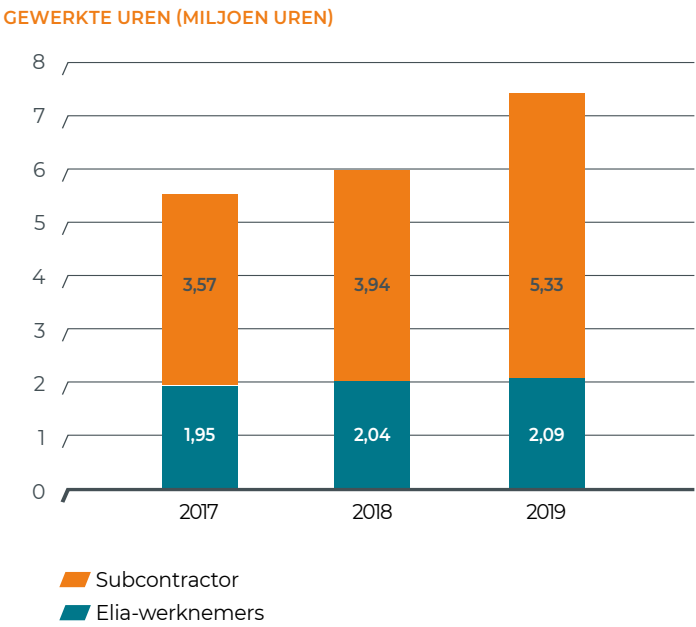
16 Verhouding van de jaarlijkse totale compensatie voor de bestbetaalde persoon van de organisatie in elk land met belangrijke activiteiten, en de gemiddelde jaarlijkse totale compensatie voor alle werknemers (uitgezonderd de bestbetaalde persoon) in hetzelfde land.

2.6.4. Ongevallen (arbeidsletsels)

Het is vermeldenswaardig dat door grote infrastructuurprojecten (o.a. de netversterking in de haven van Antwerpen) het aantal gewerkte uren door onze aannemers in 2019 aanzienlijk is toegenomen.

Veiligheid is altijd de eerste prioriteit van Elia. We gaan voor nul ongevallen, niet alleen voor onze eigen medewerkers, maar ook voor onze aannemers, de distributienetbeheerders en iedereen die zich in de buurt van onze installaties bevindt. Daarom geven we de cijfers weer voor zowel onze eigen medewerkers als voor de aannemers:

In 2019 waren er geen dodelijke ongevallen.

			2017	2018	2019
Bedienden	# gewonde werknemers met minstens 1 dag arbeidsongeschiktheid	Mannen	6	4	4
		Vrouwen	1	2	0
	# werkgerelateerde dodelijke ongevallen	Mannen	0	0	0
		Vrouwen	0	0	0
	Ongevallenpercentage ⁽¹⁾		3,6	2,9	1,9
	TRI-percentage (Total Recordable Injuries) ⁽²⁾		7,7	7,3	5,7
Aannemers	Ernst van het ongeval ⁽³⁾		0,10	0,11	0,05
	Dodelijke ongevallen		0	0	0
	# ongevallen (met of zonder arbeidsongeschiktheid)		51	44	41
	Ongevallenpercentage ⁽¹⁾		9,8	5,6	3,4
	TRI-percentage (Total Recordable Injuries) ⁽²⁾		15,1	11,1	7,7
	Dodelijke ongevallen		1	1	0

(1) Aantal arbeidsongevallen met verloren tijd (>1 dag) x 1.000.000/aantal gepresteerde uren
(2) Aantal arbeidsongevallen x 1.000.000/aantal gepresteerde uren
(3) Aantal verloren dagen door arbeidsongevallen in kalenderdagen x 1.000/aantal gepresteerde uren

Derde partijen

In 2019 waren er geen dodelijke ongevallen. Alle werkzaamheden in de nabijheid van hoogspanningsinstallaties dienen verplicht gemeld te worden aan Elia, zodat het Contact Center (zie "2.8.3. Stakeholderdialoog") de aanvragers kan informeren over de risico's en de te respecteren afstanden om veilig te kunnen werken. Derde partijen die werken uitvoeren nabij hoogspanningsinstallaties zijn zich niet steeds bewust van de gevaren die van deze installaties uitgaan. Alleen al het binnendringen in de gevarenszone rond hoogspanningsgeleiders kan een fatale vlamboog veroorzaken, zelfs zonder dat er direct contact wordt gemaakt.

Ondanks uitgebreide sensibiliseringscampagnes de voorbije jaren, worden nog steeds werken uitgevoerd zonder voorafgaande melding aan Elia. Elia breidt zijn campagnes uit en werkt ook aan nog meer preventieve maatregelen.

2.7. Leveranciers, mensenrechten en lokale toegevoegde waarde

2.7.1. Leveranciers en uitgaven in de eurozone

SDG 12, GRI 102-9, GRI 204-1

2.7.1.1. Beheer van de toeleveringsketen

GRI 308-1 – GRI 308-2 – GRI 414-1

Elia moet de Europese aanbestedingsregels respecteren. De toepassing van deze regels en andere interne richtlijnen garandeert dat elke leverancier op een niet-discriminerende en transparante manier wordt behandeld, en dat de meegedeelde informatie vertrouwelijk wordt behandeld. De selectieprocedure voor leveranciers en de gunning van de verschillende contracten steunen op de evaluatie van diverse criteria. De blootstelling aan sociale of ecologische risico's wordt beperkt door het feit dat elke aankoop gebeurt in samenwerking met een multifunctioneel team, inclusief vertegenwoordigers op het gebied van milieu en/of veiligheid. De selectie- en gunningscriteria worden specifiek afgestemd op elke aankoop, om te garanderen dat de geselecteerde leverancier zich bewust is van en volledig beantwoordt aan de doelstellingen en waarden van Elia.

Er worden bovendien diverse aspecten met betrekking tot duurzaamheid geïntegreerd in het aanbestedingscontract en in de algemene voorwaarden die worden ondertekend door de leveranciers.

Elia past haar strenge ethische principes toe op het aankoopproces en wil met haar aankopen een positieve impact hebben op haar ruimere omgeving. Zo kunnen we risico's vermijden die voortvloeien uit de niet-naleving van bepaalde regels en normen in de toeleveringsketen.

In 2018 heeft Elia een Gedragscode voor leveranciers opgesteld, met daarin internationaal aanvaarde principes aangaande ethisch gedrag, gezondheid en veiligheid, en milieu- en sociale aspecten. Deze code maakt nu systematisch deel uit van de documenten voor Europese aankoopprocedures.

Om de vooropgestelde principes in te zetten als een hefboom voor de positieve impact van onze toeleveringsketen, hebben we gekozen voor een benadering die steunt op risicoanalyse. Voor alle aankoopcategorieën worden de gebruikelijke risico's en de duurzaamheidsrisico's van de toeleveringsketen geanalyseerd. Er wordt ook een matrix opgesteld om de prioriteiten te bepalen voor het engagement van de leveranciers.

Om het beheer van de middelen en de impact te rationaliseren, hebben we beslist om ons te focussen op de meest relevante leveranciers qua impact. In 2019 hebben we hen gevraagd om digitaal te bevestigen dat ze de bepalingen van de gedragscode voor leveranciers aanvaarden. We hebben de interne vragenlijst voor zelfevaluatie met betrekking tot duurzaamheid voorgelegd aan leveranciers met een hoog risico en enkele leveranciers met een middelhoog risico. Zo hopen we gedetailleerde informatie te ontvangen over de punten die vatbaar zijn voor verbetering.

2.7.1.2. Aantal leveranciers – eurozone versus niet-eurozone

De gegevens verwijzen naar de volgende bedrijven binnen Elia groep: ESO, EA, EE, EI en EGI¹⁷ België.

	2017	2018	2019
Aantal leveranciers eurozone	2.374	2.305	2.271
Aantal leveranciers niet-eurozone	92	116	109
Aantal niet-Europese landen met Elia-leveranciers	12	19	16

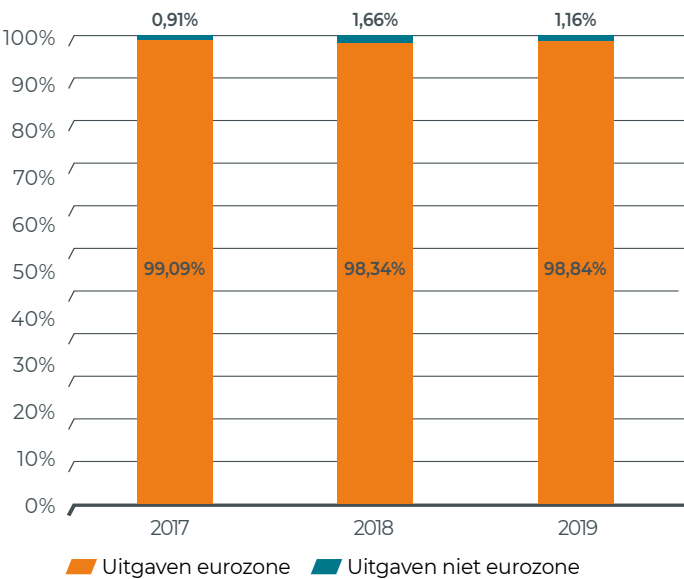
Het aantal leveranciers voor Elia België buiten de eurozone neemt toe en wordt steeds diverser, maar blijft beperkt tot 5 %.

17. ESO: Elia System Operator, EA: Elia Asset, EE: Elia Engineering, EI: Eurogrid International, EGI: Elia Grid International

2.7.1.3. Verdeling van de jaarlijkse uitgaven – eurozone versus niet-eurozone

GRI 204-1

VERDELING VAN DE JAARLIJKSE UITGAVEN – EURO VS NIET-EURO

In de voorbije drie jaar was er een aanzienlijke toename van de totale uitgaven (39 %) ten gevolge van de nieuwe offshore activiteiten.

De uitgaven buiten de eurozone blijven beperkt tot 1,2 % van het totale bedrag. Deze uitgaven blijven geconcentreerd in dezelfde drie landen als vorig jaar, hoewel de percentages wat veranderd zijn: het Verenigd Koninkrijk ligt met 67 % nog steeds op kop, maar de Verenigde Staten staan nu met 12 % op de tweede plaats, gevolgd door Zwitserland met minder dan 1 %.

Het aantal aankopen buiten de landen van de eurozone is vandaag erg beperkt en de gunningscriteria houden rekening met de milieueffecten. Dit betekent dat Elia beantwoordt aan de strenge Europese en Belgische normen op het gebied van milieu, maatschappelijk verantwoord ondernemen en personeelswelzijn.

De veiligheidsaspecten worden bovendien afzonderlijk geëvalueerd, omdat Elia het erg belangrijk vindt om samen te werken met leveranciers die dezelfde waarden delen wanneer het gaat om het belang van veiligheid.

2.7.2. Mensenrechten

GRI 414-1

Elia uit zijn engagement voor het naleven van de mensenrechten en respecteert vanzelfsprekend het recht op privacy, persoonlijke veiligheid, vrijheid van meningsuiting en eigendomsrechten van zijn werknemers, de omwonenden en klanten. Elia neemt ook haar verantwoordelijkheid voor het voldoen aan de sociale normen in de toeleveringsketen. Daarom is Elia niet alleen lid van het UN Global Compact maar leeft het ook de fundamentele arbeidsnormen na van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO).

Wat de schending van mensenrechten betreft, is de impact slechts beperkt, aangezien de activiteiten van Elia hoofdzakelijk in Europa plaatsvinden. Het merendeel van de aankopen buiten Europa gaat naar IT en consultancy.

Ons engagement in deze materie komt ook tot uiting in een van de lighthouse-initiatieven voor duurzaamheid met betrekking tot compliance en ethiek (zie 1.3.3).

2.8. Stakeholderengagement

2.8.1. Managementbenadering

GRI 102-40

Door de betrokkenheid van de stakeholders kunnen de infrastructuurprocessen ten voordele van de samenleving versneld worden. Elia heeft regelmatig contact met verschillende stakeholdergroepen en wisselt informatie met hen uit. Als onderdeel van het materialiteitsanalyseproces werd de stakeholderomgeving van Elia geanalyseerd en gedefinieerd. Naargelang de specifieke strategische thema's heeft Elia contacten met overheidsinstanties en openbare besturen, politieke partijen, lokale burgers, de civiele samenleving (verenigingen die opkomen voor ecologische, economische, landbouw- of andere belangen) en klanten die rechtstreeks op haar netwerk aangesloten zijn.

Stakeholdergroep	Manier van samenwerking	Frequentie	Hoofdonderwerpen / verwachtingen
Werknemers	– Performance management – Intranet – Donaties	– Regelmatig	– Werknemers – Persoonlijke ontwikkeling – Werknemers - welzijn – Maatschappelijke betrokkenheid
Klanten	– Klanttevredenheidsonderzoek – Users' Group /Werkgroepen – Elia extranet – Jaarlijks	– 4 tot 6 keer per jaar	– Transmissiediensten – Milieu – Eerlijke bedrijfsvoering
Samenleving	– Sociale evenementen – Engagement via eigen medewerkers	– Regelmatig	– Maatschappelijke betrokkenheid
Aandeelhouders	– Aandeelhoudersvergadering	– Regelmatig	– Algemene prestaties van de onderneming incl. bijdrage aan de samenleving
Regulatoren	– Rapporten – Communicatie	– Regelmatig	– Eerlijke bedrijfsvoering

GRI 102-42, GRI 413-1

Er werd binnen de onderneming een Corporate Reputation Committee opgericht, dat wordt voorgezeten door de Chief External Relations Officer. Het comité moet voor bepaalde thema's de verschillende contacten met stakeholders opvolgen die georganiseerd worden door de betrokken afdelingen binnen Elia.

Elia organiseert heel wat initiatieven voor haar stakeholders. De onderstaande tabel geeft een overzicht van de methode en de frequentie van onze inzet voor elke stakeholdergroep en het verband met de kernthema's.

2.8.2. Publieke acceptatie

GRI 102-29, GRI 102-43, GRI 102-44, G4 EUS Stakeholder Participation

Elia is ervan overtuigd dat vroegtijdige betrokkenheid van alle stakeholders van cruciaal belang is voor het succes van de energietransitie en voor de enorme projecten die vereist zijn om een duurzame netuitbreiding te realiseren. Deze aanpak geeft alle partijen de kans om hun gezichtspunten uiteen te zetten, verbetert de informatiestroom en zorgt voor vertrouwen.

Een transparante en consequente benadering om in de mate van het mogelijke aan maatschappelijke vereisten te voldoen en tegemoet te komen aan de verwachtingen van de gemeenschap zal de aanvaarding van onze projecten aanzienlijk verbeteren. Bovendien moet deze benadering vanaf het begin van de projecten duidelijk aan de verschillende stakeholders worden gecommuniceerd, zodat heel wat zorgen en angsten snel kunnen worden aangepakt.

Om dit te bereiken heeft het departement Community Relations een geïntegreerde methodologie voor communicatie en publieke acceptatie ontwikkeld, waarbij stakeholdersparticipatie en communicatieacties systematisch worden geïntegreerd in de ontwikkeling van het net. Zo kunnen we niet alleen het risico op hogere kosten en vertragingen beheren, maar kunnen we ook het beste project uitwerken in het belang van de maatschappij.

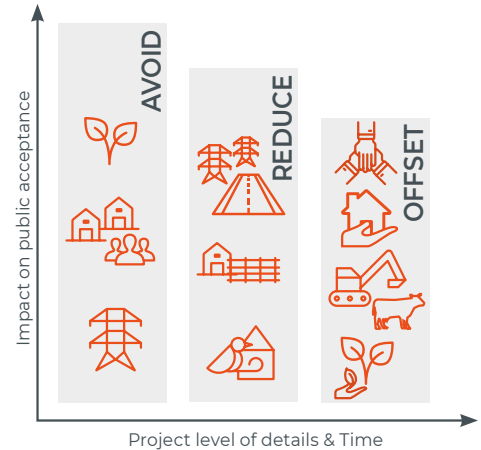
Al vanaf de conceptfase werken we nauw samen met alle stakeholders zoals lokale gemeenschappen, verenigingen, ngo's en diverse overheidsinstanties. Met deze benadering bouwen we duurzame relaties met hen op en is er meer interactie, begrip, ondersteuning en betrokkenheid.

Voor de twee meest belangrijke projecten in Wallonië en Vlaanderen startte Elia ook een proces van vroege participatie op met de stakeholders die de civiele samenleving vertegenwoordigen en enkele regionale deskundigen. Het doel was om het best mogelijke project te definiëren en hun aanbevelingen te vragen, gestoeld op hun verschillende expertises.

Voor een aantal onderwerpen, zoals technologie, hebben we ook participatie opgezet met academici om de beste technologische keuzes te maken voor beide projecten.

Elia voert ook een transparant communicatie- en samenwerkingsbeleid doorheen het hele ontwikkelingsproces. Naast de wettelijk verplichte voorafgaande informatievergaderingen voor het publiek (VIV) in het kader van de planning van infrastructuurprojecten, organiseren we een reeks infomarkten voor omwonenden.

Daarnaast hebben we een publiek referentiekader uitgewerkt om de impact van nieuwe infrastructuurprojecten te verzachten en de resterende impact te compenseren.

Vermijden - We geven systematisch de voorkeur aan het scenario dat geen impact heeft op het publiek, het landschap of de natuurlijke omgeving. Bij de ontwikkeling van het net streeft Elia er altijd naar om de bestaande corridors te gebruiken door het bestaande net te versterken of het nieuwe net praktisch op dezelfde plaats te bouwen als het oude.

Beperken - Onvermijdelijke gevolgen zijn beperkt in intensiteit/omvang en/of worden hersteld. Wanneer de bouw van nieuwe infrastructuur noodzakelijk is, tracht Elia zo snel mogelijk de potentiële impact te beperken door zich zo ver mogelijk te verwijderen van bewoonde of beschermde gebieden (natuur, landschap, erfgoed) en door bestaande infrastructuur te gebruiken. Onafhankelijke externe bureaus en interne deskundigen van Elia wegen verschillende alternatieve scenario's af en identificeren beperkende maatregelen.

Vergoeden - Resterende impact die niet kan worden vermeden, verminderd of hersteld, wordt, voor zover mogelijk, gecompenseerd of verzacht om een positieve impact te hebben op een andere locatie.

We zijn verschillende initiatieven gestart met gouverneurs en burgemeesters, die cruciaal zijn voor het samenbrengen van alle belanghebbenden.

2.8.3. Stakeholderdialogoog

GRI 102-21

De Users' Group van Elia

Elia organiseert regelmatig vergaderingen en werkgroepen voor de Users' Group. De Users' Group biedt een platform waarmee Elia de dialoog met haar belangrijkste klanten en partners levendig kan houden.

Elk jaar worden er een viertal plenaire vergaderingen van de User's Group gepland om de marktdeelnemers en stakeholders te informeren over belangrijke en strategische onderwerpen met betrekking tot ons bedrijf. Ter ondersteuning van die plenaire vergaderingen zijn er ook drie werkgroepen. De werkgroepen komen gewoonlijk vier keer per jaar samen (of vaker indien nodig). Hieronder volgt een overzicht:

- **De werkgroep System Operation & European Market Design** behandelt thema's in verband met het beheer van het hoogspanningsnet en de berekening van de capaciteit, evenals initiatieven en ontwikkelingen met betrekking tot de Europese integratie van de elektriciteitsmarkten.
- **De werkgroep Belgian Grid** behandelt onderwerpen in verband met het Elia-net en de gerelateerde mechanismen, producten en diensten die van belang zijn voor de klanten van Elia.
- **De werkgroep Balancing** houdt zich voornamelijk bezig met operationele, technische en marktgerelateerde vraagstukken en wil Elia voorbereiden op de uitdagingen waarmee de balancingmarkt van Elia in de komende jaren geconfronteerd zal worden. Onder de WG Balancing en de WG Belgian Grid zijn er vier taskforces. De taskforces worden ad hoc samengesteld om indien nodig specifieke thema's te behandelen. Momenteel zijn er twee taskforces actief:
- **De Taskforce Implementation of Strategic Reserves** informeert de marktspelers en stakeholders en wisselt informatie uit over alle relevante onderwerpen in verband met de implementatie van de strategische reserves.
- **De Taskforce CIPU Redesign (iCAROS)** bespreekt onderwerpen in verband met de toekomstige coördinatieprocedures met de relevante stakeholders.

User' Group	Sessie
Plenaire vergaderingen	14/02/2019 - Tariefvoorstel 2020-23: openbare raadpleging
	09/04/2019 - Clean Energy Package
	06/05/2019 – Internet of Energy (IoE)
	28/06/2019 - Adequacy and Flexibility Study
	19/09/2019 - Clean Energy Package - 70%-regel
	03/12/2019 - Future-proofing the EU Energy System towards 2030

Klanttevredenheidsonderzoek

Om de twee jaar meet Elia de klanttevredenheid bij haar belangrijkste stakeholders (distributienetbeheerders, netgebruikers, producenten, toegangsverantwoordelijken, User's Group, enz.). Dit tevredenheidsonderzoek moet in de eerste plaats een overzicht bieden van de kritieke prestatie-indicatoren (KPI's) met betrekking tot de kwaliteit van de dienstverlening en de evolutie van deze parameters doorheen de tijd.

De laatste enquêtes werden gehouden in 2018 en peilden naar de mening van 250 stakeholders. De gemeten KPI's waren de Elia Satisfaction Index (een algemene beoordeling van de producten en diensten van Elia), de Customer Effort Score (het gemak van zakendoen met Elia) en de klanttevredenheid rond onder meer het accountbeheer en het imago. De sterke en zwakke punten in de enquête geven aan hoe we onze klantenrelaties kunnen optimaliseren in de toekomst.

Elia scoorde 66 % op de Elia Satisfaction Index, wat betekent dat de kwaliteit van onze producten en diensten hoog wordt ingeschat. De meerderheid van de stakeholders ervaart de samenwerking met Elia nog altijd als 'vlot'. In vergelijking met 2016 zien we een status quo voor de evaluatie van de Key Account Managers van Elia. Qua imago behaalde Elia stabiele resultaten voor expertise en communicatie en was er een aanzienlijke toename van de mate waarin Elia innoveert.

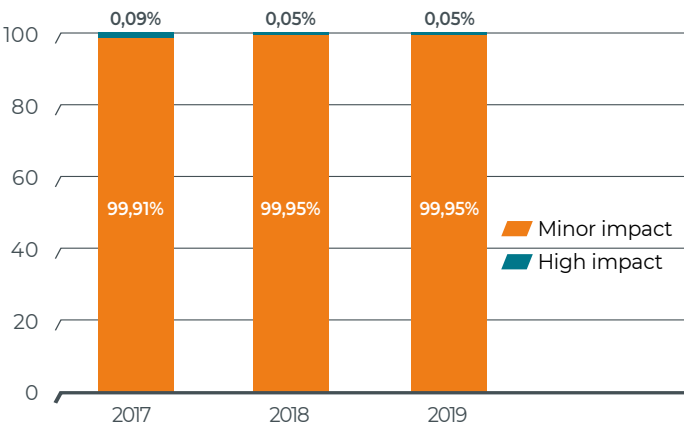
De enquête legde niet alleen onze prioriteiten vast om de klanttevredenheid nog te verbeteren, maar bepaalde ook welke sterke punten we zeker moeten behouden.

Het volgende klanttevredenheidsonderzoek zal plaatsvinden in 2020.

Contact Centers

De twee Contact Centers van Elia ontvangen en behandelen verzoeken om informatie van omwonenden, overheden, aannemers, ingenieursbureaus, nutsbedrijven of projectontwikkelaars, om er maar enkele te noemen. Omwille van de specifieke risico's die met werken in de nabijheid van hoogspanningsinstallaties gepaard gaan, is iedereen die werken wil uitvoeren in de nabijheid van hoogspanningslijnen, hoogspanningsmasten, ondergrondse kabels of hoogspanningsstations verplicht de geplande werkzaamheden aan Elia te melden. Wij kunnen de persoon in kwestie dan voorzien van de relevante plannen waarop de ligging van de hoogspanningsstructuren is aangeduid en geven instructies mee over de veiligheidsmaatregelen die tijdens de werkzaamheden in acht moeten worden genomen.

AANTAL VERZOEKEN OM INFORMATIE

Er zijn wettelijke termijnen waarbinnen Elia de verzoeken moet beantwoorden (binnen de zeven werkdagen na ontvangst).

In 2019 kregen onze Contact Centers 70.881 verzoeken. Daarvan werd 99,95 % binnen de gestelde termijn beantwoord.

Op verzoek via het Contact Center of elk ander communicatiekanaal biedt Elia gratis elektromagnetische veldmetingen aan voor eigenaars van terreinen en gebouwen in de buurt van Elia-infrastructuur. In 2019 werden 108 metingen uitgevoerd.

2.8.4. Samenwerkingen

SDG 11, GRI 203-2

LOKALE TOEGEVOEGDE WAARDE / ONDERSTEUNING VAN LOKALE INITIATIEVEN

De voorbije drie jaar heeft Elia een structureel partnerschap opgezet met de stichting van openbaar nut Be Planet¹⁸ om burgerinitiatieven voor ecologische transitie te ontwikkelen en te ondersteunen in de gemeenten waar infrastructuurprojecten van Elia lopen. In die drie jaar heeft Elia 22 projecten gesteund.

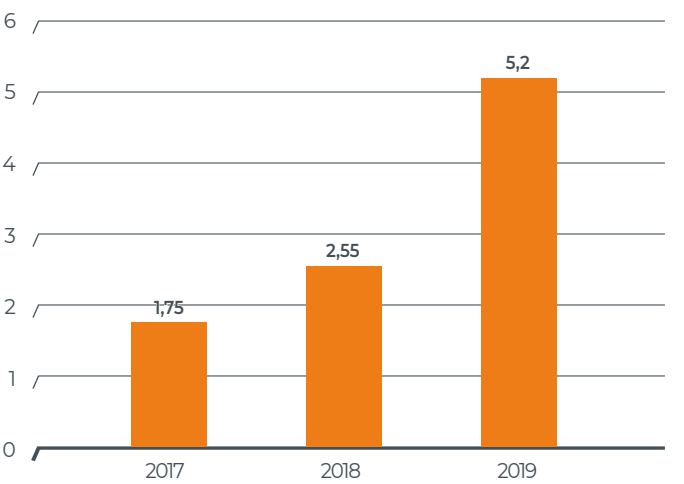
In het rapporteringsjaar heeft Elia haar samenwerking met Be Planet vernieuwd. Via deze samenwerking zetten we een fonds op en ontwikkelen we een methodologie (oproep voor burgerprojecten) om de gemeenten te vergoeden voor de impact van hoogspanningslijnen.

WE GOT HEART

Elke Elia-werknemer die zich inzet voor een gemeenschaps- of liefdadigheidsproject kan bovendien een bijdrage van Elia aanvragen. In 2019 gaven wij negentien projecten een duwtje in de rug, goed voor een totaalbedrag van 10.000 EUR. Daarnaast heeft Elia zo'n 12.000 EUR gedoneerd aan diverse initiatieven, zoals financiële steun voor onder meer liefdadigheidsprojecten in de derde wereld en sportevenementen.

Net als in 2017 en 2018 hebben we 5,2 ton hardware (laptops, laadstations, printers, schermen en draaghoezen) een tweede leven gegeven, voornamelijk in scholen.

GESCHONKEN HARDWARE (TON)

18. <https://www.beplanet.org/>

2.9. Milieuaspecten

2.9.1. Managementbenadering

GRI 102-11

Duurzaamheid, maar ook een duidelijk engagement voor milieu- en klimaatbescherming en het behoud van natuurlijke hulpbronnen maken onlosmakelijk deel uit van de bedrijfsstrategie van Elia.

Bij de ontwikkeling en uitbouw van ons net streven we er altijd naar om sociaal verantwoordelijke en economisch efficiënte oplossingen te vinden. Daarom proberen we het bouwen van nieuwe infrastructuur te vermijden door zo veel mogelijk de voorkeur te geven aan de optimalisering en opwaardering van de bestaande infrastructuur.

We streven ernaar de impact van onze bedrijfssites en bouwplaatsen en van onze andere activiteiten op mensen en de natuurlijke habitat tot een absoluut minimum te beperken. Elia respecteert flora, fauna en biodiversiteit, springt zuinig om met natuurlijke hulpbronnen en houdt het energieverbruik en de uitstoot die door haar activiteiten worden veroorzaakt zo laag mogelijk.

De uitdaging die met de energietransitie gepaard gaat is om onze infrastructuur aan te passen met behoud van een duurzame aanpak op het gebied van milieueffecten.

Met het oog op een zo gering mogelijke impact op het milieu hebben we een aanpak volgens het principe ‘vermijden - beperken - vergoeden’ ontwikkeld (zie 2.8.2.).

We volgen het voorzorgsprincipe om mogelijke negatieve gevolgen te voorkomen of te verminderen door onderzoeken uit te voeren (bv. EMV-studies), door onze koolstofbalans te berekenen en door klimaatrisico's te integreren in het algemene risicobeheer.

Een milieueffectrapportage is wettelijk verplicht en wordt in de beginfase van de planning van elk project uitgevoerd om de effecten op de fysieke omgeving en de sociale, culturele en gezondheidseffecten te identificeren, te voorspellen en te analyseren.

Het departement Community Relations is verantwoordelijk voor de juiste afhandeling en uitvoering van alle taken met betrekking tot milieu- en natuurbescherming, kwaliteitszorg en het beheer van gerelateerde taken. Binnen dit departement brengt het team Environment & CSR advies uit op het vlak van procescontrole en zorgt voor de strikte uitvoering van de milieu- en kwaliteitsstrategie en de naleving van de wettelijke voorschriften.

De gedragscode voor leveranciers van Elia is bindend voor alle leveranciers en bevat bijkomende principes met betrekking tot milieubescherming en een zuinig gebruik van middelen.

Hoewel de kernactiviteiten van Elia niet de oorzaak zijn van bodemverontreiniging, is vastgesteld dat een belangrijk deel van de Belgische bodem historisch gezien verontreinigd is als direct gevolg van nabijgelegen of in situ industriële activiteiten (al dan niet uit het verleden) of door het aanvullen met verontreinigde grond.

Op onze sites zijn verschillende saneringsacties gestart. De bodemwetgeving is inmiddels in alle drie Belgische gewesten in voege. Elia heeft een plan ontwikkeld om de bodemtoestand op haar eigen

terreinen in kaart te brengen om de interventieprioriteiten te kunnen afstemmen met de bestaande en nieuwe bodemwetgeving.

In 2019 werd 1.370.000 EUR besteed aan onderzoeken, opvolging en de uitvoering van saneringswerken.

Budget (miljoen euro)	2017	2018	2019
TOTAAL	1,1	1,2	1,4

De sites waar in 2018 een aanzienlijke bodemverontreiniging werd vastgesteld (zoals vermeld in het verslag van vorig jaar), zullen in 2020 gesaneerd worden. Dit gebeurt op basis van een actieplan dat in 2019 door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest werd goedgekeurd.

2.9.2. Biodiversiteit en integratie in het landschap

SDG 14

GRI 304-1 – GRI 304-2 – GRI 304-3

G4-EUS-EN12

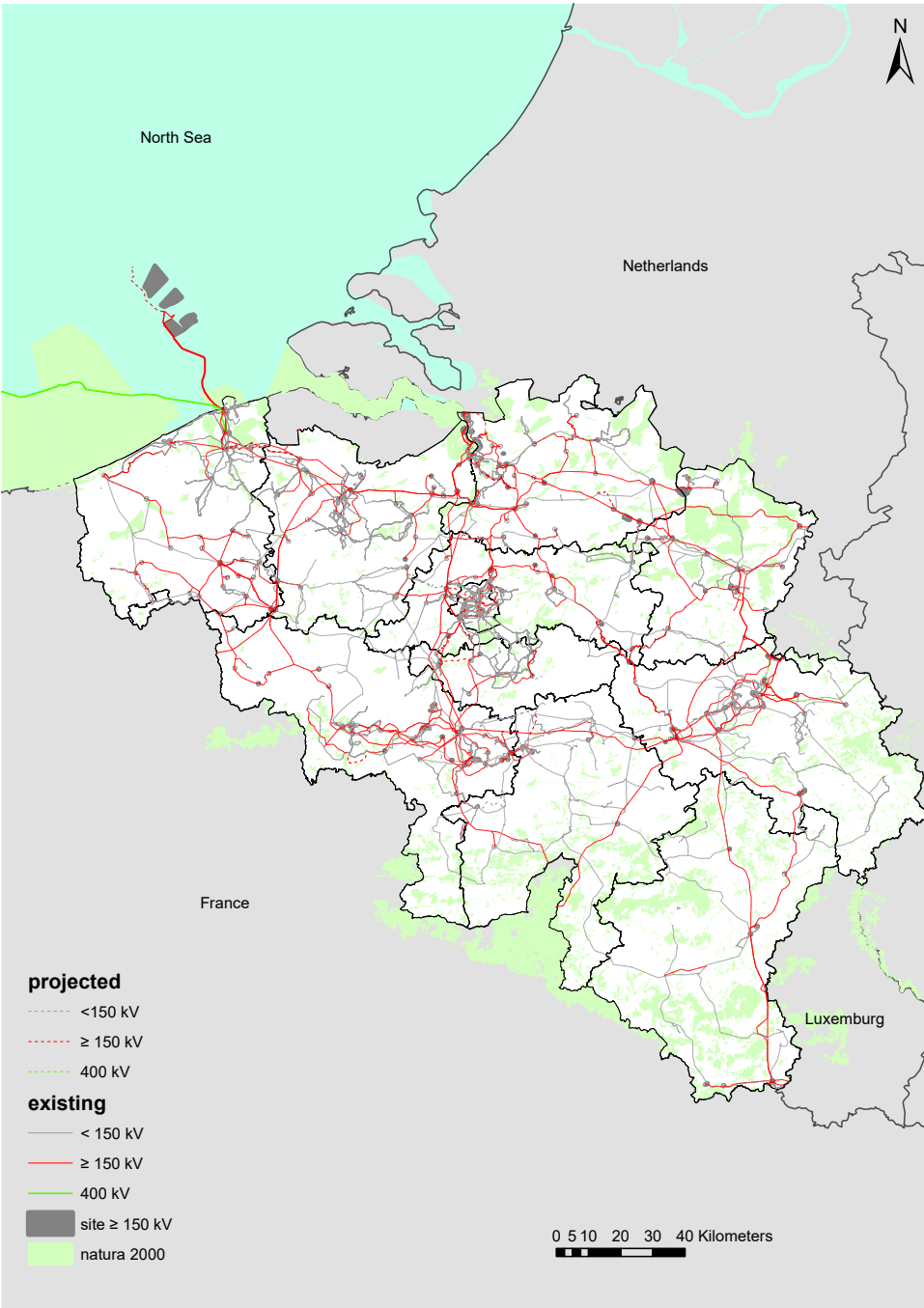
Het landgebruik van Elia kan in de volgende categorieën worden onderverdeeld:

- zones onder luchtlijnen (meestal op privéterreinen);
- zones boven ondergrondse lijnen (meestal op openbaar domein, zoals wegen) + het mariene gebied in de Noordzee;
- zones onder masten (soms is Elia eigenaar van het perceel waarop de mast staat);
- zones die nodig zijn voor de bouw en het onderhoud van hoogspanningsstations (het grind moet om veiligheidsredenen vrij van onkruid worden gehouden).

De totale lengte van onze nutsvoorzieningen in Natura 2000-gebieden (op land en in zee) bedraagt 665 km.

De modulaire aanpak van het MOG-ontwerp maakte het mogelijk om het aantal onderzeese kabels te beperken. Dat verlaagde niet alleen de kost voor de samenleving maar verminderde ook de impact op het mariene milieu.

Elia ondertekende in 2019 de Marine Grid Declaration van het Renewables Grid Initiative (RGI), waarin normen zijn vastgelegd voor het vroegtijdig betrekken van stakeholders en voor het behoud van natuur en dier- en plantensoorten bij de ontwikkeling van het offshore net. Deze normen gaan verder dan de wettelijke vereisten.

Bron:
<http://natura2000.eea.europa.eu/#>

2.9.2.1. Compensatiemaatregelen/Risicobeperkende maatregelen

Elia bezit enkele stukken land in de buurt van beschermd gebieden waar zij aan natuurbeheer doet, zoals een moeras (Merelbeke Flora, Ville-sur-Haine) waar Elia de nodige inspanningen doet om amfibieën te beschermen door vijvers aan te leggen en te onderhouden.

Andere maatregelen zijn gericht op het beperken van de impact op het landschap, bijvoorbeeld door de aanplanting van bomen en struiken. De aanplanting van groene schermen moet bijdragen aan

een betere landschapsintegratie van bepaalde installaties van Elia. Deze aanpak werd in het kader van het Stevin-project (in West- en Oost-Vlaanderen) van 2015 tot 2018 gebruikt, waar meer dan 26 km met groene schermen werden beplant. In 2020 worden vergelijkbare maatregelen genomen voor het infrastructuurproject Oostlus (in het oosten van de provincie Luik).

2.9.2.2. Ecologisch beheer van corridors

Om veiligheidsredenen mogen er geen bomen staan in de buurt van hoogspanningsluchtlijnen, omdat omvallende bomen korstsluiting kunnen veroorzaken. Tot voor kort bepaalde het standaard onderhoudsbeleid voor dergelijke luchtlijnen dat een corridor van ongeveer 50 meter breed onder de lijnen elke vijf, zes, zeven of acht jaar met behulp van een bosmaaier vegetatievrij werd gehouden. Deze aanpak is inmiddels veranderd. Nu laat men laaggroeiende vegetatie onder de lijnen groeien, wat indirect gunstig kan zijn voor specifieke ecosystemen met een grote ecologische waarde. Zo worden de heidevelden (aanwezig in het natuurreservaat van de Hoge Venen) beter beschermd in de corridors onder onze hoogspanningslijnen, omdat de rest van de natuurlijke heidevelden zijn beplant met bomen voor de houtproductie en gedraineerd werden. Wat het beheer van corridors onder luchtlijnen betreft was Elia in 2011 een voorloper door de deelname aan het project LIFE dat in 2017 werd voltooid. (Zie activiteitenverslag 2019, p. 84)

Dit Europese project had tot doel de stroken land onder bovengrondse hoogspanningslijnen in bebost gebied om te vormen tot ecologische corridors, en dit over een lengte van 130 km. In plaats van bosmaaiers te gebruiken, zorgde Elia onder de lijnen voor een stabielere natuurlijke omgeving (door de aanleg van veengronden en graasweides, de aanplanting van struiken, enz.). Gezien het succes van het project heeft Elia in 2018 besloten om de actie met vijf jaar te verlengen, ditmaal zonder subsidies. In het kader van “Life2” wordt de ontwikkeling van de ecologische corridors en het onderhoud ervan opgevolgd. Extra aandacht wordt besteed aan het beheren en verwijderen van invasieve planten.

Elia tekende als een van 110 bedrijven en organisaties de “Green Deal Bedrijven en Biodiversiteit», een initiatief van het Vlaamse Departement Omgeving, Natuurpunt, Agentschap Natuur & Bos en natuurstudiebureau Corridor. Dit initiatief bestaat uit vrijwillige afspraken tussen de Vlaamse Regering en privépartners, die zich ertoe verbinden de biodiversiteit op hun sites de komende drie jaar te vergroten. Tegen 2021 zullen 1250 hectaren industriegrond in dit gewest worden ontwikkeld om biodiversiteit te promoten. Als deelnemende onderneming beloofde Elia om tussen 2018 en 2021 verschillende acties op touw te zetten.Vogelbescherming.

2.9.2.3. Vogelbescherming

In gebieden met luchtlijnen en bij hoogspanningsstations (waar de lijnen zakken) bestaat er een risico op aanvliegen door vogels, waarbij deze soms geëlektrocuteerd worden. Elia plaatst daarom vogelkrullen en nesten om haar impact te verkleinen en bepaalde bedreigde soorten te beschermen. Met de steun van de belangrijkste milieuverenigingen in België heeft Elia 130 zones met luchtlijnen geïdentificeerd die het grootste gevaar vormen voor vogels. Het gaat in totaal om 200 kilometer, en deze zones zullen over een periode van 10 jaar (vanaf 2016) geleidelijk worden voorzien van vogelbeschermingsmaatregelen. Als er in de aangeduide zones werken gepland staan, zullen er onmiddellijk vogelkrullen worden aangebracht. Als er geen werken gepland staan, zullen de vogelkrullen op de geleiders of aardingsdraden tijdens latere interventies worden aangebracht.

Vogelkrullen	2017	2018	2019
Totale lengte van met vogelkrullen uitgeruste HS-lijnen	13,62	26,24	37,59

Sinds 2016 heeft Elia over een lengte van 37,6 km vogelkrullen op haar hoogspanningslijnen geïnstalleerd.

Firefly

In 2019 bevestigde Elia een nieuw type vogelbakens (zogenaamde ‘fireflies’) op haar hoogspanningslijnen om deze beter zichtbaar te maken voor vogels.

De bakens werden in Noordschote (West-Vlaanderen) over een afstand van 3 kilometer op de hoogspanningslijn geïnstalleerd. Dit is een van de gevaarlijkste punten voor vogels in België.

Natuurpunt en Elia werken sinds 2012 samen om het probleem van vogelsterfte langs onze elektriciteitslijnen op te lossen.

Firefly-bakens zijn 11 tot 15 cm lange plaatjes met 2 reflectoren op beide kanten. Deze worden om de 30 meter geplaatst. In totaal zullen er meer dan 500 fireflies worden opgehangen.

De firefly-bakens worden met een klem aan de hoogspanningslijnen bevestigd en bewegen in de wind. De reflectoren weerspiegelen het licht, zodat de lijn beter zichtbaar is voor vogels. Ze zijn vooral ‘s ochtends en ‘s avonds nuttig, wanneer vogels het meest actief zijn.

2.9.3. Waterbescherming

GRI 306-5

Elia zet zich in voor een doeltreffende waterbescherming. Aangezien voor de activiteiten van Elia niet veel water wordt gebruikt, is het niet zozeer onze verantwoordelijkheid om minder water te verbruiken, maar wel om enerzijds rekening te houden met waterbronnen in de grond tijdens onze infrastructuurprojecten en anderzijds water- en bodemvervuiling door gevaarlijke stoffen te voorkomen. Onder de transformatoren in hoogspanningstation zijn er complexe constructies voorzien om te voorkomen dat er iets in de bodem sijpelt. Deze systemen worden regelmatig door onderhoudstechnici gecontroleerd en indien nodig gereviseerd of vervangen. Afvalwater wordt alleen afgevoerd met de juiste toelating van de waterschappen.

In het kader van haar offshore projecten levert Elia een grote bijdrage om de Noordzee veilig te maken voor mens en milieu. Bij elke projectvoorbereiding wordt onder andere niet ontplofte munitie, zogenaamde UXO (Unexploded Ordnances) uit de twee wereldoorlogen geruimd.

2.9.4. Energieverbruik

GRI 302-1, SDC7, SDC13

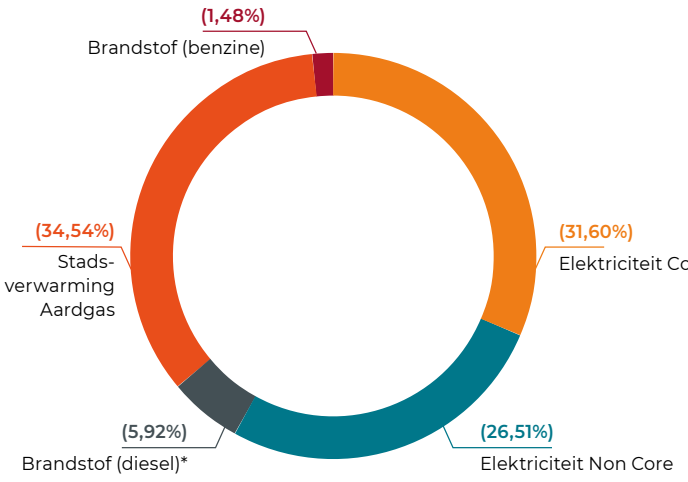
Elia gebruikt in en naast haar kernactiviteiten verschillende energiebronnen.

De twee meest recent gebouwde administratieve sites, Monnoyer in Brussel en Crealys in Wallonië, kregen een milieucertificering volgens BREEAM20 (Crealys in 2019). Zoals vereist door de Belgische gewesten, werden er in enkele van onze administratieve gebouwen energieaudits uitgevoerd.

Het elektriciteitsverbruik van Elia kan worden onderverdeeld in twee categorieën:

- **Core:** energie die wordt gebruikt door alle infrastructuren die in direct verband staan met onze kernactiviteit, d.w.z. alle hoogspanningsstation enz.
- **Non Core:** energie die verbruikt wordt door ondersteunende diensten, administratieve centra e.d.

ELEKTRICITEITSVERBRUIK BINNEN DE ORGANISATIE

20. Building Research Establishment Environmental Assessment Method - de Britse standaard voor duurzame gebouwen.

De impact van het energieverbruik van onze activiteiten wordt in de volgende paragraaf nader besproken.

N.B.: in het vorige verslag (duurzaamheidsverslag 2018) was de gemelde eenheid voor stroomverbruik megawattuur (MWh) en niet kilowattuur (kWh).

2.9.5. Uitstoot

SDG 13, SDG7 , GRI 201-2, GRI 305-1 – GRI 305-2 – GRI 305-3

Uitstoot van broeikasgassen en koolstofbalans

Elia steunt de doelstellingen van de EU en de federale regering om de CO₂-uitstoot te beperken. We doen dit vooral door het net uit te breiden, waardoor het aandeel van koolstofneutrale energiebronnen toeneemt.

Om haar eigen uitstoot van broeikasgassen te kunnen beoordelen, maakt Elia sinds 2010 een koolstofbalans op om een beter beeld te krijgen van de directe en indirecte uitstoot die haar activiteiten in België genereren, en neemt de nodige maatregelen om de uitstoot van broeikasgassen bij haar activiteiten te beperken.

Sinds 2017 maakt Elia deel uit van het CDP, een internationale non-profitorganisatie die voorziet in een globaal systeem voor bedrijven, investeerders en steden om milieueffecten te meten, vrij te geven, te beheren en te delen. Met het oog op klimaatverandering is de score van ons bedrijf gebaseerd op twee factoren:

- het detailniveau en de uitgebreidheid van de maatregelen;
- de kennis van de onderneming over klimaatkwesties en beheersmethodes, en haar vooruitgang op het vlak van acties tegen de klimaatverandering.

Elia voert deze koolstofbeoordeling uit voor de uitstoot van Elia System Operator (nu Elia Transmission Belgium), Elia Assets en Elia Engineering. De totale uitstoot voor 2018 bedraagt 282.219 ton CO₂-equivalent en (tCO₂eq). In 2019 behaalde Elia bij het CDP een rating van B- voor het jaar 2018.

N.B.: In het vorige duurzaamheidsverslag hebben we aangekondigd dat de omvang van de koolstofbalans zou worden herzien om de emissies van 50Hertz in Duitsland op te nemen. Dit is nog niet gebeurd, maar we streven ernaar om de Duitse cijfers in de koolstofbalans in het volgende duurzaamheidsverslag op te nemen.

19. Vlaamse onafhankelijke vrijwilligersvereniging die zorgt voor de bescherming van de kwetsbare en bedreigde natuur.

Berekeningsmethode: Om de koolstofvoetafdruk van de emissies van een bedrijf te berekenen, worden deze emissies in drie categorieën opgesplitst:

Scope 1: Rechtstreekse uitstoot van broeikasgassen uit eigen of beheerde bronnen. Deze worden voornamelijk gegenereerd door SF₆-lekkages (zie hieronder) en aardgasverbruik voor verwarming.

Scope 2: indirecte uitstoot van broeikasgassen door de opwekking van aangekochte of verkregen en door de organisatie verbruikte energie

Deze uitstoot is voornamelijk te wijten aan netverliezen, die onvermijdelijk zijn bij de transmissie van elektriciteit en waarop Elia geen rechtstreekse invloed heeft.

Scope 3: alle andere indirecte uitstoot van broeikasgassen (niet inbegrepen in scope 2) die zich voordoet in de waardeketen (buiten onze onderneming), met inbegrip van stroomopwaartse en -afwaartse uitstoot (door het aankopen van goederen en diensten, voor pendelende werknemers, zakenreizen enz.).

Deze uitstoot is vooral afkomstig van de constructie en ontmanteling van onze assets en ons net.

GHG emissions 2019

Uitstoot van broeikasgassen in 2019 in tCO ₂ -equivalent*		
DIRECT (SCOPE 1)		
SF ₆ -lekkeage	5.875,00	1,89%
Verwarmin	782,00	0,25%
Wagenpark	4.165,00	1,34%
Overige	118,00	0,04%
Totaal Scope 1	10.940,00	3,51%
INDIRECT (SCOPE 2)		
Elektriciteitsverbruik	1.467,00	0,47%
Netverliezen	257.766,00	82,73%
Totaal Scope 2	259.233,00	83,20%
INDIRECT (SCOPE 3)		
Assets	35.744,00	11,47%
Overige	5.669,00	1,82%
Totaal Scope 3	41.413,00	13,29%
TOTAAL	311.586,00	100,00%

*Emissiefactoren: ADEME en IPCC 5th Assessment (AR5)

Het berekende cijfer voor de koolstofvoetafdruk komt overeen met 219 tCO₂eq persoon met inbegrip van netverliezen, en 38 tCO₂eq per persoon zonder netverliezen (basis, personeelsbezetting 2019: 1424 werknemers).Graph + table

Focus op SF₆ (Scope 1)

SF₆-gas wordt al meer dan dertig jaar gebruikt als elektrische isolator in hoogspanningsapparatuur, inclusief gasgeïsoleerde schakelapparatuur (GIS, Gas Insulated Switchgear). Zowel de chemische als de fysische eigenschappen (o.a. inert, onbrandbaar) maken dit gas bijzonder geschikt voor gebruik in hoogspanningsapparatuur. GIS wordt vaak gebruikt in dichtbevolkte gebieden, omdat het heel wat compacter is dan traditionele schakelapparatuur met lucht als isolator (AIS, Air Insulated Switchgear).

Daar staat tegenover dat SF₆ een zwaar broeikasgas is waarvan het opwarmend effect zeer sterk is (ongeveer 23.000 keer zo sterk als dat van CO₂). Daarom wordt SF₆ in schakelapparatuur in een gesloten circuit gebruikt, d.w.z. dat de uitstoot naar het milieu vrijwel wordt geëlimineerd. De drukkamers worden permanent technisch bewaakt op mogelijke lekkages. Ondanks al deze beschermende maatregelen kan natuurlijke lekkage echter niet voor 100 procent worden vermeden vanwege de afdichtingstechniek en de noodzakelijke verwerking van het gas.

Elia heeft een investerings- en onderhoudsbeleid uitgewerkt om het risico op SF₆-lekken zo klein mogelijk te houden. Producenten van SF₆ moeten gedurende de volledige levensduur van de installaties een erg strikt maximumpercentage van SF₆-verlies garanderen. Het onderhoudsbeleid is gericht op het zoveel mogelijk beperken van activiteiten waarbij compartimenten gevuld met SF₆ worden gebruikt.

Het totale volume aan geïnstalleerd SF₆-gas op het net van Elia (36 kV tot en met 380 kV, exclusief het Nemo Link conversiestation) is 119 ton. Het verbruik van SF₆-gas (als vervanging en als aanvulling in geval van een lek) wordt nauw gemonitord via een systeem dat elke SF₆-cilinder controleert. De SF₆-lekverhouding was in 2019 voor alle Elia-installaties samen 0,25 %.

2.9.6. Elektromagnetische velden (EMV)

SDG 3, GRI 416-1

De elektrische transmissie- en distributiesystemen in Europa werken voornamelijk met wisselspanning met een frequentie van 50 Hz. Ze creëren dus elektrische en magnetische velden (EMV) met een extreem lage frequentie, zoals dat ook het geval is voor alle toepassingen van elektriciteit, inclusief huishoudelijke apparaten.

Hoewel er geen oorzakelijk verband kan worden aangetoond tussen de blootstelling aan magnetische velden van de elektriciteitstransmissie-infrastructuren en menselijke gezondheid, neemt Elia dit onderwerp erg serieus – voor elk project dat wordt uitgevoerd op het elektriciteitsnet én voor wetenschappelijke studies om de kennis over het onderwerp uit te breiden.

Elia draagt al vele jaren jaarlijks EUR 370.000 bij aan de vooruitgang van de wetenschappelijke kennis. Het ondersteunt ook verschillende onderzoekscentra en universiteiten in België die in de Belgian BioElectroMagnetics Group (BBEMG) gegroepeerd zijn en waarvan de wetenschappelijke onafhankelijkheid is vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst.

Op internationaal niveau heeft Elia ook een onderzoekscontract gesloten met het Electric Power Research Institute (EPRI - een non-profitorganisatie die onderzoek doet op het gebied van energie en milieu). Dankzij dit contract heeft Elia toegang tot de resultaten van internationale onderzoeken op dit gebied.

Elia zet volledig in op transparante communicatie over dit onderwerp. We stellen dan ook verschillende instrumenten ter beschikking: een speciale website, informatiefiches, een brochure, nieuwsbrieven, informatiesessies (eventueel met de aanwezigheid van een onafhankelijke deskundige). Bovendien voert Elia op verzoek van de omwonenden gratis metingen van elektrische en magnetische velden uit via haar Contact Centers (zie 2.8.3. Stakeholderdialoog).

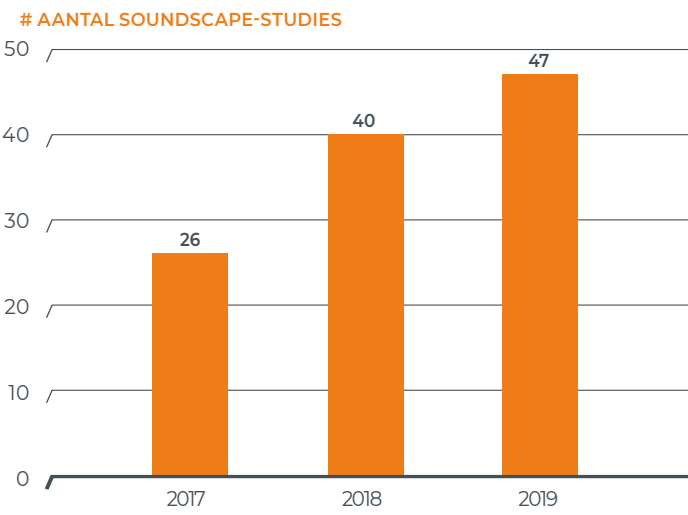
De preventieve studie van magnetische velden is een van de criteria die in het kader van onze infrastructuurprojecten worden geanalyseerd. Zowel in het Vlaamse als in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wordt in deze materie het voorzorgsprincipe gehanteerd. In overeenstemming met dit principe beoordeelt Elia de verwachte blootstelling aan magnetische velden aan de hand van specifieke berekeningen (modellerings). Waar nodig worden beperkende/reducerende maatregelen toegepast.

2.9.7. Lawaai

SDG 3

Elia moet uiteraard voorkomen dat haar installaties geluidsoverlast veroorzaken. Deze materie wordt geregeld door akoestische normen, die van gewest tot gewest verschillen. Ze moeten worden gerespecteerd om elke vorm van geluidsoverlast in de buurt van de installaties van Elia te vermijden. De transformatoren van onze hoogspanningsposten, van de hoogspanningslijnen en -masten kunnen weleens lawaai genereren. Onze ondergrondse kabels produceren daarentegen geen lawaai.

Elia voert vóór de realisatie van haar infrastructuurprojecten altijd zogenaamde soundscape-studies (studies van de geluidsomgeving) uit om ervoor te zorgen dat de akoestische normen niet worden overschreden. Als we ondanks deze preventiemaatregelen toch klachten ontvangen, wordt elk afzonderlijk geval onderzocht (zie ook Contact Centers).

Soundscape-studies die in 2017, 2018 en 2019 in het kader van infrastructuurprojecten werden uitgevoerd.

Er werden acht geluidsmetingen op aanvraag uitgevoerd.

2.9.8. Afval

GRI 306-2

Elia produceert tijdens haar activiteiten verschillende afvalstromen, waaronder recyclebaar en gevaarlijk afval.

Dit afval ontstaat bij onderhoudswerkzaamheden of infrastructuurprojecten, in de administratieve centra en in onze Service Centers.

Elia heeft een afvalbeheerbeleid opgezet om haar afval in te zamelen, te sorteren en te verwerken.

Op onze technische sites wordt al het ter plaatse geproduceerde afval (inclusief gevaarlijke stoffen) opgeslagen in containerparken, zodat een optimale en gerichte opslag verzekerd is. Uiteindelijk wordt het afval op geregelde tijdstippen of op verzoek verwijderd door bevoegde bedrijven die gespecialiseerd zijn in de ophaling, het transport en de recyclage van gevaarlijk en niet-gevaarlijk afval. Op onze bouwplaatsen moeten de aannemers de milieuwetgeving naleven en zorg dragen voor de sortering van het afval dat ze tijdens de uitvoering van de werkzaamheden produceren.

Totaal gewicht (ton)	Niet-gevaarlijk afval	Gevaarlijk afval
Gerecycleerd	2434,13	23,02
Verwijderd	0,00	15,46
Total	2434,13	38,47

De sorteerregels en -procedures zijn identiek, ongeacht de locatie, ook al kan de regelgeving per gewest enigszins verschillen.

Of afval gevaarlijk is, wordt bepaald op grond van de Europese afvalstoffenlijst.

Het ophaalbedrijf geeft Elia informatie over de manier van afvalverwerking (en bijbehorende attesten), zoals in België bij wet verplicht.

GRI reference table

GRI 102-55

GRI number	GRI description	Page
GRI 102: General information 2019		
1. Organisational Profile		
102-1	Name of the organisation	Sustainability Report p. 18
102-2	Activities, brands, products, and services	Sustainability report p. 18
102-3	Location of headquarters	Sustainability report p. 18
102-4	Location of operations	Sustainability report p. 18
102-6	Markets served	Sustainability report p. 18
102-7	Scale of the organisation	Sustainability report p. 18, 27
102-8	Information on employees and other workers	Sustainability report p. 27
102-9	Supply chain	Sustainability report p. 18 & 33
102-11	Precautionary Principle or approach	Sustainability report p. 21 & 38
102-12	External initiatives	Sustainability report p. 19
102-13	Membership of associations	Sustainability report p. 19
2. Strategy		
3. Ethics and integrity		
102-16	Values, principles, standards, and norms of behaviour	Sustainability report p. 20 & 22
102-17	Mechanisms for advice and concerns about ethics	Sustainability report p. 20
4. Governance		
102-19	Delegating authority	Sustainability report p. 20
102-20	Executive-level responsibility for economic, environmental, and social topics	Sustainability report p. 20
102-21	Consulting stakeholders on economic, environmental and social topics	Sustainability report p. 36
102-26	Role of the highest governance body in setting purpose, values, and strategy	Sustainability report p. 20
102-29	Identifying and managing economic, environmental and social impacts	Sustainability report p. 35
102-30	Effectiveness of risk management processes	Sustainability report p. 21
102-32	Highest governance body's role in sustainability reporting	Sustainability report p. 20
102-33	Communicating critical concerns	Sustainability report p. 20
102-38	Annual total compensation ratio	Sustainability report p. 30
5. Stakeholder engagement		
102-40	List of stakeholder groups	Sustainability report p. 35
102-41	Collective bargaining agreements	Sustainability report p. 27
102-42	Identifying and selecting stakeholders	Sustainability report p. 35
102-43	Approach to stakeholder engagement	Sustainability report p. 35
102-44	Key topics and concerns raised	Sustainability report p. 35
6. Reporting principles		
102-53	Contact point for questions regarding the Annual Report	Marleen Vanhecke External Communications & External Relations marleen.vanhecke@elia.be

GRI 201: Economic performance		
201-2	Financial implications and other risks and opportunities for the organisation's activities due to climate change	Sustainability report p.21
GRI 203: Indirect economic impacts		
203-2	Significant indirect economic impacts, including the extent of impacts	Sustainability report p. 37
GRI 204: Procurement practices		
204-1	Proportion of spending on local suppliers	Sustainability report p. 33 & 34
GRI 205: Anti-Corruption		
205-1	Operations assessed for risks related to corruption	Sustainability report p. 20
205-2	Communication and training on anticorruption policies and procedures	Sustainability report p. 20
GRI 302: Energy		
302-1	Energy consumption within the organisation	Sustainability report p. 41
302-2	Energy consumption outside of the organisation	Sustainability report p. 23 & 24
GRI 304: Biodiversity		
304-1	Operational sites owned, leased, managed in, or adjacent to, protected areas and areas of high biodiversity value outside protected areas	Sustainability report p. 38
304-2	Significant impacts of activities, products, and services on biodiversity	Sustainability report p. 38
304-3	Habitats protected or restored	Sustainability report p. 38
GRI 305: Emissions		
305-1	Direct greenhouse gas (GHG) emissions (Scope 1)	Sustainability report p. 41
305-2	Energy indirect greenhouse gas (GHG) emissions (Scope 2)	Sustainability report p. 41
305-3	Other indirect greenhouse gas (GHG) emissions (Scope 3)	Sustainability report p. 41
GRI 306: Effluents and waste		
306-2	Waste by type and disposal method	Sustainability report p. 43
GRI 308: Supplier Environmental Assessment		
308-1	New suppliers that were screened using environmental criteria	Sustainability report p. 33
308-2	Significant actual and potential negative environmental impacts in the supply chain and actions taken	Sustainability report p. 33
GRI 401: Employment		
401-1	Total number and rates of new employee hires and employee turnover	Sustainability report p. 28
401-3	Parental leave	Sustainability report p. 27 & 29
GRI 403: Occupational Health and Safety		
403-1	Occupational health and safety management system	Sustainability report p. 31
403-2	Hazard identification, risk assessment, and incident investigation	Sustainability report p. 31
403-3	Occupational health services	Sustainability report p. 31
GRI 404: Training and Education		
404-1	Average hours of training per year per employee by gender, and by employee category	Sustainability report p. 30

GRI 405: Diversity and Equal Opportunity		
405-1	Diversity of governance bodies and employees	Sustainability report p. 27
GRI 413: Local Communities		
413-1	Operations with local community engagement, impact assessments, and development programmes	Sustainability report p. 35
GRI 414: Supplier Social Assessment		
414-1	New suppliers that were screened using social criteria	Sustainability report p. 33 & 34
G4 - Electric Utilities Specific (EUS)		
Lines & losses & quality of service		
EU4	Length of above and underground transmission and distribution lines by regulatory regime	Sustainability report p. 17
EU12	Transmission and distribution losses as a percentage of total energy	Sustainability report p. 25
Demand management approach		
DMA	Disaster / Emergency Planning and Response	Sustainability report p. 21
Biodiversity		
EN12	Description of significant impacts of activities, products, and services on biodiversity in protected areas and areas of high biodiversity value outside protected area	Sustainability report p. 38
Health and safety & Human resources		
EU15	Percentage of employees eligible to retire in the next 5 and 10 years broken down by job category and by region	Sustainability report p. 29